

**GRAEME MACRAE
BURNET**

DISPARIȚIA LUI ADÈLE BEDEAU

Georges Gorski #1

virtual-project.eu

GRAEME MACRAE BURNET

Seria: Georges Gorski

Volumul 1

DISPARIȚIA LUI ADÈLE BEDEAU

Original: The Disappearance of Adèle Bedeau (2014)

Traducere din limba engleză de:
TATIANA DRAGOMIR

virtual-project.eu

EDITURA
ART

2017

Unu

La Restaurant de la Cloche era o seară ca oricare alta. La bar, în spatele tejghelei, patronul, Pasteur, își turnase un *pastis*, semn că se încheiase servirea mesei și că din acel moment orice comandă urma să fie onorată de soția lui, Marie, și de Adèle, chelnerița. Era ora nouă.

Manfred Baumann stătea la locul lui obișnuit de lângă bar. Lemerre, Petit și Cloutier ședeau în jurul mesei de lângă ușă, cu ziarele din ziua aceea împăturite și așezate teanc între ei. Pe masa lor erau o carafă cu vin roșu, trei pahare, două pachete de țigări, o scrumieră și ochelarii de citit ai lui Lemerre. Până să plece din restaurant aveau să bea trei carafe de vin împreună. Pasteur își despături ziarul pe tejghea și se aplecă asupra lui, sprijinindu-se în coate. Chelise în vârful capului, dar încerca să-și ascundă chelia pieptănându-și părul pe spate. Marie își făcea de lucru separând tacâmurile.

Adèle îi servi pe ceilalți doi clienți cu cafea, după care începu să șteargă fețele de masă din mușama de pe celelalte mese, azvârlind firimiturile pe podea, de unde avea să le măture mai târziu. Manfred nu-și lua ochii de la ea. Locul în care stătea el de obicei nu era tocmai în fața barului, ci lângă ușă pe unde se aducea mâncarea de la bucătărie. Trebuia să se tragă mereu într-o parte pentru ca angajații restaurantului să poată trece pe lângă el; cu toate acestea, nimănui nu-i trecuse vreodată prin minte să-l roage să se mute de-acolo. Din acest post putea ține sub observație tot restaurantul, dar și pe străinii care adesea îl luau drept patronul localului.

Adèle purta o fustă scurtă, neagră și o bluză albă. La brâu avea legat un șorțuleț cu un buzunar în care ținea carnețelul în care își nota comenzile și o cârpă cu care ștergea mesele. Era o fată brunetă, masivă, cu un fund lat și sâni mari, zdraveni. Avea buze pline, pielea măslinie și niște ochi căprui, pe care de obicei îi ținea ațintiți cuminte în pământ. Trăsăturile ei erau prea butucănoase pentru a putea fi numite frumoase, dar una peste alta Adèle posedea un fel de magnetism teluric, fără îndoială amplificat și de mediul lipsit de strălucire.

În timp ce fata se aplecă asupra meselor goale, Manfred se întoarse spre tejghea și, în oglinda de deasupra barului, se uită cum i se ridica fetei fusta în sus pe coapse. Adèle purta ciorapi lungi de culoarea piciorului, o pereche de șosete albe și era încălțată cu niște pantofi negri. Cei trei bărbați de la masa

de lângă ușa o urmăreau și ei cu privirea, nutrind mai mult ca sigur, își închipui Manfred, cam aceleași gânduri ca și el.

Adèle avea nouăsprezece ani și lucra la Restaurant de la Cloche de vreo cinci sau șase luni. Era o fată posacă, deloc dornică să stea la taclale cu obișnuinții localului. Cu toate acestea, Manfred era convins că îi plăcea să fie admirată. Avea mai mereu bluza larg descheiată, așa că-i puteai zări dantela de la sutien. S-ar mai fi îmbrăcat atât de provocator dacă n-ar fi vrut să atragă privirile bărbaților?

Și totuși, atunci când fata se îndreptă spre bar, Manfred își întoarse privirea în altă parte.

Pasteur se holba la un articol din paginile de mijloc ale ziarului *L'A/sace*. Era criză în Liban.

— Afurisiții ăștia de arabi! spuse Manfred.

Pasteur fornăi scurt pe nas, aprobator. Nu era genul care să se angajeze în discuții în contradictoriu cu persoanele care stăteau de cealaltă parte a teighelei. Sarcina lui era strict să le toarne de băut și să le facă nota de plată. Considera că ar fi fost sub demnitatea lui să servească la mese. Astfel de corvezi, la fel ca micile schimburi de glumițe cu clienții, le lăsa în seama lui Marie și a lui Adèle sau cui mai lucra pe-acolo. Pe de altă parte, Manfred nu avea de fapt nicio părere despre situația din Orientul Mijlociu. Făcuse remarca doar fiindcă se gândise că asta ar fi zis și Pasteur sau măcar ar fi fost de acord cu ea. De altfel, Manfred era chiar încântat că Pasteur n-avea chef să se angajeze în trăncăneli fără rost. Când se mai întâmpla să spună și el ceva, nu primea nicio replică, așa că se simțea ușurat că nu era nevoit să facă conversație.

La masa de lângă ușa, Lemerre, care ținea o frizerie nu departe de restaurant, perora pe tema ciclului de mulgere a vacilor de lapte. O tot ținea una și bună că, dacă vacile ar fi mulse de mai multe ori pe zi, producția de lapte ar crește. Cloutier, care crescuse la o fermă, avu o tentativă de a se băga și el în discuție, susținând că avantajele unei astfel de măsuri ar fi anulate pe termen lung fiindcă ar scurta perioada de mulgere a vacilor. Lemerre clătină din cap vehement și, cu un gest din mână, își redusese comeseanul la tăcere.

— Așa zic mulți care n-au habar, spuse el, reluându-și apoi perorația.

Cloutier rămase cu ochii ațintiți pe masă și începu să se joace cu piciorul paharului. Lemerre era un bărbat corpulent, puțin trecut de cincizeci de ani. Purta un pulover vișiniu cu decolteu în V, pe sub care se vedea o bluză polo neagră. O curea subțire din piele îi strângea pantalonii, ridicați până la jumătatea burții. Părul (Manfred credea că și-l vopsește) îi era negru ca tăciunele; și-l purta pieptănat pe spate, dând la iveală V-ul pronunțat care i

se forma pe frunte. Și Petit și Cloutier erau însurați, dar nu vorbeau despre nevestele lor decât rareori și atunci numai în termeni disprețuitori. Lemerre nu fusese însurat niciodată, lucru pe care de obicei îl explica spunând: „Nu cred că e bine să ții animale în casă”.

Pe dinafară Restaurant de la Cloche din Saint-Louis era un local ca oricare altul. Tencuiala galben-pal a pereților exteriori era toată pătată și scorojită. Firma fixată pe perete, deasupra ferestrelor, nu avea deloc darul de a ispiti pe cineva; cu toate acestea, prin simplul fapt că restaurantul era situat în centrul orașului, nu mai avea nevoie de nicio reclamă. Ușa restaurantului ocupa un colț al clădirii, cel dinspre parcare în care se ținea piața săptămânală. Lângă ușă, pe perete, era o tablă neagră pe care era scris meniul cu specialitățile zilei, iar deasupra ei se afla un mic balcon cu o balustradă frumoasă din fier forjat. Balconul era al apartamentului în care locuiau Pasteur și soția lui. În interior, restaurantul era neașteptat de spațios. Decorul era lipsit de pretenții. Doi stâlpi lați împărțeau sala în două, separând practic spațiul din dreapta ușii unde se servea masa de cele câteva mese de la fereastră la care se așezau localnicii care se opreau doar ca să bea pe fugă un pahar în timpul zilei sau cei care își petreceau serile bând și discutând despre ce se mai scria prin ziare. Spațiul pentru servirea mesei era ocupat de vreo cincisprezece mese subrede din lemn acoperite cu fețe de masă din mușama în culori vii, pe care erau aranjate tacâmurile și paharele. La bar, pe peretele din spatele tejghelei, acoperit parțial de un raft de sticlă plin de sticle de băuturi felurite, era o oglindă mare cu o reclamă la berea Alsace, cu literele în stil art deco șterse și în unele locuri aproape imposibil de citit. Datorită acestei oglinzi, restaurantul părea mai mare decât era de fapt. Tot ea dădea locului și un aer de măreție scăpătată. Marie bombănea mereu că oglinda aia dădea impresia de ponoseală, dar Pasteur o ținea una și bună că, dimpotrivă, imprima locului un anume farmec.

— Asta nu-i un bistrô din Paris, era răspunsul lui obișnuit la orice sugestie de modernizare a localului.

Pe peretele din dreapta barului erau două uși care dădeau spre toalete, flancate de două bufete mătăhăloase dintr-un lemn de culoare închisă, în care se țineau tacâmurile, paharele și vesela. Bufetele acestea stăteau în același loc de când lumea și pământul. Cu siguranță că erau acolo de dinainte ca Pasteur să devină patronul localului.

Manfred Baumann avea treizeci și șase de ani. În seara aceasta, ca în fiecare seară, de altfel, purta costum negru, cămașă albă și o cravată căreia îi lărgise puțin nodul la gât. Părul lui închis la culoare era tuns ordonat și pieptănat cu cărare într-o parte. Era un bărbat frumos, dar avea o privire neliniștită, ca și cum încerca să evite contactul vizual. Din cauza aceasta,

ceilalți din jurul lui Manfred nu prea se simțeau în largul lor în compania lui, lucru care îl făcea să se poarte încă și mai stângaci. O dată pe lună, miercurea, când banca la care lucra era închisă după-amiaza, Manfred mergea la frizeria lui Lemerre ca să se tundă. De fiecare dată Lemerre îl întreba ce tunsoare dorește, iar Manfred răspundea:

— Ca de obicei.

În timp ce îl tunde, Lemerre sporovăia despre vreme sau despre cine știe ce știri publicate de ziare în ziua respectivă, iar când Manfred se pregătea să plece, îi spunea la revedere, adăugând de fiecare dată:

— Pe joi!

Și totuși, peste nici trei ore, Lemerre lua loc la masa lui obișnuită de la Restaurant de la Cloche, alături de Petit și de Cloutier, iar Manfred își ocupa locul de la bar. Se salutau din priviri, dar discret, ca și când ar fi fost doi străini cărora li se întâlnesc privirile cu totul întâmplător. Joia însă Manfred era invitat să li se alăture celor trei bărbați de la masă pentru partida săptămânală de bridge. Lui Manfred nu-i făcea o plăcere deosebită să joace cărți, iar între ei atmosfera era de fiecare dată încordată. Manfred trăia cu impresia că prezența lui la masă le provoca celor trei bărbați un soi de stânjeneală; pe de altă parte, ar fi fost o jignire să le refuze invitația. Tradiția partidei de joi începuse cu trei ani în urmă, după moartea lui Le Fevre. În joia de după înmormântare, celor trei prieteni le lipsea un om pentru partida lor de bridge, așa că îl rugaseră pe Manfred să fie el al patrulea jucător. Manfred își dădea foarte bine seama că el doar ocupa locul lăsat liber de cel mort, iar prin acel obișnuit „Pe joi!”, Lemerre îi transmitea limpede că în celelalte seri nu era bine-venit la masa lor.

Manfred își comandă și ultimul pahar de vin pentru seara aceea. Pasteur, care păstra o sticlă de vin pentru el în spatele barului, îi turnă ce-i mai rămăsese în sticlă într-un pahar curat, pe care îl puse pe tejghea. Manfred bea întotdeauna o sticlă întreagă, dar comanda numai la pahar. În felul acesta plătea de două ori mai mult pentru cât bea decât dacă ar fi comandat o sticlă întreagă odată, dar din obișnuință nu cerea niciodată o sticlă. Într-un rând se apucase să calculeze cât ar economisi în decurs de un an dacă și-ar schimba obiceiul. Rezultase o sumă frumușică, dar tot nu și-a abandonat rutina. Își spunea că ar fi grosolan din partea lui să stea singur la bar cu o sticlă de vin în față; ar lăsa să se înțeleagă că a venit chitit să se îmbete. Nu că celorlalți obișnuiți ai casei le-ar fi păsat. Dar în plus, Manfred simțea că din pricina acestui nărav aveau Lemerre și amicii lui atitudinea aia rezervată față de el, de parcă, bând la pahar, le-ar fi fost superior în vreun fel celor trei, care beau vin la carafe. Dădea impresia că se considera mai grozav decât ei. Ceea ce până la urmă era adevărat.

Pasteur n-a făcut niciodată vreun comentariu despre acest obicei al lui Manfred. De ce ar fi făcut-o? Dacă Manfred voia să plătească de două ori mai mult decât era nevoie pentru cât vin bea, nu era treaba lui.

Pe măsură ce ceasul de pe perete se apropia ticăind de ora zece, Adèle începu să se miște cu tot mai mare însuflețire. Se învârti în jurul meselor cu un fel de entuziasm, ba chiar schimbă câteva glume cu bărbații de lângă ușa. Lemerre îi aruncă o remarcă, de bună seamă o libidinoșenie, fiindcă Adèle îl amenință în glumă cu degetul ridicat, după care se răsuci pe călcâie și se retrase ostentativ spre bar. Manfred n-o mai văzuse niciodată purtându-se atât de ușuratic. Și totuși, în momentul în care el se trase puțin într-o parte ca s-o lase să treacă spre bucătărie, fata lăsă ochii în pământ. Dispăru în spate și își făcu din nou apariția după câteva minute. Era îmbrăcată cu aceeași fustă, dar de data aceasta purta niște ciorapi lungi, negri și o pereche de pantofi cu tocuri înalte, iar peste bluza neagră, strâmtă pe care și-o pusese își trăsese o geacă de blugi. Își dăduse și cu rimel și se rujase. Fata îi ură lui Pasteur o noapte bună. El aruncă o privire către ceasul de pe perete, dădu din cap și bombăni ursuz un salut. Adèle nu dădu niciun semn că ar fi conștientă de efectul transformării ei asupra clienților obișnuiți ai restaurantului și ieși pur și simplu din local fără să se uite nici în stânga, nici în dreapta.

Manfred își bău restul de vin din pahar și puse banii pe tăvița de cositor pe care, cu câteva clipe înainte, Pasteur îi plasase nota de plată. Manfred avea grijă să aibă întotdeauna în buzunar suma exactă. Dacă plătea cu o bancnotă mai mare, atunci trebuia să aștepte până se scotocea Pasteur prin portofel după rest și era nevoit să-i lase, cât se poate de ostentativ, și bacșiș.

Manfred își îmbracă trenciul, care până atunci stătuse agățat într-un cuier-pom lângă ușa de la toaletă, și, salutând scurt din cap în direcția lui Lemerre și a amicilor lui, ieși și el din restaurant. Era începutul lunii septembrie și în aer începea să se simtă răcoarea toamnei. Străzile din Saint-Louis erau pustii. Dând colțul ca s-o apuce pe Rue de Mulhouse, o zări pe Adèle la vreo sută de metri în fața lui. Fata pășea încet, iar Manfred se pomeni grăbind pasul ca s-o ajungă din urmă. Tocurile pantofilor fetei țâcăneau pe asfalt. Manfred încetini pasul; dacă trecea pe lângă ea, ar fi fost nevoit să îngaime un salut și s-ar fi putut trezi antrenat în cine știe ce conversație inevitabil jenantă. Poate că lui Adèle i-ar fi trecut prin cap că o urmărise. Sau poate că atitudinea ei ușuratică din restaurant i-a fost adresată lui și o luase în direcția aia tocmai ca să provoace o întâlnire cu el.

Oricât ar fi încetinit Manfred pasul, distanța dintre el și fată continua să se micșoreze. Și cu cât se apropia mai mult de ea, cu atât avea impresia că Adèle mergea și mai încet. La un moment dat fata se opri și, ținându-se de un

felinar, își strânse puțin bareta pantofului peste gleznă. Manfred ajunsese la mai puțin de douăzeci de metri de ea. Oprindu-se și el, se aplecă și se prefăcu că-și leagă șiretul. Se aplecă peste genunchi, lăsându-și capul în jos, sperând că Adèle n-o să-l zărească. Stând așa, ascultă țăcănitul tocurilor ei pe asfalt stingându-se în depărtare. Când ridică privirea, fata nu se mai zărea. Probabil cotise pe o străduță sau intrase în vreo clădire.

Manfred porni mai departe cu pas vioi. Dar nu trecu mult timp și, apropiindu-se de părculețul din fața templului protestant, o văzu pe Adèle stând lângă zidul jos care separa părculețul de trotuar. Fata trăgea dintr-o țigară și dădea impresia că așteaptă pe cineva. Pe când o zări Manfred, era prea târziu ca să mai evite întâlnirea cu ea. Se gândi să treacă pe celălalt trotuar, caz în care un mic semn din mână ar fi fost suficient pe post de salut în timp ce trecea pe lângă ea, dar Adèle deja îl văzuse și se uita la el cum se apropie. Nu era beat, dar, simțind privirea atentă a fetei ațintită asupra lui, începu brusc să se simtă cam nesigur pe picioare. Îi trecu prin minte că poate pe el îl aștepta, dar își alungă imediat din minte gândul acesta.

— Bună seara, Adèle! spuse el când ajunse la câțiva metri de ea.

Se opri, dar nu fiindcă așa își pusese în minte să facă, ci pentru că ar fi fost destul de necioplit din partea lui să treacă pur și simplu mai departe, ca și când Adèle ar fi fost o chelneriță oarecare care nu merită două vorbe de salut.

— Bună seara, Manfred, răspunse ea.

Până în clipa aceea Manfred nici măcar nu avusese idee că știa cum îl cheamă. Faptul că fata îi spusese Manfred sugera o oarecare familiaritate între ei. În restaurant Adèle nu i se adresase niciodată altfel decât cu „*Monsieur* Baumann”. Și oare detectase într-adevăr în vocea ei o inflexiune frivolă?

— E răcoare, spuse Manfred pentru că nu-i trecu prin minte nimic altceva.

— Da, răspunse Adèle și cu mâna liberă își strânse jacheta la piept, fie pentru a întări ceea ce spusese Manfred, fie pentru a-și ascunde decolteul.

Urmă o clipă de tăcere.

— Firește, întotdeauna e mai răcoare noaptea dacă e senin, continuă Manfred. Norii funcționează ca un fel de izolator. Țin căldura aproape de pământ, exact ca pătura pe pat.

Adèle îi aruncă o privire scurtă și dădu ușor din cap, apoi scoase un rotocol de fum. Lui Manfred îi păru rău că pomenise despre pat. Simți că i se suie sângele în obraji.

— Aștepți pe cineva? o întrebă atunci când deveni limpede că fata nu avea de gând să mai spună nimic.

Nu era treaba lui ce făcea ea, dar, tot așa, nu-i trecu nimic altceva prin minte. Și dacă ea răspundea că nu, nu aștepta pe nimeni? Atunci ce trebuia el să facă? S-o invite acasă, în apartamentul lui, sau la vreunul dintre barurile din oraș care erau deschise până târziu și despre care nu știa absolut nimic?

Spre ușurarea lui Manfred, fata nu mai apucă să răspundă fiindcă în clipa aceea apăru un tânăr pe un scuter care opri în dreptul lor. Îl salută pe Manfred printr-o scurtă înclinare a capului. Manfred îi răspunse la fel, apoi îi ură lui Adèle noapte bună.

— Noapte bună, *Monsieur*! răspunse fata.

Luând-o din loc, Manfred aruncă o privire scurtă peste umăr tocmai în momentul în care Adèle își arunca un picior peste șaua scuterului. Manfred își închipui că tânărul o întreabă despre el, cine este. *Un tip de la restaurant*, ar fi sunat răspunsul ei.

Manfred locuia la vreo zece minute de mers pe jos, într-un apartament de la ultimul etaj al unui bloc construit în anii '60, un bloc mai retras de pe Rue de Mulhouse. Apartamentul lui era alcătuit dintr-o bucătărie, un dormitor, o cameră de zi pe care Manfred o folosea foarte rar și o baie mică cu duș. Bucătăria dădea spre un părculeț plin de verdeață, străjuit de alte blocuri la fel ca al lui. În parc erau bănci pentru locatari și un loc de joacă pentru copii. La bucătărie avea un balcon mic care la apus era luminat de ultimele raze ale soarelui, dar Manfred rareori ședea pe balcon, de teamă că nu cumva ceilalți locatari să aibă impresia că are cine știe ce curiozitate bolnavă față de locul de joacă din parc. De multe ori oamenilor li se par dubioși bărbații neînșurați trecuți de treizeci de ani, mai ales dacă sunt unii discreți care își văd de treburile lor. Manfred își ținea apartamentul în perfectă ordine și curățenie.

Odată ajuns acasă, Manfred își mai turnă un pahar din sticla de pe bufetul din bucătărie și îl dădu pe gât. Apoi își mai turnă încă unul, pe care îl luă cu el în dormitor. Luă cartea de pe noptieră, dar nu o deschise. Întâlnirea cu Adèle îl tulburase, ba s-ar putea zice chiar că îl stârnise. Nu din pricină că ea îi spusese pe numele mic, ci mai degrabă din pricina faptului că atunci când sosise prietenul ei, brusc fata trecuse din nou la „*Monsieur*”, de parcă s-ar fi temut să nu dea impresia că între ei doi ar fi ceva. Manfred nu se gândise niciodată că ar exista ceva între ei, dar fata ar fi putut foarte bine să-i spună doar noapte bună, fără să i se adreseze nicicum. Și totuși, ea ascunsese intenționat de iubitul ei acel moment de mică intimitate pe care îl trăiseră ei doi împreună.

Manfred refăcu în minte silueta lui Adèle țăcănind pe tocuri în fața lui și apoi strângându-și bareta pantofului peste gleznă. Se masturbă cu mai multă vigoare decât de obicei și adormi fără să-și mai șteargă secretele.

Doi

Saine-Louis este un orașel cu vreo douăzeci de mii de locuitori, cuibărit chiar în coasta Alsaciei și despărțit de Germania și Elveția doar de cursul Rinului. Este un loc uitat de lume și, în afară de câteva case pitorești cu bârne aparente din lemn de stejar specifice acestei regiuni, nu prea are prin ce să atragă vizitatori. Ca multe dintre orașelele de graniță, este o localitate de tranzit. Oamenii doar trec pe aici, în drumul lor spre alte locuri, iar orașul este atât de lipsit de puncte de interes, încât ai putea zice că până și locuitorii lui s-au resemnat cu situația aceasta. După ce cresc, tinerii mai răsăriți din Saint-Louis pleacă la facultate și cei mai mulți nu se mai întorc niciodată.

Centrul orașului, în măsura în care se poate spune că Saint-Louis ar avea un centru, este un amalgam de clădiri complet neatrăgătoare ca înfățișare, construite în perioada postbelică, printre care au mai supraviețuit trecerii timpului și planurilor de urbanism și câteva case tradiționale. Firmele de deasupra magazinelor sunt șterse, iar vitrinele nu te ispitesc cu nimic, de parcă patronii lor ar fi și renunțat la ideea de a mai încerca să atragă trecătorii. Cuvântul care le răsare în minte cel mai adesea celor aflați în tranzit prin oraș, asta în cazul în care bagă de seamă că trec prin el, este „anost”. Saint-Louis este pur și simplu anost.

Și totuși, orașul există de trei sute de ani. Locuitorii lui nu sunt cei mai educați și mai înstăriți francezi, dar dau dovadă de o preocupare mai pronunțată față de drepturile politice decât majoritatea compatrioților lor. Și totuși, chiar și membrii acestui trib de mediocri tot mai au nevoie din când în când de o pereche nouă de încălțări ori de câte un rând de haine, tot mai au nevoie de cineva care să-i tundă, care să le repare dinții sau să le trateze betșugurile. Și ei trebuie să retragă și să împrumute bani de undeva. Au și ei nevoie de locuri unde să poată să mănânce, să bea, să bârfească sau pur și simplu să piardă vremea ca să nu ajungă prea devreme acasă. Trebuie și ei să-și curețe străzile, să-și colecteze gunoiul, să respecte legea și să mențină ordinea. Pentru casele lor au nevoie și ei de instalatori, electricieni, tâmplari și decoratori. Și copiii lor trebuie educați, și bătrânii lor trebuie îngrijiți, și morții lor trebuie îngropați.

Pe scurt, locuitorii din Saint-Louis sunt exact la fel ca oamenii din alte locuri, din orașe la fel de lipsite de strălucire ca acesta sau, dimpotrivă, mult mai eclatante. Și la fel ca locuitorii altor orașe, orașenii din Saint-Louis

nutresc un fel de mândrie șovină în legătură cu orașul lor, deși sunt perfect conștienți de mediocritatea lui. Unii visează să scape de aici sau trăiesc cu regretul că nu au plecat atunci când li s-a ivit ocazia. Cei mai mulți însă își văd de treburile lor fără să se gândească prea mult, sau chiar fără să se gândească deloc la mediul în care trăiesc.

Manfred Baumann se născuse de cealaltă parte a graniței, în Elveția, dintr-un tată elvețian și o mamă franțuzoaică. Gottwald Baumann era de loc din Basel și lucra la o fabrică de bere. Era un bărbat scund, nemaipomenit de oacheș, cu ochi scânteietori. Mama lui Manfred, Anaïs Paliard, era o fată veselă, însă, spre nenorocul ei, tare bolnăvicioasă. Provenea dintr-o familie înstărită de avocați din Saint-Louis. Manfred își petrecuse primii șase ani din viață în Basel. Nu-și amintea prea multe din acești ani, însă germana elvețiană rămăsese adevărata lui limbă maternă. Nu mai vorbise de mic copil germana, dar ori de câte ori o auzea vorbită, se simțea transportat pe dată înapoi în acei ani cețoși ai copilăriei. Manfred avea doar două amintiri cu tatăl său din acea perioadă a vieții. Prima era mirosul respingător pe care îl împrăștia atunci când se întorcea seara de la vreun bar și barba lui nerasă, cu care îl înțepa pe micul Manfred atunci când se apleca să-l sărute de noapte bună.

A doua era cea mai dragă amintire pe care o avea despre tatăl lui. Cu un prilej pe care nu și-l mai amintea (poate că era de ziua lui), Gottwald îl dusesese pe Manfred în vizită la fabrica de bere unde lucra. Manfred își amintea și acum aroma amețitoare a drojdiei și duruitul butoaielor goale rostogolite pe piatra cubică. Toți ceilalți muncitori din fabrică erau, cel puțin în amintirea lui Manfred, niște bărbați scunzi, bruneți, cu pieptul bombat, întocmai ca tatăl lui, umblau cu picioarele depărtate, iar brațele li se bălăbăneau departe de trup. În timp ce Gottwald îl conducea pe Manfred prin curtea fabricii, bărbații îl zăriră pe colegul lor și îl strigară „*Grüezi Gottli!*”.

— Știi ce înseamnă asta? întrebuse Gottwald. Înseamnă „Micul Dumnezeu”. Nu e rău, *ai?* *Micul Dumnezeu.*

Manfred strânse și mai tare mâna tatălui său și se gândi cu drag la ziua în care avea să înceapă și el să lucreze la fabrica de bere.

Când Manfred avea șase ani, se scoase la vânzare Restaurant de la Cloche, iar tatăl lui Anaïs îl cumpără pentru fiica lui și pentru soțul ei. Faptul că localul se afla în centrul orașului le garanta o clientelă statornică, alcătuită din patronii magazinelor și funcționarii care lucrau prin birourile din apropiere, așa încât, cu toate că masa se servea și seara, cea mai mare parte din venitul localului se obținea în timpul zilei. Domnul Paliard se gândise probabil că aceasta va fi o afacere sigură pentru ginerele său, dar când

cumpărase localul, nu luase în calcul manierele de muncitor în fabrică ale ginerelui său și faptul că acesta nu stăpânea mai deloc limba franceză. Gottwald reuși să-i pună pe fugă pe clienții fideli ai localului cu ursuzenia lui. Pur și simplu nu știa să se poarte și nu avea nici autoritatea unui patron de succes. Pe măsură ce afacerea cu restaurantul începea să se ducă tot mai mult de răpă, Gottwald își petrecea tot mai mult serile de cealaltă parte a barului, tunând și fulgerând împotriva aroganților de franțuzi, care parcă-și mutaseră toți afacerile din zonă.

După moartea tatălui lui Manfred, localul fu vândut din nou, dar Manfred și mama lui continuară să locuiască în apartamentul de deasupra restaurantului până când sănătatea precară a femeii îi sili să se mute înapoi în casa părinților ei, situată mai la nord, la periferia orașului. Lui Manfred îi era dor de locuința de deasupra localului, mai ales de mirosul de mâncare gătită și de zgomotul discuțiilor în contradictoriu care pătrundea prin fereastra deschisă în timp ce el și mama lui își luau cina. Barul acela era inima orașului. În casa familiei materne, Manfred se simțea izolat. Pentru bunici, prezența lui nu era tocmai un prilej de mândrie, ci le amintea mai degrabă de decăderea fiicei lor. Manfred moștenise comportamentul lipsit de eleganță al tatălui lui și constituția fragilă a mamei lui, ambele trăsături împiedicându-l să se împrietenească ușor cu ceilalți băieți. Pe vremea când locuiau deasupra restaurantului, atunci când se întorcea acasă de la școală, bărbați în toată firea îl salutau cu veselie de parcă ar fi fost unul de-al lor. La sfârșitul săptămânii de obicei făcea diferite comisioane pentru clienții obișnuiți și mai câștiga și câteva centime pentru osteneală. Seara ședea la fereastra de deasupra barului și, ascultând conversațiile care răzbăteau de dedesubt, când mai aprinse, când mai potolite, în sinea lui mai intervenea și el, aruncând câte o replică inteligentă. În casa familiei Paliard nu mai avea ce voci să asculte, așa că stătea în camera lui, ascultând doar ticăitul ceasului cu pendulă de pe palier.

La școală toată lumea îl știa pe Manfred drept „Elvețianul”, iar porecla nu se mai dezlipise de el. N-o putea suferi. Și Lemerre tot așa îi spunea când îl invita la partida de joi.

— Vii să joci și tu cu noi, Elvețianule? îi striga el din celălalt capăt al barului.

Manfred și-ar fi dorit ca mama lui să-și ia din nou numele de fată, dar ea rămase devotată memoriei soțului ei, în ciuda păcatelor lui. După ce Manfred și mama lui fură nevoiți să plece de la restaurant, Anaïs îl chema deseori la căpătâiul ei. Lui Manfred îi plăcea profund mirosul care plutea în camera mamei lui. Era un miros de spital. Masa ei de toaletă era burdușită cu sticlute maro pline cu pastile. Către sfârșit, doctorul venea să o vadă

aproape în fiecare zi, un lucru pe care și-l permiteau doar familii ca alde Paliard. Când intra Manfred în odaia ei, Anaïs surâdea sfârșită și întindea brațul spre el. De multe ori nu avea putere nici să-și ridice umerii de pe perna pe care se odihnea. Manfred se așeza pe marginea patului și își ținea mama de mână.

Pe noptieră Anaïs ținea o fotografie înfățișându-l pe Gottwald. În fotografie el stătea în picioare lângă o mașină parcată într-un refugiu de pe marginea unui drum șerpuit, pe undeva prin munții Elveției. Mașina era un Mercedes pe care tatăl lui Anaïs li-l împrumutase pentru luna de miere. Gottwald era numai în cămașă, cu mâinile în șold, cu pieptul lui bombat, cu părul lui negru și des pieptănat lins pe spate după moda vremii, ca o întruchipare a virilității însăși.

Lui Anaïs îi plăcea să-i povestească lui Manfred despre cum se cunoscuseră ea și tatăl lui. Gottwald trecuse granița pentru festivitățile prilejuite de Ziua Bastiliei. În piața din apropierea Restaurantului de la Cloche avea loc o petrecere populară. Era o zi neobișnuit de caldă, chiar și pentru luna iulie. Anaïs avea șaptesprezece ani. Se învățea împreună cu o prietenă printre tarabele din piață, gustând din ce se vindea pe-acolo. Băuseră fiecare câte două sau trei pahare de cidru de mere, care li se suise direct la cap. Cea care pusese prima ochii pe Gottwald fu prietena lui Anaïs, Elizabeth. Gottwald stătea în fața unei tarabe și bea un pahar de bere uitându-se lung după fetele care treceau pe lângă el, cântărindu-le din priviri. Elizabeth insistă să se apropie de el și să-l abordeze. Anaïs șovăi, fiindcă ea habar nu avea cum să se poarte cu bărbații, dar Elizabeth deja o luase din loc, îndreptându-se spre locul în care se afla Gottwald. Așa că Anaïs se apropie și ea timidă de prietena ei, care le făcu cunoștință. Gottwald le sărută mâinile și spuse:

— *Enchanté, Mademoiselles!*

Vorbea cu un accent foarte puternic, iar fetele se puseră pe chicotit. În scurt timp se plimbau tustrei prin mulțimea de oameni. Elizabeth îi povestea foarte veselă lui Gottwald despre ea. Era o fată care producea o impresie puternică, fiindcă era încrezătoare în sine. Anaïs bănuia că Elizabeth avusese deja de-a face cu câțiva bărbați. Anaïs îl studie cu atenție pe Gottwald. Nu era genul care ar fi trecut în mod obișnuit drept un tip arătos (era prea scund ca să fie considerat arătos), dar ceva din felul lui de-a se purta și din scânteierea ochilor lui negri o fascină de-a dreptul. Era limpede că bărbatul nu pricepea nici jumătate din ce îi tot înșira Elizabeth, dar o privea cu ardoare și nu-și lua ochii de la ea nicio clipă. Anaïs își dorea ca prietena ei să termine odată cu pălăvrăgeala, pentru ca Gottwald să-și întoarcă privirea și spre ea.

La un moment dat se opriă în fața unei tarabe, iar Gottwald le mai cumpără câte un pahar de cidru. Pe urmă Elizabeth se scuză, spunând că va lipsi o clipă. De cum dispăru Elizabeth, Gottwald o privi pe Anaïs drept în ochi și îi spuse:

— Bine c-a plecat! Pălăvrăgește prea mult. Dar pe tine mi-ar plăcea să te mai văd.

Anaïs simți în gâtlee cum inima începe să-i bată mai iute. O luă cu amețea la gândul că acest străin brunet o prefera pe ea și nu pe prietena ei, care era mai frumoasă, mai șarmantă. Până să-și dea bine seama ce i se întâmplă, deja acceptase să-l întâlnească pe Gottwald a doua zi. Niciunul dintre ei nu-i suflă o vorbă lui Elizabeth despre asta după ce fata se întoarce.

În ziua următoare Gottwald și Anaïs făcură împreună o plimbare prin pădure. Pe sub coroanele copacilor era răcoare. Cei doi nu vorbiră prea mult. Anaïs habar n-avea ce i-ar putea ea spune unui bărbat, dar până la căderea serii Gottwald o sărută. Lipită cu spinarea de un copac, Anaïs se simți cu totul copleșită de greutatea și de mirosul puternic al trupului bărbatului. Fu cât pe ce să leșine de emoție, așa îi spuse ea lui Manfred. Relația dintre ea și Gottwald continuă să se desfășoare în secret, fiindcă el nu era genul de bărbat pe care ar fi îndrăznit Anaïs să i-l prezinte tatălui ei. Asta până când le fu cu neputință să se mai ascundă. Atunci Gottwald o ceru de nevastă.

Anaïs muri pe când Manfred împlinea cincisprezece ani. Femeia nu mai ieșise din casă deloc de doi ani de zile și slăbise atât de tare, încât tot trupul i se sfrijise, de parcă ar fi fost o femeie bătrână. Într-o seară, după înmormântare, bunicul veni să vorbească cu Manfred. Îi spuse că de la o anumită vârstă încolo orice bărbat trebuie să învețe să se descurce în lume de unul singur. Doi ani mai târziu, după ce Manfred pică la *baccalauréat*, bunicul îl convocă în camera lui de lucru. Aceasta era o încăpăre de la etajul întâi al casei în care Manfred nu avea de regulă voie să intre. Pereții erau ticsiți din podea până-n tavan cu tratate de drept, iar în mijlocul încăperii trona un birou mare, foarte vechi. Exista acolo și un șemineu, dar domnul Paliard nu era de acord ca încăperile din casă să fie încălzite, considerând acest lucru o inutilitate, așa încât, ca să dea exemplu celorlalți membri ai familiei, refuza chiar și în miezul iernii să aprindă focul în camera de lucru, preferând să stea printre hârtiile lui în aerul îmbâcsit de respirația înghețată și de fumul de pipă, încotoșmănat cu fular și căciulă. Manfred era convocat în camera aceea numai atunci când erau de discutat chestiuni de maximă importanță.

Intră așadar în biroul bunicului, unde se opri în mijlocul încăperii și așteptă în picioare vreo cinci minute până când bătrânul termină de studiat

un document. Pe Manfred nu-l deranja să aștepte. Nu-i păsa deloc cum se purta bunicul lui cu el. Într-un târziu, domnul Paliard își dădu jos ochelarii de citit și îi făcu semn cu mâna lui Manfred să ia loc. Bunicul avea un chip prelung, colțuros, ochi înguști, de un albastru-deschis și o frunte înaltă. Era aproape cu desăvârșire pleșuv și purta o barbă căruntă, sârmoasă. Manfred nu-și putea aminti nicio împrejurare în care să-l fi văzut zâmbind.

— Am vorbit cu un asociat de-al meu, *Monsieur* Jeantet, începu el fără niciun preambul. Jeantet este directorul sucursalei Société Générale de pe Rue de Mulhouse. A fost de acord să te angajeze, ceea ce, în situația dată, este un gest care dovedește multă mărinimie din partea lui. Vei începe lucrul de luni, iar peste două săptămâni vei primi primul salariu. Îți sugerez să începi de îndată să-ți cauți și un apartament. Am să-ți împrumut eu banii pentru chiria pe prima lună și pentru garanție.

La sfârșitul micului său discurs, domnul Paliard făcu un lucru pe care nu-l mai făcuse niciodată până atunci. Se ridică în picioare și turnă în două pahare mititele niște sherry dintr-o carafă de pe o tavă din argint așezată în adâncitura ferestrei. Până atunci Manfred nu observase carafa aceea acolo și se întrebă dacă bunicul lui o adusese acolo special pentru acel prilej. De altfel, nu doar că bunicul lui nu-l mai servise vreodată cu vreun pahar de ceva, dar Manfred nici măcar nu-l mai văzuse turnându-și singur băutura în pahar. În mod normal, pentru astfel de lucruri bătrânul chema servitoarea. De data aceasta însă, domnul Paliard nu doar că turnă singur sherry-ul în pahare, dar îi și puse lui Manfred paharul în mână, după care se așează înapoi la birou. Cei doi bărbați (căci acest gest al bătrânului era cu siguranță merit să marcheze trecerea lui Manfred la statutul de bărbat) își băură sherry-ul pe îndelete. După zece minute, domnul Paliard se ridică în picioare oarecum încurcat, indicând astfel că întrevederea lor se încheiase.

A doua zi, bunica îl duse pe Manfred la Mulhouse ca să-i comande un costum. În timp ce croitorul se tot învârtea în jurul lui cu centimetrul de croitorie în mână, *Madame* Paliard stăruia, lucru cu totul jenant pentru Manfred, ca omul să-i facă ceva mai mare costumul, fiindcă se putea ca băiatul să mai crească. Cu toate acestea, lui Manfred îi făcu plăcere vizita la croitor. Un costum îți dă o prestanță. Cel care îl privea din oglindă nu mai era băiatul stângaci care fusese Manfred pe vremea liceului. Ieșind de la croitor, Manfred și bunica lui luară prânzul într-un bistrou elegant. La masă, *Madame* Paliard sporovăi veselă tot timpul despre ce oportunitate minunată era noul loc de muncă al lui

Manfred. Manfred știa că în realitate bunica lui era dezamăgită de el, dar nu o contrazise în niciun fel. Băură și o sticlă de vin împreună, lucru care nu s-ar fi petrecut în niciun caz dacă ar fi fost prezent și bunicul. La sfârșitul

mesei, *Madame* Paliard izbucni în lacrimi și-i spuse lui Manfred să țină minte totuși că poate să vină la masă la ei oricând dorește și că odaia lui îi va sta mereu la dispoziție. Manfred ținea la bunica lui și îi fu milă că o lăsa singură cu bunicul. Îi mulțumi și-i promise să o viziteze cât mai des.

Luni dimineață când ajunse la bancă, *Monsieur* Jeantet îl conduse direct în biroul lui. *Monsieur* Jeantet era un bărbat rubicond, cu o față roșie și cu perciuni mari. Purta un costum demodat de tweed, pe dedesubtul căruia se vedea un pulover verde, mâncat de molii. *Monsieur* Jeantet era un tip bonom, binevoitor. Își saluta întotdeauna clienții strângându-le mâna cu putere și bătându-i pe umăr și îi copleșea cu o atenție exagerată, de parcă fiecare dintre ei ar fi fost un prieten pe care nu-l mai văzuse de multă vreme. Avea obiceiul să le dea câte o palmă peste fund angajatelor și îi plăcea să facă tot felul de aluzii cam deplasate despre cum arătau sau cum își petrecuseră ultimul weekend. Făcea însă la fel cu toate, indiferent de vârstă sau de cum arătau, fără îndoială străduindu-se să nu cumva să o jignească pe vreuna dintre ele lăsând-o pe dinafară. La început, Manfred se minună de bunăvoința cu care noile lui colege tolerau acest comportament, dar nu dură mult până își dădu seama că și ele îl făceau pe șeful lor pe la spate în fel și chip, inventându-i porecle deloc măgulitoare. Era greu de crezut că bunicul lui Manfred l-ar fi putut considera pe insul acesta „asociatul” lui.

Jeantet îl ghidă pe Manfred până în biroul lui ținându-l de cot; odată ajunși, îl conduse spre cele două fotolii din piele. Între timp turuia întruna cât de încântat era să aibă printre angajații lui un tânăr atât de strălucit.

— Ia loc, băiete, ia loc, îl îndemnă el pe Manfred. Da' ce costum frumos ai! Un pic cam lărguț, așa zice eu, dar mai nou așa purtați voi, tineretul. Eu unu-mai de modă veche, cel puțin așa spune nevastă-mea. Da' eu zic că ce-i de calitate nu se demodează niciodată, nu? Tu ce crezi? Ha, ha!

— Categoric, spuse Manfred.

— Ei, da' cu ocazia asta trebuie să bem și noi ceva, nu crezi?

Și, în ciuda faptului că nu se făcuse încă nici ora nouă, directorul băncii întinse mâna după carafa care trona pe masă, între ei, și turnă din ea două pahare zdrene, apoi toastă pentru o relație îndelungată și fructuoasă. Manfred își sorbi băutura cu sentimentul că tocmai este inițiat într-o societate arhaică a băutorilor de sherry.

— Este important să-ți consolidezi relațiile cu ceilalți, continuă Jeantet. Este un lucru pe care ai să-l înveți și tu. Am să te învăț eu o mulțime de lucruri. Conducerea unei bănci nu are nimic de-a face cu banii. Nicidecum! Are de-a face cu oamenii.

Aici făcu o scurtă pauză, aruncând spre Manfred o privire plină de înțelesuri, ca pentru a sublinia ceea ce voia să spună.

Apoi dintr-odată, ca și când chipul i-ar fi fost străbătut de un nor, Jeantet își puse jos paharul, se lăsă pe spate, rezemându-se de spătarul fotoliului, și-și încleșta mâinile peste pânțele. Manfred puse și el paharul pe masă.

— Ascultă, spuse Jeantet pe un ton complet diferit, mult mai sumbru. Bunicul tău, un bărbat de toată isprava, mi-a spus că nu ți-ai luat *baccalauréat*-ul. Asta nu-i un lucru de laudă și în mod normal nici prin gând nu mi-ar trece să accept printre oamenii mei o persoană despre care nu sunt convins că este bine dotată la capitolul inteligență (aici își lovi ușor fruntea cu degetul). Însă bunicul tău m-a asigurat că ești un tânăr inteligent și sunt gata să-i acord tot creditul. Sunt convins că mă vei răsplăti pentru încrederea pe care ți-o arăt.

Directorul dădu din cap cu gravitate, după care, ca pentru a arăta că terminase ce avea de spus, își luă din nou paharul în mână.

— Diplomele sunt ele foarte bune, dar ceea ce contează în viață este sângele omului și să fie atent la ce fac cei din jur. Eu însumi sunt un foarte avid observator al animalului numit om. N-am să te mint: mare noroc ai avut cu mine. Privește cu atenție, învață, și ai să ajungi departe.

Se aplecă peste masă și-i făcu semn lui Manfred să se apropie și el. Apoi continuă, șoptind foarte sonor:

— Între noi fie vorba, gândul meu este ca în câțiva ani să mă pensioneze. Toate acriturile ale bătrâne de le-ai văzut pe-aici (și făcu un semn cu degetul mare către ușă) nu au toate la un loc nici doi neuroni întregi. Nu știu să facă decât câte un singur lucru. Tot ce le interesează este bârfa și fluturașul cu salariul de la sfârșitul lunii. Dar un tânăr inteligent, îmbrăcat într-un costum elegant, cum ești tu, dacă vei ști să-ți fructifici calitățile, în numai câțiva ani ai putea ajunge în locul meu. Ei, ce părere ai despre asta, băiete?

Manfred își înfrână dorința de a-i răspunde că mai degrabă s-ar arunca în Rin decât să petreacă fie și un minut mai mult decât este absolut necesar lucrând în sucursala Société Générale din Saint-Louis.

— Vă sunt foarte recunoscător pentru această oportunitate, răspunse.

În aceeași zi, Manfred se interesă de apartamentul de deasupra Restaurantului de la Cloche, dar acesta era ocupat de noul patron al localului și de soția acestuia. Apoi, ca o soluție temporară, închirie apartamentul din Rue de Mulhouse.

Trei

Joia era zi de piață. La douăsprezece și jumătate, Restaurant de la Cloche era ticsit de lume. Manfred îi cunoștea pe aproape toți clienții și se salută cu cei care îl observară, înclinând ușor din cap sau murmurând foarte încet un „bună ziua”. La atâta se limita interacțiunea lui cu ceilalți clienți fideli ai localului. Între cei care luau în fiecare zi masa de prânz la Restaurant de la Cloche, la fel ca între navetiștii dintr-un tren, exista un fel de acord tacit în privința limitelor comunicării dintre ei. Manfred se așeză la masa din colț pe care Marie o rezerva pentru el. Meniul se repeta în fiecare săptămână și cuprindea două apetitive la alegere, două feluri principale și un preparat special, urmate de desert sau cafea. Meniurile zilnice nu fuseseră schimbate de aproape douăzeci de ani. Joia felul special era *pot-au-feu*. Cam o dată pe lună Manfred glumea cu Pasteur pe tema schimbării meniului.

— Vedeți cumva pe-aici o condică de sugestii? răspundea invariabil patronul localului.

Adèle apărură la masa lui Manfred ca să-i ia comanda. La vederea ei, el se simți, în mod inexplicabil, foarte emoționat.

— Bună, Adèle, îi spuse.

Avusese de gând să schimbe o privire cu ea; ar fi vrut ca fata să-i facă un semn cum că-și amintește ceea ce se întâmplase între ei cu o seară în urmă.

— *Monsieur*, replică Adèle pe un ton neutru.

Fără măcar să-și ridice ochii din carnețelul ei, până să apuce el să spună ceva, fata repetă felurile pe care le comanda Manfred de obicei joia (supă de ceapa, *pot-au-feu*, *crème brûlée*). Manfred fu tentat să-și schimbe brusc comanda, doar pentru a-i atrage atenția, dar când Adèle se îndepărtă de masa lui cu o figură care trăda un plictis nemaipomenit, se bucură că nu făcuse asta. Probabil că dacă ar fi făcut mișcarea asta, Pasteur ar fi venit la masa lui și l-ar fi întrebat din ce motiv și-a schimbat comanda. Manfred se și închipui atunci răstindu-se la el „Așa am avut eu chef, să schimb ceva!”, răsturnând masa și năpustindu-se afară din restaurant ca o furtună, trântind în trecere paharele de vin de pe celelalte mese.

Deschise ziarul *L'Alsace* la pagina financiară și cercetă fără chef coloanele cu prețurile acțiunilor. Adèle reveni la masa lui, aducându-i supa. Continua să nu trădeze niciun semn că ar exista vreo intimitate între ei doi. Poate că atunci când avea să-i aducă felul principal, Manfred ar trebui s-o întrebe ca într-o doară dacă s-a distrat bine în ajun. Putea chiar s-o întrebe cine era

tânărul acela. Ce rău să fie în asta? În definitiv, îi văzuse împreună. Nu era perfect natural să vorbească despre asta? Manfred își terminase deja paharul de vin inclus în meniul standard. Supa era apoasă și insuficient condimentată.

Clienții tot veneau și plecau. Atunci când era aglomerat, Restaurant de la Cloche funcționa ca o mașinărie bine unsă. Marie se oprea de multe ori la mesele clienților obișnuiți și schimba câteva vorbe cu ei, dar între timp scana fără încetare încăperea, în căutarea vreunei farfurii goale sau a vreunui client doritor să achite nota. De la postul lui din spatele barului, Pasteur făcea notele de plată prompt și fără prea mare teavură. Mesele erau debarasate și rearanjate cu o eficiență militară. Dinspre bucătărie răsunau continuu zăngănături și comenzile se strigau pe măsură ce erau aduse la ușă. Clienții vorbeau cu voce tare și cu gurile pline; știau și ei, ca toată lumea, că trebuiau să mănânce cât mai repede. Majoritatea nu beau cafea la prânz. Dacă totuși luau cafea, aceasta le era adusă împreună cu desertul. Adèle îi servea pe toți clienții cu același aer posac ca și pe Manfred, mișcându-se încet și greoi, ca o vacă în drum spre mulgere, dar cumva era mult mai eficientă decât agitata de Marie.

Adèle trecu pe lângă masa lui, ținând în echilibru pe un braț farfuriile culese de pe o altă masă, și-i luă farfuria de supă. Chiar nu era momentul ca Manfred să încerce să facă conversație. Dar când ea dădu să plece, Manfred spuse:

— Știi, Adèle, dacă nu-i prea mare deranjul, aș vrea să-mi schimb comanda. Am să iau *choucroute garnie*.

Cu asta categoric avea să-i atragă atenția fetei. Adèle se întoarse spre el și spuse:

— Desigur, *Monsieur*!

Chipul ei însă rămase la fel de inexpressiv. Urmărind-o cu privirea până în bucătărie, Manfred nu avu cum să nu-i admire nonșalanța.

— Și, Adèle, adăugă el, ridicând puțin glasul ca să se facă auzit peste rumoarea din local, aș mai vrea încă un pahar de vin.

Trebuia să recunoască: fata nu trădă nicio urmă de emoție, dar în timp ce o privea cum trece printre ușile batante către bucătărie, Manfred își închipui agitația care probabil avea să se stârnească în momentul în care fata avea să anunțe că Manfred Baumann și-a schimbat comanda. Și, în plus, că mai dorea încă un pahar de vin! Se lăsă pe spătarul scaunului și se uită la ceilalți obișnuiți ai localului. Niciunul dintre ei nu băgase de seamă ce eveniment nemaipomenit se desfășură în local.

Manfred așteptă ca patronul să vină la masa lui și să-l întrebe dacă nu cumva nu-i mai este pe plac *pot-au-feu*. Dar Pasteur nici gând să vină. Stătea

la locul lui din spatele barului și turna vin în carafe, comportându-se de parcă nu se întâmplase nimic neobișnuit. Nu aruncă nici măcar o privire înspre Manfred.

Adèle sosi cu *choucroute*.

— *Bon appétit*, îi spuse ea.

Carnea de porc era prea grasă și prea fiartă. Varza murată era prea acră. Manfred tânji după tocănița cu care Marie se mândrea teribil. De altfel, din tot meniul săptămânal, *pot-au-feu* era mâncarea preferată a lui Manfred. Dar nu despre asta era vorba. Mâncă tot din farfurie. Ar fi făcut o figură foarte ciudată dacă, după ce comandase altceva, ar fi dat impresia că nu-i place felul pe care l-a ales. Goli și al doilea pahar de vin și se lăsă pe spate cu un sentiment de mare satisfacție.

Întorcându-se la bancă, Manfred simți efectul celui de-al doilea pahar de vin. Se pomeni picotind cu capul pe birou și o sună pe secretară să-i aducă o cafea. Îl primi pe un fermier, pe nume Distaln, împreună cu care discută despre prelungirea perioadei de grație pentru un credit acordat. Timp de cincisprezece minute Manfred îl ascultă pe bătrânul fermier numai cu o ureche. Bătrânul tot trăncănea despre presiunea din partea supermarketurilor, despre inechitățile reglementărilor pieței comune și despre amenințările la adresa stilului de viață tradițional al francezilor. Aruncând o privire în diagonală pe dosarul lui, Manfred observă că de zece ani ferma lui Distaln era veșnic în pierdere. Îi acordă o perioadă de grație de trei ani, maximum posibil. Distaln nu-și mai încăpea în piele de fericire. Preț de o clipă Manfred se gândi cu groază că bătrânul o să înceapă chiar să lăcrimeze de recunoștință, iar în fața ușii fu nevoit să-și smulgă literalmente mâna dintr-a fermierului.

Lui Manfred îi era o groază teribilă de serile de joi. Ajunse la Restaurant de la Cloche la aceeași oră ca de obicei și își ocupă locul obișnuit de la bar. Își comandă primul pahar de vin și-l dădu iute pe gât. Lemerre și Cloutier erau deja la masa lor; Petit întârzia. În oglinda din spatele barului Manfred îl văzu pe Lemerre scoțând cărțile de joc și începând să le amestece cu un aer absent. Apoi sosi și Petit, care își scoase jacheta și și-o atârănă pe spătarul scaunului. Lemerre și Cloutier băuseră deja două treimi din prima carafa de vin. Cei trei bărbați discutară între ei aproape în șoaptă câteva minute, apoi Lemerre (întotdeauna Lemerre era cel care făcea asta) strigă spre celălalt capăt al sălii:

— Ei, Elvețianule, vii să fii al patrulea în seara asta?

Manfred aștepta de fiecare dată să fie chemat în felul acesta. N-avea niciun motiv să nu meargă direct la masa lor de cum sosea la restaurant, dar cert este că nu făcea asta niciodată. În schimb, pătruns până în măduva

oaselor de absurditatea șaradei pe care o jucau, atunci când îl striga Lemerre, făcea o figură mirată, ca și cum i-ar fi ieșit complet din minte că asta era seara în care jucau cărți împreună.

Cu un aer obedient, Manfred își luă paharul, se îndreptă spre masă și luă loc. Cei trei prieteni ședea întotdeauna pe aceleași locuri, obligându-l astfel pe Manfred să ocupe locul mortului, cum îl numea el în gând. Nu se puneau problema cine va face pereche cu cine, întrucât orice reorganizare ar fi presupus schimbarea locurilor jucătorilor. Astfel că Manfred juca de fiecare dată cu Cloutier, iar Lemerre cu Petit. Cloutier era un jucător îngrozitor; nu reușea niciodată să „citească” semnalele lui Manfred și nu avea strop de îndrăzneală în joc. Lemerre și Petit adoptaseră un sistem de trișat foarte transparent, scărpînându-și nasul, tușind sau bătând darabana în masă. Codul acesta al lor era atât de primitiv și de lipsit de subtilitate, încât mereu se întorcea în favoarea lui Manfred. Puteau la fel de bine să-i arate toate cărțile, punându-le pe masă. Așa că, în ciuda faptului că Cloutier juca mai prost ca o cizmă, de fiecare dată el și Manfred câștigau. La final, Lemerre și Petit începeau să clatine din cap, mirându-se cât noroc au adversarii lor.

Adèle le aduse încă o carafă cu vin și încă un pahar pentru Manfred. Când fata se aplecă peste masă, Manfred trase cu ochiul pe furiș spre decolteul ei și îi veni în minte tânărul pe care îl văzuse cu o seară înainte.

Joia se beau patru carafe de vin la masa lor. Manfred se străduia să țină pasul cu ceilalți la băut, astfel încât să nu poată fi acuzat nici că bea mai mult decât îi era porția, nici că rămâne în urmă. La sfârșitul serii Lemerre băga în buzunar contribuția lui Manfred la nota de plată. Cei trei bărbați împărțeau între ei consumația săptămânală. Manfred ar fi putut face și el un aranjament asemănător cu Pasteur, punând astfel capăt jenantului ritual al bacșișului, dar el nu solicitase niciodată să i se întocmească nota de plată săptămânal, iar acum, după atâția ani, ar fi părut ciudat dacă ar fi cerut așa ceva. Cu siguranță Pasteur l-ar fi întrebat:

— De ce nu ai spus că vrei așa până acum?

Iar Manfred n-ar fi știut ce să răspundă la o asemenea întrebare. N-ar fi putut nici măcar să pretindă că nu i-a trecut prin minte, fiindcă nu trecea zi în care să nu se gândească la asta.

Lemerre trăsă tabelul de scoruri pe dosul unui plic. De la moartea lui Le Fevre încoace, Lemerre devenise *de facto* șeful grupului. Mirosea mereu a produse pentru îngrijirea părului și a transpirație. Expresia de pe fața lui fălcoasă și buhăită era permanent una de dispreț; și într-adevăr, adeseori putea fi auzit luându-i peste picior pe imigranți, pe evrei (pe care îi considera vinovați pentru mai toate problemele din lume) și pe homosexuali (ținta favorită a atacurilor lui).

— Elvețianule, îi spunea el adesea lui Manfred, aveți dreptate voi. Să nu primiți nici turci, nici evrei!

Își rostea tiradele într-o manieră vag efeminată și le însoțea de gesturi ale mâinii foarte elaborate, de parcă le-ar fi picurat în mințile acoliților lui niscaiva germenii de înțelepciune. Efectul era în egală măsură comic și amenințător. Uneori Manfred se lăsa antrenat în câte o discuție în contradictoriu cu Lemerre, la capătul căreia Lemerre i-o tăia, făcându-l pederast comunist. Atunci când răutățile lui Lemerre depășeau orice limită, Manfred îl lăsa pe Pasteur să intervină.

Cărțile fură tăiate și împărțite. Lemerre și Petit se lansară într-un schimb elaborat de tuse și bătăi în masă, din care Manfred deduse că niciunul dintre ei nu prea avea cărți de pică. El era bine căptușit cu pică, așa că trase concluzia că și Cloutier trebuie să aibă cel puțin două cărți mari de culoarea respectivă. Ignoră atacul partenerului său cu doiul de cupă, după care sări direct cu șasele de pică.

— Cum de ți-a trecut prin minte să faci asta? zise Lemerre.

Manfred ridică din umeri. Le luă toate cele treisprezece levate cu ușurință.

— N-ai avut destul tupeu să ne iei chiar totul, ai? îl întărită Lemerre. Fără oleacă de tupeu n-ajungi nicăieri.

Jocul continuă în aceeași notă. Manfred chiar le mai dăruia celorlalți câte o levată din când în când, oferindu-i lui Lemerre prilejul de a se lăuda ce jucător bun e el.

În rarele ocazii în care lua Cloutier inițiativa, Manfred se uita după Adèle care trebăluia prin local. Parcă nu mai era chiar așa de ursuză ca de obicei; chiar glumi cu mesenii de câteva ori. Își ținea și spatele mai drept acum, de parcă i-ar fi luat cineva un sac de cărbune din spinare. Era limpede, gândi Manfred, era îndrăgostită de tânărul cu scuterul. El nu prea era încântat de povestea asta; simțea în schimb că nu-l poate suferi pe tânărul acela, ca de altfel pe toți tinerii care vrăjeau fetele cu câte un scuter și niște complimente mai fără perdea. Adèle veni la masa lor cu ultima carafa pentru seara aceea.

Fără să vrea, Manfred se pomeni spunând:

— Ce bine arăți astăzi, Adèle!

Cei trei tovarăși ai lui înțepeniră. Mâna lui Petit, care tocmai se pregătea să pună o carte pe masă, rămase suspendată în aer. Tustrei se uită unul la altul, așteptând ca Lemerre să spună ceva. Acesta însă doar izbucni într-un râs hârâit, imitat îndată de amicii lui. Manfred se făcu roșu ca racul și lăsă ochii în jos.

— Păzește-te, fetițo, îngăimă Lemerre printre hohote de râs. Elvețianul nostru-i cam muieratic.

Adèle nu se arată nicicum impresionată. Îi adresează lui Manfred un zâmbet subțire și se întoarce la bar cu carafa goală.

Odată seara încheiată, Manfred le ură celorlalți jucători noapte bună și ieși din restaurant. Răsuflă ușurat fiindcă Adèle nici nu terminase de măturat când încheiaseră ei jocul, și ultima carafa de vin fusese golită. Era absolut convins că fata se va întâlni din nou cu tânărul acela în fața părculețului de la templul protestant. Și într-adevăr, tânărul era deja acolo, rezemat de scuter, fumând.

De data aceasta Manfred se uită mai bine la el. Nu putea avea mai mult de optsprezece sau nouăsprezece ani. Avea părul blond, subțirel și un ten proaspăt de parcă nici nu începuse să se bărbiească. Apropiindu-se de el, Manfred se întrebă dacă tânărul îl va recunoaște după seara trecută. Dacă într-adevăr îl recunosc, nu trădă asta în niciun fel. Tânărul nici nu-i căută privirea, dar nici nu și-o feră. Avea ochi albaștri și buze subțiri. Manfred fu cuprins de un ciudat sentiment de ușurare când băgă de seamă că nu semăna deloc cu tinerii aceia care agață fetele și apoi se descotorosesc de ele cât pot de iute.

Când trecu Manfred pe lângă el, tânărul trase din nou din țigară. Ținea țigara stângaci, între degetul mare și arătător. Era clar că fuma ca să se dea mare. Manfred își închipui că probabil era la fel de stângaci în pat, asta dacă ajungea vreodată atât de departe cu o fată. Manfred era încântat că Adèle nu se încurcase cu cine știe ce Romeo mai versat. Manfred își văzu mai departe de drum către casă, trecând de părculeț. La un moment dat însă se opri și se întoarce înapoi. Mai târziu, când se gândi mai bine, nu reuși să-și explice ce anume îl făcuse să se întoarcă. Nu își pusese dinainte în minte să facă asta și, de altfel, nu-și amintea să fi luat niciun fel de decizie. Fu un impuls de moment pe care îl urmă.

La capătul părculețului era un bloc ușor retras. Manfred se tupilă ușurel spre intrarea în bloc și se ascunse îndărătul unor tufe. Tânărul stătea cu fața spre direcția din care trebuia să apară Adèle. Nu avea cum să-l zărească pe Manfred și, chiar dacă s-ar fi întors înspre el, Manfred era bine camuflat. Băiatul își termină țigara și se uită la ceas. Mai trecură câteva minute. Manfred începu să se întrebe ce căuta el acolo, dar, după ce așteptase atâta, ar fi fost o prostie să plece tocmai acum. Și în plus, dacă ar fi hotărât să o ia din loc, ar fi putut face din greșală vreun zgomot și s-ar fi dat de gol.

Adèle apără pășind agale de-a lungul trotuarului. Tânărul ridică mâna în semn de salut, iar fata îi făcu și ea semn cu mâna, dar nu grăbi pasul. Manfred se mira de ce nu o așteaptă junele în fața restaurantului. De bună seamă exista un motiv pentru care nu doreau să fie văzuți împreună. Poate că părinții lor nu erau de acord cu această relație, deși Manfred nu și-o putea

închipui pe Adèle locuind cu părinții. Dacă l-ar fi întrebat cineva, ar fi zis mai degrabă că fata e orfană sau poate fugită de-acasă. Era în atitudinea ei ceva de ființă independentă, ceva care sugera că Adèle era singură pe lume.

Cei doi se salutară, sărutându-se mai pasional decât în seara din ajun și o vreme rămaseră lipiți unul de altul. Băiatul își puse mâna dreaptă pe fundul lui Adèle. Ea îl ținea pe după ceafa și își arcuise trupul, lipindu-și pântecul de coapsa lui. Manfred simți că începe să se excite. După ce trupurile celor doi se dezlipiră unul de altul, băiatul îi oferă lui Adèle o țigară, pe care ea o luă. Pe urmă se urcară amândoi pe scuter și, făcând o buclă largă pe șosea, se îndepărtară, Adèle cu brațele încleștate în jurul taliei băiatului. Și asta fu tot. Asta fu tot ce văzu Manfred din ascunzătoarea lui. Îi trecu prin minte cu groază că s-ar putea să-l zărească cineva pândindu-i pe cei doi tineri și ieși repede de după tufe. Dar era târziu, și străzile din Saint-Louis erau pustii.

Patru

Vineri Manfred nu se mai abătu de la comanda lui obișnuită, și anume *andouillette* cu sos de muștar și piure de cartofi. Adèle nu apăruse la slujbă. Manfred avu o strângere de inimă; era dezamăgit, își dădu seama că abia așteptase să o vadă din nou. Pasteur era în toane proaste; din pricină că Adèle lipsea, era nevoit să servească el la mese. Își nota comenzile repezit, bătând darabana cu creionul în carnețel până când se hotărau clienții ce voiau să comande. Manfred nu-l întreabă ce este cu Adèle, nici nu ceru să i se umple carafa cu apă, care era goală. Proasta dispoziție a lui Pasteur strica toată atmosfera din restaurant. Clienții localului oricum încercau de regulă să nu piardă prea multă vreme cu masa de prânz, dar astăzi mâncau și mai repede decât de obicei. Și dacă de regulă trebuia să ridici puțin tonul ca să te faci auzit peste zarva din restaurant, în care se amestecau zăngănitul farfuriilor și pălăvrăgeala animată a mușteriiilor, acum mai că se auzea musca. Manfred își înfulecă și tarta cu pere și plăti nota grăbit. Mai avea cincisprezece minute până când trebuia să ajungă înapoi la bancă. Dar, cum nu avea nicio idee cu ce și-ar putea umple timpul, se întoarse la serviciu. Nimeni nu comentă în niciun fel când apăru mai repede.

Nici seara Adèle nu-și făcuse apariția. În restaurant era liniște, iar Pasteur își reluase locul obișnuit în spatele tejghelei de la bar. Se pare că îi trecuse și proasta dispoziție. Când ajunse la cel de-al doilea pahar, Manfred întreabă unde este Adèle. Încercă să vorbească pe un ton cât mai indiferent.

Pasteur ridică din umeri.

— N-a apărut înainte de prânz și n-a apărut nici acum seara.

— Să fie bolnavă?

— N-am idee, spuse Pasteur.

Manfred nu luă în seamă țâfna lui Pasteur.

— Dar n-a sunat?

Pasteur își ridică iritat ochii din ziar. Nu mai avea nimic de comentat pe tema asta. Când ieși Marie din bucătărie, lui Manfred îi trecu prin minte să o întrebe pe ea, dar mai apoi hotărî că poate nu este cea mai bună idee. Ceilalți ar fi putut începe să se întrebe ce treabă are el așa, deodată, cu chelnerița. Dacă nu-și făcea Pasteur griji, de ce să-și facă el? Și chiar așa, de ce se agita atâta? În cele câteva luni de când începuse Adèle să lucreze în restaurant rareori se gândise la ea altfel decât cu dorință carnală. Nu-l interesase

niciodată unde locuiește, ce face în timpul liber sau ce are în cap, dacă avea într-adevăr ceva în cap.

Un pic mai târziu, după ce luă ultima carafa de vin de pe masa lui Lemerre, Marie se opri în spatele barului ca să șteargă pe-acolo. Asta era de regulă treaba lui Pasteur, dar acum Pasteur considera că a muncit destul pentru o zi.

— O zi grea, Marie? spuse Manfred.

— Da, o zi grea, *Monsieur* Baumann, răspunse femeia, după care se făcu nevăzută în bucătărie.

Manfred zăbovi ceva mai mult decât de obicei până-și termină ultimul pahar de vin. După câteva minute Marie ieși din nou din bucătărie, dar nu-și mai făcu de lucru pe lângă bar, ci aranjă mesele pentru ziua următoare, după care se retrase în apartamentul de la etaj. Manfred plăti și ieși.

În ziua următoare, pe la trei după-amiaza, în timp ce ședea la masa din bucătăria lui citind un roman polițist, Manfred auzi o bătaie în ușă. Tresări. Pe el nu-l vizita niciodată nimeni, iar dacă ar fi venit cineva la el, ar fi trebuit să sune întâi la interfon ca să poată intra în bloc. Rămase câteva secunde nemișcat. O fi fost vreun tip din ăia cu sondaje de opinie sau vreun evanghelist căruia îi dăduse drumul înăuntru un alt locatar. Manfred își ținu răsuflarea și ciuli urechile, așteptând să audă zgomot de pași îndepărtându-se. Auzi în schimb o nouă bătaie în ușă. Era o bătaie insistentă, repetată, sugerând că persoana din fața ușii știa că Manfred era acasă. Manfred își împinse scaunul înapoi fără zgomot și străbătu coridorul, pășind pe vârfuri. Ascultă o clipă, apoi își lipi ochiul de vizor.

În fața ușii lui stătea un bărbat cu părul tuns periută și cu niște ochi cenușii, înguști, care se uita drept la ușă. Manfred îl recunoscuse; era un polițist. Când deschise ușa, polițistul îi arătă o legitimație, pe care probabil că până atunci o ținuse în mână, să o aibă la îndemână.

— Inspector Gorski, poliția din Saint-Louis.

— Da, spuse Manfred.

Gorski era un bărbat îndesat, de înălțime medie, în jur de patruzeci și cinci spre cincizeci de ani. Purta un costum cenușiu, culoarea ardeziei, o cămașă albastru-închis și o cravată de o culoare asemănătoare. Pe brațul stâng avea îndoit un trenchi subțire. Nu dădu niciun semn că l-ar recunoaște pe Manfred. Manfred îi întinse mâna, dar imediat și-o lăsă să cadă moale pe lângă corp. Oare cu polițiștii se dă mâna?

— *Monsieur* Baumann, putem sta puțin de vorbă?

Nu exista niciun motiv pentru care Manfred să se alarmeze că detectivul îi știa numele; doar era scris pe plăcuța argintie de pe ușă.

— Desigur.

Urmă un moment de tăcere. Manfred așteptă ca polițistul să continue, apoi își dădu seama că acesta aștepta să fie invitat înăuntru. Se dădu într-o parte din ușă. Gorski îi mulțumi și pătrunse pe coridorul îngust care ducea spre bucătărie, strecurându-se cu greu pe lângă Manfred. Fu rândul lui Manfred să se strecoare pe lângă el ca să-l conducă până în bucătărie. Timp de câțiva ani Manfred avusese o menajeră, dar niciodată nu-l încântase ideea că se fâțâie cineva prin apartament. Gândul îi provoca disconfort și, de altfel, femeia nici nu avea mare lucru de făcut pe-acolo, întrucât Manfred era destul de chițibușar în privința curățeniei. Își spăla vasele de cum termina de mâncat și îi plăcea să-și pună întotdeauna lucrurile la locul lor. Bătrâna lui menajeră dădea cu aspiratorul prin camere, care oricum arătau impecabil, și îi spăla și-i călca hainele, treabă pe care Manfred n-o putea suferi. Pe de altă parte însă, se și jena la gândul că femeia îi schimba așternutul și îi spăla și-i împacheta lenjeria de corp. Răsufală ușurat atunci când bătrâna muri (n-ar fi fost în niciun caz în stare s-o concedieze), în cei patru ani care trecuseră de la moartea ei nu multă lume mai călcase în apartamentul lui. Manfred își luase obiceiul de a-și spăla singur rufele în fiecare duminică după-amiază, în spălătoria de la subsolul blocului. Nu era chiar o încântare, dar îi ocupa o parte din weekend, pe care altminteri Manfred ar fi trebuit să născocească alte lucruri cu care să-l umple.

Cei doi rămaseră în picioare în bucătărie, față în față. Manfred simțea că detectivul îl cântărește din ochi. Dacă existase vreun licăr de recunoaștere în ochii lui cenușii, acesta putea fi pus în mare parte pe seama faptului că într-un orașel ca Saint-Louis toată lumea se intersectează cu toată lumea. Și într-adevăr, deși în general mergea pe trotuarul opus, Manfred trecea pe lângă secția de poliție în fiecare zi în drum către și dinspre Restaurant de la Cloche. De fapt, ar fi fost chiar ciudat dacă detectivul nu l-ar fi văzut niciodată.

Manfred se simțea ca într-o scenă de film. Polițaiul urma să spună: *Nu m-ai întrebat pentru ce am venit*, moment din care el, Manfred, ar fi devenit imediat suspect. Dar Manfred pierduse momentul, iar acum orice ar fi spus ar fi sunat formal și lipsit de naturalețe. Firește, bănuia motivul pentru care se afla Gorski acolo. Într-un fel chiar îl așteptase pe Gorski. Bine ar fi fost să se mărginească la a-i pune o întrebare politicoasă, cum ar fi: *Cu ce vă pot ajuta?* Sau poate ar fi trebuit să spună direct că bănuia că vizita polițistului avea legătură cu chelnerița. Gorski se pare că nu observa stânjeneala lui Manfred. Probabil că, polițist fiind, se obișnuise ca oamenii să nu se simtă în largul lor în prezența lui. Și într-adevăr, o prea mare relaxare din partea interlocutorului ar fi putut sugera că persoana respectivă era obișnuită să aibă de-a face cu oamenii legii, așadar ar fi fost imediat un personaj suspect.

Gorski atinse cu mâna spătarul scaunului pe care șezuse Manfred până adineauri.

— Îmi permiteți? întrebă, așezându-se fără a mai aștepta răspunsul.

Manfred îl întrebă dacă ar dori o cafea. Gorski refuză, iar Manfred se așază de cealaltă parte a mesei. I-ar fi convenit mai mult dacă și-ar fi putut face de lucru cu cafeaua. Niciunul dintre gesturile lui Gorski de până atunci nu avusese darul de a-l liniști, ba dimpotrivă. Gorski luă în mână cartea pe care o citea Manfred și o cercetă. Manfred zâmbi a scuză. Se gândi să-i spună polițistului că de regulă citea literatură mai serioasă, dar până la urmă nu spuse nimic. Probabil că și polițistul citea tot romane polițiste sau poate că nu citea deloc, caz în care l-ar fi crezut un snob. Și oricum, ce putea fi rău în a-ți petrece o sâmbătă după-amiază citind un roman de succes?

Gorski așază cu grijă cartea înapoi pe masă.

— N-am să vă răpesc prea mult timp, spuse el, deși nu părea că se grăbește prea tare.

Manfred își încleșta mâinile și le așază pe masă, în fața lui, străduindu-se să nu și le mai miște. Își dădea seama că nu producea o impresie tocmai favorabilă.

Deodată Gorski împinse în spate scaunul pe care ședea și se ridică în picioare. Asta îi dădu instantaneu lui Manfred senzația că urmează să fie interogat, dar nu reuși să se ridice în picioare ca să fie la același nivel cu polițistul.

— Anchetez dispariția lui Adèle Bedeau, spuse Gorski.

— Dispariția? făcu Manfred.

Fu mulțumit cum îi ieșise întrebarea; sunase de parcă ar fi fost cu adevărat șocat. Se felicită în sinea lui că nu pomenise numele lui Adèle mai înainte. Simplul fapt că o fată nu apare la lucru și nu-și informează patronii de ce lipsește, nu înseamnă neapărat că i s-a întâmplat ceva rău.

Gorski ridică din umeri și spuse:

— Poate că „dispariție” este un cuvânt cam dur. Acum două zile era prin oraș, iar acum nu mai este. Și nimeni nu are habar pe unde ar putea fi. Așa că, da, în esență se poate zice că a dispărut.

Manfred dădu din cap că pricepe.

— Presupun că o cunoașteți pe *Mademoiselle* Bedeau, da?

— Da. E chelneriță la restaurantul unde iau masa de prânz, răspunse Manfred.

Ar fi fost o prostie din partea lui să nege că o cunoaște.

— Și relația dumneavoastră cu ea se reduce la atâta?

— Nu cred că aş putea afirma că avem o relație. Până în acest moment nici nu-i cunoșteam numele de familie.

Manfred se simțea mai relaxat. Gorski nu-i dădea deloc impresia că ar avea de gând să-l încolțească.

— Deci ea este chelnerița, iar dumneavoastră clientul. Nimic mai mult?

— Exact.

— Ați întâlnit-o vreodată și altundeva în afară de restaurant?

— Vreți să spuneți în sens de socializare?

— În orice sens.

Manfred clătină din cap încet, dând impresia că se gândește foarte intens.

Gorski nu trădă prin nimic că s-ar îndoi de el.

— *Mademoiselle* Bedeau n-a mai fost văzută de joi seara, când a plecat de la lucru. N-ați mai văzut-o cumva dumneavoastră de atunci încolo?

Joi fusese ziua când Manfred îi pândise pe Adèle și pe tânărul acela în părculeț. Manfred nu avea niciun chef să fie amestecat într-o anchetă a poliției, dar poate că ceea ce văzuse în seara aceea era important. Și dacă tânărul cu scuterul era suspect în dispariția lui Adèle? Și dacă el, Manfred, era singura persoană care îi văzuse împreună? Dar numai cu o clipă înainte îi spusese lui Gorski că n-o văzuse niciodată pe Adèle altundeva decât în restaurant. Nu era bine.

— Nu, spuse în cele din urmă. N-am mai văzut-o.

Gorski aprobă din cap scurt, de parcă exact ăsta se și așteptase să fie răspunsul lui Manfred. Oare știa deja că Manfred o văzuse pe Adèle în seara respectivă?

Se opri brusc.

— N-am să vă mai rețin, *Monsieur*. Vă mulțumesc pentru timpul acordat.

Îi întinse lui Manfred o carte de vizită și-l rugă să-l sune dacă își mai aducea aminte ceva.

După ce, la fel de stângaci, îl conduse pe Gorski de-a lungul culoarului până la ușă, Manfred se întoarse și se așeză înapoi pe scaunul lui de la masa din bucătărie. Ce prostie făcuse că mințise! Dar se zăpăcise dând cu ochii de polițist. Ar fi fost mult mai simplu să-i spună ce văzuse joi seara, să i-l descrie pe tânăr și să-i spună în ce direcție o luaseră cei doi. Nu era neapărat nevoie să pomenească și că mai zăbovise o vreme în preajma părculețului. Acum însă îi ascunsese anchetatorului niște fapte. Și, ce era și mai rău, când această omisiune avea să iasă la iveală – căci așa avea să se întâmple, era inevitabil cu siguranță că suspiciunea avea să cadă asupra lui.

Ceva mai târziu, Manfred ședea cu fruntea lipită de fereastra trenului de Strasbourg. De-acum nu mai putea face nimic ca să îndrepte lucrurile, decât eventual să sune la numărul de pe cartea de vizită a lui Gorski și să pretindă că își amintise subit că totuși văzuse ceva. Și în orice caz, într-o situație similară, oare nu s-ar fi purtat din nou exact la fel? Ce ar fi avut de câștigat

divulgând ce văzuse? N-ar fi stârnit decât alte și alte întrebări. Ar fi fost implicat în anchetă, el, care nu voia să fie implicat în nimic. Și, în definitiv, unde se termina adevărul? Ar fi trebuit oare să-și mărturisească și atracția față de Adèle, o atracție care pornise de la simplul fapt că fata îi ascunsese prietenului ei acea mică familiaritate dintre ei doi? Ar fi trebuit oare să-i spună lui Gorski că obișnuia s-o urmărească pe Adèle cu privirea când nu-l vedea nimeni în timp ce fata își vedea de treburile ei prin restaurant, sperând, ca un școlar, să-i zărească sutienul?

Înainte de a se îndrepta spre Chez Simone, Manfred intră într-o braserie din apropierea gării. Chelnerul îl recunoscuse și-l salută din cap. Manfred comandă o omletă cu ciuperci, *frites* și o jumătate de sticlă de vin, așa cum făcea de fiecare dată. La o masă din apropiere, lângă fereastră, remarcă un grup de studenți, trei băieți și două fete, cu fularele înnodate la gât după ultima modă. Manfred își deschise cartea pe masă, dar nu începu să citească, ci se uită în continuare la studenți cu detașarea unui antropolog. Cei cinci nici nu băgaseră de seamă că e și el pe-acolo. Nu era destul de aproape de masa lor ca să audă despre ce discutau, dar era limpede că băieții se întreceau în remarci care de care mai spirituale sau mai savante ca să le impresioneze pe fete. La un moment dat, grupului i s-a alăturat o a treia fată, moment în care a început o serie de pupături și de strângeri de mână foarte elaborate. Fata care tocmai sosise era excepțional de frumoasă, iar băieții își îndreptară instantaneu fără jenă toată atenția asupra ei. Celelalte două fete începură să discute între ele, separat. Manfred avea impresia că asistă la desfășurarea unui nemilos ritual de inițiere.

Achită nota de plată. Ca să ajungă la ușă trebuia să treacă pe lângă masa studenților, ceea ce și făcu, încetinind pasul și inhalând mirosul nou-venitei. Niciunul dintre studenți nu-i aruncă nici măcar o privire.

Înainte de a trece la treaba pentru care venise la Chez Simone, Manfred bea întotdeauna câteva pahare. Când era liberă masa din colț, se așeza acolo și se uita la ceilalți clienți. Locul era luminat doar de becurile de pe peretele din spatele barului, cel plin de sticle, și de lumânările de pe mese. *Madame* Simone ședea pe un taburet înalt de la capătul barului, cu un pahar de vin în mână și veșnica țigară aprinsă. Fumul ei se înălța în rotocoale leneșe proiectat pe luminile din spatele barului, după care se disipa în aerul îmbâcsit de miros de tutun. Avea aproape cincizeci de ani și era îmbrăcată într-o rochie petrecută, încheiată sub sâni. Avea un nas proeminent, o gură lătareață, roșie și niște ochi pătrunzători, scânteietori, rimelați din belșug. De fiecare dată când îl vedea îl saluta pe Manfred cu multă căldură, spunându-i „dragule”, și îl săruta pe amândoi obraji. La fel îi întâmpina pe toți clienții obișnuiți ai localului ei, dar pe Manfred această primire îl

impresiona întotdeauna. Simone nu îi servea niciodată personal cu băutură pe clienți. Aceasta era datoria fetelor care se aflau în momentul acela la bar. De când venea aici, Manfred n-o văzuse niciodată pe Simone sorbind din pahar. Paharul acela era doar de decor, fiind menit să-ți dea impresia că nu te afli într-un stabiliment public, ci ești un oaspete care bea un pahar împreună cu gazda. Din timp în timp Simone, cu un aer distins, li se alătura bărbaților adunați în jurul câte unei mese și stătea câteva minute cu ei.

Stabilimentul Chez Simone era într-un subsol, pe o alee laterală care pornea din Rue des Lentilles. Nu avea firmă atârnată afară. Nu era un bordel, sau cel puțin Manfred nu se gândea la locul acela ca la un bordel. Era perfect acceptabil să intri acolo ca să bei un pahar de vin (Simone nu servea bere), după care puteai să-ți vezi de drum mai departe. Fetele nu veneau să te abordeze direct, rugându-te să le oferi ceva de băut; treaba asta se aranja foarte ușor printr-un cuvânt sau o privire în direcția lui Simone. La momentul potrivit, Manfred privi spre Simone, iar aceasta îi făcu semn ușor din cap că totul era pregătit.

Ușa din dreapta barului dădea spre trei camere. Toate erau mobilate ca niște dormitoare adevărate, cu biblioteci și mese de toaletă pe care erau etalate obiecte feminine. Când Manfred ajunsese în spate, Simone îi spuse în care cameră să intre. Fata era nouă, sau cel puțin Manfred n-o mai văzuse până atunci. Era o fată minionă, blondă; părea să aibă vreo optsprezece – nouăsprezece ani. Manfred se ridică în picioare, așa cum făcea de fiecare dată când intra fata, cu spatele la peretele din fund. Îi zâmbi fetei cu buzele lipite, în semn de salut.

— Bună seara, *Monsieur!* spuse ea.

Avea un accent est-european. Manfred hotărî în sinea lui că era unguroaică. Citise el undeva că în Budapesta erau cele mai frumoase fete din Europa. Dar n-o întrebă nici cum o cheamă, nici de unde era. Cu toate că venea la Simone de atâția ani, întreaga tranzacție i se părea la fel de stânjenitoare. Iar de sentimentul acesta de jenă nu scăpa nici măcar în prezența fetelor pe care le întâlnea în mod regulat. Ba chiar se întreba dacă nu cumva râdeau de el pe la spate sau dacă nu încercau chiar să găsească pretexte în fața lui *Madame* Simone ca să-l evite. Fata cea nouă rămăsese lângă ușă, neștiind ce să facă.

— *Madame* Simone te-a...?

Manfred intenționase să spună „te-a informat”, dar lăsă întrebarea în suspensie, sperând că nu va fi nevoie să rostească și sfârșitul.

— Da, *Monsieur*, cred că da, răspunse fata.

Era frumoșică și nu părea să se simtă deloc jenată de situație. Se apropie de patul așezat în mijlocul camerei și se întinse pe spate, fără să se dezbrace, desfăcând picioarele.

— Ține-ți picioarele strânse, spuse Manfred. Cuvintele sunară cam tăios, spre părerea lui de rău, dar nu-i plăcea să vorbească mai mult decât era nevoie. Era de-a dreptul îngrozit la gândul că ar fi trebuit să-i spună fetei ce să facă.

— Da, *Monsieur*, spuse fata.

— Și brațele pe lângă corp.

Fata făcu așa cum îi ceruse. Manfred încercă să nu se gândească la faptul că asta era doar una dintr-o serie de umilințe pe care ea urma să le suporte în noaptea aceea. Se întinse deasupra ei complet îmbrăcat și începu să se frece de ea, cu mâinile încleștate pe umerii ei și privind-o drept în ochi. Chipul ei nu trăda nicio emoție specială, poate doar plictis. Spre ușurarea lui Manfred, fata nu simulă plăcerea, așa cum făceau altele. Gemetele teatrale și îndemnurile lor îi stricau toată plăcerea, dar niciodată nu avusese tupeul să le spună să tacă. În câteva minute totul se sfârși, iar Manfred se dădu jos de pe trupul ei și se așeză pe marginea patului, cu fața la perete. Scormoni prin portofel după o bancnotă și i-o întinse fără să se întoarcă cu fața spre fată. Țăsta era un fel de bacșiș, fiindcă altminteri deja îi achitase lui Simone tariful pentru serviciile fetei. Manfred habar n-avea dacă bacșișul ăsta era destul de mare și nu știa nici dacă și ceilalți clienți le lăsaus bacșiș fetelor. N-ar fi vrut să pară zgârcit, dar nici excesiv de darnic, ca și când ar fi încercat să le recompenseze pentru că le oferise o experiență atât de neplăcută. În realitate credea că, oricât de ciudat s-ar fi purtat el, aceștia erau pentru fete niște bani câștigați ușor. Așa că le dădea bacșiș tot atâta cât îi plătea și lui Simone pentru o jumătate de oră, suma respectivă urmând, din câte înțelegea el, să fie împărțită între Simone și fata respectivă. Nu dădea niciodată alt bacșiș, indiferent dacă fata îl iritase în vreun fel sau dacă întâlnirea fusese aproape plăcută, așa ca astăzi. Nu dorea ca vreuna dintre fete să creadă că fusese mai puțin satisfăcut de serviciile ei decât de ale celorlalte. Și mai ales nu dorea ca fetele să-și facă o părere proastă despre el.

— Mulțumesc, spuse fata luând bancnota.

— Mulțumesc și eu, spuse Manfred aruncându-i o privire peste umăr.

Fata luă cuvintele lui drept semn că tranzacția se încheiase și ieși din încăpere. Tot episodul durase un pic peste zece minute. Manfred se ridică în picioare, își desfăcu pantalonii și își șterse secreția cu o batistă pe care o adusese special pentru asta. Apoi mai rămase așezat pe marginea patului câteva minute, respirând încet și egal.

Când se întoarse la bar, Simone îl întrebă dacă totul fusese satisfăcător.

— Da, mulțumesc, răspunse Manfred, la fel cum răspundea în fiecare săptămână.

Se întoarse la locul lui din colțul barului și își mai comandă un pahar de vin. Acestea erau momentele lui preferate din întreaga săptămână. Acum, că treaba se sfârșise, se simțea relaxat. Fata blondă ieși și ea din spatele barului. Îl zări pe Manfred în colțul încăperii și îi zâmbi, de parcă ceea ce se întâmplase între ei doi ar fi fost perfect normal. Lui Manfred îi plăcea de ea. Fusese amabilă. O jumătate de oră mai târziu părăsea localul ca să prindă ultimul tren înapoi spre Saint-Louis.

Cinci

De zece minute bune, Manfred îl urmărea pe bunicul lui cum se luptă să-și umple pipa. În ultimul timp bătrânului îi tremurau mâinile îngrozitor, dar Manfred știa că dacă ar fi încercat să-l ajute, ar fi fost refuzat cu tăfnă. Ședeau împreună în curtea cu vedere la grădină, așteptând să fie chemați pentru prânzul de duminică. După câteva minute de chin, Bertrand Paliard reuși să-și aprindă pipa. Pentru o clipă, o mică expresie de satisfacție îi lumină chipul, însă aceasta fu rapid anulată de un nemilos acces de tuse în clipa în care trase primul fum. Infiriera lui, care până atunci doar stătuse și așteptase lângă ușa de sticlă, făcu câțiva pași spre el. Avea masca de oxigen la îndemână, dar femeia nu făcuse decât să se uite la bătrânul care se chinuia să respire. Ea dezaproba fumatul. Tutunul bătrânului avea o aromă caldă, de alună, un miros care lui Manfred îi aducea aminte de fiecare dată de triștii ani ai adolescenței.

După moartea mamei lui, Manfred se simți ca un chiriaș în casa familiei Paliard. La începutul adolescenței se înălțase brusc. Nu reușea să se obișnuiască cu înălțimea lui cea nouă și cu atenția nedorită pe care o atrăgea. Ca urmare, începu să umble cu spinarea încovoiată. Bunicul lui îl porecli Nosferatu din pricină că umbla prin casă tiptil, ținându-se mereu pe lângă pereți. Și la școală încerca să treacă neobservat. Nu se lua nimeni de el. O dată sau de două ori dovedise că la o adică e în stare să se apere, așa că, în ciuda stângăciei lui nu doar fizice, dar și sociale, ironiile le erau rezervate celor mai slabi decât el. Era însă conștient că moartea părinților lui ridicase un fel de barieră în jurul lui, transformându-l într-un tip inabordabil nu doar pentru puștii care ar fi avut chef să-l ia peste picior, ci și pentru cei, dac-or fi existat din aceștia, care ar fi dorit să și-l facă prieten.

Manfred începu să tânjească să aibă și el un prieten, un tovarăș cu care să poată vorbi despre fetele de la școală sau cu care să stea în camera lui până noaptea târziu, ascultând discuri și discutând despre scriitorii lor preferați. Acest prieten l-ar fi invitat acasă la el, iar Manfred s-ar fi simțit bine-venit într-o familie-surogat, în care duminica mama ar fi pregătit mese somptuoase, iar tatăl i-ar fi dus pe băieți la pescuit sau în drumeții. Existau la școală la el câțiva potențiali candidați pentru o astfel de prietenie. Manfred îi detecta imediat pe ceilalți băieți la fel de stângaci ca el și de la o sută de metri, după felul în care se învârteau mereu pe margine, pe lângă câte un grup, după cum își scoteau pe furis cărțile din ghiozdan în timpul

pauzelor, după capacitatea lor de a se topi în peisaj. Dar nu reușea să spargă zidul înțelegerii tacite pe care o avea – sau credea că o are – cu ceilalți ciudați ca el.

Cât despre lucruri mai mari, cum ar fi fost posibilitatea de a-și face o prietenă, la acestea Manfred nu îndrăzneă nici măcar să se gândească, și nu din pricină că i-ar fi lipsit dorințele carnale. Adevărul era că nu putea nici deschide gura în prezența unei reprezentante a sexului frumos fără să se facă pe loc roșu ca racul, așa că evita fetele cu totul. Cu toate acestea, o mare parte din zi mintea îi era ocupată de gânduri despre fete. La școală le observa pe furiș și, neobservat, le însoțea spre casă pășind la câțiva metri în urma lor; le asculta cum râdeau, studia până la ultimul detaliu cum se îmbrăcau, admira curba molcomă a picioarelor lor aurite de soare. Nutrea fantezii sexuale foarte elaborate, dar și visa cu ochii deschiși că o fată l-ar fi prezentat părinților ei. El s-ar fi purtat cuviincios, respectuos și ar fi fost considerat un tânăr cumsecade, cu frumoase perspective de viitor. Dar mai presus de orice, Manfred tânjea să se plimbe prin pădure ținându-se de mână cu o fată care să-i spună Mani, așa cum îi spunea mama lui.

În vacanța de vară de dinaintea anului cu *baccalauréat*-ul, Manfred se simțea mai izolat ca oricând. În timpul școlii cel puțin își putea face iluzii că era împreună cu ceilalți și urma o rutină care îl obliga să se ridice din pat și-i dădea prilejul să iasă din casa bunicilor. Manfred își petrecu zile în șir în camera lui, cu obloanele trase, zăcând în pat și uitându-se la tavan. Bunicilor lui, din câte se părea, puțin le păsa cum își petrecea el timpul. Citi cu fervoare, devorându-i pe Camus și pe Sartre și cufundându-se în ororile lui Sade. Cu cât era mai sumbră cartea pe care o citea, cu atât îi plăcea mai tare. Uneori chiar mângălea într-un caiet niște pasaje, dar apoi invariabil rupea paginile, distrugând tot ce scrisese, frustrat de platitudinea încercărilor lui literare. Atunci când bunica îl ruga să o însoțească până la Strasbourg pentru o zi sau să lucreze câte ceva prin grădină, îi făcea pe plac, desigur, dar cu atâta lipsă de chef, încât în scurt timp bătrâna renunță să-l mai roage ceva și-l lăsa într-ale lui. În casa lor de regulă nu se vorbea la masă.

Manfred începu să ia în serios porecla pe care i-o dăduse bunicul. Își induse ideea că cel mai bine se simțea în întuneric. Umbla prin casă cât putea de încet, ascunzându-se printre umbrele răcoroase ale vechii case, și se distra când servitoarele se speriau de el. Se amuza brodând în minte fantezii în care se furișa în camera unei fete și își înfingeă dinții în gâtul ei în timp ce ea dormea. Fata, prizoniera unei vieți în umbră, la fel ca el, se deștepta din somn în mijlocul unei reverii erotice.

Bunicul lui Manfred rămase cu privirea pierdută în depărtare. În urma accesului de tuse de mai-nainte, ochii lui albaștri alburii rămăseseră scăldați

în lacrimi. Arăta teribil de trist. Pipa i se stinsese. Grădina era năpădită de buruieni. Cu cincisprezece ani în urmă, când se pensionase, îl concediase pe grădinar, susținând sus și tare că o să se ocupe el de grădină, dar cu sănătatea lui șubredă îi fusese imposibil. Iedera își întinsese tentaculele peste zidul din cărămidă galbenă din fundul grădinii. Ușa de lemn care dădea spre pădure nu mai putea fi folosită acum deloc. Tocul ușii putrezise, iar vopseaua albastru-deschis era aproape toată scorojită, lăsând lemnul golaș pradă intemperiei.

Manfred se oferă să-i aprindă bunicului din nou pipa și, spre surpriza lui, bătrânul i-o întinse. Manfred nu luă în seamă privirea plină de venin pe care i-o aruncă infirmiera. Aprinse pipa, apoi i-o dădu înapoi bunicului. *Monsieur* Paliard dădu din cap scurt în semn de mulțumire, dar nu-și băgă pipa în gură. Manfred nu-l putea suferi pe bătrân, după cum nici bătrânul nu-l putea suferi pe el. Acum s-ar fi zis că bătrânul se agăța de viață numai ca să-i facă lui în ciudă. Nici măcar fumatul nu-i mai făcea nicio plăcere. Cu toate acestea, nici nu se putea pune problema ca ritualul mesei de prânz de duminică să se schimbe în vreun fel, fiindcă asta ar fi supărat-o pe bunica lui Manfred.

Servitoarea apărău în ușă și, spre ușurarea lui Manfred, anunță că prânzul este gata. Manfred o lăsă pe infirmieră să-l ducă pe bunic, cu tot cu aparatul lui de respirat, în sufragerie. Manfred nu se obișnuise nici până acum să ia masa acolo și să fie așteptat de servitoare. Bunica lui se plângea mereu cât de greu e să găsești personal de calitate. Femeia pe care o aveau acum era spanioloaică. Cât dură prânzul, *Madame* Paliard nu făcu decât să o corecteze, rostind fiecare cuvânt în franceză foarte apăsător când i se adresa, de parcă ar fi vorbit cu un copil, după care îi vorbi lui Manfred despre servitoare de parcă femeia nu s-ar fi aflat acolo. Manfred stătu tot timpul cu ochii numai în farfurie, sorbind din când în când dintr-un pahar de apă minerală. Îi crăpa buza după un pahar de vin, dar în casa soților Paliard nu se servea alcool la masă. Bertrand nu era de acord să se consume alcool în timpul zilei, așa cum nu era de acord cu multe alte lucruri. *Madame* Paliard sporovăi cu mare înșuflețire cât ținu masa. Manfred o suspecta că dăduse pe gât o dușcă-două prin bucătărie. Făcu și el tot posibilul să întrețină conversația, fie și numai ca masa să nu se desfășoare în liniște deplină. Apoi, îndată ce dispărură de pe masă farfuriile de desert, o luă din loc.

Ceva mai târziu în aceeași după-amiază, Manfred coborî cu sacul lui de haine murdare la spălătoria de la subsolul blocului. Cineva uitase o bluză într-unul dintre uscătoare. Manfred o scoase și o ridică în fața ochilor. Era o bluză bleu-pal transparentă. Materialul era plăcut la atingere, puțin granulat. Părea a fi o bluză scumpă. Simți și mirosul balsamului, probabil

lavandă, mirosul pe care l-ar fi preferat o femeie mai în vârstă. Îi venea să-și îngroape fața în ea și să-i inhaleze aroma, dar rezistă gândindu-se că posesoarea bluzei ar fi putut intra în spălătorie și l-ar fi putut prinde adulmecându-i articolul de îmbrăcăminte. Așa că o împachetă frumos și o puse pe uscător.

Manfred își scoase hainele din mașina de spălat, le băgă în uscător și porni uscătorul la temperatura maximă. Se așeză pe un scaun de lemn de lângă ușă și își deschise cartea, dar nu era în stare să se concentreze deloc. Poate că ar fi fost mai bine să urce în apartamentul lui și să aducă un umerăș pentru bluză. Posesoarea bluzei ar fi apreciat gestul. Dar nu voia să-și lase hainele acolo, la subsol. Nu de frică că i le-ar fura cineva, ci mai degrabă că, odată terminat programul de uscare, s-ar fi putut ca un alt locatar, având nevoie de uscător, să-l golească, și nu-i plăcea ideea că un străin i-ar putea răscoli printre lucruri. De aceea își spăla hainele duminica după-amiaza, când de regulă nu era nimeni în spălătorie. Probabil că ceilalți locatari aveau lucruri mai bune de făcut în weekend și își spălau rufe în zile și la ore ceva mai obișnuite pentru astfel de corvezi. Dar chiar și așa, Manfred avea grijă ca lenjeria lui de corp să fie întotdeauna prezentabilă, în caz că ar fi trebuit să-și scoată rufe din mașină în prezența altcuiva.

Până la urmă hotărî să nu mai aducă niciun umerăș. Doar nu azvârlise bluza pe undeva mototolită, ci o împachetase frumos, iar dacă posesoarea ei venea să o recupereze câtă vreme era el sus, nici măcar n-ar fi știut că el avusese amabilitatea de a i-o împacheta. Ar fi putut însă admira priceperea cu care o împăturise. Manfred întinse gâtul spre scara care cobora la spălătorie. Nu venea nimeni. Se ridică și aranjă bluza și mai frumos, netezind-o ușurel cu palmele. Apoi își reluă locul pe scaun și luă cartea în mână; era același roman polițist din care citea și când venise Gorski.

Programul de centrifugare se termină. Manfred își scoase rufe din mașină, le împături și le puse înapoi în sac. Nu avea loc să-și usuce rufe sus, în apartamentul lui, iar pe calorifere nu-i plăcea să le usuce, i se părea că dau impresia de dezordine. Se întrebă dacă nu cumva ar fi mai bine să aștepte până venea femeia să-și recupereze bluza, dar se putea ca ea să nici nu fi băgat de seamă că îi lipsește. Așadar decise să ia bluza sus cu el și să lase pe uscător un bilet prin care să anunțe că el a luat-o. Fu încântat de planul acesta. Își înghesui restul de rufe în sac fără să le mai împătorească, puse deasupra lor bluza și, cum n-ar fi vrut să dea nas în nas cu femeia, dacă aceasta ieșea cumva din lift, o luă înapoi până sus, în apartamentul lui, pe scări. Găsi o bucată de hârtie și un creion și se așeză la masa din bucătărie să scrie biletul. Trebuia să sune cât mai natural. Nu era nevoie de cine știe ce explicații elaborate. Mai degrabă trebuia să sune ca și când ar fi luat

hotărârea de a lua bluza cu el fără să se gândească, de parcă ar fi fost cel mai firesc lucru din lume. După ce începu anapoda de trei sau patru ori, se hotărî pentru tonul cel mai neutru care îi veni în minte: *Găsit bluză în uscător. Rog adresați-vă la apartamentul 4F. Apoi semnă: Manfred Baumann.*

Coborî apoi iar la subsol, tot pe scări. Pe treptele care duceau la subsol lumina era aprinsă. Auzi pe cineva în spălătorie. Era o femeie, care tocmai se aplecase asupra uscătorului. Purta jeanși și un tricou albastru decolorat, iar în picioare bascheți. Părul blond-gălbui îi era legat într-o coadă. Femeia nu-l auzi apropiindu-se.

— Nu vă supărați... spuse el molcom.

Femeia tresări și se întoarse spre el.

— Îmi pare rău, spuse Manfred. N-am vrut să vă sperii.

— Prea târziu, spuse ea.

Era suplă și bătea spre patruzeci de ani sau puțin peste. Avea pomeți foarte pronunțați și chipul palid. Ochii cenușii îi erau conturați discret cu creionul. Manfred n-o mai văzuse până atunci. Femeia se întoarse înapoi spre mașinile de spălat, le deschise ușile și le roti cilindrii.

— Vă căutați bluza? întrebă Manfred.

— Da, bluza, răspunse ea.

— Am luat-o eu. Am găsit-o în uscător, spuse Manfred și-i întinse biletul, ca pentru a confirma ceea ce spusese. N-am vrut s-o las aici, ca nu cumva s-o ia cineva. Pare o bluză scumpă.

Femeia îl privi bănuitoare, apoi citi biletul.

— Mersi, spuse ea cu un ton care numai a recunoștință nu suna.

Manfred rămase pe loc o secundă, neștiind ce s-ar cuveni să spună mai departe.

— Să v-o aduc?

Ar fi dorit ca femeia să răspundă că putea să vină sus cu el. Avea ceva atrăgător în înfățișare.

— Ar fi foarte bine, mulțumesc, spuse ea, și zâmbi. Îmi pare rău... Drăguț din partea dumneavoastră că...

Apoi aruncă o privire spre bilet și adăugă:

— Manfred.

Manfred își simți inima bubuindu-i în piept.

— Sau ați putea veni dumneavoastră cu mine? zise el făcând semn cu degetul mare spre scară.

Femeia ridică din umeri și îl urmă. Manfred își spuse că ar fi cazul să zică ceva, oricât de banal. Dacă nu spunea iute ceva, aveau să urce amândoi până la apartamentul lui într-o tăcere penibilă.

— Locuiți de multă vreme aici? întrebă.

— Poftim? zise femeia.

Era la câțiva pași în urma lui; pașii lor făceau ecou pe scară.

— Locuiți de multă vreme aici, în bloc? repetă Manfred. Nu v-am mai văzut.

Ajunseră la ușa metalică din capul scărilor către subsol. Manfred ținu ușa deschisă ca să poată trece femeia. Ajungând la lift, ea apăsă butonul și ușa liftului se deschise îndată. Intrară amândoi în lift, iar Manfred apăsă butonul pentru etajul patru. Cabina era strâmtă, așa că femeia stătea foarte aproape de el. Mai că se atingeau. Liftul porni clămpănind. Trupul femeii avea același miros pe care Manfred îl simțise impregnat și în bluză. Nu era miros de lavandă, ci un miros mai puțin floral, mai teluric.

— Ziceam că nu v-am mai văzut până acum, spuse Manfred, cu ochii ațintiți asupra numerelor de deasupra ușii liftului.

— Locuiesc de câteva luni aici, spuse femeia. Din februarie.

— Aha, spuse Manfred.

Ce lucru stupid se găsisese și el să zică! *Aha*. Ce însemna asta? Sunase de parcă ar fi interogat-o, de parcă ar fi avut de gând să se folosească de ceea ce îi spunea ca să o contrazică mai târziu. Când liftul ajunsese la etajul patru, Manfred coborî primul, astfel încât femeia să nu fie nevoită să se înghesuie pe lângă el. Înaintară pe coridor în liniște.

— Aici e, spuse el când ajunseră în fața ușii lui.

— 4F, spuse femeia și-i întinse biletul, care rămăsese în mîna ei.

— Vă rog să intrați.

Femeia intră și rămase așteptând pe hol până ce el merse în bucătărie să-i aducă bluza. Manfred se întoarse și i-o dădu.

— Ați și împăturit-o. Mulțumesc, spuse femeia.

Părea surprinsă, dar nu într-un mod neplăcut.

— Aș fi și călcat-o dacă aveam timp, spuse Manfred.

Femeia zâmbi cu blândețe, așa cum i-ar fi zâmbit unui copil care a făcut o faptă bună. Era chiar frumoasă.

— Mulțumesc încă o dată, spuse ea, și se întoarse, dând să iasă.

Manfred trase aer în piept foarte sonor.

— Pot să vă ofer o cafea? Sau poate o ceașcă de ceai?

Nu știa de ce mai adăugase și ceașca de ceai, fiindcă el nu bea ceai și nici nu avea în casă. Femeia își încreți buzele și-l studie o clipă, de parcă l-ar fi evaluat.

— Îmi pare rău, nu pot, spuse ea. Poate cu altă ocazie.

— Sigur, spuse Manfred.

Femeia ieși pe palier.

Manfred închise ușa ușor în urma ei și expiră încet. Simțea că se achitase de această sarcină cu succes. Intră în bucătărie și începu să-și sorteze hainele spălate. Femeia îi dăduse impresia că într-adevăr se gândește săi accepte invitația. *Îmi pare rău, nu pot.* Felul în care se exprimase sugera că i-ar fi plăcut să accepte, dar nu avea cum. Poate că era măritată și se gândea că nu s-ar cuveni să-i accepte invitația, că ar face astfel un lucru interzis. Sau poate că voise pur și simplu să spună că nu are timp. În orice caz, nu fusese un refuz categoric, ci îi dăduse de înțeles, chiar îi dăduse de înțeles, că nu depindea de ea și că în alte circumstanțe ar fi acceptat. Iar după aceea, de parcă lucrurile n-ar fi fost destul de limpezi, mai adăugase și: *Poate cu altă ocazie.* Manfred nu detectase nicio notă de sarcasm în vocea ei. Firește, era greu de prevăzut când ar putea apărea acea „altă ocazie”, dar chiar și-așa, Manfred jubila amintindu-și acest dialog. Ar fi trebuit s-o întrebe cum o cheamă. Și trebuia neapărat să cumpere niște ceai.

Scoase masa de călcat din bufetul din bucătărie, băgă fierul de călcat în priză și se așează la masă, așteptând să se încălzească.

Şase

Luni dimineată, când Manfred ajunsese la bancă, toată lumea discuta cu mare însufleţire despre dispariţia lui Adèle Bedeau. *Mademoiselle* Givskov, casiera-şefă, tocmai zicea că, la cum umblă fetele din ziua de azi de colo-colo, şi-o cam caută cu lumânarea. Dacă fata dăduse de vreo belea, probabil că era numai din vina ei. *Mademoiselle* Givskov fusese angajată de *Monsieur* Jeantet la vreun an după ce venise Manfred în bancă. Prezenta femeii ăsteia îi dădea o stare de nelinişte, aşa că de regulă se ţinea departe de ea. Manfred îi salută pe toţi angajaţii şi se grăbi să ajungă în biroul lui. Câteva minute mai târziu intră Carolyn şi-i aduse cafeaua. Carolyn era o fată simpatică; avea nouăsprezece ani şi era destul de ştearsă şi de înceată, dar era mereu cu zâmbetul pe buze. Lui Manfred îi plăcea de ea. Spre deosebire de alţi angajaţi mai noi, Carolyn dădea impresia că nu se străduieşte deloc să-l impresioneze.

— E îngrozitor, nu credeţi? spuse ea. Povestea cu fata aceea...

— Sunt convins că până la urmă se va dovedi că nu s-a întâmplat nimic, spuse Manfred un pic repezit.

Nu avea niciun chef să se lase antrenat într-o discuţie pe tema asta.

Carolyn îi puse cafeaua pe birou. Manfred îşi ridică ochii de pe hârtiile pe care le studia. Fata avea o mutră cam amărâtă. Manfred nu avusese deloc intenţia de a o repezi. Ştia că e sensibilă la astfel de lucruri. Odată, când Manfred îi arătase o mică greşală pe care o făcuse în legătură cu o tranzacţie, fata izbucnise în plâns.

— Abia a dispărut de câteva zile, spuse Manfred. O fi plecat şi ea pe undeva cu vreun băiat.

Carolyn, se pare, luă teoria lui Manfred foarte în serios.

— Dar în ziar nu s-a pomenit de niciun prieten.

— Nu toţi oamenii bat toaca despre astfel de lucruri.

Îndată îi păru rău că spusese asta. Sunase ca şi când el însuşi obişnuia să-l păcălească pe cei din jur sau cel puţin se aştepta mereu ca oamenii să-l înşele. Era conştient că, din cauză că nu socializa cu angajaţii şi nu prea vorbea despre el, se făceau tot felul de presupuneri despre viaţa lui personală. Le auzise pe fete spunând că ar fi homosexual. Câteodată când ieşea din biroul lui, în sală se făcea brusc linişte. La prânzul anual de Crăciun, toţi făceau ce puteau ca să nu fie nevoiţi să stea lângă el la masă. La fel şi la adunările cu directorii sucursalelor locale care se ţineau de două ori

pe an. Iar când venea momentul acela în care toți începeau să discute între ei, Manfred se pomenea pe dinafară, incapabil să se lipească de vreunul dintre grupurile din încăpere.

— O cunoșteați? îl întrebă Carolyn.

— Din vedere, răspunse Manfred. Iau masa de prânz la restaurantul unde lucra.

Niciodată până atunci nu-i dezvăluise lui Carolyn atât de multe amănunte despre el. Își dădu seama îndată că n-ar fi trebuit să vorbească despre Adèle folosind timpul trecut. Prin asta dădea de înțelese că știe că Adèle nu se va întoarce la lucru.

— Ce fel de fată e? întrebă Carolyn, dornică să afle mai multe, pentru ca mai apoi să le poată spune și colegilor ei ce-a aflat. Din poza din ziar pare a fi foarte drăguță.

— Lucrăm și noi azi ceva sau oprim toate motoarele industriei bancare pentru că o fată oarecare a dispărut timp de cinci minute?

Carolyn făcu o mutră ofensată.

— Iertați-mă, *Monsieur* Baumann, spuse și ieși din birou.

Manfred îi zisese că poate să-i spună pe numele mic câtă vreme erau numai ei doi în birou, dar Carolyn nu i se adresase așa niciodată.

La prânz, Manfred comandă felul special, așa cum făcea mereu luna. De acum înainte voia să se țină neabătut de tabieturile lui. Nu trebuia să se mai angajeze în acțiuni care nu făceau parte din programul lui obișnuit, așa cum făcuse săptămâna trecută – un pahar de vin în plus, schimbatul comenzii, comentariul caraghios pe care îl făcuse în legătură cu înfățișarea lui Adèle. De acum înainte trebuia să evite cu orice preț să mai atragă atenția asupra lui. Nu trebuia să mai dea nimănui prilejul de a afirma că se poartă ciudat.

De mesele de la fereastră se ocupa o chelneriță nouă. Era o fată micuță și slăbuță, cu părul scurt prins cu o agrafă. Alerga între mese și bucătărie și părea că e tot timpul gata-gata să scape farfuriile pe care le căra sau să răstoarne niște pahare. Manfred făcu tot ce putu ca să se uite oriunde altundeva numai la ea nu.

Marie veni la masa lui și îi luă comanda. Arăta puțin obosită.

— Urâtă poveste, spuse ea.

— Sunt convins că până la urmă se va dovedi că nu s-a întâmplat nimic, spuse Manfred.

Marie se încruntă.

— Polițistul ăla pare să creadă altceva, spuse. Cică în seara dispariției cineva ar fi văzut-o pe Adèle împreună cu un bărbat pe o motocicletă.

Manfred își țuguie buzele și aprobă, dând încet din cap. Nu știa ce să mai spună.

— Și se știe cine e acel bărbat? Întrebă în cele din urmă.

— A trecut polițistul pe aici de ne-a pus câteva întrebări, răspunse Marie. Din câte se pare, consideră că este o informație importantă.

— Așa aș zice și eu, spuse Manfred.

Își mănca supa în liniște, dând absent paginile ziarului. N-ar fi trebuit să-i spună lui Carolyn nimic despre prietenul lui Adèle. S-ar fi putut interpreta că știa despre asta dinainte, ceea ce, firește, era adevărat. Trebuia să învețe să-și țină gura. Atmosfera din restaurant lăncezea. Pasteur se tot fâșia îndărătul tejghelei. Manfred se întrebă dacă nu cumva patronul îl urmărește pe ascuns, dacă nu stă cu ochii pe el să vadă dacă nu face ceva ciudat. După toate probabilitățile, Gorski vorbise cu toată lumea din restaurant. Gândul acesta îi dădea lui Manfred o stare de neliniște.

Marie îi aduse porția de *Pôtée Marocaine*. Manfred își terminase vinul, dar rezistă tentației de a mai comanda încă un pahar. Își turnă în schimb un pahar de apă din carafa de pe masă. *Pôtée Marocaine* consta dintr-un morman de cușcuș, un cârnat *merguez*, un copan de pui și o bucată de carne pe care Manfred nu reuși s-o identifice, servite împreună cu un castronel de sos iute. Manfred îl văzu pe Pasteur salutând din cap pe cineva care tocmai intra. Aruncă o privire peste umăr și constată că cel care tocmai intrase era Gorski. Acesta se apropie de bar și dădu mâna cu Pasteur peste tejghea. Între ei părea să existe un fel de înțelegere. În timp ce Marie se agita în continuare intrând și ieșind din bucătărie, cei doi bărbați schimbară câteva vorbe. Apoi Gorski se întoarse, dând să iasă, se gândi Manfred, dar de fapt polițistul se îndreptă, făcând slalom printre mese, spre locul unde stătea el. Era limpede că știa sigur că-l va găsi pe Manfred acolo.

Gorski se opri și, punând mâinile pe spătarul scaunului din fața lui Manfred, zâmbi și-l salută grav.

— Vă deranjează dacă mă așez și eu? Întrebă.

Manfred întinse mâna spre scaunul gol, indicându-i că nu are nimic împotriva. Nu se făcea să-l refuze. Gorski își dădu jos trenciul, îl împături și, luând loc la masă, își așeză trenciul în poală. Asta însemna, spre ușurarea lui Manfred, că nu avea de gând să stea prea mult sau cel puțin că nu intenționa să-și comande și el ceva de mâncare. Manfred aruncă o privire către bar peste umărul lui Gorski. Marie se făcuse nevăzută în bucătărie, iar Pasteur ștergea ostentativ paharele, deși în ultimele cincisprezece minute și mai bine stătuse fără să facă mai nimic.

— Nu vă întrerupeți pentru mine, spuse Gorski.

Manfred își așezase tacâmurile în farfurie. Nu îi plăcea să aibă companie la masă. Gorski nici măcar nu se prefăcea mirat că-l găsește pe Manfred acolo. Nu încerca să pretindă că a dat peste el întâmplător.

— Mă nedumerește un lucru, spuse el, și speram că veți putea să mă lămurii dumneavoastră.

Manfred aprobă din cap.

— Ceva în legătură cu dispariția lui Adèle Bedeau.

— Vă rog, spuse Manfred.

— Se pare că în seara în care a dispărut, *Mademoiselle* Bedeau a fost văzută prin oraș pe un scuter condus de un tânăr.

Manfred privi în jos, spre mâncarea din farfurie.

— Åsta este un aspect important, fiindcå asta se întâmpla exact atunci când a fost văzută ultima oară. Se pare că după ce a plecat de la restaurant, l-a întâlnit pe tânărul acesta și a plecat împreună cu el. Evident, este important să reușim să stabilim cu exactitate ce a făcut în seara respectivă.

— Înțeleg, spuse Manfred.

Începea să i se răcească mâncarea.

— Desigur, este un lucru absolut firesc ca o fată să se întâlnească cu un tânăr, dar un detaliu anume nu-mi dă pace. Adèle a fost văzută în timp ce trecea pe lângă restaurant pe scuter, venind dinspre Rue de Mulhouse. M-a nedumerit foarte tare de ce acest tânăr n-o așteptase în fața restaurantului, dacă urmau să se întâlnească? De ce a mers Adèle pe jos o bucată de drum în direcția opusă, pentru ca, după ce s-a întâlnit cu tipul, să pornească înapoi în direcția de unde venise?

Manfred nu spuse nimic, fiindcå Gorski nu dădea impresia că l-ar invita să-și dea cu părerea despre această chestiune.

— Coroborat cu faptul că tânărul acesta, ultima persoană în compania căreia a fost văzută *Mademoiselle* Bedeau, încă nu a apărut să dea declarații, impresia mea este că trebuie să existe un motiv pentru care își țineau relația secretă.

— Vă asigur, domnule inspector, spuse Manfred, că eu nu dețin niciun scuter și nici nu știu să conduc un scuter.

Gorski fornåi scurt pe nări, de parcå tocmai s-ar fi prins de poanta unui banc de doi bani.

— Nu asta voiam să spun, zise cu un zåmbet subțire. Eu pur și simplu îi rog pe cei care se aflau în preajma ei să încerce să-și amintească orice amånunt în legăturå cu seara respectivå și să se gåndească bine dacå nu cumva au văzut vreun lucru semnificativ.

— Eu n-am văzut nimic, rosti Manfred un pic prea repede.

Gorski ridicå un deget, făcându-i semn să tacå.

— În seara aceea dumneavoastrå v-ați aflat aici, în restaurant, unde ați jucat cărți cu *Messieurs* Lemerre, Petit și Cloutier. După ce v-ați terminat partida, pe la zece și jumåtate, cred, ați plecat.

Manfred ridică din umeri și răspunse:

— N-aș putea spune cu precizie ce oră era.

Gorski nu luă în seamă răspunsul lui.

— Și v-ați dus direct acasă?

— Da, spuse Manfred.

Își dădea seama foarte bine încotro bătea Gorski cu toate întrebările acelea.

— Și în drumul dumneavoastră spre casă ați luat-o pe Rue de Mulhouse, pe lângă părculețul din fața templului protestant?

— Da.

— Ei, sunt convins că vă dați seama ce anume vreau să vă întreb: Adèle a ieșit din restaurant doar la câteva minute după dumneavoastră și probabil că a pornit în aceeași direcție ca să-l întâlnească pe tânărul acela. Gândiți-vă foarte bine o clipă. Oare chiar n-ați văzut pe nimeni, un tânăr care aștepta pe cineva?

Manfred se gândi câteva clipe. Știa încă de când îl văzuse pe Gorski care va fi răspunsul lui la o astfel de întrebare. Clătină din cap încet.

— Nu, îmi pare rău, spuse. N-am văzut pe nimeni.

Gorski își țuguie buzele și dădu din cap gânditor.

— Îmi pare rău că nu vă pot fi de ajutor, spuse Manfred. Poate că s-au întâlnit în vreo cafenea sau în apartamentul băiatului.

Cu asta speră că supliciul lui se încheiase și că Gorski va pune capăt interogatoriului, scuzându-se că l-a întrerupt de la masă.

— Știți, spuse însă Gorski, trecând brusc la un ton de conversație obișnuită, eu lucrez ca polițist de douăzeci și trei de ani. Din experiența mea, atunci când cineva îmi spune că ar vrea să-mi poată fi de ajutor, de multe ori chiar poate să-mi fie de ajutor.

Zicând acestea, îi aruncă lui Manfred din nou zâmbetul acela grav. Manfred se surprinse înghițind în sec. Își impuse să nu-și ferească privirea de ochii lui Gorski. După câteva secunde însă își lăsă din nou privirea în farfurie. Dacă într-adevăr n-ar fi avut nimic de ascuns, ar fi interpretat remarca de mai înainte a lui Gorski drept nimic altceva decât o generalitate aruncată de un tip plictisit de lumea asta.

Gorski nu se clinti de pe scaun.

— Și cu o seară înainte ați fost aici, continuă el, ignorând ce îi spusese Manfred mai devreme. Ați băut o sticlă de vin lângă bar, apoi, pe la ora zece ați plecat.

— N-aș putea spune cu precizie ce oră era, dar așa este, corect.

— Sunteți un client fidel al restaurantului, nu? Întrebă Gorski.

Manfred ridică din umeri. Asta nu era un delict, nu?

— Da, cred că se poate spune și așa.

— Și vă respectați tabieturile cu sfințenie, nu-i așa?

Manfred se uită lung la Gorski, neștiind ce expresie să adopte. Oare polițistul avea de gând să aducă vorba despre faptul că în ziua în care Adèle fusese văzută ultima oară, Manfred comandase *choucroute* în loc de *pot-au-feu* și băuse un pahar de vin în plus, schimbându-și pe neașteptate tabieturile? Poate că cineva îl informase și despre micul compliment pe care i-l făcuse lui Adèle în timp ce jucau cărți. Una peste alta, aceste acțiuni ar fi putut da impresia unui personaj care, în preajma momentului dispariției chelneriței, avusese un comportament straniu. Altminteri de ce să fi pomenit detectivul despre cum îl descrieseră ceilalți? Manfred simți că încep să i se aprindă obraji.

— Nu știu dacă aş spune chiar așa, zise el.

— Păi, toți cei cu care am vorbit, spuse Gorski făcând un gest vag cu mâna, v-au descris în același fel, ca pe un om care își respectă cu sfințenie tabieturile.

Manfred nu se putu abține să nu arunce o privire prin sală. Îi era deosebit de nesuferită ideea că Gorski vorbise cu lumea despre el, că întrebase *pe toată lumea* despre el. Se întrebă în sinea lui ce altceva mai spuseseă ceilalți.

— E ceva rău în asta? Întrebă.

Gorski își încreți buzele și clătină din cap încet.

— Nici vorbă.

Apoi se aplecă înainte, de parcă tocmai i-ar fi venit o idee.

— Dați-mi voie să vă pun o singură întrebare: ați observat cumva ceva neobișnuit în restaurant miercuri seara?

Manfred se gândi o vreme, sau măcar încercă să dea impresia că se gândește. Hotărî că era momentul potrivit ca să ia o îmbucătură din mâncare și așa făcu. După ce înghiți, clătină din cap.

— Nu-mi vine nimic în minte, răspuse.

Gorski se arată ușor dezamăgit.

— Chiar așa? zise el. Mie mi se pare că într-un loc ca acesta (și aici făcu un gest cu mâna, arătând că la restaurant se referă) nu prea se întâmplă mare lucru. Fiecare seară seamănă în linii mari cu toate celelalte. Ca atare, atunci când într-adevăr se întâmplă ceva mai neobișnuit, oricât de banal i-ar părea lucrul acela cuiva din afară, lucrul respectiv nu trece neobservat de către cei care frecventează localul.

Lui Manfred felul de a se exprima al lui Gorski i se păru de-a dreptul enervant. Își bău și ultima înghițitură de vin. Ar fi vrut să mai comande încă un pahar, dar, după ce mai făcuse așa într-un rând, s-ar fi considerat că ăsta

era un nou obicei de-al lui și atunci ar fi fost obligat să bea câte două pahare la prânz în fiecare zi.

— Le-am pus tuturor aceeași întrebare și am primit același răspuns. În seara respectivă Adèle l-a întrebat pe *Monsieur* Pasteur dacă n-ar putea să plece puțin mai devreme. Înainte de a pleca, și-a schimbat hainele și s-a fardat.

— Doar nu vă așteptați să bag de seamă lucruri atât de neînsemnate, spuse Manfred.

— Dar și Lemerre, și Petit, și Cloutier, cu care am discutat separat, au băgat de seamă amănuntul ăsta și mi l-au comunicat fără să-i întreb eu.

— Poate că numai unul dintre ei a băgat de seamă și apoi le-a atras atenția și celorlalți.

Lui Manfred i se păru o remarcă destul de pertinentă. Gorski își plecă ușor capul ca și când ar fi convenit că exista posibilitatea că așa să se fi petrecut lucrurile. Manfred avu impresia că repurtase o mică victorie.

— Ei trei stau chiar lângă ușă. Nu se poate să nu observe că o femeie este îmbrăcată mai provocator, adăugă.

— Eu n-am spus că Adèle era îmbrăcată provocator. Am spus doar că și schimbase hainele.

Manfred se blocă. Ar fi făcut mai bine dacă și-ar fi ținut gura.

Gorski lăsa replica aceasta să mai stăruie în aer câteva momente.

— Firește, aveți dreptate, continuă el apoi. Din postul lor de observație nu se putea să nu observe că Adèle își schimbase hainele. Dar dumneavoastră, și cred că nu greșesc spunând asta, ședeți la bar, lângă ușa bucătăriei, pe unde a ieșit Adèle. Urmând propria dumneavoastră logică, pare și mai puțin probabil ca dumneavoastră să nu fi observat această transformare.

— Ei bine, n-am observat-o, spuse Manfred.

Gorski își împreună mâinile în dreptul feței, bătând cu buricul arătătoarelor un fel de cod Morse. Lui Manfred i se păru că, în sfârșit, chinul lui luase sfârșit.

— Ați ieșit din restaurant la foarte scurt timp după Adèle. Ora exactă nu contează, continuă Gorski pe un ton nedumerit, de parcă doar gândea cu voce tare. Ați văzut cumva în ce direcție a luat-o?

— V-am mai spus, n-am văzut-o.

— Și în timp ce mergeați spre casă, nu ați văzut vreun tânăr care aștepta pe cineva pentru o... (aici Gorski își alege cuvintele cu mare grijă) pentru un randevu?

— Nu.

Deja iritarea lui Manfred începu să fie vădită.

— Și dacă ar fi să vă rog să mă însoțiți la secție și să dați o declarație sub semnătură în legătură cu acest aspect, și atunci ați spune la fel?

— Da, răspunse Manfred.

Prima oară când vorbise cu Gorski spusese un lucru; acum nu avea cum să-și mai schimbe declarația.

— Prea bine, spuse Gorski împingând scaunul în spate cu zgomot și ridicându-se în picioare. Scuzele mele că v-am întrerupt în timpul mesei.

Manfred își golise paharul de vin, dar nu îndrăzni să mai comande încă unul. Nu voia să arate că întâlnirea cu Gorski îl dăduse peste cap. Îndărătul barului Pasteur continua să șteargă pahare. Nu se uita spre Manfred. Marie, cu o mână pe umărul noii chelnerițe, îi spunea acesteia să debaraseze o masă care tocmai se eliberase.

Sapte

Gorski regretă că-și luase trenciul. Era o zi caldă, cu soare și nu părea c-avea să plouă. Se opri în ușa Restaurantului de la Cloche și își aprinse o țigară, cu trenciul atârând pe brațul stâng. Porni pe Rue de Hunigue până la intersecție. Sediul secției de poliție era la câteva minute distanță pe Rue de Mulhouse, dar Gorski nu avea niciun chef să se întoarcă la serviciu. Traversă în schimb strada și o luă pe Avenue Charles de Gaulle. Majoritatea magazinelor erau închise, fiind ora pauzei de prânz, iar străzile erau cufundate în tăcere. Lui Gorski îi plăcea partea aceasta a zilei. Era ca și când orașul s-ar fi oprit pentru o clipă ca să-și tragă sufletul. Nu că viața liniștită din Saint-Luis ar fi necesitat un astfel de moment de acalmie. Dar chiar și-așa, Gorski păși hotărât, ca și când ar fi vrut să dea impresia că se îndreaptă spre o întâlnire importantă.

Coti pe o străduță laterală unde, ceva mai departe, se afla un bar fără pretenții numit Le Pot. Numele barului era pictat deasupra ușii cu litere gotice maronii. Pe perete, pe un suport metalic, era fixată o inscripție cu litere roșu-închis pe care scria *Bar/Tabac*. Noaptea semnul era luminat, dar în timpul zilei ai fi putut foarte bine să treci pe Rue des Vosges fără să bagi de seamă că acolo se afla un bar. Localul nu avea ferestre, ci doar două ochiuri de sticlă înguste și ovale sus, deasupra nivelului ochilor, al căror rol era numai de ventilare. Ușa era într-adevăr din sticlă, dar pe ea erau lipite atâtea afișe cu reclame la bilete de loterie și felurite soiuri de țigări, încât era imposibil să vezi ceva înăuntru. Patronul era conștient de bună seamă că barul lui nu era tocmai ademenitor, dar una dintre atracțiile importante ale locului era tocmai faptul că, odată ajuns înăuntru, nu puteai fi văzut din stradă.

În interior barul consta dintr-o singură încăpere mică, pătrată. Pereții erau văruiți într-un muștar-închis și decorați cu afișe decolorate înfățișând scene din vechea Alsacie. O banchetă de culoarea castanei cu vinilinul uzat și plin de crăpături se întindea de-a lungul a doi pereți. Într-unul sau două locuri i se vedea umplutura din burete. În fața banchetei erau cinci mese din fier fixate în podea. Pe lângă acestea mai existau încă patru mese din lemn așezate în mijlocul încăperii.

Gorski luă un loc pe banchetă și îi făcu un semn patronului că ar dori o halbă de bere. Barul ocupa peretele din fața ușii. În dreapta era zona *tabac*, unde se vindeau țigări, tot felul de articole pentru fumători și bilete de

loterie. Cele două zone ale barului erau despărțite între ele printr-o ușă batantă din lemn prin care patronul trecu la bar. Acolo erau trei robinete de bere, care ofereau *bière d'Alsace*, o *weißbier* nemțească și bere brună. În stânga barului era un recipient din inox unde se încălzeau crenvurștii pentru hotdogi, singurul fel de mâncare care se servea la Le Pot. Încălzitorul era pornit tot timpul și dinspre el venea mirosul caracteristic al barului. Patronul nu aprindea prea multe becuri, așa că de obicei era greu să-ți dai seama dacă afară era zi sau noapte. După-amiaza târziu însă, dacă era soare puternic, două fire de lumină pătrundeau prin ferestrele înalte și măturau barul ca două reflectoare.

În bar mai erau încă trei clienți. Un bărbat într-un costum ponosit ședea pe banchetă dedesubtul ferestrelor înalte și citea un ziar, cu un pahar de vin alb în față. Chipul lui îi părea vag familiar lui Gorski, dar asta i se întâmpla foarte des. În virtutea meseriei lui, venea în contact cu o mulțime de oameni, iar într-un orașel ca Saint-Louis era inevitabil să dea din nou peste ei cândva. Predecesorul lui, Ribéry, fusese binecuvântat cu o memorie absolută a numelor și chipurilor celor pe care îi întâlnea, dar Gorski nu avea acest talent. Acum însă chiar se înfurie că nu-și aducea aminte cine era bărbatul acela.

La bar mai erau încă doi bărbați îmbrăcați în salopete. Unul dintre ei se uită la Gorski în timp ce acesta se așeza la masă. Îl recunoscuse, probabil. Cu o zi înainte, Gorski ținuse o conferință de presă în cadrul căreia îl descrisese pe tânărul care fusese zărit pe scuter împreună cu Adèle. Se străduise să sublinieze că tânărul era căutat doar ca martor, dar ziarele hotărâseră bineînțeles să înfățișeze toată povestea într-o lumină cu totul sumbră. Poza lui Gorski apăruse alături de articol atât în *L'Alsace*, cât și în alte câteva ziare. Înclină din cap în semn de salut înspre bărbatul de la bar, care îndată își întoarse privirile în altă parte.

Patronul îi aduse berea. Era un bărbat scund, brunet, cu o constituție de fost boxer. Avea niște ochi mici, ca două mărgele, și o gură flască, cu totul neatrăgătoare. Gorski îi auzise pe câțiva dintre clienții obișnuiți ai barului spunându-i Yves, dar el nu-i spusese niciodată pe nume. La fel și patronul – deși era convins că știa cine este Gorski, nu dădea niciun semn că l-ar fi cunoscut. ăsta era stilul lui. În unele baruri se încuraja o atmosferă de convivialitate, dar la Le Pot lucrurile nu stăteau așa. Dacă îi spuneai patronului ceva, acesta îți răspundea politicos, dar de regulă clienții erau lăsați în pace.

Când Yves îi puse berea în față, Gorski îi ceru și un hotdog. Înainte de a ajunge înapoi în spatele barului, Yves făcu un tur al meselor, ștergând fiecare masă pe îndelete. Gorski sorbi din bere. Era bună, rece și acidulată.

Hotdogul sosi pe o farfurie de carton. Crenvurștul era roz și moale, dar în clipa în care îl băgă în gură, se dezintegrează cu totul. Gorski își aminti cum se înfrupta Manfred Baumann din *pot-au-feu* sau ce-o mai fi avut el în farfurie.

Conversația cu Baumann se desfășurase în linii mari așa cum anticipase. În caz că mințea, probabil că Baumann nu avea să recunoască treaba asta decât dacă era confruntat cu dovezi irefutabile că lucrurile se desfășuraseră altfel. Gorski era obișnuit să i se toarne tot felul de minciuni. Era în firea lucrurilor ca oamenii să mintă și, chiar și-atunci când ceea ce declarau nu era plauzibil, o țineau tot pe-a lor. Gorski înțelegea foarte bine mecanismul. Dacă, de pildă, soția lui avea să-l întrebe mai târziu cum și-a petrecut după-amiaza, firește că avea să omită să-i spună că trecuse și pe la bar. Dar ceea ce îl interesa pe el nu era atâta faptul că cineva mințea, ci felul în care se purta în timp ce mințea. De multe ori persoana respectivă întindea mâna după o țigară sau părea brusc distrasă de cine știe ce acțiune lipsită de importanță. Nu putea să-l privească în ochi prea mult timp. Femeile se jucau cu părul; bărbații își mângâiau barba sau mustața. Lui Gorski îi plăcea să-i interogheze în mediul lor obișnuit. Odată aduși la secție, erau deja dezorientați și era și mai greu să-ți dai seama dacă se purtau ciudat din pricină că se aflau într-un loc care nu le era familiar, sau pentru că încercau să-ți ascundă ceva. Gorski își amintea că atunci când îl vizitase acasă, în apartamentul lui, în ciuda faptului că inițial Baumann ezitase să-l invite înăuntru, după aceea îi oferise o cafea. Era un gest tipic: o supracompensare imediată pentru ostilitatea de mai-nainte și o încercare de a amâna începutul discuției. Chiar de atunci, din acel moment, când încă nu avea de unde să știe pentru ce venise Gorski, Baumann se purtase într-un fel care dădea de înțeles că nu se simțea tocmai în largul lui.

Adeseori când li se dădeau în vileag minciunile, oamenii se prefăceau indignați. De câte ori nu auzise Gorski exclamații de genul „Asta-i chiar culmea!” sau „Cum îndrăzniți?” și de câte ori nu fusese amenințat că va fi târât prin tribunale. El interpreta aceste izbucniri dacă nu ca pe niște semne ale vinovăției persoanei respective, cel puțin ca pe niște indicii că omul avea ceva de ascuns. Se putea ca lucrul pe care îl ascundea să nu aibă absolut nicio legătură cu obiectul anchetei pe care o desfășură el, dar de ascuns cu siguranță ascundea ceva. Manfred Baumann nu se comportase așa. Era, așa cum bănuia Gorski, un individ prea blajin ca să facă așa ceva. Nici comportamentul lui nu trăda prea mult din ceea ce gândea. Pe Gorski chiar îl luase prin surprindere, fiindcă era tipul care, indiferent din ce motiv, era obișnuit să acopere totul cu un fel de capac. Era un tip reprimat.

Pe de altă parte, nu putea exclude cu totul nici posibilitatea ca Baumann chiar să nu fi văzut nimic. Oamenii nu erau atenți la toate amănuntele, mai

ales atunci când își vedeau de treburile lor. Mergeau pe jos sau cu mașina către sau dinspre locurile lor de muncă, stăteau în aceleași birouri și cafenele în fiecare zi, fără să fie atenți la ce se întâmpla în jurul lor. Adeseori atunci când erau chestionați nu erau în stare să descrie nici măcar mobilierul sau decorul din locurile unde își petreceau câteva ceasuri în fiecare zi. Cu toate acestea, Manfred Baumann îl intriga. Că mințea sau nu, avea ceva care-i stârnise curiozitatea. Baumann se arătase în același timp evaziv și servil, de parcă ar fi dorit să se facă plăcut sau cel puțin aprobat.

Cu toate acestea, faptul că Gorski își petrecea atât de mult timp gândindu-se la Baumann care, după toate probabilitățile, nu avea absolut nimic de-a face cu dispariția fetei, nu făcea decât să dovedească cât de anevoios înainta ancheta. Era genul cel mai neplăcut de caz, fiindcă nu era clar nici măcar dacă avusese loc o încălcare a legii sau nu. Și totuși, dispariția unei fete tinere întotdeauna atrăgea atenția presei, iar poliția se vedea obligată să ancheteze sau măcar să dea impresia că anchetează cazul. Dacă ar fi fost vorba despre dispariția unui bărbat între două vârste cum era Manfred Baumann, de pildă, întâmplarea n-ar fi fost pomenită nici măcar în rubrica „Pe scurt” a ziarului *L’Alsace*.

Până în acest moment Gorski nu reușise să-și j formeze decât o idee foarte vagă despre tânăra a cărei dispariție o ancheta. Mama lui Adèle Bedeau decedase în urmă cu câțiva ani, iar în certificatul de naștere al fetei nu era trecut numele tatălui. *Madame* Pasteur ținea la ea, nutriend sentimente de-a dreptul materne față de fată, însă Adèle îi dezvăluise foarte puține lucruri personale patroanei ei. Era o angajată bună, punctuală și politicoasă, dar cam atât. Din câte se părea, îi era totuna dacă freca podelele în bucătărie, dacă toca ceapa sau dacă servea clienții la mese. Orice muncă i se dădea de făcut o îndeplinea cu același aer de om plictisit de viață. După descrierea lui Marie Pasteur, era o fată sânguincioasă. Lui Gorski îi păruse mai degrabă resemnată. Pur și simplu nu-i păsa de ceea ce făcea. Relațiile ei cu angajatorii ei, patronii de la Restaurant de la Cloche, erau destui de cordiale, dar Adèle nici nu punea întrebări, nici nu vorbea despre ea însăși și nici nu glumea cu ceilalți angajați. Era cu desăvârșire distantă. Și nici despre ceea ce făcea ea în afara programului de la serviciu Gorski nu reușise să descopere mai mult. Garsoniera minusculă, mobilată, pe care o închiriasse Adèle într-o clădire de pe Rue de Jura, nu-i dezvăluise nimic despre ea. Fata își plătea chiria la timp, iar vecinii nu-i putuseră spune prea multe despre ea.

Gorski cercetase încăperile din locuința ei, ca întotdeauna în astfel de situații, cu sentimentul că n-ar trebui să se afle acolo. Garsoniera era formată dintr-o cameră care era folosită și pe post de dormitor și de cameră de zi, plus o chichinetă și o baie cu duș. Gorski fusese la garsonieră duminică,

imediat după ora prânzului. Clădirea nu avea portar, iar proprietăreasa, al cărei nume îl și uitase, stătuse tot timpul sprijinindu-se de tocul ușii, cu brațele încrucișate sub pieptul ei mare, cu o expresie de plictis întipărită pe chip. Era o femeie îndesată, cu părul vopsit și purta niște ochelari cu rame groase din plastic. Jaluzeaua era lăsată, iar Gorski avu impresia că în general nu era ridicată prea des, căci aerul din încăperea era închis. Privirea insistentă a proprietăresei îl făcea pe Gorski să se simtă și mai încurcat. Nu-i plăcea să se uite cineva la el în timp ce lucra, mai ales atunci când trebuia să scotocească printre obiectele personale ale vreunei tinere.

Intră în bucătărioară și deschise pe rând ușile bufetelor. Înăuntru erau câteva farfurii desperecheate din ceramică, pahare și niște conserve. Frigiderul era gol, cu excepția câtorva iaurturi de fructe, a unui pachetel de unt și a unui borcan cu gem de căpșuni. Pe blatul de lucru din bucătărie era o cutie cu ceai și un fund de lemn, pe care era așezată o jumătate de franzelă vârată într-o pungă de hârtie maro de la o brutărie din apropiere. Gorski luă în mână ceaiul și-l mirosi. În chiuvetă era un singur pahar și o farfurie cu câteva firimituri de pâine, amândouă nespălate. Din faptul că nu avea alimente în casă Gorski nu reuși să tragă cine știe ce concluzii. După toate probabilitățile, Adèle lua toate mesele la Restaurant de la Cloche. Gorski își deschise carnetul, unde își notase numele proprietăresei, apoi se întoarse în cameră.

Camera era mobilată cu o canapea extensibilă bine întreținută, o pocitanie de măsuță de cafea cu tăblie de sticlă, un mic scrin și un dulap demodat, exagerat de mare pentru încăperea aceea, adus aici, probabil, își închipui Gorski, din locuința proprietăresei.

— Nu este nevoie să stați aici, *Madame* Huber, spuse el.

Proprietăreasa păru că nu pricepe că o îndemna să plece.

— Când am să-i pot scoate lucrurile de-aici? întrebă femeia. Nu-mi permit să las garsoniera neînchiriată.

Abia trecuseră treizeci și șase de ore de la dispariția fetei.

— Nu avem niciun motiv să credem că nu se va întoarce chiriașa dumneavoastră, răspunse el. Oricum, pentru moment, garsoniera se află sub jurisdicția poliției.

În mod intenționat evitase să folosească termenul „scena infracțiunii”. De regulă lumea începea să se agite când auzea expresia asta. Și de fapt, practic, garsoniera nu fusese scena niciunei infracțiuni.

Madame Huber îl privi neîncrezătoare.

— Și cu chiria cum rămâne?

— Presupun că v-a fost achitată până la sfârșitul lunii.

Femeia încuviință din cap, dar cu reticență.

— Asta înseamnă încă trei săptămâni, continuă Gorski. Pentru moment să sperăm că până atunci problema se va rezolva.

Femeia ridică din umeri. Gorski îi ceru cheia garsonierei. Proprietăreasa i-o dădu fără o vorbă, după care Gorski îi făcu semn să iasă din locuință. După plecarea proprietăresei, se așază pe canapea și-și aprinse o țigară. Privi de jur-împrejurul încăperii, căutând un indiciu despre Adèle Bedeau. Pe pereți nu era niciun tablou, pe noptieră nu erau nici fotografii, nici cărți, nici reviste. Adèle locuia aici de aproape o jumătate de an și, după toate aparențele, nu se străduise în niciun fel să facă acest spațiu mai primitiv. Dacă mobilierul n-ar fi fost despicable, ar fi putut fi o cameră de hotel ca oricare alta. Gorski se ridică în picioare și se duse spre fereastră. Ridicând jaluzelele, dădu peste priveliștea unui teren viran și a curții unei firme de dezmembrări auto din Rue de la Paix.

Gorski cercetă apoi în treacăt dulapul și scrinul. Nu-i venea deloc să scotocească prin lenjeria intimă a fetei și printre celelalte obiecte de îmbrăcăminte și, chiar dacă era singur, se simți foarte jenat făcând asta. Nu găsi nimic care să sugereze că fata ar fi plecat în grabă și nimic care să-i dea de bănuț că ar *lipsi* ceva de pe-acolo. Țăsta era unul dintre lucrurile pe care le învățase de la mentorul său, Ribéry: să nu acorde atenție doar lucrurilor vizibile, ci să încerce să afle ce lucruri ar fi trebuit să se afle acolo și nu erau. Periuța de dinți a lui Adèle era în baie, laolaltă cu o mulțime de sticlute și poțiuni, la fel ca cele pe care Gorski le vedea și la soția și fiica lui. Pe dulap era un geamantan jerpelit. Gorski îl dădu jos și îl puse pe măsuta de cafea. Era plin de praf. Acela era locul în care și-ar fi păstrat o fată micile obiecte personale. Deschise încuietorile din alamă. Geamantanul era gol. Din câte se părea, Adèle era o fată fără secrete. Gorski puse geamantanul înapoi la locul lui. În sertarul noptierei găsi o folie de pastile contraceptive, din care jumătate fuseseră consumate. În sfârșit apărea ceva! Ultima pastilă care fusese luată era cea de joi, ceea ce indica faptul că de atunci fata nu mai trecuse pe acasă. Desigur, se putea și ca Adèle să fie genul de persoană uitucă, dar asta dovedea că, presupunând că dispăruse de bunăvoie, cu siguranță nu-și premeditase dispariția.

După aceea Gorski bătu la ușile apartamentelor vecinilor ei. Toată lumea doar se salutase cu Adèle în trecere. Nu o văzuseră niciodată să aducă pe cineva în garsonieră și nu auziseră niciodată voci dinspre garsoniera ei.

— A intrat în vreo încurcătură? întrebă o femeie cu păr cărunt care locuia la două uși mai încolo, pe același palier.

Mulți îl întrebau asta, încercând, sub masca îngrijorării, să mascheze un fel de încântare. Gorski nu se îndoia că bătrâna ar fi deosebit de încântată să

afle că tânăra ei vecină ei a fost violată cu sălbăticie și că cineva i-a făcut felul.

Șirul gândurilor lui Gorski fu întrerupt de Yves, care îi aduse încă un pahar de vin bărbatului în costum de pe banchetă. Muncitorii de la bar dispăruseră, dar Gorski nu băgase de seamă când plecaseră. Poate că totuși nu era chiar așa de imposibil ca Manfred Baumann să nu fi văzut nimic în seara dispariției lui Adèle.

În clipa în care Yves așează paharul pe masa bărbatului, acesta își ridică nasul din ziar și privirea i se încrucișă cu a lui Gorski. Dar imediat lăasă ochii în jos, prefăcându-se că nu s-a întâmplat nimic. Atunci Gorski își aduse aminte cine era. Era un profesor care renunțase la slujba lui după ce un elev îi adusese niște acuzații neplăcute. Gorski făcuse atunci o anchetă rapidă, dar afirmațiile elevului se dovediră a fi rău-intenționate. Cu toate acestea, așa cum se întâmplă în astfel de cazuri, o umbră de îndoială continuă să planeze asupra celui acuzat, iar bărbatul își dăduse demisia. Gorski ar fi dorit să-i transmită printr-o privire binevoitoare că el nu-l considera vinovat, dar fostul profesor nu-i dădu prilejul. Cel mai probabil bărbatul nu dorea nici măcar să-și amintească de acel episod neplăcut din trecutul lui.

Gorski comandă încă o bere. Yves i-o aduse și, fără o vorbă, îi luă farfuria de carton și șervețelul. Fostul profesor își termină vinul și ieși fără să arunce nici măcar o privire spre Gorski. Acum, că barul se golise, Gorski începu să se simtă ușor ridicol. Patronul își făcea de lucru ștergând paharele și masa dindărătul tejghelei. Pe un perete, lângă ușa care ducea spre toalete, era un telefon. Gorski se gândi să sune la secție ca să verifice dacă se mai descoperise ceva în cadrul anchetei, dar n-ar fi putut întreba nimic fără să fie auzit. Nu era nimic altceva de făcut decât să se întoarcă la secție. Își bău berea, plăti la bar și ieși din local.

Restul după-amiezii și-l petrecu în biroul lui, bătând la mașină un raport despre anchetă pentru magistratul de caz. Oare de ce, chiar și în acest document oficial, simțea nevoia să prezinte toată povestea într-o lumină pozitivă? Oamenii pe care îi trimisese ca să-i întrebe pe locatarii din zonă dacă nu o mai văzuseră între timp pe Adèle sau pe tânărul cu scuterul nu descoperiseră nimic. Era foarte enervant. Cu excepția ipotezei că fata, chelnerița, dispăruse de bunăvoie, Gorski nu se mai putea gândi decât la trei variante: că Adèle fusese victima unui accident, că se sinucisese sau că fusese ucisă. Primele două dintre aceste variante puteau fi de asemenea respinse, pentru că în niciun spital din apropierea orașului Saint-Louis nu fusese internată nicio persoană cu semnalmentele lui Adèle, iar dacă ar fi fost implicată într-un accident mortal, i s-ar fi găsit cadavrul până acum. Ipoteza suicidului nu putea fi ignorată cu totul. Dacă se aruncase în Rin (asta

era metoda de sinucidere preferată în zonă), puteau trece zile sau chiar săptămâni până când avea să i se descopere cadavrul. Rămânea însă faptul că nimic din comportamentul ei de dinaintea momentului dispariției nu sugera că ar fi intenționat să-și pună capăt zilelor. Ceea ce însemna că mai rămânea în picioare varianta crimei, dar, în absența unui cadavru, nu se putea demara o anchetă de omucidere. Totul era doar la nivel de speculație, iar lui Gorski nu-i plăceau deloc speculațiile. Lui îi plăcea să înainteze logic, cu pași fermi, pe baza unor dovezi concrete. În cei aproximativ douăzeci de ani de când era detectiv, se învățase să acorde aceeași atenție și celor mai mărunte informații în legătură cu un caz, indiferent cât de neînsemnate păreau la prima vedere. Credea cu tărie că trebuie eliminată intuiția sau ceea ce colegilor lui le plăcea să numească „fler”. Pentru moment însă, nu exista decât un singur fir de urmat: băiatul cu scuterul. Până la identificarea acelui tânăr sau la descoperirea cadavrului lui Adèle, șansele ca ancheta să înainteze erau foarte mici. Deja Gorski începea să aibă senzația aceea familiară de gol în stomac la gândul că ancheta bătea pasul pe loc.

La șase și jumătate merse acasă, rezistând cu greu tentației de a se opri pe drum la un bar. La ora șapte soția lui, Céline, puse pe masă un platou cu pește la cuptor și cartofi. Gorski destupă sticla de vin pe care o deschiseseră cu o seară înainte și umplu câte un pahar pentru el și pentru Céline. Fiica lui, Clémence, stătea la masă cu o carte deschisă pe farfurie. Avea șaisprezece ani. Moștenise trăsăturile delicate și părul castaniu al mamei ei. Încă mai arăta puțin băiețos, lucru pe care Gorski îl găsea inexplicabil de liniștitor. Clémence închise cartea și îi întinse paharul. Gorski îi turnă ei restul de vin din sticlă.

Céline puse mâncarea în farfurii. Abia le ajunsese la tustrei. Nu era o bucătăreasă prea grozavă. Câteodată Gorski se întreba dacă nu cumva din cauza porțiilor mici ale soției lui era Clémence atât de puțin dezvoltată fizic. Și Céline era subțire ca trestia, cu sâni mici și șolduri înguste și era cu jumătate de cap mai înaltă decât Gorski. Era un miracol că reușise să facă un copil, iar după nașterea lui Clémence jurase că nu avea de gând să mai repete experiența.

Gorski nu prea vorbea cu Céline despre serviciu, mai ales în timpul cinei, dar dispariția lui Adèle Bedeau era un caz important. Clémence era fascinată de poveste, dar Gorski nu avea nicio noutate pentru ea.

— Fără cadavru, înotăm în ape tulburi, spuse el.

Luă o îmbucătură din pește. N-avea niciun gust. Céline refuza să țină sare în bucătărie, susținând că sarea nu făcea decât să deschidă calea spre hipertensiune.

Clémence se arătă dezamăgită.

— Dar tu tot mai crezi că a fost omorâtă?

Gorski ridică din umeri și spuse:

— Și de dispărut dispar oameni tot timpul.

Își scoase un os de pește dintre dinți și-l puse pe marginea farfuriei.

— *Eu* zic c-a fost omorâtă, spuse Clémence, ignorând privirea mamei ei.

— Și care-ar fi motivul crimei? Întrebă Gorski.

— A fost o crimă pasională, clar. Majoritatea crimelor sunt comise de persoane din anturajul victimei.

— Asta așa-i, spuse Gorski, căruia îi făcea plăcere să marșeze pe teoriile lui Clémence. Dar dacă așa stau lucrurile, unde-i cadavrul? E greu de crezut că o crimă comisă dintr-un impuls de moment ar putea fi ascunsă.

— Eu zic că autorul e măcelarul ăla gras de pe Avenue de Bâle. A omorât-o, a căsăpît-o și apoi a pus-o în cârnați.

Céline interveni în sfârșit:

— N-am putea discuta despre ceva mai potrivit pentru o cină?

Gorski și Clémence schimbă între ei priviri conspirative. Restul cinei decurse în liniște.

Céline avea un butic de îmbrăcăminte în oraș. Magazinul nu avusese niciodată profit; abia dacă își scotea cheltuielile. Marfa pe care o vindea era prea pretențioasă pentru un orașel ca Saint-Louis, dar Céline stăruia în convingerea ei că trebuie să le învețe pe femeile din oraș ce este moda. Așa că primăvara și toamna organiza o recepție în cadrul căreia își prezenta cea mai recentă colecție, cum îi plăcea ei să o numească. Angaja manechine, servea șampanie și *canapés* și invita toată crema societății din Saint-Louis. Céline insista ca Gorski să fie și el de față la aceste întruniri; de asemenea, le încuraja pe doamne să-și aducă soții cu ele, întrucât, susținea ea, ei vor fi cei care își vor deschide portofelele la sfârșitul serii. Gorski își petrecea aceste seri împreună cu ceilalți soți complet neinteresați de ce se întâmpla acolo, învârtindu-se prin preajma mesei unde se serveau băuturile. Scopul acestor evenimente nu era atât de a face din magazinul lui Céline o afacere de succes, cât de a-i asigura familiei Gorski un loc în înalta Societate a orașului. Céline nici măcar nu se străduia să-și țină pentru ea părerea că meseria soțului ei constituia un impediment în calea atingerii acestui statut. Pe vremea când se căsătoriseră, îl îndemnase să renunțe la poliție și să studieze dreptul. După ce Gorski fusese promovat inspector, aspirațiile ei se schimbaseră: acum își dorea să se mute într-un oraș mai ca lumea, poate chiar în Paris, oricum într-un loc în care afacerea ei să devină înfloritoare și în care să se poată integra în „societate”. Gorski însă îi explicase că pentru un polițist din provincie nu era deloc ușor să ajungă într-o metropolă. La un moment dat își ceruse transferul la Strasbourg, dar după ce îi fusese

refuzată cererea, nu mai întreprinse nimic în direcția asta. Gorski înțelegea foarte bine dorința soției sale de a se muta într-un loc mai puțin jalnic decât Saint-Louis, dar cu trecerea anilor se convinsese că această dorință nu era viabilă. Și asta nu fiindcă ar fi început să-i placă orașelul în care trăiau. Nu, doar că în adâncul sufletului lui se lămurise că acolo era locul lui.

Opt

În vara care urmasese morții mamei lui, activitatea de bază a lui Manfred fusese plimbarea prin pădurea din spatele casei în care locuia familia Paliard. Manfred nu fusese niciodată un mare iubitor de căldură, iar în pădure, unde domnea răcoarea chiar în zilele de caniculă, se mai putea trăi.

Într-o zi, Manfred stătea lungit pe spate într-o poieniță, cu capul pe o ridicătură moale de mușchi, la rădăcina unui copac. Cămașa lui zăcea mototolită alături. Stătea cu ochii închiși, dar nu dormea.

Asculta foșnetul ca de hârtie al frunzelor în bătaia ușoară a vântului. Suna ca un pârau undeva, în depărtare. Manfred respira egal, fără grabă. Pământul iască de uscat era acoperit cu vreascuri care miroseau a ars. Manfred își imaginează un foc mistuind pădurea, revărsându-se pe pământ ca un tsunami. Își vizualiză trupul înghițit de flăcări și preschimbându-se într-o cenușă neagră ce urma să plutească în văzduh pe aripile curenților de aer, peste vârfurile copacilor.

Deschise brusc ochii. La câțiva pași de locul în care era întins, descoperi cu surprindere o fată. N-o auzise apropiindu-se.

— De când ești aici? Întrebă el.

— De ceva vreme, spuse fata.

Purta o rochie galbenă din bumbac imprimată cu flori portocalii. În picioare avea o pereche de sandale din piele. Părul blond îi era prins cu un batic galben. Ochii ei mari, albaștri erau ațintiți asupra lui Manfred. Nu părea cătuși de puțin stânjenită. Avea o figură băiețoasă și niște brațe subțirele ca niște bețe. Probabil avea vreo cincisprezece ani, cu toate că după îmbrăcămintea ei de fetiță ai fi putut crede că e mult mai mică.

— Tu cine ești? o întrebă Manfred, de parcă ar fi fost proprietarul pădurii și tocmai ar fi descoperit un intrus.

Fata ridică din umeri și surâse.

— Nimeni, spuse ea. O fată oarecare. Dar tu cine ești?

Pe Manfred răspunsul fetei îl impresionează. Nici el n-ar fi putut găsi un răspuns mai bun.

— Un băiat oarecare, răspunse.

Dintr-odată simți o dorință de nestăvilit de a-i povesti fetei totul despre el, despre tatăl lui care fusese patron la Restaurant de la Cloche, despre mama lui care murise, despre faptul că acum locuia împreună cu bunicii lui,

despre cum stătea uneori câte o zi întreagă în camera lui cu ochii țintă în tavan, fără să bage de seamă cum trece timpul.

Fata se așază lângă Manfred, aranjându-și rochia sub ea. Își înconjură genunchii cu brațele și nu spuse nimic. Era cea mai frumoasă fată pe care o văzuse Manfred în viața lui. În clipa aceea își dori să se însoare cu ea acolo, în pădure, și să rămână alături de ea până când avea să închidă ochii. Apoi, deodată, se simți penibil, cum stătea acolo cu bustul lui gol, costeliv. Își ridică de jos cămașa și se îmbracă.

Fata nu se clinti din locul în care se așezase. Lui Manfred nu-i mai veni în minte nimic de spus care să nu sune prețios sau fals. Poala rochiei fetei flutura ușor în adierea vântului. La ceafă părul ei blond era ca puful. În cele din urmă, fata întoarse capul și se uită la el.

— Nu prea ești vorbăreț, nu?

Manfred simți că se îmbujorează. Dacă nu spunea repede ceva, fata avea s-o ia din loc, iar el nu avea s-o mai vadă vreodată.

— Eu...

Spera că dacă va rosti un cuvânt, restul frazelor îi vor curge din gură de la sine, tot așa cum îi veneau în minte cuvintele atunci când recita în șoaptă o poezie. Dar din gură nu-i mai ieșiră alte cuvinte. O luă de la capăt.

— Locuiești prin apropiere?

Era o banalitate atât de crasă, încât în clipa următoare își dori să n-o fi rostit.

— Nu te-am mai văzut pe-aici, adăugă în chip de explicație.

— Părinții mei au închiriat o casă în celălalt capăt al pădurii, spuse fata.

— Ați venit în vacanță?

— Așa ceva, răspunse fata.

Manfred știa că mai departe s-ar fi convenit să o întrebe de unde este. Dar nu voia să știe asta. Tot ce conta era faptul că erau amândoi împreună în locul acela, în momentul acela. Nu voia să și-o închipuie în cine știe ce oraș sau târgușor îndepărtat, altul decât cel în care locuia el, mergând la o altă școală decât cea la care mergea el și vorbind cu alți băieți decât el.

— Și tu? Întrebă fata.

— Eu?

— Tu locuiești prin apropiere?

— Locuiesc împreună cu bunicii mei la periferia orașului Saint-Louis, spuse el.

— Împreună cu bunicii?

— Părinții mei au murit.

Spusese asta ca să-i câștige fetei simpatia, pentru ca măcar să-i fie milă de el, chiar dacă nu-l plăcea. Spera că fata o să-l ia de mână.

— Trebuie să fie înfiorător, spuse ea. Să fii singur și să trebuiască să-ți croiești drumul în lume fără niciun ajutor.

— Dar nu sunt singur, spuse Manfred. Sunt cu tine.

Fata se ridică în picioare și îi spuse că trebuie să plece. Probabil că o așteptau părinții ei. Nu avea ceas la mână. Manfred simți că i se strânge stomacul.

— Am să te mai văd? o întrebă.

Fata ridică puțin din sprâncene și pocni ușor din buze.

— Mai vii și mâine aici? o întrebă el.

— Poate, răspunse ea. Depinde de părinții mei.

— Eu am să fiu aici, spuse Manfred.

Pe urmă fata dispăru în pădure.

Trei zile la rând Manfred reveni în poienița unde o întâlnise pe fată, în fiecare zi tot mai devreme, în cea de-a doua și de-a treia zi aduse și niște apă și fructe, cât să-i ajungă pentru toată ziua. Luă și niște cărți și un pled din debaraua de sub scară. Cărțile și le alesese cu mare grijă. Era limpede că fata nu era vreo prostănacă, așa că nici nu se punea problema să ia niște romane ușurele sau *policiers*. În mod clar Camus, Sartre sau Hemingway erau autori mai potriviți pentru bărbați, iar unei fete delicate îmbrăcate într-o rochiță galbenă nu i-ar fi produs o impresie prea grozavă. Dacă apela la binecunoscutele romane clasice, Manfred ar fi făcut figură de școlar; se presupunea că citise deja cărți din astea fundamentale. În cele din urmă, Manfred alese din biblioteca bunicului lui două romane de Zola. Mai înainte, fără să fi citit nimic de Zola, îl respinsese, considerându-l peste măsură de greoi și de reacționar (toate ideile acelea despre soartă îi contraziceau pe scumpii lui existențialiști), dar chiar de la primele pagini ale prefeței lui Zola la *Thérèse Raquin*, Manfred fu fermecat. Într-o zi, avea și el să scrie o carte care va scandaliza societatea și va fi răstălmăcită cu îndărătnicie, pentru ca mai apoi istoria să demonstreze că el avusese dreptate. Avea să denunțe fără teamă ipocrizia, obtuzitatea și sentimentalismul. Și în toți anii cât avea să fie denigrat, fata în rochie galbenă avea să fie alături de el.

Modul în care își creiona Zola personajele, înrobite de propriul lor temperament și lipsite de liberul-arbitru, îi dădea lui Manfred un sentiment de ușurare. Parcă i se lua o povară de pe umeri. Căci așa era și el, un prizonier al forțelor care îl creaseră, cu firea lui ciudată, nesociabilă, care îi făcea pe toți cei din jurul lui să se simtă stingheri în compania lui, cu situația jalnică în care se afla, un impostor în casa bunicilor lui, cu incertitudinile lui în legătură cu drumul pe care trebuia să-l urmeze după terminarea studiilor. Nu mai deținea controlul asupra propriului lui destin. Ce îl adusese pe el, în

definitiv, în situația de a o întâlni pe fata în rochie galbenă? Nu propria lui voință, ci soarta.

Fata își făcu iar apariția în cea de-a patra zi. Manfred fusese convins că va veni.

— Salut, spuse ea ajungând în poieniță.

— Salut, spuse Manfred.

Pe pled pusese o pungă cafenie de hârtie cu niște cireșe și o sticlă cu suc de mere, pe care le adusese cu el în ghiozdan. Manfred stătea într-o rână, sprijinindu-și capul cu mâna, cu cartea deschisă în fața lui. Fata se așeză pe pled, așa cum făcuse și înainte, strângându-și genunchii cu brațele, cu spatele spre Manfred. Purta aceeași rochie ca data trecută.

— De câtă vreme ești aici? întrebă ea.

— De dimineață, răspunse Manfred.

— Mă așteptai?

— Da, spuse el.

Îi plăcea că fata nu se uita la el în timp ce vorbea.

— Și dacă n-aș fi venit?

— Aș fi venit din nou mâine, răspunse el.

— Ce drăguț!

— Voiam să te văd din nou.

— Și eu voiam să te văd din nou, spuse fata.

— Ce ciudat, nu ți se pare, că ne-am cunoscut așa cum ne-am cunoscut, spuse Manfred. Vreau să zic că dacă n-aș fi fost în poiana asta exact în momentul în care ai trecut tu pe aici, sau dacă ai fi luat-o pe altundeva, dacă n-ai fi venit în vacanță tocmai aici sau dacă eu m-aș fi născut în altă parte...

Fata nu se întoarse spre el, dar ridică din umeri.

— La fel se poate spune despre felul în care se întâlnesc două persoane pentru prima oară în general. Întâlnirea noastră nu este cu nimic mai ciudată decât întâlnirea dintre oricare alte persoane care nu se cunoșteau înainte.

— Dar noi nu am planificat să ne întâlnim, nu? spuse Manfred.

— Păi, cum să plănuiască doi străini să se întâlnească? spuse fata. Dacă s-ar gândi dinainte că vor să se întâlnească, atunci n-ar mai fi străini.

Preț de o clipă, Manfred nu spuse nimic.

— Ceea ce voiam eu să spun, continuă el având senzația că tocmai sărea de pe o stâncă fără să știe cât de adâncă era apa de dedesubt, este că niciunul dintre noi nu a acționat din propria sa voință. Și cu toate astea, dintr-o pură întâmplare, s-a schimbat ceva, poate chiar totul.

Fata se uită pentru prima oară la Manfred peste umăr.

— Da, spuse. Și eu am impresia asta.

În seara aceea la masă, Manfred sporovăi foarte vesel împreună cu bunicii lui. Băgă de seamă că bătrânii schimbară între ei priviri amuzate atunci când îi întrebă foarte îndatoritor dacă fusese o zi plăcută pentru ei. Îmbâcseala care îl împrejmuia de obicei părea să se fi evaporat. Brusc totul în jur era luminos. După cină ajută la debarasarea mesei, apoi își însoți bunicul în atelier și îl ajută să finiseze muchiile scrinului la care tocmai lucra.

În seara aceea, stând în pat pe întuneric, lumea deprimantă din cărțile lui Zola parcă își pierduse din farmec. Atracția animalică, disperată a lui Thérèse Raquin și a amantului ei nu-l mai fascina deloc. Trăia în schimb o reverie în care protagonistă era fata din pădure, iar el era umilul ei adorator. Spre deosebire de fanteziile întunecate pe care le construia de regulă în jurul altor fete, nu nutrea niciun fel de pofte carnale pentru fata în rochie galbenă. Iubirea lui pentru ea (nu avea nicio reținere să folosească acest cuvânt) se situa într-un plan mult mai elevat. Când se despărțiseră, ea îl sărutase ușor pe obraz și, timp de câteva secunde, degetele li se întrepătrunseră.

Zilele care urmau fură cele mai fericite din viața lui Manfred. Chiar în timp ce le trăia, simțea că mai multă fericire era cu neputință – nici pentru el, nici pentru altcineva. Și știa că și fata simțea la fel. Ei doi inventaseră iubirea. Până în momentul în care fata intrase în poieniță, iubirea existase pe lume doar sub forma unui cuvânt, a unui concept abstract pe care nu-l trăise nimeni niciodată.

Se întâlneau în fiecare zi. Manfred aducea pledul pe care ședeau și își umplea ghiozdanul cu pâine, *pâté* și fructe din cămara bunicilor. Luau prânzul împreună cu senzația că deja nu mai erau doi adolescenți, ci mai degrabă un cuplu în vârstă fericit. Juliette era de loc din Troyes. Tatăl ei era avocat și se aștepta ca și ea să îmbrățișeze aceeași profesie. Era un bărbat taciturn cu o voință de fier. Mama ei era o femeie docilă, pe care Juliette n-o văzuse nici măcar o dată ținându-i piept tatălui ei. Femeia era doar o prelungire a soțului ei; își petrecea zilele luând masa cu alte soții asemenea ei, făcând cumpărături sau mergând la coafor. Dar în fiecare zi ajungea acasă cu destul timp înainte ca să se poată pregăti pentru masa de seară. Juliette o disprețuia. Pe fată n-o interesa dreptul cătuși de puțin, însă era incapabilă să se opună voinței tatălui ei. Nu fusese binecuvântată cu o fire rebelă. Cea mai mare transgresiune din viața ei consta în aceste întâlniri secrete cu Manfred, pe care îl invidia pentru libertatea de care se bucura. Își dorea ca și părinții ei să fie morți.

Și totuși, deși ea însăși se considera o persoană blândă și supusă, Manfred o găsea absolut deosebită. Juliette avea o încredere în sine pe care el o invidia. Nu era deloc asemenea acelor fete superficiale pe care le vedea el la

școală, care chicoteau întruna și pe care le interesau numai hainele și cei mai tâmpiți băieți. Juliette avea o conștiință de sine solidă și nu avea nevoie de confirmări din partea celorlalți. Era frumoasă, dar nu dădea nicio clipă impresia că se preocupă prea mult de înfățișarea ei.

Manfred o încurajă să-l înfrunte pe tatăl ei și să-și urmeze propria chemare, oricare ar fi fost aceasta. Juliette îi reaminti lui Manfred ce spusese el despre prefața lui Zola la *Thérèse Raquin*. Dacă într-adevăr era convins de ce spusese, atunci nu însemna oare că suntem toți ca șobolanii ăia care aleargă pe o roată într-o direcție predeterminată, fără a avea puțința de a alege încotro aleargă? Manfred însă avea o mulțime de planuri pentru ei doi. Aveau să fugă împreună la Paris sau și mai departe, în Amsterdam, Londra sau New York. Manfred avea să scrie un roman excepțional, o serie epică, așa cum era ciclul *Rougon-Macquart* al lui Zola, și amândoi aveau să fie ridicați în slăvi de artiștii și scriitorii din întreaga Europă. După ani de zile, tatăl lui Juliette avea să le apară la ușă pe nepusă masă. Avea să izbucnească în lacrimi, recunoscând că își îndepărtase singur fiica cu firea lui de dictator și că abia acum, la bătrânețe, își dăduse seama de asta. Avea să fie mândru că fiica lui a izbutit să-și croiască un drum în viață. Pe urmă Manfred și socrul lui aveau să stea până noaptea târziu, bând whisky și discutând despre întorsătura pe care o luase viața lor.

Ascultând fantezia lui Manfred, Juliette zâmbi cu îngăduință.

— Se vede că nu-l cunoști pe tata, spuse ea. Și de fapt, în felul ăsta nu s-ar numi că de fapt urmez visul tău în locul visului lui taică-meu?

În ultima zi de vacanță pentru Juliette, cei doi iubiți se întâlniră, ca de obicei, în poieniță. Manfred era tare amărât. Gândul de a nu o mai vedea pe iubita lui zile și săptămâni în șir era de neconceput. Acum, știind că lucrurile s-ar fi putut desfășura cu totul altfel, îi era cu neputință să se mai întoarcă la viața lui lăncedă de mai-nainte.

Juliette adusesese cu ea două sticle de cidru pe care le găsisese în beciul casei.

— Dacă află tata, îmi pune pielea-n băț, spuse ea râzând.

Pe Manfred îl deranjă faptul că fata se arăta atât de nepăsătoare în această zi neagră, dar luă hotărârea să nu strice ultimele ore pe care le mai aveau de petrecut împreună cu ursuzenia lui. Destupară prima sticlă și începură să bea, trecându-și sticla de la unul la celălalt. Vorbeau cu mare însuflețire despre cum își vor scrie în fiecare zi și cum își vor trimite scrisorile la post restant sub niște pseudonime scandaloase. În weekenduri, Manfred avea să meargă până în Troyes și avea să doarmă pe apucate în gară doar ca să poată s-o zărească pe iubita lui pentru câteva minute. Aveau să-și strecoare pe furiș unul altuia bilețelele cu rugăminți stăruitoare: *Nu mă uita! Sunt al tău pentru totdeauna! Iubirea mea, mă usuc de dorul tău!*

Și totuși, Manfred era în continuare abătut. Până atunci relația lor se consumase doar prin câteva săruturi de rămas-bun și ținut de mână. Cum ședeau ei acum unul lângă altul pe pătură, Juliette strângea cu blândețe degetele lui Manfred între palmele ei. Dar gândindu-se la zilele și săptămânile în care nu aveau să se mai vadă, Manfred simți că trebuie să marcheze într-un fel timpul pe care îl petrecuseră împreună. Trebuiau să se dăruiască unul altuia trupește, aceasta fiind o declarație a faptului că își aparțineau unul celuilalt și că de acum înainte viețile lor aveau să se întrepătrundă. Gândindu-se la asta cu o seară înainte, Manfred nu-și închipuise de fapt această împreunare ca pe un act sexual (ale cărui aspecte practice îl îngrozeau), ci mai degrabă, deși se considera ateu, ca pe ceva de natură spirituală. Nu știa cum altcumva ar fi putut-o defini.

Cum ședeau ei așa, sporovăind cu multă însuflețire despre viitorul lor împreună, Manfred simți că începe să i se strângă stomacul. Habar n-avea cum să inițieze un astfel de lucru. Hotărî așadar să se lase în voia sorții; dacă avea să se întâmple, avea să fie pentru că așa trebuia. Dacă nu, asta era. Își puse nădejdea și în faptul că, de când o cunoscuse pe Juliette, gândurile și simțămintele lor coincisese întotdeauna perfect. Nu era oare un lucru aproape sigur că în noaptea dinainte, stând singură în pat, și ea se gândise exact la același lucru? Și, mai mult de-atât, nu era oare inevitabil ca ea să împărtășească aceleași gânduri? Poate că acela era și motivul pentru care adusesse cidrul, pentru a ușura momentul trecerii lor înspre viața de adult.

Dădură gata prima sticlă. Manfred simți că băutura începe să i se urce la cap. Rupse o bucată de pâine și o mestecă, încercând să mai domolească amețeala care îl cuprinsese. Fără să-și dea seama de efectele cidrului asupra lor, se pare, Juliette destupă și cea de-a doua sticlă și i-o întinse lui Manfred. Câteva raze de soare, strecurându-se printre ramurile copacilor, mângâiau pământul. În clipa în care îi întinse sticla, firele subțiri de păr blond de pe brațul lui Juliette sclipiră. Fata sughiță ușor și-și acoperi gura cu mâna liberă, chicotind. Văzând că e cam amețită, Manfred se simți mai liniștit.

Apoi sosi momentul când Juliette trebuia s-o ia din loc. Teama puse deodată stăpânire pe Manfred. Acum ori niciodată! O apucă blând pe Juliette de încheietura mâinii și îi rosti numele. Ea își apropie chipul de al lui, de parcă abia ar fi așteptat această invitație. Buzele lor se uniră, la început cu stângăcie. Juliette se răsuci, astfel încât acum fața ei ajunsese perpendicular pe a lui și își vârî vârful limbii printre buzele lui Manfred, iar degetele i se încheștară de ceafa lui. Mintea lui Manfred se avântă printre copaci. N-ar fi crezut că o astfel de intensitate a trăirii era cu putință. În scurtă vreme amândoi erau întinși pe pled, unul lângă celălalt. Mâna lui Manfred se oprise pe soldul lui Juliette. Să îndrăznească oare să-și alunece palma ușor în sus și

să-i pipăie fundul pe sub rochie? Așa făcu, trecându-și febril vârfurile degetelor peste bumbacul granulat.

Prinzând curaj, Manfred își apropie buzele de gâtul ei. Juliette îi ținu capul strâns lipit de gâtul ei, respirând tot mai precipitat. Manfred își trecu limba peste locul în care gâtul și umărul fetei se îmbinau. Cu mâna liberă, Juliette își descheie nasturii de sus ai rochiei, apucă mâna lui Manfred și și-o apăsă pe sân. Manfred acoperi carnea moale cu palma. Simțea sfârscul tare între degete.

Manfred nu se așteptase ca totul să se desfășoare atât de rapid. Nu avea decât o foarte vagă idee în legătură cu ceea ce avea el de făcut. Îl îngrozea gândul că ar putea-o dezamăgi pe Juliette, dar se aflau în pragul unui eveniment crucial. Nu avea încotro, trebuia să meargă mai departe. Juliette gemu ușor în timp ce el îi mângâia sânul. Fața ținea ochii închiși. Manfred se așază deasupra ei, continuând s-o sărute pe gât. Și atunci, tot așa de repede cum începuse totul, Juliette îl apucă strâns de încheietura mâinii și spuse:

— Mai bine ne oprim. Nu acum!

Manfred simți în același timp și un val de ușurare, dar și senzația că e prea târziu ca să se mai poată opri, ca și când ar fi fost mecanicul unei locomotive care tocmai zărește o mașină traversând șinele la doar câțiva metri în față.

— Da, sigur, se auzi rostind, dar în timp ce rostea cuvintele acestea, își freca pânțele de trupul ei.

Își aminti în clipa aceea cum îi povestise mama lui cât de copleșită se simțise de tatăl lui în timp ce el o săruta, ținându-o de un copac, chiar în pădurea aceasta, cu mult timp în urmă. Mâinile lui erau pe gâtul lui Juliette. Acum îi era cu neputință să-și mai stăvilească orgasmul. Ejaculând, se înălță puțin, ca să vadă chipul lui Juliette. Ochii fetei erau ieșiți din orbite. Trupul ei se zvârcolea sub el, stârnindu-i și mai mult pasiunea. Apoi amândoi rămaseră fără vlagă. Îndată Manfred se simți cuprins de rușine. Se rostogoli într-o parte și rămase alături de trupul lui Juliette, încercând să-și domolească răsuflarea, uitându-se fără țință la ramurile copacilor care sclipeau deasupra lor.

O prinse pe fată de mână.

— Iartă-mă, spuse. Nu m-am mai putut abține.

Fata însă nu răspunse. Manfred se ridică într-un cot. Capul lui Juliette atârna fără vlagă într-o parte. Gura îi era căscată, iar ochii deschiși. Nu mai respira.

Preț de câteva interminabile secunde, Manfred se holbă la ea fără nicio expresie. Apoi îi împinse brațul. Fata nu reacționează. Manfred își puse mâna pe pieptul ei. Inima nu-i mai bătea. Manfred sări în picioare, acoperindu-și gura

cu mâna. Nu mai putea nici să respire. Întorcându-și capul într-o parte, începu să vomite. Vărsă și tot vărsă până ce nu mai avea nimic în stomac, apoi rămase în genunchi o grămadă de vreme, sau așa i se păru lui. Poate că nici nu trecuse mai mult de un minut. Ceea ce-și amintea cel mai acut era expresia oribilă de neîncredere și trădare încremenită pe chipul fetei.

Manfred se ridică în picioare. Cercetă cu privirea copacii dimprejur. Nu-i văzuse nimeni; nu făcuseră niciun zgomot. Dacă Juliette ar fi țipat măcar, atunci poate că s-ar fi oprit. Nu-și mai dăduse seama ce face. Era conștient că era pe punctul de-a face ceva îngrozitor; cu toate acestea, își adună toate puterile și se apucă de treabă. Luă cele două sticle de pe pled și le vârî în ghiozdan. Apoi culese cotoarele de mere pe care le aruncaseră pe jos, ce mai rămăsese dintr-o baghetă de pâine, hârtia cerată în care fuseseră împachetate pateul și cuțitul pe care îl folosiseră ca să întindă pateul pe pâine. Pe urmă apucă pledul de un colț și smuci de el. Corpul lui Juliette se rostogoli ușor de pe pled și rămase grămadă pe pământ, ca un morman inform. Fața îi era lipită de pământ, iar rochia mototolită în jurul taliei. Manfred i-o trase în jos, acoperindu-i fundul. Cu lacrimile și roindu-i pe obraji, Manfred cercetă cu privirea peste tot, căutând să nu fi lăsat și alte resturi. Acoperi mica baltă de vomă cu pământ și se îndepărtă, mergând cu spatele, încet, incapabil să-și ia ochii de la epava trupului lui Juliette. Apoi se răsuci brusc pe călcâie și o luă la fugă printre copaci.

Nouă

Femeia stătea în picioare lângă cutiile poștale metalice din holul de la intrare și își răsfoia corespondența. Manfred tocmai pornea spre serviciu, ca în fiecare zi la ora 8.15. Femeia purta un costum business cenușiu și bluza pe care o găsisese el în spălătorie. Manfred fu încântat văzând-o îmbrăcată cu bluza, de parcă el i-ar fi dăruit-o, iar ea și-ar fi pus-o doar pentru a-i face lui o bucurie. În mod normal el își ridica corespondența seara, când se întorcea de la serviciu, dar acum se opri și își deschise cutia poștală. Corespondența lui nu cuprindea niciodată nimic interesant și, cum în hol nu exista niciun cos de hârtii pentru reclame, era nevoit fie să-și pună toate hârtiile în servietă, fie să le arunce la gunoi când ajungea la serviciu, fie să le ducă în mână până la pubela din stradă. Femeia nu păru neplăcut surprinsă când îl văzu, ba chiar zâmbi. În jurul ochilor avea câteva riduri de expresie.

— O, bună dimineața! spuse Manfred, încercând să mimeze că abia o zărise.

— Ce mai faceți? spuse ea.

— Bine, spuse Manfred. Dumneavoastră?

Femeia înălță din umeri și-și ridică puțin sprâncenele, de parcă răspunsul la întrebarea lui ar fi fost ușor de ghicit. Manfred vârî mâna în cutia poștală și scoase de acolo un pumn de reclame. Printre ele era și un catalog cu produse pentru animale de companie, împreună cu niște broșuri cu oferte publicitare pentru supermarketurile locale.

— Ca de obicei, spuse el.

Într-un gest de solidaritate, femeia îi arătă și teancul de hârtii din cutia ei poștală.

— Îmi vine greu să cred că cineva chiar aruncă vreun ochi pe chestiile astea, spuse ea.

— De fapt, spuse Manfred, conform studiilor, corespondența directă este de departe cea mai eficientă formă de reclamă. Prin comparație, publicitatea la televiziune și la radio sunt total ineficiente. Materialele publicitare distribuite direct ajung mai ușor la clienții țintă. Sunt și ieftine și pot fi rapid adaptate la cerințele comunităților locale.

Femeia făcu ochii mari și-i ridică în tavan.

— Sunteți un bun vorbitor, nu, domnule Manfred Baumann?

Manfred simți că începe să roșească. Cu tot tonul ei sarcastic, era încântat că femeia își amintea cum îl cheamă.

— N-aș prea zice asta, răspunse el.

— Știți, de fapt eu vă datorez niște scuze, spuse ea. Data trecută când ne-am întâlnit am fost foarte nepoliticoasă și nu m-am prezentat.

Îi întinse mâna și spuse:

— Alice Tarrou.

Manfred își îndesă hârtiile înapoi în cutia poștală și îi dădu mâna.

— Manfred Baumann, spuse el.

— Da, știu, spuse femeia.

O luară împreună către ieșirea din bloc. Manfred îi deschise ușa. Alice făcu semn că ea mergea în direcția opusă față de centru. Fără să se gândească, Manfred porni împreună cu ea. Vremea era însorită, iar în aer plutea prospețimea specifică acelei perioade a anului. Bordura de verdeață care despărțea blocul lor de strada principală licărea de rouă. Manfred spuse că e o dimineață plăcută, iar Alice aprobă. Mai făcură câțiva pași în liniște. Tocurile pantofilor lui Alice răsunau pe asfalt. Manfred aruncă o privire în sus, spre ferestrele blocului. Dacă i-ar fi văzut cineva împreună în clipa aceea, ar fi gândit probabil că sunt soț și soție sau cel puțin că și-au petrecut noaptea împreună. Era grozav de palpitant. Își imaginează imediat cum ar arăta amândoi șezând împreună la masa din bucătărie, Alice cu părul ciufulit, înfășurată în halatul lui, mâncând un *croissant*, în timp ce pe aragaz ar bolborosi un ibric de cafea. Manfred o privi pe furiș cu coada ochiului.

— Purtați bluza aceea, remarcă el.

— Așa este, spuse Alice și-i aruncă și ea o privire. Manfred se întrebă dacă n-ar fi cazul să-i facă un compliment. Nu prea avea obiceiul să le facă complimente femeilor.

— E drăguță, spuse.

Alice zâmbi și răspunse:

— Mulțumesc.

Ajunseră la capătul blocului. Alice se întoarse spre stânga și o coti brusc înapoi, înconjurând blocul. Manfred o urmă.

— V-ați lăsat mașina aici? întrebă Alice.

— Nu, spuse Manfred. Eu nu șofez.

Nu găsisese niciodată vreun motiv ca să învețe să șofeze.

— I-auzi! făcu ea.

Alice îl întrebă unde lucrează, iar Manfred îi spuse. Alice se arătă nedumerită, fiindcă Manfred pornise în direcția opusă față de bancă.

— Am o ședință la Strasbourg în dimineața asta, spuse. Merg cu trenul.

Alice încuviință din cap.

— Aha, spuse ea.

Manfred era mulțumit. Se părea că ideea ședinței lui din Strasbourg o impresionase. Apoi însă îl cuprinse teama ca nu cumva femeia să spună că și ea merge spre Strasbourg și să-i propună să-l ducă ea cu mașina. Ce motiv plauzibil ar putea găsi ca s-o refuze? Ar trebui să spună că are rău de mașină și că preferă să călătorească cu trenul, ceea l-ar face să pară slab. Unui tip care călătorește către Strasbourg pentru o întâlnire de afaceri nu se poate să-i fie rău în mașină. Și apoi, ce s-ar fi întâmplat dacă Alice s-ar fi oferit să-l ducă undeva cu alt prilej, poate la vreun han de țară într-o după-amiază de duminică? Ar fi nevoit să pretindă că trebuie să ia niște medicamente înainte pentru a putea suporta o astfel de deplasare. De fapt, era adevărat că lui Manfred nu-i plăcea să călătorească cu mașina. Avea bănuiala că asta îi declanșa migrenele de care suferea din când în când.

Alice se opri lângă o mică mașină sport decapotabilă, argintie. Femeia scotoci prin poșetă după chei.

— Nu prea arătați a director de bancă, spuse ea.

Manfred nu prea pricepu ce voia Alice să spună cu asta, dar se gândi că nu dorise să spună nimic rău. De obicei lumea crede că directorii de bănci sunt niște scorțoși, niște inși mai în vârstă, cu mutre bătrânicioase.

— Mulțumesc, spuse Manfred.

Alice râse și răspunse:

— Cu plăcere.

Descuie portiera din dreptul scaunului șoferului și își aruncă poșeta pe scaunul de alături. Apoi urcă în mașină și băgă cheia în contact. Nu se oferi să-l ducă cu mașina. Manfred rămase pe trotuar, incapabil să nascocască un mod de a încheia întâlnirea aceasta. Alice închise portiera și lăsă geamul în jos.

— Ar trebui să bem o cafea împreună cândva, spuse ea.

— Indubitabil, spuse Manfred și imediat regretă că alesese un cuvânt atât de caraghios.

— Cum ar fi mâine?

— Mâine? repetă Manfred.

— De ce nu? spuse Alice. Sunteți ocupat?

Manfred clătină din cap. Se întrebă dacă la Restaurant de la Cloche i s-ar remarcă absenta.

— Am putea chiar să luăm cina împreună, spuse Alice și-i sugeră un restaurant, apoi adăugă: La șapte?

Manfred aprobă mușete din cap. Alice porni motorul și mașina o luă din loc. Manfred îi făcu semn cu mâna. Apoi o luă de-a curmezișul prin parcare, trecu de locul de joacă pentru copii și ieși prin partea opusă, în direcția gării. Se uită la ceas. Era 8.25. Petrecuse mai puțin de zece minute în compania lui

Alice. Se îndreptă hotărât spre gară. Nu putea să riște ca Alice să-l vadă pe Rue de Mulhouse. Îi plăcea să ajungă la bancă devreme, dar nu era grav. Ce dacă întârzia câteva minute? *Mademoiselle* Givskov avea cheile și putea deschide sediul. El avea să ajungă înainte de deschiderea băncii pentru public la ora nouă. Trecu prin pasajul subteran către peronul de unde porneau trenurile către Strasbourg. Se gândi chiar să-și cumpere un bilet, dar până la urmă hotărî că nu este cazul. Dacă-l vedea cineva, putea presupune că avea un abonament săptămânal sau că și-a cumpărat un bilet dus-întors. Și oricum, se puteau cumpăra bilete și în tren, de la controlor.

Pe peron erau vreo douăzeci de persoane. Majoritatea stăteau aplecate asupra ziarului *L'Alsace*, cu câte o servietă la picioare. Manfred nu recunoscuse pe nimeni și nimeni nu-i aruncă mai mult de o privire. Își puse și el servieta la picioare și se rezemă cu spinarea de peretele din cărămidă roșie al sălii de așteptare. În gară intră un tren, din care nu coborî nimeni. Navetiștii se îmbarcă fără grabă. Manfred rămase pe loc, rezemând în continuare peretele. De la capătul peronului se auzi un fluierat și trenul se urni. Manfred își luă servieta și coborî scările înapoi, luând-o prin pasaj. Cine l-ar fi văzut plecând de pe peron s-ar fi gândit că a coborât din trenul care tocmai plecase. Era destul de încântat de sine însuși. Porni înapoi pe Avenue de la Marne către bancă și ajunse la serviciu tocmai când *Mademoiselle* Givskov descuia ușa.

Dimineața trecu pe nesimțite. Angajații nu mai discută despre fata dispărută, cel puțin el nu-i auzi. Manfred o salută vesel pe Carolyn atunci când fata îi aduse cafeaua de la mijlocul dimineții și stătu puțin la palavre cu ea. Fata părea încântată că are în sfârșit prilejul să poarte o conversație plăcută cu șeful ei. Manfred analiză câteva dosare restante de credite. Decizii pe care le tot amânase în ultimele zile acum păreau ușor de luat. Dacă cineva nu rambursa creditul luat, era treaba persoanei respective, nu a lui. Banca nu putea arunca cu bani în stânga și-n dreapta.

Până la ora douăsprezece Manfred reușise să termine de făcut atâtea lucruri, încât se hotărî să ia prânzul mai devreme. Dacă o întâlnea pe Alice din întâmplare, putea liniștit să-i spună că ședința din Strasbourg se încheiase, așa că se întorsese deja. Aerul era curat, iar orașelul parcă nu mai era atât de mohorât. Manfred trecu pe lângă părculețul din fața templului protestant. Pe o bancă ședeau două bătrâne, cu sacoșele de cumpărături la picioare. Nu ridicară privirile când trecu el. Cum avea timp destul, Manfred hotărî să facă o plimbare până pe malul Rinului înainte de prânz. Mergând cu pas vioi, fruntea i se îmbrobonă ușor. În ultimele câteva luni băgase de seamă că începuse să cam facă burtă. Dacă nu era atent, putea să ajungă ca Lemerre. Cum mergea el așa, de două ori i se păru că o zărește pe Alice, dar

de fiecare dată fusese câte o femeie îmbrăcată cam ca ea. Foarte probabil că Alice nici măcar nu lucra în Saint-Louis. Și totuși, Manfred se pomeni nutrind speranța de a o întâlni întâmplător pe stradă sau chiar de a o vedea trecând în mașinuța ei sport pe lângă el.

Aproape că se așteptase să dea peste Gorski la Restaurant de la Cloche pândindu-l, așezat la o masă, cu treniul împăturit în poală, sorbind dintr-un pahar de vin. Perspectiva acestei întâlniri nu-i provocă nicio strângere de inimă. Da, se purtase prosteste, însă Gorski n-avea de unde să știe că-l mințise. Dacă ar fi avut vreo dovadă în sprijinul insinuărilor pe care le făcuse, l-ar fi interogat în mod oficial. În câteva zile povestea avea să fie dată uitării.

Zece

Părinții lui Juliette dădură alarma pe seară, când fata nu apărură la cină. Noaptea adusese cu sine o furtună violentă. La început polițiștii nu se agitară deloc. Poate că fata se rătăcise și se adăpostise de ploaie pe undeva. Dar după ce aceasta nu apărură nici a doua zi dimineață, nu dură mult până ce o patrulă îi descoperi cadavrul. Povestea provocă senzație. Poza înfățișând-o pe Juliette trona pe prima pagină a tuturor ziarelor din țară. Un monstru bântuia în libertate. Reporterii găsiră similitudini cu alte crime neelucidate, dar ancheta nu putu stabili nicio legătură cu alte cazuri anterioare.

Gorski lucra ca detectiv de numai doi ani. Superiorul lui, inspectorul Ribéry, era în vacanță în Alpii Elvețieni în momentul în care povestea deveni publică, de aceea cazul ateriză în brațele tânărului ofițer. Ploaia torențială de peste noapte distrusese toate eventualele probe care s-ar fi putut găsi la locul faptei. Gorski deveni ținta unor critici foarte dure în presă pe motiv că nu dăduse alarma mai devreme. În realitate, el nici măcar nu fusese informat despre dispariția fetei decât în dimineața în care începuseră să o caute, întrucât de chestiunea aceasta se ocupase ofițerul de serviciu de la secție. Dar Gorski consideră că nu ar da bine să facă public acest lucru.

Ribéry reveni în oraș două zile mai târziu. Era aproape de vârsta pensionării și nu avea nicio intenție să-i ia locul în lumina reflectoarelor tânărului său coleg, mai ales după ce, cu ochiul lui mult mai versat, i-a spus că, dat fiind că nu aveau probe și niciun mobil evident (autopsia nu constatare existența vreunei agresiuni sexuale), cazul nu prea avea sorți de finalizare rapidă sau satisfăcătoare. În schimb, îi spuse limpede lui Gorski că, într-un fel sau altul, dreptate trebuie să se facă. Gorski pricepu bine ce voia să însemne asta. Chiar și-n aceste condiții, era hotărât să nu permită ca primul lui caz important să ajungă în instanță prematur numai din pricina presiunilor exercitate de superiorul său blazat sau de presă, care urla întruna că ancheta nu înaintază.

Ore în sir Gorski studie frenetic fotografiile făcute la locul crimei. Oare de ce stătea cadavrul în poziția aceea ciudată? Ai fi zis că fata fusese strangulată în timp ce stătea în picioare și apoi fusese azvârlită la pământ. Oare făcuse o plimbare împreună cu agresorul său înainte de a fi omorâtă sau acesta o urmărise prin pădure? Ori crima fusese comisă de cineva care se afla din pură întâmplare în poiana aceea? Nu se putea spune cu certitudine nici măcar dacă fata fusese omorâtă acolo sau nu. Poate că i se făcuse felul în altă

parte și fusese aruncată în pădure ulterior. Întrucât ucigașul nu făcuse niciun efort pentru a ascunde cadavrul, varianta aceasta i se păru lui Gorski mai puțin probabilă, însă nu putea fi ignorată cu totul. Într-o anumită privință, presa avea totuși dreptate: monstrul se afla în libertate.

Gorski petrecu ceasuri în șir în poiana în care fusese găsit cadavrul. Zona fusese cercetată foarte minuțios, dar nu se descoperise nici cea mai mică urmă. Și totuși el continua să zăbovească în poiană, unde fuma, asculta și privea, de parcă s-ar fi așteptat ca arborii să-i dezvăluie cumva secretul numai de ei știut. Învăță o lecție: munca unui detectiv n-avea nimic de-a face cu intuiția sau cu inspirația. În cea mai mare parte era vorba doar de respectarea sfântă a procedurilor. Restul era o chestiune de șansă.

Iar șansa apărui la două săptămâni de la comiterea crimei, când polițiștii dintr-un district învecinat prinseră un vagabond care-și ducea zilele într-o pădure. Omul, pe nume Émile Malou, fusese condamnat anterior pentru agresiune sexuală asupra unei minore. Gorski porni cu mașina spre Mulhouse ca să-l interogheze. Malou fu cooperant. O ținea una și bună că nu călcase în pădurea din Saint-Louis și că nu o văzuse niciodată pe Juliette Hurel. N-avea niciun alibi pentru ziua aceea și nici nu făcu vreun efort ca să-și inventeze unul. Spuse că pur și simplu nu-și amintește unde fusese în ziua cu pricina. Gorski avu impresia limpede că Malou vorbise ca un om nevinovat. Și dacă vagabondul fusese condamnat anterior pentru tentativă de viol asupra unei fete de paisprezece ani, în acest caz, îi atrase atenția lui Gorski magistratul de caz, nu existau dovezi de agresiune sexuală. Nu se putea stabili nicio legătură între Malou și crima din Saint-Louis.

Nu trecu mult timp și apărui o văduvă din oraș care declară că văzuse un personaj cu o înfățișare suspectă în apropierea pădurii în perioada în care avusese loc crima. Nu-și amintea cu precizie în ce zi fusese, dar îl identifică pe Malou, a cărui fotografie deja apăruse prin ziare. Pentru magistratul de caz asta fu de-ajuns. Malou fu pus sub acuzare și ulterior fu găsit vinovat, dar Gorski tot nu era convins că el era făptașul. Îl vizită pe Malou în pușcărie și îi spuse că din punctul lui de vedere fusese condamnat pe nedrept. Vagabondul ridică pur și simplu din umeri și refuză să facă apel. Părea mulțumit că-și va petrece restul vieții în relativul confort oferit de pușcărie.

— Sunt prea bătrân ca să mai trăiesc în sălbăticie, îi spuse el lui Gorski. Aici cel puțin am un pat și primesc trei mese pe zi.

Cu toate acestea, Gorski își făgădui că va continua ancheta. Lăsând la o parte faptul că lui Malou i se făcuse o nedreptate, cert era că un ucigaș rămăsese în libertate. Luni de zile Gorski își petrecu fiecare weekend bântuind prin pădure, în speranța că va da peste vreun indiciu care fusese trecut cu vederea, deși își dădea seama că treaba asta nu avea niciun rost. În

cele din urmă renunță. Câțiva ani mai târziu, când Malou muri în închisoare, singura persoană care asistă la ceremonia grăbită de înmormântare fu Gorski.

•

Trecuseră ani buni de când Gorski nu se mai întorsese în poiană. Opri mașina ca de obicei într-un refugiu de pe marginea drumului D468, care urma în linii mari cursul Rinului către nord. Vopseaua albă de pe porțița de lemn care dădea spre pădure se scorojise, iar încheieturile îi putreziseră. Urmând poteca ce ducea către poiană, Gorski încercă să nu se gândească la motivul pentru care tot revenea aici. Nu spusese nimănui unde merge și dacă s-ar fi întâlnit din întâmplare cu cineva, n-ar fi știut cum să-și justifice prezența în acel loc. Se gândea în schimb ce plăcut era sunetul pe care îl făceau crenguțele care îi pocneau sub tălpi și fâșâitul ca de hârtie al frunzelor în adierea vântului.

După crimă, Gorski tot revenise în poiană, dar își rărise vizitele în ultimul timp. Acceptase după proces aplauzele presei pentru felul în care soluționase cazul, neîmpărtășind nimănui ce părere avea despre condamnarea lui Malou. Dacă și colegii lui vor fi nutrit asemenea îndoieli, și le țineau doar pentru ei. Într-un rând îi mărturisise lui Céline temerile lui, dar ea nu se arătă interesată de subiect. Cazul fusese închis, de ce voia el să mai deschidă acele răni vechi? Lui Céline i se păru de la bun început că „obsesia” lui pentru fata aceea moartă era o chestie neplăcută și se plânse că-și petrecea mai multă vreme gândindu-se la un cadavru decât la ea.

Cu cât își rărea vizitele în poiană, cu atât Gorski se simțea mai vinovat, ca un văduv care lasă în paragină mormântul nevestei. La început veni convins că trebuie să fi rămas ceva neobservat, că trebuie să existe vreo dovadă chiar sub nasul lui, dar își dădu seama după câteva luni că nu existau astfel de indicii, iar, dacă existaseră, fuseseră distruse de mult. Și totuși continua să vină. Se așeza pe jos, fuma, sperând cumva că va avea o revelație cu privire la crimă. Se jena să recunoască până și față de sine însuși, dar într-un fel spera să „vadă” crima. Încerca să se transpună în mintea criminalului. Dar degeaba. Auzise odată un personaj dintr-un film spunând că acțiunile noastre lasă un fel de amprentă asupra locurilor în care se petrec, la fel cum un incendiu lasă în urmă un damf de ars în aer, dar el nu credea în asemenea prostii. Gândurile îi zburau în alte direcții și se deștepta din reverie abia când se termina pachetul de țigări. Un lucru era absolut limpede: cu greu și-ar fi putut alege ucigașul un loc mai liniștit în care să-și comită fapta. Niciodată – și venise aici de atâtea ori – Gorski nu dăduse peste vreo altă ființă umană.

Poiana se schimbase foarte puțin de la ultima vizită a lui Gorski. În urmă cu câțiva ani furtunile puseseră la pământ câțiva copaci, acum deja acoperiți de mușchi. Păreau niște trupuri adormite în pace. Gorski se așează pe unul dintre aceste trunchiuri prăbușite și-și scoase țigările din buzunarul jachetei. Dedesubtul coroanelor copacilor era destul de răcoare. Nimic, niciun semn nu trăda ce se petrecuse în locul acela cu douăzeci de ani în urmă. Gorski rămase o bucată de vreme în poiană, fumând. Nu-și dădea seama nici el de ce venise aici, dar era evident că dispariția chelneriței îi readusese în minte felul în care fusese ucisă Juliette Hurel. Era oare posibil ca între cele două întâmplări să existe vreo legătură? În ambele cazuri erau implicate adolescente și ambele evenimente se petrecuseră în aceeași localitate, chiar dacă la douăzeci de ani distanță. Nu era deloc exclus ca un criminal să nu mai comită ani în șir nicio crimă. La fel cum nu se putea respinge nici ipoteza că același om comisese și alte crime, prin alte locuri, care rămăseseră neelucidate. Însă după toate probabilitățile, unica legătură dintre cele două fapte o reprezenta Gorski însuși. În orice caz, până nu apărea trupul lui Adèle Bedeau, Gorski nu putea fi sigur nici măcar că avea de-a face cu un caz de omucidere. În acest moment, crima era cel mai plauzibil scenariu dintre toate cele întoarse de Gorski pe toate fețele. Dar în lipsa unui cadavru, nu avea cum să continue ancheta. Nu se știa nici momentul, nici cauza morții, nu existau probe criminalistice și niciun motiv al crimei. Așa că, neavând nicio pistă tangibilă, Gorski se tot învârtea prin pădurea asta, cu speranța vagă că va avea un moment de revelație. Scutură din cap și pufni pe nas a răs. Tot ce putea face în acest moment era să aștepte. La fel ca în urmă cu douăzeci de ani, nu avea puterea de a hotărî soarta acestui caz.

Își termină țigara și se ridică în picioare. Se simțea frânt de oboseală și pantalonii îi erau umezi pe fund de la mușchi. Cu pași obosiți, se întoarse pe potecă până la marginea drumului unde își lăsase mașina. Parcurgând drumul înapoi spre oraș, trecu pe lângă casa pe care o închiriaseră soții Hurel. Apoi, ajungând în Saint-Louis, opri în fața unei băcănii. Intră să cumpere niște fructe și alte lucruri. Femeia de la casă îl întrebă dacă au găsit-o pe chelneriță.

Gorski clătină din cap.

— Nu pot vorbi despre caz, zise.

Femeia îi aruncă o privire de parcă Gorski tocmai o luase drept confident.

— Promit să nu suflu o vorbă, spuse ea dând cu înțeles din cap.

— Vă apreciez discreția, spuse Gorski.

Ceru și două pachete de Gitanes pe care le îndesă în buzunarul sacoului. Hotărî să meargă pe jos până în Rue de Trois Rois, drum de zece minute. În

casa de amanet a tatălui lui funcționa acum o florărie. După moartea lui, Gorski nu avusese putere să elibereze dugheana și o lăsase nefolosită ani în șir. Dintr-un motiv sau altul, era bucuros că între timp devenise florărie. Proprietăreasa, *Madame* Beck, era o persoană foarte veselă și își făcuse un obicei din a trece pe la mama lui, care locuia în continuare în micul apartament de deasupra magazinului. Florăreasa îi ducea adesea doamnei Gorski flori rămase de la buchete, înveselindu-i astfel camera de zi. Până la apartament se ajungea și acum tot prin fundul magazinului. Clopoțelul din alamă care sună atunci când Gorski deschise ușa era unul dintre puținele obiecte care mai aminteau de magazinul tatălui său. *Madame* Beck era prinsă cu un client când intra el. Gorski făcu un semn spre scara dindărătul tejghelei și porni spre apartamentul mamei sale. Florăreasa îl salută mișcând din buze și flutură din mână, în semn că poate urca.

Când era el mic, magazinul rămânea deschis până la șapte seara. După ce venea de la școală, Gorski se așeza pe un taburet și-și scria temele pe genunchi, în timp ce tatăl lui, îmbrăcat cu halatul lui cafeniu de lucru, cu un creion după ureche, rezema tejgheaua. În depozit, la un birou șubred, ședea mama lui Gorski și trecea într-un registru uriaș legat în piele ultimele tranzacții. Avea un scris elegant, caligrafic. La ora șase, *Madame* Gorski urca în apartament ca să pregătească cina. Din acest moment sarcina de a completa registrul cădea în grija tânărului Gorski, care trata această îndatorire cu maximă solemnitate. Aplecat asupra impresionantului catastif, scotea vârful limbii prin colțul gurii în timp ce scria, conștient că veniturile părinților lui depindeau și de exactitatea datelor pe care le trecea el.

Magazinul era o peșteră a comorilor plină de bijuterii, instrumente muzicale fără coarde, antichități, mobilă, accesorii militare, argintărie, cărți și animale împăiate. Politica lui *Monsieur* Gorski era de a accepta orice articol în magazin, oricât de lipsit de valoare era.

— Nu se știe niciodată ce o să-ți aducă data viitoare clientul, îi plăcea să spună.

În magazin plutea un miros îmbâcsit. În dreptul ferestrelor erau îngrămădite atâtea obiecte, încât înăuntru nu ajungea decât foarte puțină lumină naturală, iar *Monsieur* Gorski nu aprindea prea multe becuri.

— Oamenilor respectabili le e jenă să intre într-o casă de amanet, zicea el. Iar când vin, nu doresc să fie puși în lumină.

La ora șapte fix, *Monsieur* Gorski ieșea dindărătul tejghelei și, fără o vorbă, întorcea semnul atârnat pe ușă de o sfoară. Apoi își scotea halatul de magazin, îl atârna într-un cârlig în spatele tejghelei, își punea sacoul și, aranjându-și cu mare grijă manșetele cămășii, urca scara până sus, la cină. Familia Gorski nu își lua vacanță niciodată.

Gorski bătu ușurel la ușa apartamentului. Venea în vizită o dată sau de două ori pe săptămână, dar mama lui se purta de fiecare dată de parcă ar fi fost nemaipomenit de surprinsă să-l vadă. Și, de fiecare dată când el deschidea ușa, după ce o săruta cu căldură pe amândoi obraji, ea exclama încântată „Georges!”

— Ți-am adus câte ceva, spuse Gorski așezând punga cafenie de hârtie plină cu alimente pe blatul din chichinetă.

— Georges! Ți-am spus că nu trebuie, spuse femeia.

Madame Gorski era trecută de optzeci de ani, dar în afară de artrită, din pricina căreia nu putea ieși din casă, era într-o stare de sănătate excelentă. Facultățile ei intelectuale nu dădeau niciun semn de declin. Refuza cu încăpățănare chiar și cea mai mică sugestie că i-ar fi mai bine într-un cămin de bătrâni. Și nici să se mute împreună cu fiul ei nu dorea.

— Nu vreau să fiu o povară pentru nimeni, spunea. Și apoi, asta e casa mea.

Gorski nu insista niciodată. Îl întrista gândul că mama lui stătea închisă în apartamentul acela mititel, dar ideea că mama lui și Céline ar putea locui sub același acoperiș era de-a dreptul absurdă. Nu abordase niciodată subiectul cu soția lui.

Madame Gorski sporovăi veselă în timp ce el se apucă să pregătească o salată și desfăcu conserva de sardine pe care o adusese. Așeză totul pe masa din camera de zi și se așezară să mănânce împreună. Gorski turnă și câte un pahărel din vinul alb dulce care îi plăcea mamei lui.

În timpul zilei, cât munciau, *Monsieur* și *Madame* Gorski vorbeau foarte puțin între ei. În rarele ocazii când apărea în magazin vreun obiect deosebit de interesant, se discuta despre el, dar numai la cină. Nu era deloc profesionist să manifeste entuziasm sau chiar interes în prezența clienților. *Monsieur* Gorski își fabricase o voce perfect monotonă și vorbea mereu la fel atunci când făcea o ofertă de preț, fie că era vorba despre un tablou valoros, fie despre niște strasuri de doi bani. După cină, timp de o jumătate de ceas citea cu mare atenție ziarul, după care ieșea din casă și se îndrepta spre Restaurantul de la Cloche, unde obișnuia să bea două sau trei pahare de vin roșu și poate să joace o partidă de cărți împreună cu ceilalți patroni de magazine din oraș.

O dată pe lună *Madame* Gorski mergea la Mulhouse, la piața duminicală. Începând cu vârsta de doisprezece ani tânărul Gorski primi sarcina de a completa registrul. Sâmbăta era o zi importantă pentru magazinul lor. Le intrau mai puține articole (clienții preferau să comită acest act rușinos atunci când în magazin nu era agitație), dar era „Zi de vânzări”. Începând de la ora șase dimineața Gorski și tatăl alegeau dintre obiectele care ajunseseră

la termenul de răscumpărare și le așezau în locurile cele mai vizibile din magazin. Sâmbăta *Monsieur* Gorski își abandona tonul plictisit și începea să prezinte cu mare însuflețire obiectele pe care le scotea la vânzare, scoțând în evidență lucrătura, raritatea și frumusețea acestora. Nu era insistent, presând clienții să cumpere, ci pur și simplu îi ademenea prin entuziasmul și competența lui să facă o achiziție. Nu explica niciodată această strategie pe care o adopta, dar știa că fiul lui îl urmărește cu mare atenție. Gorski pricepea că în modul acesta subtil tatăl lui îl pregătea pentru preluarea afacerii, așteptându-se ca la momentul oportun să se ocupe el de magazin, însă, odată intrat în adolescență, Gorski începu să fie atras de altceva. Deveni conștient de o altă latură a afacerii tatălui său. Când și când, în magazin apăreau polițiștii. Nu erau *gendarmes* în uniformă, ci detectivi hârșâți de viață, îmbrăcați în trenciuri șifonate, care îl întrebau pe *Monsieur* Gorski dacă nu cumva intrase recent în posesia cutărui și cutărui obiect. Luând foarte în serios de fiecare dată astfel de întrebări, *Monsieur* Gorski se gândea bine, apoi clătina încet din cap ori îi striga peste umăr soției lui:

— *Madame* Gorski (așa i se adresa întotdeauna când erau în magazin), ai putea, te rog, să-mi aduci colierul de argint care a intrat miercuri?

Dacă obiectul respectiv se dovedea a fi cel pe care îl căuta detectivul, *Monsieur* Gorski îi comunica numele pe care i-l dăduse clientul respectiv și îi furniza o descriere a acestuia, întotdeauna vagă. Polițistul îi mulțumea și îi plecă, luând cu sine și obiectul cu pricina. *Monsieur* Gorski nu trăda niciun fel de emoție după astfel de întâlniri. Până la urmă, pierdea niște bani, dar tânărul Gorski își dădea seama că tatăl lui considera aceste lucruri drept riscuri ale meseriei sau le încadra mai degrabă la cheltuieli inevitabile.

Gorski începu să recunoască anumiți clienți, fiecare cu particularitatea lui. Băgă de seamă și că tatăl lui le oferea acestor personaje un preț mai mic pentru obiectele pe care le aduceau decât altor clienți, însă ei nu se târguiau niciodată și nici nu ieșeau val-vârtej din magazin furioși, luându-și marfa cu ei. Acceptau pur și simplu tot ce *Monsieur* Gorski era dispus să le ofere. Gorski realizează că tatăl lui era un fel de intermediar între polițiști și spărgători, hoți și oportuniști neobișnuit de umili care apelau la serviciile lui.

În scurt timp, Gorski începu să aștepte cu nerăbdare vizitele detectivilor. Admira demnitatea cu care abordau relația cu tatăl lui. Fiecare parte știa exact ce se petrece, dar niciuna nu trăda nimic în comportamentul față de cealaltă. Gorski era fascinat în mod deosebit de un anume polițist. Era un bărbat trecut de cincizeci de ani și ceva mai vorbăreț decât ceilalți. Înainte de a ajunge la treaba pentru care venise la magazin, tipul cerceta obiectele expuse timp de vreo zece minute, făcând comentarii despre unul sau altul.

Din câte se părea, se cam pricepea la artă și uneori se lansa într-un lung discurs critic despre vreun peisaj sau portret care îi atrăsese atenția. Se părea că-l simpatizează pe *Monsieur* Gorski; de altfel, în compania inspectorului Ribéry, și *Monsieur* Gorski renunța la morga obișnuită din timpul săptămânii. Îi făcea plăcere să discute cu detectivul despre tablouri și chiar i se alătura în fața vreunuia, făcând și el câte o remarcă despre tușele de penel sau despre felul în care prinsese pictorul lumina. Uneori aceste discuții deveneau destul de animate, asta până ce inspectorul le pune capăt și trecea brusc la subiectul real al vizitei sale, moment în care amândoi își reluau atitudinea profesională, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic deosebit între ei.

Era de la sine înțeles că la șaisprezece ani Gorski va termina cu școala și va prelua încet-încet afacerea familiei. Nici tatăl, nici mama lui nu-l întrebaseră ce planuri are, dar, pe măsură ce se apropia sfârșitul anului școlar, deveni limpede că nici măcar nu le trecuse prin cap că ar dori să-și continue studiile. Soții Gorski nu erau genul de persoane pentru care școala să aibă o însemnătate prea mare. Adeseori spuneau ce bine ar fi dacă Gorski și-ar petrece mai mult timp în magazin.

Gândul că-și va dezamăgi tatăl apăsa greu sufletul tânărului. Săptămâni în șir se tot gândi cum să abordeze subiectul. În mod cert prilejul potrivit nu avea să se ivească firesc, în cursul vreunei conversații, fiindcă în familia lor nu se trăncănea prea mult. Cât stăteau în magazin, vorbeau numai despre chestiuni de serviciu, iar cina o luau în mare parte în liniște. Tânărul Gorski începu să se simtă ofensat fiindcă tatăl lui nici măcar nu-l întreba ce vrea, nici nu-i trecea prin cap c-ar putea avea alte aspirații (mai înalte, i se păreau lui). Treptat deveni urâcios și necooperant, într-o încercare imatură de a-și provoca tatăl să-l întrebe ce are. Dar tatăl său nu-l întreba nimic.

În cele din urmă, Gorski nu avu încotro. Într-o seară, în timp ce se adunau farfuriile de pe masă, făcu următorul anunț:

— Am de gând să mă fac polițist.

Monsieur Gorski își ridică nasul din ziar și se uită la fiul său peste marginea ochelarilor. Își strânse gura punga și dădu din cap încet, de parcă s-ar fi așteptat la asta dintotdeauna.

— E o meserie foarte bună, spuse el. Cunosc mulți polițiști de toată isprava.

Apoi se cufundă din nou în ziarul lui, iar după o jumătate de ceas își puse haina și se duse, așa cum făcea de obicei, la Restaurant de la Cloche.

O săptămână mai târziu, întorcându-se de la școală, Gorski fu convocat sus. Inspectorul Ribéry stătea la masa din sufragerie, cu un păhărel de cognac în față. *Monsieur* Gorski, emoționat, stătea în picioare lângă

fereastră, ca și când ar fi fost o lipsă de politețe să șadă în prezența unei persoane superioare din punct de vedere social. Gorski se opri lângă masă, în fața inspectorului. Inspectorul avea o față mare, ca de cal, și niște ochi mici ca două mărgele.

— Mi-a spus tatăl tău că vrei să te faci polițist.

— Da, *Monsieur*, răspunse Gorski.

Inspectorul încuviință, de parcă atunci auzea informația asta pentru prima oară.

— Detectiv, adăugă Gorski, învingându-și timiditatea. Detectiv vreau să mă fac.

Inspectorul dădu din nou din cap.

— Atunci trebuie să-ți continui școala. Vino la mine după ce-ai făcut optsprezece ani și vedem ce putem face.

Asta fu totul. Gorski își continuă școala. Tatăl lui nu-l mai puse să lucreze în magazin. Poate că i se părea că nu mai are niciun rost sau poate că nu voia ca viitorul detectiv să-și exerseze ochiul observând afacerile lui mai îndoielnice. Acest aspect nu fu discutat niciodată. În schimb, Gorski își petrecu fiecare sfârșit de săptămână muncind la ferma unei familii pe care o cunoșteau ai lui. Îi plăcea să stea în aer liber, departe de atmosfera îmbâcsită a magazinului. Își cheltui banii câștigați pe romane polițiste și pe cărți de criminalistică și psihologie. Îl devoră pe Simenon, învățând, gândea el, arta subtilă a observației de la misteriosul Maigret.

La vremea potrivită Gorski se prezentă în biroul lui Ribéry. Desigur, îi explică inspectorul, urma să-și facă mai întâi mâna ca membru al unei patrule, la fel ca toți ceilalți polițiști. Afirmția îl nedumeri pe Gorski, căci sugera cumva, i se părea lui, că el n-ar fi chiar la fel ca toți ceilalți polițiști. Și într-adevăr, Gorski își petrecu trei ani patrulând pe străzi, dar Ribéry îl scotea de multe ori de la program și-l lua să vadă cum se cercetează o scenă a crimei sau să asiste la interogarea unui suspect. Așa își dădu Gorski seama că era protejatul inspectorului. La început i se păru teribil de palpitant să fie chemat la scena unei tâlhării sau a unui atac, dar realiză destul de repede că avea cunoștințe de criminalistică mult peste cele ale inspectorului, care se dovedi a fi un tip încet la minte, mai preocupat de ceea ce avea să mănânce la prânz – luat invariabil la Restaurant de la Cloche – decât de urmărirea infractorilor. Mai realiză și că într-un oraș ca Saint-Louis nu prea erau multe infracțiuni de rezolvat, iar faptul de a fi inspector în provincie nu constituia un impediment în calea obiceiului de a bea o carafă de vin la prânz și de a-ți petrece după-amiezele bântuind barurile și trăgând câte o dușcă împreună cu patronii localurilor. Gorski începu să-și imagineze cum ar fi să trăiască în altă parte decât în Saint-Louis. Odată ajuns detectiv (ceea ce se întâmplă în

jurul vârstei de douăzeci și cinci de ani), avea să se mute într-un oraș mai interesant, fie Strasbourg, fie Marsilia sau chiar Paris, un loc mustind de infracțiuni, violență și crime.

Când intră în rândurile poliției, Gorski se mută într-un mic apartament, în apropierea locuinței părinților lui. Duminica lua cu religiozitate prânzul la ai lui, unde conversația lânzezea ca de obicei. *Monsieur* Gorski nu-l întreba niciodată despre slujba lui. Firește, Gorski se interesa în continuare de mersul casei de amanet, dar devenea tot mai clar că tatăl lui nu mai avea tragere de inimă pentru magazin. Nu mai era chiar atât de sănătos și, fără un fiu căruia să-i lase moștenire afacerea, ce rost mai avea să trudească atâta? Magazinul, prin care Gorski trecea atunci când venea în vizită, fusese dintotdeauna un talmeș-balmeș, dar în toată îngrămădeala aceea de obiecte exista totuși o ordine. În câteva secunde *Monsieur* Gorski era în stare să găsească fără greș locul în care se afla cine știe ce obiect pe care-l primise cu ani de zile în urmă. Acum însă toate erau aruncate claie peste grămadă sau zăceau amestecate în cutii. Gorski trecea prin magazin cât de repede putea. Bătrânul fusese învins.

Ideea că *Monsieur* Gorski s-ar putea vreodată pensiona era de neconceput, dar în cele din urmă bătrânul pur și simplu nu mai putu să lucreze. Muri de pneumoconioză, o afecțiune provocată, spuse doctorul, de anii petrecuți în magazinul prost ventilat și plin de praf. Ultimii doi ani, cei mai amărâți, bătrânul și-i petrecu așezat într-un fotoliu, în fața ferestrei, deasupra magazinului. În vremea aceasta Gorski investiga moartea lui Juliette Hurel. Crima respectivă nu doar că era cel mai senzațional lucru care se petrecuse în Saint-Louis de când lumea, ci și singurul caz pentru care *Monsieur* Gorski manifestă un dram de interes. În decursul acestor ani petrecuți de tatăl său în casă, Gorski venea în vizită mai des, aducând câte ceva de-ale gurii și câteodată niște flori ca să mai înveselească puțin atmosfera jalnică.

— Ei, l-ai prins pe nemernic? hârâia *Monsieur* Gorski de cum fiul îi călca pragul.

— Nu încă, tată, răspundea Gorski.

Dădea același răspuns și după condamnarea lui Malou.

Madame Gorski nu-l întreba niciodată pe fiul ei nimic în legătură cu serviciul. Nu ascundea faptul că era foarte mândră de el, dar considera că nu se cuvine să-l chestioneze în legătură cu treburile lui de zi cu zi de la slujbă. Firește, știa că acum fiul ei ancheta dispariția lui Adèle Bedeau, pentru că se uita și ea la televizor și citea ziarele, la fel ca toată lumea, dar nu făcu nicio aluzie la caz. În schimb, se lansă într-un monolog despre tot soiul de persoane care trecuseră pe la ea de la ultima lui vizită încoace. Gorski, pe de

altă parte, nu simțea nici el o dorință aparte să discute cu mama lui despre anchetele la care lucra. I se părea relaxant să stea și să asculte șuvoiul ei de bârfe despre persoane pe care nu le cunoștea.

Gorski spălă farfuriile și își puse haina.

— Mai trec cât de curând, spuse el.

— Nu-ți face griji pentru mine, spuse ea.

Gorski trecu prin magazin și o luă spre mașină.

Începea să se lase întunericul, iar străzile erau tăcute. Gorski parcă în fața secției de poliție. În timp ce își încuia mașina, văzu că cineva pe cealaltă parte a străzii ridică un braț, făcându-i semn. Era un tânăr în jur de douăzeci de ani. Tânărul își aruncă țigara pe trotuar și trecu strada în fugă.

— *Monsieur* Gorski? întrebă el.

Părea neliniștit. Privea mereu în jos, undeva în jurul stomacului lui Gorski, de parcă s-ar fi așteptat din clipă în clipă să încaseze un pumn în ceafă. Gorski pricepu pe dată că era băiatul de pe scuter.

— Da.

— Aș vrea să vorbesc cu dumneavoastră, spuse tânărul. Dumneavoastră anchetați dispariția lui Adèle, nu?

— Așa este, spuse Gorski. Știți ceva în legătură cu povestea asta?

Băiatul dădu din cap că da. Gorski îl conduse pe scări în sus până în interiorul secției de poliție. Schmitt ședea la ghișeu, în spatele peretelui de sticlă. Ridică privirea complet indiferent și, apăsând pe un buton, deschise ușa. Băiatul îl urmă pe Gorski înăuntru, pe coridor. Gorski îl conduse într-o cameră de anchetă, după care ieși să aducă niște cafea.

Unsprezece

În zilele care urma morții lui Juliette, Manfred se simți amorțit. Sufletul lui se zbătea între regret, vinovăție și teamă. Din fericire, bunicii lui erau obișnuiți ca el să petreacă ore în șir singur, în camera lui. În acea primă seară nu luă cina împreună cu ei. Cum ar fi putut să stea acolo la masă, când iubita lui zăcea mototolită și moartă în pădure, iar el, omul care schimbase cu ea cele mai înfocate declarații, o ucisese? Și totuși, chiar și atunci, un anume instinct de autoconservare îl făcu să rămână în camera lui. Cu siguranță oricine s-ar fi uitat la el și-ar fi dat seama pe loc că el era vinovatul.

Furtuna izbucni de cu seară, iar Manfred stătu toată noaptea încremenit în patul lui, închipuindu-și trupul lui Juliette zăcând pe patul ei de moarte mustind de apă. Văzu vântul biciuindu-i în toate părțile rochia ei de bumbac, văzu ploaia lipindu-i părul de frunte. Doar așa reuși să nu se repeadă înapoi în pădure și să-i ia în brațe trupul ud leoarcă. Și, într-adevăr, nu se întoarse în poiană. Ba chiar trebuie să fi adormit la un moment dat, fiindcă a doua zi dimineață avu un moment mintea goală înainte ca întâmplările din ajun să-l năpădească iar.

După furtună în aer stăruia un miros greu, de pământ reavăn. Manfred coborî din camera lui la ora zece. Bunica era în grădină. În bucătărie menajera nu-i aruncă nicio privire în timp ce Manfred își unse o felie de pâine cu unt. Mușcă o dată din pâine, dar nu reuși să înghită, așa că o aruncă la coș. Apoi urcă înapoi în camera lui. Mai târziu auzi la parter glasuri agitate și vestea crimei se răspândi în toată casa. În mod normal servitorii vorbeau numai în șoaptă, ca și când ar fi fost într-o bibliotecă. Manfred rămase întins în pat, așteptând poliția, dar nu veni nimeni după el. Își dădu seama că fusese o greșeală din partea lui să nu coboare la cină cu o seară în urmă. De acum înainte trebuia să se poarte ca și cum nu s-ar fi întâmplat absolut nimic. Trebuia să se poarte cât mai firesc cu putință.

Când apărură la cină, bunicul îi aruncă o privire piezișă. Manfred făcu exact ceea ce făcea întotdeauna atunci când cineva se uita la el întrebător, și anume își coborî privirea și nu zise nimic. Îi auzi pe servitori, în bucătărie, discutând despre crimă, însă la masă nu se abordă subiectul, ci se rostiră doar câteva remarci banale despre furtună și despre cum îi mersese lui *Monsieur* Paliard la serviciu. Lui Manfred i se părea o glumă foarte proastă faptul că bunicii lui se purtau de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic demn de atenție, de parcă toată lumea lui nu se sfârșise. Ba mai mult, părea de

necrezut că nimeni nu-și dădea seama că el era ucigașul. Se sili să înghită câteva îmbucături de mâncare, după care, cu primul prilej, ceru voie să se ridice de la masă. Ajuns în camera lui, vomită.

În două-trei zile, Manfred începu să se comporte normal. Cobora la masă, stătea botos în camera lui, ba chiar se forța să iasă din casă în timpul zilei, doar că, firește, nici gând să se mai apropie de pădure. Nu trădă nici urmă de curiozitate în legătură cu crima, dar nici nu pretinse că nu l-ar interesa deloc. Începu să-și închipuie că este doar un actor care se pregătește să joace rolul fostului său sine. Faptul că zilele treceau fără a fi arestat nu-i producea nicio satisfacție. Nu-i păsa care avea să-i fie soarta. Ajunsese însă să înțeleagă de ce nimeni nu-și dădea seama că el era făptașul. Atât în ziare, cât și în discuțiile dintre servitori, se vorbea despre un monstru, despre o fiară care bântuie prin pădure sau prin preajmă și care ar fi putut să atace din nou – și fără îndoială avea s-o facă. Fetelor le era teamă să mai iasă din casă, iar femeile erau sfătuite să nu umble pe străzi neînsoțite. Manfred însă nu era decât un băiat. Și nimeni nu căuta un băiat.

Pe la lăsarea serii, în cea de-a patra sau a cincea zi, Manfred auzi cum un detectiv era poftit în salonul aflat în partea dinspre stradă a casei. Trecură minute bune până ce *Monsieur* Paliard se îndreptă spre încăperea unde aștepta polițistul. Bunicul lui Manfred avea o părere proastă despre polițiști și n-ar fi pierdut prilejul de a-l face să aștepte. Din camera lui, Manfred auzi doar murmurul vocilor. Și-l închipui pe detectiv, un ins de cincizeci și ceva de ani, cu un trenchi boțit îmbrăcat peste un costum boțit, cu părul cărunț pieptănat corect cu cărare și cu niște ochi înguști, pătrunzători. Apoi vocile încetară, iar Manfred auzi zgomot de pași și pe bunica lui strigându-l din josul scării.

Se așază pe marginea patului, imaginându-și cum avea să fie dus încătușat pe alee până la mașina poliției care aștepta în stradă, huiduit de o mulțime de gură-cască. Pe măsură ce avea să se apropie de ei, strigătele aveau să înceteze și avea să-i audă șoptind tare între ei: *Dar nu-i decât un puști! E un băiat!*

Manfred se ridică de pe pat și coborî scările încet. Simți o ușurare la gândul că avea să scape de această povară. Se întrebă dacă detectivul va sări imediat cu acuzațiile sau îl va lua mai pe ocolite, interogându-l, până ce, puțin câte puțin, va scoate de la el tot adevărul. Nu era nevoie de astfel de stratagemе, fiindcă Manfred nu avea de gând să nege nimic.

Detectivul nu arăta deloc așa cum și-l închipuise el. Era un bărbat tânăr, cam pe la vreo treizeci de ani, și arbora un aer modest, deloc amenințător. Stătea în picioare, puțin jenat parcă, cu spatele la șemineul mare din piatră.

Pe masă era o tavă cu cafele neatinsă. Rareori intra cineva în salon. Era o încăpere mare, neprimitoare, răcoroasă chiar și în toiul verii.

— Nepotul nostru, spuse *Monsieur* Paliard în chip de prezentare, cu un ton de parcă și-ar fi cerut scuze.

Manfred se opri cu spatele la peretele de lângă ușă.

— Anchetez moartea lui Juliette Hurel, începu detectivul, fără a-l pofti să ia loc.

Manfred fu surprins să constate că nu se făcuse roșu ca racul la auzul numelui lui Juliette.

— Bunicii tăi mi-au spus că te plimbi deseori prin pădurea în care a fost descoperit cadavrul fetei.

— Da, răspunse Manfred. Mai merg acolo câteodată ca să citesc.

Dezvăluirea acestui amănunt suplimentar, gândi Manfred, sugera faptul că era dornic să coopereze pe deplin cu anchetatorul.

— Bănuiesc că nu te-ai întâlnit cu fata în timp ce te aflai în pădure, nu?

Felul în care formulase detectivul întrebarea îl luă prin surprindere pe Manfred. Părea că-l pofteste să nege, de parcă ar fi hotărât deja în sinea lui că răspunsul avea să fie unul negativ. Lui Manfred i se păru mai ușor să fie de acord cu el.

— Nu, răspunse el.

— Înțeleg că și în ziua în care a fost omorâtă Juliette ai fost în pădure, continuă detectivul.

— Nu, răspunse Manfred, în ziua aceea am mers să mă plimb pe malul râului.

Fu surprins de propria minciună. Până cu o clipă în urmă se și văzuse mărturisind totul cu prima ocazie. Dar minciuna aceasta îi venise în minte din senin și imediat își dădu seama că era absolut plauzibilă. Nimeni nu știa unde fusese el în acea zi, așa c-ar fi putut fi în orice loc mai izolat.

— Aha, spuse detectivul, dezamăgit oarecum că și pista aceea se înfunda atât de repede. Și n-ai văzut cumva vreo persoană suspectă în preajma pădurii?

Din nou întrebarea fusese exprimată în termeni negativi. Lui Manfred îi trecu prin minte că poate detectivul repetase de atâtea ori aceste întrebări, încât nici nu se mai aștepta la un răspuns pozitiv. Faptul că i le adresa și lui Manfred nu însemna nimic; doar bifa încă un posibil martor de pe o listă.

— Nu, răspunse Manfred.

Ceea ce chiar era adevărat.

Detectivul încuviință, de parcă Manfred i-ar fi confirmat ceea ce se așteptase el să-i spună. Își împreună palmele, semn că interogatoriul se încheiase, și se îndreptă spre ieșire, scuzându-se cumva slugarnic că îi

deranjase pe bunicii lui. Manfred urcă înapoi în camera lui și se trânti în pat, cu ochii în tavan. Nu simțea nicio ușurare; avea doar sentimentul că inevitabilul fusese amânat. Într-un fel era dezamăgit. Ar fi fost mai bine ca povestea să se încheie o dată pentru totdeauna.

După terminarea vacanței, întorcându-se la școală, Manfred se izolă complet de colegii lui. Întotdeauna fusese mai retras. Statutul lui de orfan îi făcea pe colegii săi de clasă să se ferească de el, dar îi oferea și un scut în spatele căruia se putea ascunde. Orice ar fi făcut, cei din jurul lui puneau ciudățenia lui pe seama a „ceea ce a îndurat”. Dintotdeauna auzise oamenii șoptindu-și lucruri de genul acesta. Acum însă se retrase cu totul. În timp ce colegii lui de clasă flirtau și își aranjau întâlniri cu fete, el doar stătea pe margine și privea. Nimeni însă nu băga de seamă. De când se știa se străduise să fie ca ceilalți și să se integreze într-un grup. Acum renunțase să se mai străduiască, dar nu era nicio pagubă pentru nimeni. Și, în timp ce o parte din el încă jinduia să participe și el, să facă parte din gașcă, o parte și mai însemnată trăia un sentiment de ușurare. Astfel ajunse să dezvolte un sentiment de superioritate. Colegii lui nu erau decât niște puști. Fetele, cu chicoteala lor și cu obsesia lor pentru țeale, îi păreau niște creaturi stupide, dintr-o specie cu totul și cu totul diferită de Juliette. Iar băieții, dându-se mari cu gecile lor din piele, cu țigările lor, pe care le țineau în căușul palmei, erau vrednici de tot disprețul. Habar n-aveau ei că el, Manfred Baumann, trăise experiența unei iubiri de cea mai intensă și mai profundă natură și că, mai mult, comisese un act care îl plasa în afara granițelor normale ale societății.

Manfred urmări procesul vagabondului Malou cu indiferență. Nici măcar nu-i trecu prin minte să iasă în față și să-l scape pe Malou de acuzație, dar nici nu se bucură de condamnarea lui. Încă din ziua în care fusese detectivul la ei acasă, lui Manfred îi fusese limpede că avea să „scape”.

Cam în aceeași perioadă avu și prima migrenă, care debută în timp ce era la școală, fără niciun avertisment, sau cel puțin el nu recunoscuse semnele prevestitoare. Tot ce-și amintea era că se pomeni chircindu-se din pricina durerii care îi strângea tâmpla ca o menghină. Fu dus la cabinetul medical al școlii, unde asistenta insistă să fie chemată o ambulanță. Ar fi putut fi vorba despre un anevrism. Medicii îl examinează în grabă și, spre ușurarea lui, nu-l internară în spital.

Manfred nu le spuse nimic bunicilor despre acest incident. Când nu apărură la cină în seara aceea, nu-l întrebă nimeni nimic. Durerile de cap începură să se repete la interval de câteva săptămâni. De fiecare dată durau câte o zi sau două, după care rămânea fără strop de vlagă zile în șir. În zilele cu migrenă, Manfred rămânea în camera lui, cu perdelele trase, cu pledul peste cap. La

cel mai mic zgomot avea impresia că i se împrăştie nişte cioburi prin ţeastă. În timpul acestor episoade nu-şi mai dădea seama cum trece timpul. Minutele abia se târau, ca şi când s-ar fi împotmolit în noroi, iar zilele dispăreau de parcă le-ar fi şters cineva din calendar. După aceste crize Manfred abia îşi mai amintea ce se întâmplase.

Până şi unui ateu convins ca el îi era imposibil să nu considere aceste atacuri drept o pedeapsă. Dar, cum Dumnezeu cel răzbunător nu exista, oare ce forţă guverna aceste lucruri? Chiar şi în timp ce zăcea în pat chinuit de durere, gândul acesta îl irita. Universul era un haos lipsit de noimă. Şi totuşi, îi era greu să ignore legătura dintre uciderea lui Juliette şi apariţia acestor dureri de cap.

Curând nu mai avu cum să ascundă această problemă de bunici. În ciuda protestelor lui, bunica insistă să-l programeze la medicul familiei. Doctorul Faubel era un bărbat între două vârste, un ins cu păr rar, unsuros şi cu un ten lucios. Când Manfred luă loc, îi zâmbi amabil. Cabinetul medical mirosea puternic a tutun negru.

— Dureri de cap, care vasăzică, zise el.

— Da, spuse Manfred.

Se simţi în acelaşi timp uşurat că nu trebuia să explice el de ce se afla acolo, dar şi jenat la gândul că bunica îl informase pe doctor despre problema lui de parcă ar fi fost tot copil. Nişte simple „dureri de cap” nu i se păreau un motiv suficient pentru a răpi din timpul unui medic, mai cu seamă nişte dureri de cap pe care Manfred le considera, fără să vrea, un fel de pedeapsă meritată.

Faubel îi puse o serie de întrebări în legătură cu tipul, frecvenţa şi durata „episoadelor dureroase”, cum le numi el. Şi se pare că luă răspunsurile lui Manfred foarte în serios.

— Pe o scară de la unu la zece, cum ai aprecia intensitatea durerii? întrebă el.

Manfred fu cât pe ce să răspundă „Zece”, dar ar fi fost caraghios. Citise el despre nişte tehnici de tortură care fără îndoială ar fi fost mai dureroase. În plus, nu voia să pară plângăcios sau melodramatic.

— Şapte, spuse.

— Şapte? repetă doctorul şi fluieră uşor.

— Poate opt, adăugă Manfred.

Faubel îi ceru să descrie ce făcea în timpul acestor episoade dureroase.

— Stau întins în pat cu ochii închişi. Am impresia că devin totuna cu durerea. Nu mă mai pot gândi la nimic.

— Şi înainte de declanşarea acestor atacuri ai vreo senzaţie neobişnuită?

Manfred se uită la doctor fără nicio expresie.

— Efecte luminoase neobișnuite poate, un fel de sclipiri? Ceva ca o aură?

Manfred încuviință. Era exact ceea ce simțea el. N-ar fi descris-o chiar ca pe o aură, fiindcă îi displăceau conotațiile mistice ale cuvântului, dar avea într-adevăr impresia că privește lumea prin sticla unui geam pe care curge ploaia. Culoarele parcă se scurgeau unele într-altele. Faubel zâmbi ca pentru sine, încântat nevoie mare de precizia diagnosticului. Îi explică lui Manfred că suferea de migrene. Fu prima oară când Manfred auzi acest cuvânt. Cauzele migrenelor, continuă Faubel, nu se cunosc și nu există tratament. Singura opțiune era să încerce să gestioneze situația.

Dezamăgit, Manfred avu o strângere de inimă. După felul în care îi descrisese Faubel simptomele, își făcuse speranțe.

— La vârsta ta, apariția migrenelor este un lucru destul de obișnuit. Adeseori frecvența crizelor scade și, cu timpul, pot chiar să dispară cu desăvârșire.

Faubel îl instrui pe Manfred să țină un jurnal în care să consemneze tot ce bea și mânca, ce sport făcea, cum dormea și dacă se simțea anxios sau deprimat. Urma să-și facă o nouă programare doar după ce va fi suferit alte două episoade dureroase. Atunci va examina jurnalul său și va încerca să descopere ce anume declanșează atacurile. Cel mai important lucru în combaterea migrenei, zise doctorul, era să intri într-o rutină și s-o respecti cu sfîințenie.

Manfred se despărți de doctor amărât peste măsură. Așa cum i se ceruse, în următoarele două săptămâni ținu un jurnal, dar cum în această perioadă nu mai avu alte crize, abandona jurnalul și nu mai reveni niciodată la doctorul Faubel pentru control.

Pe măsură ce anul școlar se scurgea, izolarea lui Manfred și indiferența lui față de colegi începură să exercite un fel de fascinație asupra fetelor din clasa lui. Crescând, Manfred se transformase într-un tânăr chipeș, iar faptul că nu făcea caz de cum arăta se pare că le dădea fetelor impresia că ar poseda un anume șarm. Una dintre ele, Sonia Givskov, începu să mișune pe lângă el în pauza de prânz. Se așeza în preajma lui și mai arunca în treacăt câte o remarcă despre cărțile pe care le citea Manfred. Sonia avea un nas mare, sâni de matroană și buze groase, se îmbrăca demodat cu niște haine pe care Manfred bănuia că i le făcea mama ei. Înaintea întâmplărilor din vara aceea Manfred ar fi simțit-o pe Sonia ca pe un spirit înrudit, dar acum tot ce simțea pentru ea era dispreț. Pur și simplu nu era Juliette. Și totuși, cu cât se arăta Manfred mai indiferent față de ea, cu atât părea Sonia mai fascinată de el. Neavând inimă să o hâșăie de pe lângă el și dintr-un fel de vag principiu de-al lui, Manfred refuza să o evite cu totul, așa că cei doi începură să-și petreacă timpul împreună, mai întotdeauna în tăcere. Ocazional, lui Manfred

Îi mai ajungea la urechi câte o observație răutăcioasă, cum că Sonia Givskov ar fi fost iubita lui, dar astfel de vorbe nu-l atingeau în niciun fel. Imbecilii din jurul lui habar n-aveau cu cine aveau de-a face. Și nu voia nici să o trădeze pe Sonia Givskov contrazicând aceste bârfe.

Dintr-un alt punct de vedere îi convenea acest aranjament cu Sonia. În ciuda faptului că nu simțea nicio dorință de a fi cu altcineva decât cu Juliette, mediul școlar conspira împotriva lui. Nu avea cum să nu bage de seamă la fetele din jurul lui puful de păr care le acoperea ceafa, pulpele bronzate și bretelele sutienelor, pe care și le lăsau la vedere cu atâta îndrăzneală. Își puse la punct un riguros program de masturbare, o dată dimineața la prima oră și încă o dată după ce se întorcea acasă de la școală, indiferent dacă simțea nevoia sau nu. Ceea ce dusesse la uciderea lui Juliette fusese faptul că nu reușise să-și controleze pornirile sexuale, așa că făcu un pact cu sine însuși, și anume să facă totul pentru a ține în frâu această forță negativă. Cum ceilalți credeau că el și Sonia Givskov sunt împreună, restul fetelor se țineau deoparte. Așadar Sonia funcționa ca un fel de element-tampon.

Manfred începu să negligeze școala. În starea de amorțeală în care se afla, nu-i mai păsa deloc ce se întâmplă cu el, nici în prezent, legat de școală, nici pe viitor. Nu că ar fi rasolit-o înadins la teste; nu, pur și simplu nu mai știa sau nu-l mai interesa să-și amintească răspunsurile. Nu fusese niciodată unul dintre elevii iubiți de profesori. În ciuda faptului că lua note bune, era lipsit de farmec. Stătea în fundul clasei, nu ridica mâna niciodată, iar când era ascultat, răspundea monosilabic. Era ursuz. Singura persoană care păru să observe că Manfred se îndreaptă spre un eșec școlar fu profesorul lui de franceză. *Monsieur* Becault nu avea nici treizeci de ani. Avea o bărbuță roșiatică, cu care nu impresiona pe nimeni, și purta haine mai potrivite pentru un bărbat de vârstă mijlocie: pantaloni din catifea reiată, cămăși din țesături rare și sacouri din tweed, de parcă aceste haine i-ar fi putut conferi un soi de autoritate. Barba lui, observă Manfred, ascundea o bărbie mică și o gură flască, dar în rest era un bărbat agreabil. Pe coridoare obișnuia să zâmbească subțire și dădea din cap aproape cu deferență atunci când trecea pe lângă vreun elev de-al lui. Becault comitea păcatul capital al profesorului începător: tânjea să fie plăcut. Ca atare, se confrunta mereu cu probleme de disciplină. De regulă, atunci când într-un text se făcea aluzie la actul sexual, se înroșea ca racul. Becault fusese dintotdeauna profesorul preferat al lui Manfred.

Se întâmplase o dată sau de două ori în anii anteriori ca cei doi să rămână după ore și să schimbe stâneniți două vorbe. La scurt timp după moartea mamei sale, Manfred scrisese un eseu despre *Străinul*. „Lucrul cu adevărat șocant în *Străinul*, scrisese el, „nu este indiferența lui Mersault față de

moartea mamei sale, ci mai curând ostilitatea celorlalți față de această indiferență”. Becault îi citise aceste rânduri lui Manfred și îl întrebă ce dorise să spună cu asta. Manfred ridică din umeri. Era măgulit de atenția pe care i-o acorda Becault, dar se simțea și încurcat. În realitate, nici măcar nu era sigur ce vruse să spună și bănuia că Becault se folosea de ceea ce scrisese ca să-l facă să se „deschidă” în fața lui, vorbind despre pierderea suferită. Cum Manfred nu reușea să exprime deslușit nimic, conversația se încheie de la sine.

— În fine, este un eseu excelent, spusese în cele din urmă Becault și îi înmână esul.

În ciuda acestei conversații avortate, Manfred simțea un soi de afinitate cu Becault. Și-l imagina pe profesorul lui în adolescență, un tânăr ciudat, deziluzionat, stând mereu pe margine, dar încercând tot timpul să ajungă în mijloc. O bucată de vreme nutri fantezii în care se întâlnea cu Becault într-o cafenea ca să discute despre cărți sau despre viață, fumând și bănd cafea împreună. Din când în când Becault se oprea să stea de vorbă cu Manfred câteva clipe în sala de mese despre ce mai citea tânărul. Din pricina timidității lui și a înfățișării aceleia excentrice, se stârniseră vorbe despre el cum că ar fi homosexual. Când se oprea să discute cu el, Manfred nu se putea gândi decât cum toți ceilalți elevi stăteau cu ochii ațintiți asupra lor. Nimic nu i-ar fi făcut o mai mare plăcere decât să stea la discuții cu profesorul, dar ar fi fost un lucru necugetat din partea lui. La un moment dat situația devenea invariabil jenantă, iar Becault pornea mai departe, după ce arunca o replică de genul „Acum trebuie să plec” sau „Nu vreau să te rețin de la masă”.

Trecuseră câteva luni de când începuse anul școlar, când într-o zi Becault îi spuse lui Manfred să mai rămână puțin după oră. Manfred se făcu mic în banca lui din fundul clasei. Becault se așeză într-o bancă alăturată. Peste vară își răsese barba. În jurul gurii pielea îi era rozalie și moale.

— Parcă nu ești în apele tale, îi spuse el.

— Aș vrea să nu mai fiu nicăieri, răspunse Manfred.

Becault zâmbi, parcă doar pentru sine, și pufni pe nas a răs.

— Îmi fac griji, spuse el, întinzându-i lui Manfred esul lui despre Gide. Asta este...

Nu-și continuă propoziția, ci doar clătină din cap. Manfred ridică din umeri.

— Erai cel mai bun elev al meu.

— Nu-mi place Gide.

Profesorul se simți încurajat să continue.

— Nu e vorba dacă-ți place Gide sau nu, zise. Asta este pur și simplu frondă, atât. Înainte scriai atât de bine. Aveai putere de înțelegere.

Manfred privi fix spre celălalt capăt al sălii.

— Nu vreau decât să te ajut, spuse profesorul. Manfred nu spuse nimic. Becault își încreți buzele.

— Cum e la bunici? Locuiești cu bunicii, nu? Manfred se întoarse și se uită la el. Și-l închipui visând cu ochii deschiși cum își ajută elevii, cum îi ocrotește cu o grijă pastorală. Probabil că acasă, seara, scria la un roman despre un profesor de provincie homosexual îndrăgostit de unul dintre elevii lui. Dar nici prin cap nu-i trecea că se afla față în față cu Bestia din Saint-Louis. Manfred își împinse scaunul înapoi, scrâșnindu-l pe linoleumul de pe podea, și se ridică în picioare.

— N-am nevoie de ajutor din partea unui amărât de poponar, spuse.

Și, înhățându-și geanta și sacoul, ieși din clasă. Becault rămase încă o vreme în banca din fundul clasei. În semestrul următor renunță la cariera didactică.

Doisprezece

Până miercuri dimineață încântarea lui Manfred la gândul de a ieși împreună cu Alice Tarrou se transformase într-un soi de groază. Era de neconceput să-și petreacă o seară întreagă în compania unei femei ca Alice fără să se facă de râs în vreun fel. Toată ziua cloci o scuză pentru a anula întâlnirea, dar nu-i veni în minte niciun motiv plauzibil. Pe de altă parte, Alice nu-i dăduse numărul ei de telefon, așa că, în afară de a patrula prin holul de la intrare, nu avea cum să ia legătura cu ea. Singura lui opțiune ar fi fost pur și simplu să nu apară la ora convenită. Dar chiar presupunând că ar fi reușit să nu ia în seamă lipsa de politețe a unui asemenea gest, avea cu siguranță s-o mai întâlnească pe Alice întâmplător la un moment dat și se gândea că femeia nu era genul de persoană care să suporte prea ușor o astfel de insultă. N-avea de ales; trebuia să meargă până la capăt.

În timpul prânzului se tot gândi dacă n-ar trebui să-i spună lui Pasteur că nu va veni la cină în seara aceea. Avea să i se observe absenta și mai mult ca sigur că aveau să se facă speculații pe tema asta. Și-l închipui pe Lemerre trăncănind că probabil Manfred urmărea chelnerițele de la vreun alt restaurant sau că, din pricină că era implicat în dispariția lui Adèle, îi era jenă să se mai arate la față. Și apoi, în seara următoare, avea să fie nevoit să-i asculte înțepăturile fiindcă Lemerre avea să spună că a început să se creadă prea grozav pentru Restaurant de la Cloche. „Ai lucruri mai bune de făcut în viață, nu, Elvețianule?” Mai înțelept era să-și pregătească terenul. În timp ce achita nota de plată la casă, Pasteur bombăni:

— Ne vedem mai târziu.

Manfred profită de ocazie și spuse:

— De fapt, nu cred c-am să vin în seara asta.

Mai rămase o clipă lângă bar, în așteptarea unei reacții din partea patronului localului. Pasteur numără monedele din tava de argint și le puse în sertarul casei de marcat, apoi ridică privirea, de parcă l-ar fi întrebat ce mai așteaptă. Manfred nu era sigur dacă auzise ce i-a spus.

— Atunci ne vedem mâine, spuse Pasteur într-un final.

Manfred încuviință din cap și plecă. După-amiaza trecu foarte încet. La ora cinci ieși de la bancă și se îndreptă către casă cu pas grăbit. Făcu un duș și, cu un prosop alb înfășurat în jurul taliei, se bărbieri pentru a doua oară în ziua aceea. Apoi își studie bărbia în oglinda din baie ca nu cumva să-i fi scăpat vreun fir rătăcit și își tunse firele de păr din nas cu o forfecuță pe care

o ținea în dulăpiorul din baie special pentru asta. Se stropi pe față cu apă rece, se șterse tamponându-și pielea ușor, după care se dădu cu apă de colonie. Manfred se mândrea că era atât de atent cu igiena personală. În mai multe rânduri o fată de la stabilimentul lui Simone remarcase că mirosea bine. Și nu era tocmai urât. Oare chiar era cu neputință ca Alice Tarrou să-l găsească atrăgător?

Se întoarse în dormitor și începu să se îmbrace. O dată pe an își cumpăra câte un costum nou de la același croitor din Mulhouse pe care îl vizitase împreună cu bunica lui pe vremea când era adolescent. *Monsieur* Boulot îl saluta întotdeauna foarte afabil și îl întreba ce mai fac bunicii lui. În primii ani îl mai ținea la curent cu ultimele tendințe în materie de modă, dar Manfred nu era interesat deloc de acest aspect și alegea de fiecare dată exact același croi și aceeași culoare. Ca urmare, toate costumele care atârnavă în dulapul lui Manfred erau aproape identice, cu câteva subtile diferențe de material. De-acum nici n-ar fi avut nevoie să-și mai cumpere costume, fiindcă avea mai mult decât suficiente cât să-i ajungă până la sfârșitul vieții, dar din loialitate continua să facă an de an pelerinajul obișnuit până la croitoria lui *Monsieur* Boulot. Tot așa, pe bara de pe ușa dulapului erau înșirate aproape numai cravate negre, înguste. Printre ele mai erau și câteva de culori mai vii, mai îndrăznețe. Acestea erau cele primite în dar de la bunica lui, pe care Manfred le purta doar ocazional, când mergea duminica la prânz, ca să-i facă ei o plăcere, dar, îndată ce pleca de-acolo, și le dădea jos. Accesoriile acestea atât de țipătoare îl făceau să se simtă ca un filfizon ridicol. Nu voia să atragă comentarii în legătură cu felul în care se îmbrăca. Și nici nu avea chef să se tot gândească ce să poarte în cutare și cutare zi.

Se așază la masa din bucătărie. Acum că se primenise, se simțea ceva mai încrezător în legătură cu iminenta întâlnire. Până la urmă, ce ar fi putut merge anapoda? Nu era nici ora șase. Avea de gând să ajungă ceva mai devreme, ca să aibă timp să se obișnuiască cu locul până sosea Alice, dar tot mai avea aproape un ceas de pierdut. Găsi un carnețel și începu să mângălească o listă cu posibile subiecte de conversație. Manfred nu avea obiceiul să le pună altora întrebări personale, dar își dădea seama că în astfel de ocazii așa se obișnuia. Și într-adevăr, dacă nu-i punea lui Alice câteva întrebări despre ea, femeia ar fi putut crede că era un egoist obsedat de sine, ceea ce ar fi fost cât se poate de neadevărat. Bătu cu creionul foaia de hârtie, apoi scrisese cuvântul „serviciu”. Un subiect banal, dar perfect acceptabil. Alice îl întrebase deja cu ce se ocupă, așa că tot ce avea el de făcut era să-i întoarcă întrebarea. Într-adevăr, dacă n-o întreba, ea l-ar fi putut considera un misogin care crede că femeile nu pot fi decât gospodine. Sau curve. Încercă să se gândească și cum ar putea formula o întrebare: „Și, Alice,

cu ce te ocupi?” „În ce domeniu lucrezi?” Cu cât repeta aceste întrebări în minte, cu atât sunau mai absurd. Era ca și când ar fi ținut un interviu pentru angajare. Mototoli bucata de hârtie și o azvârli pe jos. Ce putea să facă cu ea? S-o scoată din buzunar și să mai arunce o privire în timp ce mâncau? S-ar fi făcut de râs. N-ar fi trebuit să accepte de la bun început întâlnirea asta tâmpită. Cu cât se gândea mai mult, cu atât era mai puțin sigur că îi plăcea Alice Tarrou. Era dezinvoltă și îngâmfată. Și era limpede că era o persoană obișnuită să facă totul ca ea. Ca un prost ce era, se simțise măgulit de atenția pe care i-o acordase femeia, dar nu avea niciun chef să se lase atras în cine știe ce complicații sentimentale. Era destul de mulțumit de viața lui așa cum era. Trăia cum trăia fiindcă așa voia să trăiască. Nu avea nicio intenție de a schimba ceva. Întâlnirea asta fusese o greșeală. Nu se punea problema să o anuleze, dar putea destul de ușor, în modul cel mai politicos, să-i arate că nu este interesat să se implice mai mult.

Sosi la restaurantul de pe Avenue de Băle la șapte fără zece. Venise pe niște străduțe lăturalnice de-a lungul liniei de cale ferată, pentru a evita să fie zărit de vreunul dintre clienții obișnuiți de la Restaurant de la Cloche. Restaurantul se afla într-o clădire tradițională cu bârne din stejar, înăuntru, sala de mese cu tavanul jos era surprinzător de mare. Pereții erau acoperiți cu lambriuri dintr-un lemn întunecat la culoare, pe care erau montate niște aplice din alamă care difuzau o lumină gălbuie. În niște ghivece, câteva plante supradimensionate păzeau ușile ca niște santinele. Mesele erau acoperite cu fețe de masă albe, scrobite, pe care era înșirată un număr intimidant de tacâmuri și pahare. Doar două mese erau ocupate. Manfred fu condus la o masă din mijlocul încăperii. Îi spuse chelnerului că așteaptă pe cineva și ceru un pahar de vin.

Manfred îl recunoscuse pe unul dintre bărbații de la celelalte mese. Lucra în construcții și de-a lungul anilor venise de câteva ori la bancă cu treburi. Bărbatul îl salută înclinând ușor din cap. Era cu o femeie și discutau aprins. Bărbatul vorbea cu gura plină și își tot flutura cuțitul spre comeseana lui (dintr-un motiv anume, Manfred nu credea că era soția lui), care însă nu părea deranjată de lipsa lui de maniere. Cealaltă masă era ocupată de un bărbat singur, îmbrăcat în costum, probabil, se gândi Manfred, un comis-voiajor aflat în trecere prin oraș. Pe masă, în fața lui, avea deschisă o carte broșată și nu-și ridica ochii din ea. Manfred se gândi că ar fi fost mai bine dacă cerea să fie așezat în altă parte. Se simțea ca un exponat într-un muzeu. Apoi îi sosi vinul. Manfred presupuse că Alice va întârzia, așa că-și sorbi băutura din câteva înghițituri, după care își mai comandă un pahar.

Alice sosi la șapte fix. Purta o rochie din lână gri până la genunchi, strânsă în talie cu o curea lată din piele maro. Chelnerul îi luă pardesiul și o conduse până la masă. Manfred se ridică în picioare și îi întinse mâna.

— Bună seara, spuse el.

Alice îl lăsă cu mâna întinsă și-l sărută pe amândoi obraji, sprijinindu-se cu mâinile de brațele lui. Manfred îi inhală parfumul. Avea un miros sec, aspru, așa cum mirosea pământul într-o pădure înainte de un incendiu. Alice luă loc și comandă un Martini, abia aruncându-i o privire chelnerului.

— În fine, spuse ea, iată-ne aici.

— Da, spuse Manfred, forțându-și un zâmbet chinuit.

Alice avea pe buze un ruj de un roșu deschis. Strânse din buze, făcu ochii mari și privi de jur-împrejur prin sală. Apoi se aplecă spre el și șopti:

— Parcă suntem într-o morgă. Poate că n-ar fi o idee rea să mergem altundeva.

— Nu, e în regulă, spuse Manfred. Dacă tot suntem aici...

Ideea de a se ridică și de a pleca de acolo îl îngrozea și, mai rău, lui Alice i-ar fi putut trece prin minte să meargă la Restaurant de la Cloche. Chelnerul sosi cu băutura lui Alice și cu două meniuri legate în imitație de piele de culoarea castanei. Corvoada de a face conversație se suspendă cât timp studiară meniurile să vadă ce să comande. În așteptarea apetitivelor, Alice își aprinse o țigară cu o brichetă butucănoasă din alamă, care lăsă în aer un iz de gaz. Femeia întoarse capul într-o parte și suflă încet un șuvoi de fum cenușiu-lăptos.

— Ei, Manfred Baumann, spuse ea, ce ai de spus despre dumneata?

Fără să vrea, Manfred își duse mâna la față și începu să-și frece ușor pielea din jurul gurii. *Ce avea el de spus?* Nu avea de spus nimic. Mocheta de pe jos era de un maro-închis și avea un model cu vârtejuri galben murdar. Manfred se simți ușor amețit. Fu tentat să-și ceară scuze și să se repeadă pe ușă afară, dar se abținu. Alice se aplecă puțin înainte. Degetele ei se jucau cu piciorul paharului. Secundarul ceasului de la încheietura mâinii ei înainta încet de jur-împrejurul cadranului. Rochia îi îmbrăca frumos sânii, care nu păreau strânși într-un sutien. Manfred ridică privirea spre fața ei. Femeia părea cât se poate de relaxată.

— Deci locuiești în bloc doar de câteva luni, începu Manfred.

Era singurul lucru care îi venise în minte. Expiră brusc, ca și când tocmai ar fi pus jos un obiect foarte greu.

— Așa este, spuse Alice.

— Aha, zise Manfred. Chiar mă miram că nu te-am întâlnit până acum.

Nu pricepu de ce îi ieșise pe gură remarcă asta. O să-i lase impresia că e vreun băgăreț și că-i face plăcere să-și urmărească vecinii, care când vine și

când pleacă, când în realitate nimic n-ar fi fost mai departe de adevăr. Nu-i ştia după nume decât pe vecinii din jurul apartamentului lui, şi asta pentru că numele erau scrise pe plăcuţele de pe uşi; în rest, se străduia să evite orice contact cu ei.

— Şi nici eu nu te-am întâlnit până acum, spuse Alice făcând ochii mari, de parcă era o coincidenţă uimitoare.

Manfred râse scurt. În ciuda aşteptărilor lui, conversaţia se desfăşura destul de satisfăcător.

— Şi îţi place blocul? o întrebă.

— Din punct de vedere arhitectural? spuse ea.

— Nu, voiam să zic dacă îţi place să locuieşti aici. Îţi place? întrebă el din nou.

Alice pufni ironic. Manfred recunoscuse gestul de mai înainte. Asta îi dădu impresia de intimitate, de parcă ar fi fost doi iubiţi care îşi cunosc unul altuia foarte bine toate reacţiile. Şi într-adevăr, fusese o întrebare stupidă. Ce se putea spune despre faptul că locuieşti într-un amărât de bloc aidoma altor mii de blocuri amărâte de aiurea? Fireşte, existase incidentul cu rahatul de câine de pe casa scării cu doar o săptămână înainte şi mai era şi disputa în curs pe tema nevoii de a renova spălătoria, dar, dacă Alice era la curent cu aceste chestii, poate că nu le considera demne de a fi comentate.

Alice ridică din umeri.

— Trebuia să fie doar o soluţie provizorie. Nici nu mi-am despachetat mare parte din lucruri.

Sosiră şi apetitivele. Alice ceruse o salată de verdeţuri, chiar dacă nu era în meniu. Manfred comandase o sticlă de vin alb scump. Chelnerul îi turnă puţin ca să-l deguste, după care le umplu paharele.

Află că Alice se mutase în bloc după destrămarea mariajului ei. Femeia vorbi aproape fără întrerupere tot restul cinei, făcând pauză numai cât să-şi mai toarne vin în pahar sau să mai ia o îmbucătură de mâncare. Soţul ei, Marc, era patronul unei mari fabrici de ciment. Se cunoscuseră când firma de papetărie la care lucra Alice câştigase un contract pentru furnizarea de hârtii cu antet şi alte articole către firma lui. Marc era mai mare cu douăzeci de ani decât ea, iar Alice se simţise măgulită că el îi acordă atenţie. La scurt timp după nuntă, firma lui Marc începu să se implice în diferite proiecte guvernamentale importante, ceea ce presupunea o mulţime de deplasări. Amândoi avuseseră relaţii extraconjugale şi (aici Alice ridică din umeri) după o vreme deveni limpede că, deşi locuiau în continuare împreună, mariajul lor se încheiase de fapt. Fusese o despărţire perfect amiabilă. Nu avuseseră copii care să complice lucrurile.

— Nu sunt genul matern, spuse Alice.

Se mai întâlneau să ia cina împreună o dată sau de două ori pe lună, ba chiar se mai culcau împreună din când în când. Alice menționează acest detaliu fără niciun semn că s-ar simți jenată, dar pe Manfred gândul la Alice angajată într-un act de natură sexuală îl făcu să roșească. Își ridică paharul în dreptul feței pentru a-și ascunde roșeața.

Manfred se pomeni nutrind un dispreț crescând față de acest bărbat de succes, care știa cum să se poarte cu femeile. Probabil că era genul de tip care poartă bijuterii ostentative și care vorbește tare în restaurante. Nu-i plăcea ideea că Alice continua să se vadă cu el, iar faptul că încă se mai culcau împreună categoric nu putea fi un lucru sănătos.

La un moment dat Alice se opri din vorbit și se uită la Manfred de parcă până în clipa aceea ar fi uitat cu desăvârșire că era și el acolo. În cursul monologului ei, Manfred se mărginise să dea din cap și să spună când și când câte un „Așa...” Comandaseră încă o sticlă de vin. Ea își consumase jumătatea, dar cel care se simțea destul de amețit era Manfred. Alice își ceru scuze și se ridică de la masă. Cât lipsi ea, Manfred profită de ocazie și plăti consumația.

O luară spre casă pe jos, pe Rue de Mulhouse. Alice merse agățându-se de brațul oferit de Manfred. El nu reuși să-și dea seama dacă era un semn de afecțiune sau femeia doar se sprijinea de el.

Trecură pe lângă părculețul unde Adèle se întâlnise cu prietenul ei. Câteva persoane erau adunate pe trotuar în fața unui magazin de pe o străduță laterală. Nu era prea târziu. Lemerre și tovarășii lui probabil că încă erau la masa lor din Restaurant de la Cloche, cea de lângă ușa. Manfred se întrebă ce-ar fi spus Lemerre dacă l-ar fi văzut mergând spre casă la braț cu o femeie. S-ar fi gândit la vreo libidinoșenie, fără îndoială. Străzile erau pustii, ca totdeauna seara, la ora aceea. Ajunseră la blocul lor. Manfred descuie ușa de la intrare și amândoi se opriră în holul mare.

— Ei bine, spuse el, mulțumesc pentru seara aceasta atât de agreabilă.

Hotărâse în sinea lui să urce pe scări și s-o lase pe Alice să ia liftul. Dacă își luau rămas-bun în hol, scena despărțirii avea să fie mai puțin jenantă.

— Ce-ai zice de încă un păhărel înainte de culcare? spuse Alice.

— Încă un păhărel?

— De ce nu? întrebă ea strângându-l jucăuș de braț.

Manfred nu găsi pe loc niciun motiv ca s-o refuze.

— Unde? întrebă el.

Ea ridică din umeri.

— La tine? Apartamentul meu e cu susu-n jos. Jumătate din lucruri sunt încă în cutii.

— Nu cred că-i o idee prea bună, spuse Manfred, dar ea pornise deja spre lift trăgându-l și pe el.

Intrând în lift, Manfred se lipi cu spatele de metalul canelat al micii cutii. Umărul lui Alice era lipit de al lui. Mirosul parfumului ei se amesteca acum cu cel de alcool și de țigări.

Alice porni pe coridor înainte, către ușa apartamentului lui Manfred.

— 4F, spuse ea.

— Poate c-ar fi mai bine să mergem la un bar, spuse Manfred. N-am în casă decât whisky.

— E foarte bine, spuse Alice. Îmi place whisky-ul.

Manfred deschise ușa și o conduse pe Alice prin hol, către bucătărie. Se opriră în fața mesei.

— Mă duc să mai aduc un scaun, spuse Manfred.

Deschise ușa de la balcon, unde ținea încă trei scaune pliante.

— Am putea să stăm în camera de zi, spuse ea.

Manfred dădu să obiecteze, dar Alice deja pornise într-acolo. Manfred intră în dormitor ca să aducă sticla de whisky de pe noptieră.

— Și apartamentul meu e împărțit la fel, strigă Alice.

Manfred se întoarse în bucătărie să ia paharele. Alice aprinsese deja lampa de lângă canapea și se oprise în fața peretelui de cărți, aranjate mai mult sau mai puțin alfabetic. Manfred rămase în ușă, cu sticla și paharele în mână.

— Ai destul de multe cărți pentru un director de bancă, spuse Alice, aparent impresionată. Ești o adevărată enigmă, nu-i așa, *Monsieur Baumann*?

Manfred nu-și putu stăpâni emoția când o auzi rostindu-i numele în felul acela. Brusc în mintea lui răsări ideea unui viitor împreună cu Alice. Aveau să devină amănți. Fiecare avea să-și păstreze în continuare apartamentul lui, dar în weekenduri aveau să-și petreacă timpul împreună, făcând plimbări în afara orașului ori alte lucruri pe care le fac amânții. Fără ca cineva să aducă înadins vorba despre asta vreodată, avea să se afle și la bancă despre faptul că el are o amantă. Aveau să înceteze zvonurile despre orientarea lui sexuală. Nu avea să-și mai petreacă toate serile bând la barul din Restaurant de la Cloche și făcând schimburi de observații dubioase cu Pasteur. Lemerre și amicii lui aveau să-l privească în sfârșit cu respect. Doar că, bineînțeles, știa foarte bine că nimic din toate acestea nu avea să se întâmple.

Alice se așează pe canapea. Își scoase pantofii și își îndoi picioarele sub ea. Manfred turnă whisky în două pahare și îi întinse unul lui Alice. El se așează în fotoliu.

— De câtă vreme locuiești aici? întrebă ea.

— De optsprezece ani, spuse el. Și pentru mine trebuia să fie o soluție provizorie.

Ea râse. Scotoci prin poșetă după țigări și își aprinse una. Manfred se ridică și aduse o scrumieră din bucătărie, răsuflând ușurat că putea să iasă din cameră pentru o clipă. Când așează scrumiera pe masă, în fața ei, Alice îi zâmbi și-i mulțumi.

— Ce drăguț, spuse ea.

Părea că o amuză stânjeneala lui Manfred. În bloc nu se auzea niciun zgomot. Alice își puse cotul pe brațul canapelei și își rezemă bărbia în palmă.

— Ei, dar tu, Manfred?

Rochia i se mulase și mai strâns peste sâni.

— Ce-i cu mine?

— Povestește-mi despre tine.

— N-am ce povesti.

— Ei, haide! spuse ea, cu un ton de parcă ar fi încercat să scoată două vorbe de la un copilăș care nu vrea să vorbească.

Manfred sorbi din paharul de whisky. Începea să-l ia cu greutate. Afară trecu o mașină. Își întoarse privirea de la sâni la Alice. Era îngrozit la gândul că femeia ar fi putut încerca să-l seducă. Nu era atât de naiv încât să nu-și dea seama la ce se ajungea de regulă de la „încă un păhărel înainte de culcare”.

— Ai fost căsătorit vreodată? întrebă ea.

Manfred scutură din cap. Nu-și dorea decât ca

Alice să nu-l mai întrebe nimic.

— Dar trebuie să fi avut tu pe cineva, spuse ea pe un ton jucăuș, apoi luă o înghițitură de whisky.

Manfred îi turnă din nou whisky în pahar. Ea zâmbi, parcă cerându-și scuze, ca și când și-ar fi dat seama că Manfred nu are chef să vorbească despre el sau poate ca și când și-ar fi dat brusc seama că întreaga seară fusese o greșală. Deodată Manfred avu impresia că Alice e pe punctul de a se ridica să plece.

— Am fost îndrăgostit o dată, spuse.

— Aha, spuse Alice înviorându-se brusc.

— Cu mult timp în urmă, continuă Manfred. Era foarte frumoasă.

— Și ce s-a întâmplat cu ea?

Manfred se uită la ea și spuse:

— A fost ucisă.

Alice își mușcă buza de jos.

— Îmi pare rău, spuse.

Manfred clătină din cap. Dintr-odată simțea nevoia să-i povestească totul, fără a omite niciun amănunt din tot ce se întâmplase în vara aceea. Dar nu spuse nimic. Învârti whisky-ul în pahar. Cineva, într-unul dintre apartamentele învecinate, dădu drumul la un televizor.

Își băură restul de whisky în tăcere. Unghiile de la picioare ale lui Alice erau date cu roșu. Manfred se închipui îngenunchind la picioarele ei și sărutându-i degetele. După o vreme Alice spuse că ar trebui să plece și își puse pantofii.

— Ar trebui să mai ieșim, spuse ea. Ce-ai zice să facem ceva împreună duminică?

Manfred se simți atât de ușurat la gândul că ea era pe punctul de a pleca, încât încuviință. La ușă, Alice își puse mâna pe ceafa lui, îl trase spre ea și îl sărută. Manfred rămase o vreme cu brațele pe lângă corp, apoi îi cuprinse soldurile. Simțea cu vârfurile degetelor textura țesăturii fine din lână. Când se despărțiră din îmbrățișare, ea își atinse buzele cu dosul degetelor și făcu ochii mari. Manfred nu știa ce să spună. Alice zise că ar fi mai bine să plece, iar el o urmări cu privirea până dispăru pe coridor.

Treisprezece

La buticul lui Céline era seara prezentării colecției de toamnă. Gorski primise ordin să ajungă la magazin înainte de ora șapte, când începeau să sosească invitații. Pe drum opri pe la Le Pot. Bău un pahar de bere, apoi își mai comandă unul. Prin bar se perindară mai mulți clienți obișnuiți care își savurară băutura de sfârșit de program. Printre ei și frizerul corpolent de la Restaurant de la Cloche care vorbise cu atâta venin despre Manfred Baumann. Din fericire nu-l observă pe Gorski, care stătea la o masă în colțul barului. Lui Gorski îi era o groază nespusă de ritualul bianual al prezentărilor lui Céline, dar nici nu se punea problema să nu fie prezent. Trebuia să socializeze cu invitații și să-și etaleze manierele alese deprinse de la Céline.

Céline insista ca Gorski să-și actualizeze garderoba permanent. În câteva ocazii, la secție, îi trecuseră pe la urechi niște remarci rostite în șoaptă în legătură cu ținuta lui „de filfizon”. Cămășile albe erau interzise. Așa ceva purtau numai funcționarii și chelnerii, două grupuri profesionale situate chiar mai jos decât polițiștii în foarte complicata ierarhie socială din mintea lui Céline.

— Doar pentru că ești un simplu polițist nu înseamnă că nu trebuie să te îmbraci cum trebuie, îi spunea ea. N-am să accept ca soțul patroanei de la *Céline's* să umble îmbrăcat ca un vagabond.

De multe ori spunea „un simplu polițist”, lucru care îl irita pe Gorski de fiecare dată, mai ales că, bănuia el, Céline făcea asta înadins. La sindrofiile ei, când îl chema ca să-l prezinte invitaților, Céline avea obiceiul să afișeze o mutră ca și cum și-ar cere scuze atunci când informa lumea despre meseria soțului ei. Gorski se prefăcea că nu bagă de seamă, dar pe dinăuntru clocotea. Așa că avea nevoie de câteva pahare ca să fie pregătit sufletește pentru seara aceea. Gorski își închipui ce figură ar face Céline dacă l-ar vedea în clipa aceea, în bomba aia mizerabilă și totuși atât de plăcută, laolaltă cu toate lepădăturile din oraș. Gândul îi oferi pentru o clipă prilejul unei satisfacții răutăcioase.

Ajunse la buric la șapte și jumătate. Céline era în capătul magazinului și stătea de vorbă cu o femeie pe care Gorski nu o cunoștea. Îi aruncă o privire încărcată de venin. Gorski îi zâmbi și îi făcu un semn cu mâna de parcă totul ar fi fost în regulă. Clémence era pe aproape, cu o tavă cu șampanie în mână. Gorski o întrebă din priviri: *Am dat de dracu'?* Fata făcu ochii mari și

încuviință mutește: *Și încă cum!* În magazin erau vreo treizeci de oameni, adunați în mici grupuri. Gorski își croi drum printre ei până la Clémence, care purta o fustă neagră și o bluză galben pai, la fel ca și cele două fete pe care Céline le chemase ca să facă pe chelnerițele (sau „amfitrioanele”, cum se încapățâna ea să le numească). Clémence arăta foarte bine. Spre supărarea lui Céline, fata refuza de regulă să poarte orice altceva în afară de jeanși și tricouri.

Gorski își luă un pahar de șampanie de pe tavă.

— Ei, cât de rău este? întrebă.

— Ai intrat în rahat, răspunse Clémence. Și te-ai afundat până-n gât.

Gorski țățâi, apoi dădu pe gât paharul de șampanie și își mai luă încă unul.

— E foarte bună, spuse. Ai gustat?

— Doar un pahar.

— Trebuie să bei mai multe, altfel n-ai să rezști toată seara, spuse el.

Clémence izbucni în râs, apoi își îndreptă brusc privirea spre mama ei. Céline tocmai se apropia, făcând slalom printre invitați. Trase cel mai fermecător zâmbet al ei, îi luă lui Gorski paharul din mână și îl puse înapoi pe tava lui Clémence. Apoi îl luă de cot și-l conduse până în celălalt capăt al încăperii.

— Încearcă să nu mă faci de râs și mai rău, spuse ea în șoaptă.

Se apropiară împreună de un grup format din două cupluri. Ambii bărbați arătau la fel de stânjeniți ca Gorski. Céline îl prezentă:

— Soțul meu, marele detectiv.

Gorski dădu mâna cu toată lumea, fără să rețină numele oaspeților.

— Încântat să vă cunosc, îi spuse fiecăruia.

Céline îl abandona ca să întâmpine un grup de nou-veniți. Unul dintre bărbați se arătă de-a dreptul încântat de compania lui Gorski, fiindcă avea și el cu cine schimba o vorbă. Lucra în domeniul asigurărilor. Îl întrebă pe Gorski care mai este rata furturilor din locuințe din oraș, după care îi explică ce impact avea asupra primelor solicitate clienților săi. Gorski se uită la Céline care își vedea de obligațiile ei. Purta un costum verde cu pantaloni largi, făcut dintr-o mătase fluidă. Cămașa îi era descheiată generos, dar, cum avea pieptul aproape plat, nu arăta deloc indecent. Avea o înfățișare elegantă. Saluta foarte ceremonios fiecare persoană care sosea. Avea obiceiul să-și pună mâna pe brațul celor cu care vorbea și, de fiecare dată când era pe punctul de a scoate vreo remarcă spirituală sau îndrăzneată, își arcuia talia spre cel cu care vorbea. Cei din jur o considerau fermecătoare și puțin frivolă.

Gorski o cunoscuse chiar în acest magazin. Pe vremea aceea avea douăzeci și cinci de ani și era detectiv de numai câteva săptămâni. Încă nu

era obișnuit să poarte costum la serviciu. Vechea lui uniformă de *gendarme* îi conferea autoritate. În haine civile însă trebuia să se identifice cumva. Oamenii îl priveau cu neîncredere; era prea crud ca să fie detectiv. Exersase prezentarea legitimației în fața oglinzii din micuța lui baie. Deschidea legitimația într-o parte, apoi o ridica încet până la nivelul umărului și spunea: „Georges Gorski, poliția din Saint-Louis”. Repetase mișcarea asta de nenumărate ori, dar tot i se părea că imită polițiști din filme.

Ribéry îi ceruse să-l însoțească la scena unui jaf dintr-un magazin de îmbrăcăminte pentru femei pe o stradă laterală din apropierea părculeșului de la templul protestant. Magazinul era doar la câteva sute de metri de secția de poliție, dar Ribéry ținu morțiș să meargă până acolo cu mașina. El nu mergea nicăieri pe jos. Cetățenii, susținea el, se așteptau ca detectivul să-și facă apariția dintr-o mașină. În vitrina magazinului era expusă o gamă întreagă de corsete și sutiene în tonuri de bej și crem. Gorski avu impresia că vitrina nu mai fusese schimbată de ani de zile. Coborând pe trotuarul din fața magazinului, Ribéry îi făcu semn din mână lui Gorski să intre primul.

— Ia-o tu înainte, îi spuse el.

Deasupra ușii răsună un clopoțel. Lemnul de pe tocul ușii era jumulit, semn că ușa fusese forțată. Lângă tejgheaua din sticlă stătea o femeie în jur de cincizeci și cinci de ani. Purta o fustă de tweed, o bluză crem și niște pantofi maro cu toc jos. Avea părul strâns într-un coc. Rimelul i se întinsese în jurul ochilor. Gorski începu să se scotocească prin buzunarul interior al jachetei și își scoase legitimația.

— Detectivul Gorski, spuse el. Iar dânsul e domnul inspector Ribéry.

Privi peste umăr. Ribéry studia cu atenție articolele de lenjerie expuse. Gorski puse câteva întrebări de rutină. Casa de marcat fusese pur și simplu luată pe sus de pe tejghea și, cum era o zi de vineri, conținea toate încasările de peste săptămână. Altceva nu se furase. *Madame* Bettine le spuse că cea care descoperise furtul fusese asistenta ei. Céline apărui din depozitul magazinului. Avea în jur de douăzeci de ani și purta o fustă conică albastru închis și o bluză albă. Era înaltă și subțire și avea sâni mici. Își purta părul castaniu într-un fel de coamă zbârlită. Gorski îi zări conturul sutienului prin materialul transparent al bluzei. Ea întoarse spre Gorski niște ochi limpezi, verzi. Părea perfect stăpână pe sine.

— Înțeleg că dumneavoastră ați descoperit spargerea, spuse Gorski.

— Da, am ajuns la magazin pe la nouă fără un sfert și am văzut că ușa fusese forțată.

Tonul ei era firesc. Gorski dădu din cap:

— A observat vreuna dintre dumneavoastră vreo mișcare suspectă în ultimele zile? Întrebă el.

Cele două femei îl priviră nedumerite.

— Vreun personaj suspect care să se învârtă prin fața magazinului sau poate vreun client care să se fi purtat mai ciudat? Faptul că jaful a avut loc tocmai atunci când casa de marcat era plină sugerează că făptașul era familiarizat cu ceea ce se întâmplă de obicei în magazin.

— Credeți că s-ar putea să ne fi pândit înainte? Întrebă *Madame Bettine* începând să se smiorcăie în batista de hârtie pe care o ținea în mână.

Fata nu încercă s-o consoleze în vreun fel.

Niciuna dintre ele nu observase nimic.

Gorski încuviință ușor. Le spuse că după-amiază va trimite o echipă care să preleveze amprente. Până atunci trebuiau să evite să atingă suprafețele netede.

— Și asta e tot? Întrebă Céline.

— Vom investiga și împrejurimile. Poate că a auzit cineva când s-a forțat ușa.

Gorski se întoarse spre Ribéry, care pipăia o cămașă de noapte din satin. Parcă era un client în căutarea unui cadou pentru nevastă-sa.

— Țigani, spuse el fără să ridice privirea. Țigani trebuie să fi fost.

Gorski nu-l luă în seamă.

— Am să vă dau de știre despre mersul anchetei, spuse el. Între timp v-aș sugera ca de acum înainte să vă depuneți zilnic încasările la bancă. De asemenea, un grilaj metalic ar putea descuraja eventualii hoți.

— Te-ai descurcat excelent, îi spuse Ribéry când ajunseră din nou pe trotuar, în fața magazinului. Ai fost foarte convingător. În ce privește prinderea hoților însă, nicio nădejde.

Gorski își petrecu restul dimineții interogându-i pe cei care locuiau în apropierea magazinului. Ar fi putut foarte bine să convoace câțiva *gendarmes* care să facă treaba asta în locul lui, dar încă nu se obișnuise să se folosească de noul lui statut de superior în fața colegilor, mai ales că majoritatea erau mai în vârstă și mai experimentați decât el și se cam uitau strâmb atunci când le cerea să facă ceva. Așa cum anticipase Ribéry, strădaniile lui nu fură încununate de succes. Toți cei întrebați dacă au văzut ceva îl priveau nepăsători, clătinau din cap și apoi imediat îi închideau ușa în nas. Nici suma furată nu merita timpul și osteneala, dar nu se putea întoarce la magazin fără o scurtă investigație. Ieșind dintr-o clădire de vizavi de magazin, o zări pe Céline fumând pe trotuar. Îl văzu și ea și îi făcu semn cu mâna, apatică. Gorski îi răspunse tot printr-un semn, mulțumit că se lua act de eforturile sale. La ora unu renunță și merse până la Restaurant de la Cloche, unde știa că-l va găsi pe Ribéry care tocmai lua masa de prânz. Se așază și el la masa inspectorului.

— Ei, ai avut noroc? Îl întrebă Ribéry molfăind.

Gorski clătină din cap că nu.

— Îți admir entuziasmul, spuse Ribéry, dar să știi că ușa aia cred c-a cedat la prima lovitură de picior mai zdravănă. N-avea cum să audă nimeni nimic.

Îi turnă lui Gorski un pahar de vin din *pichet*-ul lui, după care nu mai vorbiră despre spargere. Lui Gorski nu-i venea în minte ce altceva ar mai fi putut face. Ar fi putut eventual să întrebe pe la barurile din zonă dacă nu cumva a cheltuit vreun client mai mult decât de obicei, dar suma furată nu era destul de mare cât să stârnească suspiciuni. În orice caz, învățase deja că patronilor de baruri nu prea le convenea să li se pună întrebări despre clienții lor, drept care nici nu prea spun multe. Nu dădea bine pentru afacerile lor să fie văzuți în relații prea apropiate cu polițiștii. Ribéry comandă încă un *pichet* și stăruie să-i toarne lui Gorski încă un pahar.

— Ai lucrat destul pe ziua de azi, spuse el umplându-și paharul până la buză.

Gorski se întoarce la secție și întocmește un raport cu privire la acțiunile întreprinse de el în dimineața aceea. Echipa care prelevase amprente nu găsisese nimic de care să se poată folosi. Pe teigheaua de sticlă din magazin erau o mulțime de amprente, dar toate îi aparțineau patroanei și vânzătoarei, înainte de a se întoarce la magazin, Gorski merse până acasă și își schimbă hainele. Era o zi caniculară, iar cămașa bleu pe care o purta avea niște umbre rotunde de transpirație la subraț. Se dezbracă până la brâu și se spală la subsuoară, aplecat deasupra chiuvetei. Apoi își pune o cămașă albă curată și aceeași cravată albastru închis pe care o purtase și mai înainte.

Era deja ora cinci când ajunsese la magazin. Pe prag, stând în genunchi, un tâmplar tocmai își strângea uneltele. Gorski trebui să pășească peste el ca să poată intra. Céline rezema teigheaua.

— Bună din nou, spuse ea.

— Unde este *Madame Bettine*? Întrebă Gorski.

— Am trimis-o acasă, spuse Céline. Nu mai puteam suporta atâta smiorcăială.

Gorski aprobă din cap. Replica fetei însă îl șocă; fusese o răutate gratuită.

— Teamă mi-e că n-au existat nici martori, din câte se pare.

— Nu-i nimic. Babornița are asigurare.

Gorski se întrebă dacă fata adopta atitudinea aceasta ca să-l impresioneze, ca să pară mai matură și mai învățată cu lumea decât era în realitate. Tâmplarul se ridică în picioare și îi arată că terminase. Céline îi mulțumi și închise ușa în urma lui. Apoi întoarce tăblița de pe ușă cu partea pe care scria „Închis” în afară.

— Ți-ai schimbat cămașa, spuse ea. Cealaltă era mai potrivită. La cămașă albă nu se poartă cravată albastru închis. Cămașa albă merge numai cu costum negru.

Gorski se jenă la gândul că fata băgase de seamă că se schimbase.

— Aha, spuse el. N-am știut asta.

— Nici costumul ăsta nu-i prea grozav. Poate c-ar trebui să te duc eu într-o zi la cumpărături.

Gorski simți că i se aprind obraji.

— Mă gândeam că poate ți-ai mai amintit ceva. Fata îi zâmbi. Avea o gură mare, ispititoare. Se rezemă de teigheaua de sticlă în locul în care mai înainte fusese casa de marcat. Locul era plin de praful de amprentare.

— Întotdeauna te străduiești așa tare? îl întreabă ea.

Gorski clătină încet din cap.

— Nu chiar, spuse.

Erau la câțiva pași unul de celălalt. Gorski nu știa ce să mai spună. Céline își lipi un deget de buze. Degetul ei era încă pătat de tuș după ce o amprentaseră. Gorski făcu un pas spre ea. Ea îl prinse de ceafa și îl trase spre ea.

Singurele experiențe sexuale de până atunci ale lui Gorski se petrecuseră în vara în care muncise din greu la fermă, înaintea ultimului an de școală. Într-o după-amiază tocmai băițuia ușile unor dependințe. Era foarte cald afară, iar mirosul de chimicale îi dădea amețeli. Deodată lângă el apăru fiica unuia dintre muncitorii de la fermă. Era o fată cu pielea măslinie de vreo paisprezece – cincisprezece ani, cu păr negru și ochi căprui. O chema Marthe. Poate că se uita la el de o bucată de vreme, dar Gorski n-o observase până atunci. Fără să scoată niciun cuvânt, fata deschise ușa pe care o vopsea Gorski și intră în șură. Gorski o urmă. Înăuntru era răcoare și întuneric. Prin găurile din pereții de lemn pătrundeau înăuntru fâșii de lumină galbenă. Marthe își ridică bluza și îi puse lui Gorski mâinile pe sâni ei mari. Gorski îi strânse, apoi se aplecă, apropiindu-și gura de unul dintre sfârcurile cafenii. Marthe îi descheie pantalonii, îl împinse pe podea și se așeză călare peste el. Apoi începu să se frece de el mașinal, gâfâind teatral. Pentru Gorski experiența se dovedi destul de dureroasă (abia mai târziu învață să-și scuiepe în palmă ca să-și lubrificeze membrul). Juisă aproape imediat; mirosul de băiț îi umplu nările. Marthe termină și ea și se dădu jos de pe el. Își aranjă hainele, apoi îl întreabă pe Gorski dacă nu are o țigară. Nu avea. Fata dădu din umeri și ieși din șură.

Întâlniri similare avură loc apoi în mod regulat tot restul verii. În urma lor Gorski rămase cu impresia că sexul este un lucru ușor de obținut, nu cine știe ce mare mister, așa cum îl înfățișa lumea. După încheierea actului,

Marthe se purta foarte firesc. Nu era nevoie să se mai îmbrace, fiindcă de fapt nici nu-și dădeau jos hainele. Gorski începu să cumpere țigări pentru că uneori mai rămâneau amândoi câteva minute întinși unul lângă celălalt și fumau.

Revenind la școală, începu să facă puținel pe grozavul. Își asculta colegii de clasă cu un aer de superioritate când își povesteau tentativele penibile de a seduce fetele. În preajma colegelor adopta o atitudine nonșalantă, distantă, care însă nu dădu deloc rezultatele la care spera el. Către sfârșitul anului școlar, la o petrecere acasă la cineva, după ce bău o sticlă întregă de vin reuși să convingă o fată să urce la etaj împreună cu el. Fata era înaltă, avea trăsături germanice, o chema Jeanet Hassemer și Gorski îi luă fetei mâna și o îndesă în pantaloni, în față. Fata îl îmbrânci cât colo și o zbughi afară din cameră. Câteva minute mai târziu, când coborî și el scările, un băiat îi trase un pumn în mutră.

În anii care trecuseră de la primele lui experiențe împreună cu Marthe, Gorski nici măcar nu mai sărutase o fată. Constată apoi că femeile deveneau foarte precaute atunci când le spunea că e polițist, drept care deveni stângaci în prezența lor.

Céline își descheie bluza și își desfăcu sutienul. Avea niște sfârcuri întunecate, proeminente. Își ridică fusta până la brâu și îi împinse lui Gorski mâna între picioarele ei. Gorski își vârî ușor degetul arătător și cel mijlociu în ea. Céline își apăsă sexul în palma lui. El o mușcă de gât și îi mângâie sânii anemici. Céline începu să-și frece tot mai tare sexul de mâna lui. Respirația ei deveni precipitată, apoi se domoli la fel de repede. Gorski își scoase degetele din ea. Céline se îmbujorase la față. Gorski fu bucuros că nu era nevoie să-i mai facă nimic, fiindcă el ejaculase aproape îndată ce-i atinsese sânii. Spera doar să nu i se vadă umezeala prin stofa pantalonilor. Céline își trase fusta în jos și-și încheie nasturii de la bluză. El scoase din buzunar un pachet de țigări și-i oferă una.

— N-avem voie să fumăm aici, spuse Céline. *Madame* Bettine zice că prind hainele miros urât.

Deodată părea mult mai tânără. Părul îi era răvășit. Ieșiră împreună să fumeze în fața magazinului.

Gorski își dădu seama încă de la început că era depășit de situație. Tatăl lui Céline, Jean-Marie Keller, era un om de afaceri bogat și un membru de vază al consiliului municipal. Când ieșiră pentru prima oară împreună, Gorski o duse pe Céline la cel mai bun restaurant din Saint-Louis din câte știa el. Nu se simți deloc în largul lui în localul acela cu fețe de masă albe, scrobite și cu o mulțime de tacâmuri. Céline întârzie douăzeci de minute. În

timp ce o aștepta, Gorski încercă să-și compună o atitudine nonșalantă și bău un pahar de bere. În restaurant mai erau doar două mese ocupate și avu impresia că ospătarii își bat joc de el. Își cumpărase pentru ocazie un costum gri-închis și, amintindu-și de regula lui Céline despre cămășile albe, alesese de data aceasta o cămașă muștar.

— Ce loc caraghios, spuse Céline când sosi, fără a se obosi să-și ceară scuze că întârziase.

Îi spuse că ai ei nu ies să mănânce în oraș altundeva decât în Strasbourg. Un chelner îi luă haina, iar Céline comandă un gin tonic. Când sosi băutura ei, Gorski comandă și el una. Chelnerul înclină ușor din cap. Céline abia se atinse de mâncare. Gorski luă asta ca semn de rafinament, dar el nu se lăsă până nu termină tot din farfurie.

Céline îi vorbi puțin despre tatăl ei. Poate l-ar fi putut ajuta pe Gorski în cariera lui, spuse ea. Îl întrebă cât timp avea de gând să rămână în rândurile poliției.

— Abia am fost numit detectiv, răspunse Gorski. Nu se putu abține și adăugă că era cel mai tânăr detectiv numit vreodată în Saint-Louis.

Céline îl întrebă cu ce se ocupă familia lui, iar Gorski îi spuse că tatăl lui era pensionar. Ea îi povesti amuzată despre magazinul lui *Madame Bettine*, imitându-le pe clienți și ridiculizând marfa demodată. Lucra acolo doar ca să mai câștige experiență, îi spuse, fiindcă într-o bună zi avea de gând să-și deschidă un magazin al ei. După masă se opriră jenați pe trotuar, în fața magazinului.

— La ora zece vine mami să mă ia, spuse ea. Gorski rămase tablou. Faptul că urma să vină mama ei după ea nu se potrivea deloc cu imaginea fetei precoc pe care o cunoscuse în magazinul lui *Madame Bettine*. Începu să-și pună întrebări despre vârsta reală a fetei. Mai aveau cincisprezece minute de pierdut. O luară încet spre parcul din fața magazinului de unde urma să o ia mama ei și se așezară pe zidul jos.

— N-ai vrea să mă săruți? întrebă Céline.

— Și dacă ne vede mama ta?

Céline izbucni în râs.

— N-o să se supere.

Se sărutară, dar mecanic, iar Gorski se retrase. Céline îi zâmbi.

— Data viitoare ar trebui să mergem în Strasbourg, spuse ea.

Gorski simți că prinde aripi la gândul că avea să fie și o „dată viitoare”. Mama lui Céline apăru într-un Mercedes verde-închis. Opri mașina și le făcu celor doi un semn vesel cu mâna. Gorski se ridică în picioare și o salută și el, cu sentimentul că arată cam ridicol. Céline îl sărută pe obraz și îi spuse să o sune.

Gorski îi telefonă după câteva zile, la magazin, și o întrebă dacă ar vrea să iasă din nou undeva împreună. Puteau merge și la Strasbourg dacă voia. Céline râse și îi spuse că glumise când zisese asta. Apoi îl anunță că e liberă duminică după-amiază. Gorski conveni să o ia de acasă la ora două. Între timp își făcu drum pe lângă magazinul lui *Madame* Bettine ori de câte ori avu prilejul, sperând să o zărească măcar în treacăt pe Céline fumând în fața magazinului, pe trotuar.

În duminica aceea Gorski își parcă Fiatul jerpelit în fața casei familiei Keller. Pe lunga alee acoperită cu pietriș din fața intrării erau două mașini Mercedes. Într-o parte a casei se vedeau o serie de acareturi. Gorski coborî din mașină și sună la ușă. Cea care deschise fu mama lui Céline. Femeia purta o pereche de jeanși și un hanorac. Avea mâinile murdare de pământ cum grădinărise.

— Tu trebuie să fii Georges, spuse. Am auzit o mulțime de lucruri despre tine. Céline zice că în curând ai să fii șeful poliției din Saint-Louis.

Gorski izbucni în râs.

— Sunt abia la început de carieră, spuse.

— Și mai ești și modest, spuse *Madame* Keller.

Gorski se miră că Céline se lăudase cu el în fața părinților ei. *Madame* Keller o strigă pe Céline de la baza scării, apoi amândoi rămaseră așteptând-o fără să mai spună nimic. Céline coborî scările, îmbrăcată într-o rochie de vară cu nasturi mari în față și strânsă în talie cu o curelușă maro din piele. Lui Gorski îi trecu îndată prin minte că rochia va fi foarte ușor de dat jos. *Madame* Keller îi întrebă ce aveau de gând să facă.

— Mă gândeam că am putea merge până la Camargue, într-o plimbare, spuse Gorski.

Petite Camargue era o mică rezervație naturală la câțiva kilometri nord de oraș.

— Foarte drăguț, spuse *Madame* Keller voioasă, apoi, prefăcându-se înspăimântată, adăugă: Și aveți grijă la șerpi!

Urcară în mașină și porniră. Gorski adusese un pled și îndesase într-o sacoșă de pânză o sticlă de vin și două pahare învelite în hârtie de ziar. Merseă preț de o jumătate de oră până găsiră un loc cu vedere înspre lac. Gorski întinse pledul pe jos. Razele de soare se strecurau prin frunzișul de deasupra capetelor lor, desenându-le modele pe piele. Céline era tăcută. Gorski turnă vin în cele două pahare. Dădu rapid pe gât primul pahar, apoi își mai turnă unul. Céline își puse paharul pe jos, lângă pătură, dar paharul se răsturnă, și pământul absorbi iute vinul. Fata se întinse pe spate și închise ochii. Gorski stătea culcat pe-o rână lângă ea, rezemat într-un cot. Îi atinse piciorul gol cu palma, apoi mâna lui începu să alunece în sus, pe sub rochie.

Céline nu protestă. Apoi el îi descheie nasturii de la piept. Céline nu purta sutien în ziua aceea. Cum stătea pe spate, sânii îi dispăruseră cu totul. Claviculele însă i se vedeau prin piele, subțirele ca două iadeșuri. Gorski o sărută și-i mângâie sânii. Céline își desfăcu ușor picioarele. Gorski își descheie pantalonii și se urcă deasupra ei. Intră în ea și reuși să reziste două sau trei minute, după care ejaculă. Céline își încleștase mâinile de ceafa lui. După aceea Gorski își dădu jos cămașa și se lungi pe spate lângă ea. Simțea soarele încălzindu-i pielea și asculta frunzele foșnind în bătaia ușoară a vântului și plescăitul valurilor lacului. Céline rămase cu rochia descheiată și mototolită în jurul taliei. Gorski nu se putu abține să nu zâmbească gândindu-se la împreunările stângace, animalice din trecut cu Marthe, la colăceii ei de grăsime, la sânii ei săltăreți și la mirosul rustic. Céline era, în schimb, imperturbabilă și elegantă. Până și trupul ei, ca de băiat slăbănog, părea întruchiparea bunului-gust și a stăpânirii de sine.

Duminică deveni ziua lor. Mergeau cu mașina până în Camargue sau în vreun alt loc izolat. Performanțele sexuale ale lui Gorski se îmbunătățiră.

Céline nu vorbea niciodată în timpul actului, dar dădea dovadă de un fel de voință îndârjită de a ajunge la orgasm. După aceea mergeau la vreun han sau mâncau ceva simplu și beau o sticlă de vin. În general vorbeau puțin în timpul mesei. Gorski nici nu știa despre ce ar putea vorbi el cu Céline, iar ea nu se străduia deloc să facă conversație. Uneori Céline îl învăța cum să țină corect tacâmurile sau îl corecta când ștergea farfuria de sos cu pâine. Atunci se întâmpla ca Gorski să se simtă jenat. Alte cupluri pălăvrăgeau firesc și făceau haz unul de celălalt. El nu se putea închipui nici măcar tachinând-o pe Céline.

După câteva luni, *Madame* Keller insistă ca Gorski să ia masa de prânz cu ei într-o duminică. Céline nu se arată cine știe ce încântată de idee, iar Gorski fu dezamăgit că în săptămâna aceea nu vor putea face dragoste, dar își dădea seama că această invitație reprezenta un pas important care demonstra seriozitatea relației dintre ei. Urmând indicațiile lui Céline, își cumpără un sacou și o pereche nouă de pantaloni. Se aștepta ca Céline să se arate oarecum distantă față de el, dar, spre mirarea lui, fata fu neobișnuit de caldă. Se așază alături de el pe canapea în salonul mare și îi luă mâna în poala ei. Cu toate că Gorski nu vorbise de prea multe ori cu *Monsieur* Keller, acesta se purtă deosebit de drăguț cu el. În timpul mesei tatăl lui Céline, care la vremea respectivă plănuia să candideze pentru postul de primar al orașului, făcu aluzie la faptul că îl cunoștea pe Ribéry și nu-i ascunse că îl întrebase pe inspector despre Gorski.

— Să știi că Ribéry te ridică îl slăvi, băiete. „Un tânăr foarte promițător”, mi se pare că astea au fost cuvintele lui.

Gorski nu știa ce să spună. Pe sub masă, Céline îl strânse de genunchi.

— Desigur, continuă *Monsieur* Keller, adoptând un ton mai confidențial, cu toții știm că inspectorul nu este (aici făcu o figură de parcă și-ar fi cântărit bine vorbele)... nu e tocmai conștiincios când vine vorba de îndeplinirea sarcinilor de serviciu.

Monsieur Keller făcu un semn care imita gestul de a bea și îi făcu lui Gorski cu ochiul. Gorski nu spuse nimic; nu voia să se arate lipsit de loialitate față de superiorul său.

— Ceea ce mă face să presupun, continuă *Monsieur* Keller, că în viitorul nu prea îndepărtat vom asista la numirea unui nou șef al poliției.

În următoarea duminică Gorski o întrebă pe Céline dacă vrea să se mărite cu el. Ea ridică din umeri și spuse că da. Se dovedi că fix în ziua aceea împlinea nouăsprezece ani.

Céline lovi ușurel cu o linguriță într-un pahar de șampanie, cerându-le astfel celor adunați în magazin să-i acorde puțină atenție. Le mulțumi cu grație tuturor pentru prezență și îi anunță că sosise momentul prezentării colecției de toamnă. Urmă un mic ropot de aplauze. La sfârșitul micului ei discurs aminti publicului că adevăratul scop al întrunirii lor nu era să se distreze, ci să cheltuiască bani.

— Altfel ce motiv aș avea să vă tratez cu șampanie? încheie ea discursul.

Toată lumea izbucni în râs. O parte din lumini se stinseră și muzica fu dată mai tare. Dinspre depozit se iviră câteva fete care făcură înconjurul încăperii. Erau adolescente recrutate de Céline de pe la școlile din oraș; făceau repetiții de săptămâni în șir. Două sau trei dintre fete erau de-a dreptul frumoase. Gorski se strădui să nu-și lase privirile să stăruie prea mult asupra trupurilor lor. Terminându-și turul, fetele se repeziră înapoi în spate și apărură din nou în alte costumații. Publicul aplaudă. Mulți dintre cei prezenți, realiză Gorski, erau părinții manechinelor. Trebuia să recunoască: totul era organizat cu maximă eficiență. Privirea lui se intersectă cu a lui Clémence. Fata își îndreptă două degete spre gură, făcându-i semn că nu mai suportă și-i vine să vomite. Gorski n-o luă în seamă. Își întoarse privirea spre Céline, care nu se uita la fete, ci studia cu atenție mutrele încântate ale invitaților și zâmbea larg. Brusc Gorski simți un val de afecțiune pentru ea și luă în sinea lui hotărârea să nu mai facă nimic care i-ar fi putut strica seara. Prezentarea dură cel mult cincisprezece minute. La sfârșit, manechinele ieșiră din nou din spate ca să primească aplauzele publicului, după care se adunară în jurul lui Céline și o îmbrățișară. Céline mimă o expresie de modestie și își șterse o lacrimă din colțul ochiului. Gorski înălță paharul spre ea, felicitând-o, apoi se strecură afară.

În fața magazinului se adunaseră câteva persoane care își aprinseră țigările. La fel ca *Madame Bettine* înaintea ei, Céline nu îngăduia nimănui să fumeze în magazinul ei. Gorski își aprinse și el o țigară și porni agale în jurul părculețului. Cerul era limpede, iar aerul răcoros. Ținându-și țigara în gură, își îmbracă trenciul. Când ajunse în capătul opus al parcului încă mai distinge sunetele care veneau dinspre magazin. Când fu sigur că nu se uită nimeni spre el, strivi țigara sub talpă și intră între tufișurile din fata blocului de vizavi. Preț de câteva minute rămase acolo, cu ochii ațintiți asupra locului în care cu o săptămână înainte Alex Ackermann o aștepta pe Adèle. Încă mai zărea luminile magazinului printre frunze, dar de auzit nu mai auzea nimic, de parcă ar fi privit o scenă din spatele unui perete de sticlă. Resimți o plăcere stranie să stea acolo ascuns și nevăzut printre tufișuri. Rămase acolo câteva minute, gândindu-se la Adèle. Și-o închipui urcându-se în spatele scuterului lui Ackermann, apoi dispărând împreună cu el în întunericul nopții. După care, pe trotuarul de vizavi, îl zări pe Manfred Baumann. Se îndrepta agale spre blocul lui, la braț cu o femeie. Gorski se înfundă și mai adânc în boscheți și îi urmări pe cei doi trecând pe lângă el. Femeia mergea nițel împleticit. Gorski n-o recunoscuse. După toate aparențele, cuplul nu-și vorbea. Nici nu dispărură bine din raza lui vizuală, că ușa blocului din spatele lui se deschise. Gorski tresări și se întoarse brusc pe călcâie. Un bărbat între două vârste cu un terrier se holba la el întrebător. Gorski se scotoci iute prin buzunare după legitimație, apoi spuse în șoaptă:

— Poliția!

Paisprezece

A doua zi la prânz noua chelneriță se nimeri să-i ia lui Manfred comanda. Nu-i trebuise mai mult de câteva zile să-și întrevadă în rol. Era o nepoată de-a lui Marie și Manfred îl auzise pe Pasteur strigând-o Dominique. Deja părea mai puțin intimidată să facă drumurile printre mese, chiar și la orele de vârf. Și totuși, nu era Adèle, iar Manfred simți deodată că i se face dor să o vadă pe fosta chelneriță făcându-se pe acolo cu bluza ei încheiată neglijent. Dominique își notă conștiințioasă comanda lui Manfred, apoi închise iute carnetul și spuse:

— Prea bine, *Monsieur* Baumann.

Manfred fu sigur că, auzindu-i numele, bărbatul de la masa alăturată, adâncit până atunci în lectura ziarului, îi aruncă deodată o privire. Când Manfred se uită și el înspre străin, acesta își întoarse iute privirea în altă parte. Manfred nu-l cunoștea. Oare numele lui dobândise o asemenea notorietate încât cine îl auzea ridica fără să vrea ochii din ziar? Poate că bărbatul acela avea să-i spună mai târziu nevastei că-l văzuse pe tipul acela, Baumann, al cărui nume fusese pomenit în legătură cu dispariția chelneriței, luându-și liniștit masa de prânz la Restaurant de la Cloche, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Dar de unde știa Dominique cum îl cheamă, până la urmă? Îi spusese Marie anume, arătându-i-l în sală? O fi fost oare și ea una dintre persoanele care îi spusese lui Gorski că e un tip care își respectă cu sfințenie tabieturile?

Dominique reveni, aducându-i salata cu carne, o mâncare pe care Manfred o detesta, dar pe care o comanda totuși o dată pe săptămână, de groază să nu-l ofenseze cumva pe Pasteur, care o considera un fel de *specialité de la maison*. Fata nu trădă vreo emoție specială în momentul în care așează castronul pe masă. Manfred se muștră, spunându-și că o luase razna de-a binelea. Cel mai probabil fata o auzise pe mătușa ei spunându-i *Monsieur* Baumann. Marie li se adresa protocolar tuturor clienților fideli ai restaurantului. Asta făcea parte din atmosfera de odinioară pe care Marie își dorea să o cultive acolo. Și totuși, modul ăsta de adresare îl cam răcăia pe Manfred. Îi plăcea foarte mult de Marie și se bucura ori de câte ori femeia se oprea pentru câteva clipe ca să schimbe două vorbe cu el. Nu avea niciodată impresia, așa cum simțea atunci când vorbea cu alții, că Marie l-ar fi putut lua în râs sau l-ar fi putut acuza de cine știe ce fărâdelege, așa că, atunci

când i se adresa în felul acesta, i se părea că deodată femeia afirma oarecum ostentativ că relația dintre ei doi era de natură strict profesională.

În timp ce își mânca salata, Manfred o urmări cu privirea pe Marie, care își vedea de treburile ei. Era oare posibil ca de la povestea cu Adèle Marie să-l țină la distanță? N-avea nimic pe care să-și întemeieze bănuiala, însă el nu-și amintea ca în ultimele zile femeia să se mai fi oprit la masa lui ca să-l întrebe cum o duce sau să spună cine știe ce despre vreme sau despre vreun alt subiect absolut neutru. Astăzi, de pildă, abia dacă-l salutase. Își servea clienții de la mesele din capătul celălalt al sălii, așa cum făcea întotdeauna în timpul prânzului, dar chiar și așa, Manfred s-ar fi așteptat ca măcar să mimeze un salut spre el. Cu cât se uita mai mult la ea, cu atât era mai convins că femeia îi evita privirea. Poate că îi purta pică fiindcă nu apăruse cu o seară înainte la cină. Manfred simți că-l apucă enervarea. Ce, nu avea dreptul și el să lipsească nici măcar o singură dată? Doar îl informase pe soțul ei dinainte că nu vine. Nu că s-ar fi așteptat ca Pasteur să-i spună și ei. Își mănâcă restul de salată cu un resentiment crescând. Poate că pe viitor ar fi trebuit să înceapă să mănânce în altă parte. N-aveau decât să se descurce fără banii lui și să-l bârfească după pofta inimii!

Oprindu-se în fața barului, Manfred își feri intenționat privirea atunci când Marie trecu pe lângă el cu o grămadă de farfurii goale clădite pe un braț. Femeia ieși din nou din bucătărie în momentul în care Manfred tocmai își lua restul de pe tăviță, se opri și se aplecă spre el.

— Ei, *Monsieur* Baumann, e adevărat ce am auzit, că a apărut o tânără în viața dumneavoastră?

Manfred rămase cu gura căscată.

— Ce tânără? Întrebă.

— Ei, haideți, spuse Marie punându-și mâna pe brațul lui Manfred. Vreau să aud totul despre ea.

Pasteur aruncă o privire spre ei peste ochelari.

— E doar o prietenă, reuși să îngaime Manfred.

Nu-și dădea seama cine i-ar fi putut vedea împreună.

— Foarte bine, aduceți-o și pe aici într-o zi. Altfel am să cred că vreți s-o țineți ascunsă de noi.

— Da, spuse Manfred, așa am să fac.

Se întoarse la bancă, grăbind pasul. Nu mai puteai nici să ieși pe ușă fără ca lumea să înceapă să te vorbească? Oare nu aveau alte subiecte mai bune de conversație decât cum își petrecea el serile? Ultima replică a lui Marie îl înfuriase și mai tare. Era limpede ce voia ea de fapt să-i transmită: că știa că luase masa într-un alt restaurant.

Odată ajuns la birou, căzu pe gânduri. Cât de caraghios se dovedise a fi! Ideea că ar fi putut vreodată avea orice fel de relație cu Alice Tarron era de-a dreptul absurdă. Nici măcar nu-i făcuse plăcere seara petrecută în compania ei. Nu făcuse decât s-o asculte vorbind despre ea însăși și despre scârbosul ăla de fost soț al ei. După care el, într-o jalnică încercare de a-i stârni mila, pomenise despre Juliette. Îi era greață de sine însuși. Făcuse un lucru vrednic de tot disprețul. Și în plus, fusese pentru prima oară în viața lui când îi mărturisise cuiva că avusese o legătură cu fata ucisă. Nu-i pomenise numele, dar cine putea fi sigur că Gorski, care tot îi dădea târcoale, scotocind fiecare colțișor al vieții lui, nu avea s-o interogheze și pe Alice? Simți că-l ia cu amețelă.

Pe la jumătatea după-amiezii, Carolyn bătu timid la ușă. Manfred își împrăstie iute niște hârtii pe birou, apoi îi strigă să intre. Fata intră pe jumătate și spuse că a venit un polițist și că vrea să-l vadă. Manfred nu fu prea surprins auzind asta până în momentul în care, în locul lui Gorski, în spatele lui Carolyn se ivi un tânăr *gendarme*.

— *Monsieur* Baumann, spuse el fără altă introducere, domnul inspector Gorski ar dori să vă vadă la secția de poliție.

Manfred fu prea șocat ca să răspundă, nu pentru că era chemat la secție, ci pentru că Gorski nu avusese nici măcar politețea de a veni în persoană să-l ia. În ciuda întâlnirilor anterioare stânjenitoare, amândoi păstrasera un aer de civilitate, ca doi profesioniști care-și vorbeau dacă nu sincer, cel puțin cu respect. Iar acum Gorski îi trimisese un puști cu caș la gură, abia ieșit de pe băncile școlii, să-l ridice ca pe un infractor de rând. Și, pentru ca povestea să fie și mai neplăcută, totul se întâmpla la locul lui de muncă, sub ochii subordonaților.

— Nici nu se pune problema, spuse Manfred. Nu pot pleca așa, pe nepusă masă.

Spusese asta în special pentru urechile lui Carolyn, care rămăsese lângă ușă, pe dinăuntru, neputându-se retrage din pricina polițistului. În realitate, Baumann nu avea nicio intenție de a refuza să meargă la secție.

— Mă văd nevoit să insist, spuse polițistul înaintând spre biroul la care sedea Manfred, de parcă ar fi crezut că acesta avea de gând s-o ia la fugă.

Carolyn profită de ocazie și se strecură afară. Manfred nu se urni de la biroul lui.

— Sunt arestat? Întrebă.

Regretă îndată că pusese întrebarea, fiindcă trăda o conștiință încărcată.

— Din câte am înțeles eu, *Monsieur*, nu; doar îi dați domnului inspector Gorski o mână de ajutor în cadrul anchetei cu privire la dispariția lui Adèle Bedeau.

Lui Manfred îi păru rău că secretara nu mai rămăsese în ușa puțin, ca să audă și ea asta. El doar ajuta poliția în desfășurarea anchetei.

— Puteți să-mi acordați cinci minute? spuse el.

Polițistul încuviință, dar rămase în picioare lângă ușa deschisă. Manfred se prefăcu că termină de citit un document, apoi își aranjă hârtiile de pe birou, clădind din ele un teanc, și se ridică în picioare. Își luă sacoul de pe umeraș și se îmbracă. Polițistul întinse mâna, făcându-i semn să o ia înainte, iar el ieși din birou în urma lui Manfred. Angajații băncii nici măcar nu se prefăcură că-și văd mai departe de treabă. Stăteau cu toții adunați în jurul biroului lui *Mademoiselle* Givskov. Manfred îi spuse lui Carolyn să amâne toate întâlnirile pe care le avea planificate pentru după-amiaza aceea. Fata îl privi buimacă, fiindcă nu avea nicio întâlnire planificată în ziua aceea. El se făcu că nu bagă de seamă expresia ei și îi spuse lui *Mademoiselle* Givskov să închieie ea dacă nu se întorcea înainte de terminarea programului.

— Desigur, *Monsieur* Baumann, spuse ea, de parcă era o situație perfect normală.

În fața băncii era parcată o mașină de poliție, deși secția era doar la trei sute de metri distanță. Tânărul polițist deschise portiera din spate, iar Manfred urcă în mașină. Cât dură drumul, niciunul dintre ei nu rosti vreun cuvânt. Manfred nu avea prea des ocazia să meargă cu mașina. Strada, aceeași pe care trecea zilnic de patru ori, arăta diferit, de parcă o vedea într-un film. Prin geamurile fumurii ale mașinii cerul căpăta culori mai intense, iar frunzele copacilor păreau îngălbenite. Apoi polițistul opri mașina în fața secției și îl conduse pe Manfred sus pe scări, ținându-l de cot. Manfred fu tentat să privească în jur ca să vadă dacă exista vreun martor la acest spectacol umilitor, dar se abținu. Nu pusese piciorul într-o secție de poliție niciodată în viața lui. În ciuda fațadei părăginite, după standardele din Saint-Louis, sediul poliției era o clădire impunătoare. Deasupra intrării atârna bleg un drapel tricolor decolorat. În dreapta era un avizier pe care erau lipite câteva afișe palide prin care se anunțau recrutări în poliție și în legiunea străină.

Polițistul îi indică lui Manfred să ia loc în sala de așteptare, după care îi spuse ceva ofițerului de la ghișeu de sticlă. Acesta, un bărbat trecut de cincizeci de ani, cu o față cenușie și o mustață pleoștită, îi aruncă o privire și dădu din cap apatic. Trecură apoi cincisprezece minute. Ofițerul cu mustață nu aruncă nici măcar o privire în direcția lui Manfred când se iși în cadrul ferestruicii, adresându-se celor câtorva persoane din sală. O femeie în vârstă, evident bine cunoscută polițiștilor, venise să anunțe că i-a dispărut câinele. Un curier ceru instrucțiuni ca să ajungă undeva. Manfred ocupase locul chiar de lângă ușa și, de fiecare dată când intra cineva, trebuia să-și

tragă picioarele ca să lase persoana respectivă să treacă. Privi lung afișele cu colțurile îndoite de pe peretele din față, prin care cetățenii erau sfătuiți să-și încuie bine locuințele și autovehiculele și să manifeste vigilență pentru a preîntâmpina comiterea unor infracțiuni. După încă zece minute sosi și Gorski. Nu-l salută pe Manfred, ba chiar păru că nici măcar nu-l observă. Lovi ușor cu cheile în ferestruică; cineva apăsă pe un buton, iar ușa se deschise în partea dreaptă.

Mai trecură alte câteva minute. Manfred se întrebă dacă nu cumva ar trebui să sune și el, pentru a-i aminti sergentului de la ghișeu că mai era și el acolo. O persoană nevinovată așa ar fi procedat. Un ins care nu ar fi avut nimic de ascuns, care venise doar ca să dea o mână de ajutor poliției în desfășurarea unei anchete n-ar fi șezut așa, umil, așteptând să fie chemat. Manfred hotărî să mai aștepte încă cinci minute. Deasupra ferestruicii, pe perete, în locul unde fusese cândva un ceas, rămăsese un cerc unde zugrăveala era curată. Sună telefonul de pe masa din spatele ghișeului. Ofițerul cu fața pământie răspunse și, în timp ce vorbea la telefon, ochii lui se opriă indiferenți asupra lui Manfred. Notă o adresă și promise că va trimite pe cineva, apoi se făcu nevăzut. Manfred auzi o persoană izbucnind în râs. Și-i imaginea pe polițiștii din spatele peretelui despărțitor discutând despre cât timp aveau să reușească să-l țină acolo așteptând. Își simți sângele urcându-i în obraji și hotărî să nu mai aștepte și să sune. În clipa în care tocmai se ridica în picioare, apăru în cadrul ferestruicii Gorski. Probabil că-l pândise pe ascuns.

— *Monsieur* Baumann, spuse el, vă rog să intrați.

Gorski apăsă un buton, iar ușa se deschise. Detectivul îl conduse pe Manfred de-a lungul unui coridor în care stăruia un miros îmbâcsit spre camera de anchetă. Îi făcu semn lui Manfred să ia loc pe un scaun cu spatele la ușă, iar el se așeză de cealaltă parte a mesei. Pe o altă masă, lipită de perete, era așezat un magnetofon, dar Gorski nu-i dădu drumul. Își puse doar coatele pe masă și expiră teatral, de parcă n-ar fi știut cum să înceapă, apoi își rezemă bărbia de degetele împletite.

— *Monsieur* Baumann, începu, v-am rugat să veniți la secție fiindcă voiam să vă dau ocazia de a corecta relatarea pe care mi-ați oferit-o cu privire la desfășurarea evenimentelor.

Manfred nu spuse nimic.

— Am impresia că... (aici Gorski se prefăcu a-și cântări vorbele cu mare grijă)... că cel mai probabil unele dintre lucrurile pe care mi le-ați spus au fost eronate.

Manfred nu știa ce să spună. Îi veni în minte brusc unul dintre aforismele preferate ale bunicului lui: *Fii sigur că păcatele tale vor ieși la iveală*. Poate

că venise vremea să admită că o văzuse pe Adèle în seara aceea. În definitiv, ce se putea întâmpla dacă recunoștea asta? Cu siguranță i se putea imputa întârzierea anchetei poliției, poate chiar obstrucționarea acesteia, dar rareori se întâmpla ca cineva să fie pus sub acuzare din pricina unor astfel de chestiuni birocratice. Și, realmente, ce ușurare ar fi fost pentru el să poată recunoaște în sfârșit un lucru pe care Gorski îl știa deja, chiar dacă ar fi avut de suportat anumite consecințe pentru tăinuirea adevărului. Dacă însă continua să-și susțină declarațiile, consecințele aveau să fie fără îndoială și mai grave. Era limpede că se mai descoperise ceva; altminteri de ce să-l fi convocat Gorski acolo?

Dar înainte de a apuca el să deschidă gura, Gorski făcu un semn scurt din cap. Ocazia lui Manfred de a mărturisi fusese irosită. Gorski se ridică în picioare și începu să măsoare mica încăpere în lung și-n lat.

— Vă aduceți desigur aminte, continuă el, că înaintea dispariției lui Adèle Bedeau, aceasta a fost văzută în compania unui tânăr.

Manfred încuviință din cap.

— Acest tânăr (un anume Alex Ackermann) a apărut și a venit să vorbească cu mine. Era pe bună dreptate îngrijorat deoarece era unul dintre suspecti în cazul dispariției fetei. Părea sincer în dorința sa de a ne furniza informații, iar cercetările preliminare par a confirma varianta lui. Nu doresc să vă încarc cu prea multe detalii. Există totuși câteva puncte în care avem nevoie de anumite clarificări.

Aici Gorski se opri. Lui Manfred i se uscaseră gâtleejul. Felul pedant de a vorbi al lui Gorski îl scotea din sărite. De ce nu spunea pe față ce ași avea în mână? Acum pentru el era prea târziu; nu mai avea cum recunoaște că îl văzuse pe tânărul acela. Ar fi dat impresia că mărturisește asta doar fiindcă se simțea încolțit. Și în orice caz, cine îi putea garanta că Gorski l-ar fi crezut pe el? Doar se dovedise deja a fi un mincinos. Orice ar fi declarat acum, ar fi fost privit cu scepticism.

Gorski se așeză înapoi pe scaun.

— Potrivit declarației lui Ackermann, miercuri seara, când s-a întâlnit el cu Adèle, ea era în compania unui alt bărbat. L-a descris pe bărbatul respectiv ca având spre patruzeci de ani, cam la un metru optzeci, păr negru, tuns scurt, îmbrăcat într-un costum închis la culoare, cu cravată și un trenchi de culoare deschisă.

Gorski ridică din sprâncene și ridică palmele în sus.

— Așa că vă dați seama de ce sunt nedumerit, încheie el, apoi înclină capul, ca și când ar fi cedat în fața evidențelor. Ce haine purtați în seara aceea, domnule Baumann?

Manfred nu spuse nimic. Fu surprins câte idei îl străfulgerară într-un timp atât de scurt. S-ar fi putut preface surprins: *A, da, sigur, acum îmi aduc aminte! Am făcut câțiva pași împreună cu Adèle în seara aceea. Nu știu cum de mi-a ieșit din minte!* Doar că pe Gorski nu-l putea duce de nas cu astfel de șiretlicuri. Poate că, dimpotrivă, era momentul să se prefacă indignat. În definitiv, el era un membru respectabil al comunității și un profesionist căruia nu i se imputase niciodată nimic. Se săturase de insinuările lui Gorski. Dar Manfred nu avea fermitatea necesară pentru a putea adopta vreuna dintre aceste atitudini. Așa că nu făcu nimic, așteptând ca inevitabilul să se întâmple.

— Nu doresc decât să recunoașteri că ați văzut-o pe fată în seara respectivă, ca să putem trece mai departe, spuse Gorski.

— Probabil că băiatul mințea, zise atunci Manfred.

Gorski clătină încet din cap.

— Sper că sunteți de acord cu mine că ar fi o coincidență teribilă ca el să fi născocit pur și simplu un tip ale cărui semnalmente să se potrivească exact cu ale dumneavoastră. Și în orice caz, având în vedere că a venit la noi din proprie inițiativă, de ce să mintă?

— Poate că voia să arunce bănuiala asupra altcuiva.

— Nu prea cred, spuse Gorski, de parcă el și Manfred brusc ar fi trebuit să rezolve o enigmă împreună. Dar este o întrebare interesantă: de ce să mintă? Trebuie să concedezi, mă gândesc eu, că atunci când o persoană minte, trebuie să aibă un motiv pentru a face asta.

Preț de câteva clipe această ultimă replică pluti în aer între ei.

Manfred rămase cu ochii ațintiți asupra mesei. Tăblia melaminată era ciobită și avea de jur-împrejur o ramă metalică. Unii din cei care trecuseră pe acolo înaintea lui își scrijeliseră numele pe tăblie. Ce lucru curios, gândi Manfred, să-ți semnalezi în felul acesta trecerea pe-aici. Gorski oftă și se aplecă înainte, rezemându-se de masă.

— După ce acest personaj misterios s-a îndepărtat (în direcția blocului dumneavoastră, aș adăuga), Ackermann a întrebat-o pe Adèle cine era. Ea i-a răspuns că era un client al restaurantului și a adăugat: „un tip dubios”.

Manfred avu senzația că cineva îi dăduse un șut direct în stomac. *Un tip dubios*. Aceste cuvinte îl îngrețoșară. Cum să spună Adèle așa ceva? Doar relația dintre ei doi fusese mereu una bazată pe politețe, ba chiar cordială. El unul o tratase întotdeauna cu toată amabilitatea. Și oare nu fusese el cel care făcuse eforturi pentru a se face plăcut, astfel încât fata să priceapă că nu o privea doar ca pe o simplă chelneriță? Și pe lângă asta, în seara aceea petrecuseră câteva momente plăcute împreună, iar ea îi și spusese pe numele mic. Și după toate acestea să-i zică puștiului aceuia că e un tip

dubios! Povestea nu avea nicio noimă. Poate că Adèle zisese așa tocmai pentru că de fapt simțea o oarecare atracție față de Manfred și nu voia să-l facă gelos pe iubitul ei. Poate că tânărul se aprindea mai ușor și i-ar fi făcut o scenă. Asta se potrivea cu faptul că atunci când își spusese noapte bună, ea i se adresase cu „*Monsieur*” încercând în mod limpede să dea impresia că relația dintre ei era mai degrabă formală.

Gorski se opri și se uită la Manfred, dar cuvintele lui parcă trecuseră pe lângă el. Era clar că detectivul tocmai îi pusese o întrebare.

— Poftim? făcu Manfred.

Nu putea explica de ce se simțea atât de jignit de cuvintele lui Adèle, câtă vreme până atunci susținuse că nu avea niciun fel de sentimente față de ea. Dacă acesta era adevărul, de ce să se necăjească atât din pricina asta? Sau poate că Gorski trăsese aceeași concluzie ca și el în legătură cu acele cuvinte dureroase ale lui Adèle, și anume că relația dintre ea și Manfred era mai profundă decât ar fi vrut să recunoască, lucru care ar fi fost perfect de înțeles având în vedere diferența de vârstă și de statut social dintre ei.

Gorski clătină din cap.

— Domnule Manfred, v-am oferit o mulțime de ocazii ca să vă corectați declarația în legătură cu aceste evenimente. Tot ce doresc eu să aflu este ce a făcut *Mademoiselle* Bedeau înainte de această dispariție. Potrivit declarației dumneavoastră, în seara respectivă ați plecat de la Restaurant de la Cloche la scurt timp după plecarea fetei. Ați mers în aceeași direcție, și totuși pretindeți că nu i-ați văzut nici pe Adèle, nici pe tânăr. Iar acum vine Ackermann, care nu vă văzuse în viața lui, și ne oferă descrierea unui individ care are exact semnalmentele dumneavoastră. Trebuie să recunoașteți că singura concluzie pe care o pot trage este că îmi ascundeți ceva.

Oare ar fi fost, chiar și în acel moment, prea târziu ca să-și schimbe declarația?

— Înțeleg, spuse Manfred.

— Așadar susțineți în continuare că nu i-ați văzut nici pe Adèle Bedeau, nici pe Alex Ackermann în seara respectivă?

Manfred încuviință trist, dând din cap.

Gorski se ridică în picioare și se îndreptă spre ușă. Manfred crezu că tot chinul lui se sfârșise, dar Gorski strigă pe coridor să li se aducă două cești de cafea. Apoi se așază înapoi pe scaun și amândoi așteptară fără o vorbă până sosiră cafelele. Manfred se tot zgâia la numele scrijelite pe tăblia mesei. Poate că și ceilalți care trecuseră prin această încăpere înaintea lui simțiseră, la fel ca el, că sunt înghițiți de iadul sistemului judiciar. Și atunci impulsul de a-și scrijeli propriul epitaf pe tăblia mesei i se păru deodată mai puțin straniu.

Polițistul cu mustața pleoștită aduse cafeaua în două pahare de plastic și, fără să spună nimic, așează pe masă și câteva pliculețe de zahăr. Gorski desfăcu trei pliculețe și le goli în pahar. Lui Manfred i se păru caraghios faptul că detectivul își pune atât de mult zahăr în cafea. Gorski sorbi din pahar, apoi începu să vorbească din nou, aplecat peste masă, ochi în ochi cu Manfred.

— În seara următoare, cea în care a dispărut Adèle, continuă Gorski, de data asta turuind, Ackermann l-a văzut din nou pe bărbatul respectiv trecând de parcul din fața templului protestant și ascunzându-se apoi până la apariția lui Adèle în tufișurile care mărginesc parcul. Când au plecat pe scuter, bărbatul s-a repezit într-o intrare de bloc, clar încercând să se ascundă.

Manfred simți că ceva îl strânge de gât. Ar fi trebuit să spună ceva. Dar ce putea să spună o persoană acuzată pe nedrept?

— N-o fi văzut bine, spuse.

— N-o fi văzut bine? Întrebă Gorski clătinând ușor din cap.

Manfred se strădui din toate puterile să înfrunte privirea lui Gorski, dar până la urmă își lăsă ochii în jos. Pe buza paharului de cafea era o viespe care se mișca leneș, așa cum făceau viespile mereu în anotimpul acesta. Gorski se aplecă peste masă, sprijinindu-se în vârfurile degetelor răsfirate. Avea mâini mici și delicate. Viespea căzuse pe masă și acum se chinuia să se redreseze. Gorski își împinse scaunul în spate, se ridică în picioare și se rezemă de peretele din dreapta lui Manfred. Adoptă apoi un ton de conversație obișnuită, de parcă ar fi fost doi prieteni care își petrec timpul împreună cu un pahar în față, într-un bar. În seara aceea, îl informă el pe Manfred, Adèle și Ackermann vizitaseră un fel de cârciumă clandestină, așa s-ar fi putut numi, unde trăseseră zdravăn la măsea și fumaseră niște iarbă.

— După aceea au mers la o petrecere organizată în subsolul unei case de pe Rue de la Gare, continuă el. Ca să n-o lungesc prea mult, cei doi s-au certat, iar Ackermann a plecat. Aceea, spune el, a fost ultima oară când a văzut-o pe *Mademoiselle* Bedeau. Din câte am înțeles, mai târziu a plecat și ea de la petrecere și era cam amețită.

Manfred lăsă ochii în jos. Sorbi din paharul de plastic din fața lui. Cafeaua avea un gust scârbos. Viespea se tot învârtea în jurul marginii metalice a mesei. Manfred simți o ușurare băgând de seamă că acum întrebările nu se mai concentrau asupra a ceea ce făcuse el în seara aceea. Gorski dădea impresia că așteaptă răspunsul lui, dar Manfred nu spuse nimic. Ce se aștepta Gorski să spună el despre ceea ce făcuse Adèle în seara aceea?

— Desigur că vă dați seama de ce anume vă spun toate astea, spuse Gorski.

— Îmi pare rău, dar nu, răspunse Manfred.

— Rue de la Gare este la mai puțin de trei sute de metri de blocul dumneavoastră.

— Și?

— Spuneți că în seara aceea ați mers direct acasă.

— Da.

— Și ce ați făcut?

Manfred se gândi câteva clipe.

— O vreme am citit, apoi am băut un pahar sau două de whisky și m-am dus la culcare.

— Dar la televizor v-ați uitat?

— Nu am televizor.

— Ați sunat pe cineva?

— Nu.

— V-a sunat cineva?

— Nu.

— Ați vorbit cu cineva din bloc?

— Nu.

— Asta înseamnă că ați fi putut fi oriunde.

— Am fost acasă.

— Dar nu puteți dovedi asta.

Manfred ridică din umeri.

Gorski își bău și restul de cafea și puse cu grijă paharul înapoi pe masă.

— Ați nutrit vreodată anumite dorințe în legătură cu Adèle Bedeau? Întrebă el.

— Ce fel de dorințe?

Gorski îl fixă cu privirea, apoi spuse:

— Știți dumneavoastră ce fel de dorințe. Dorințe carnale.

Manfred nu putea să-i spună lui Gorski că își petrecea fiecare seară urmărind-o pe furiș cu privirea și că de multe ori, ajungând acasă, se masturba gândindu-se la sânii ei grei și la fundul ei mare.

— Categorical nu, răspunse el. Nu am decât respect pentru *Mademoiselle* Bedeau.

— Înseamnă că dumneavoastră considerați că a avea dorințe de natură sexuală în legătură cu o femeie ar fi o dovadă de lipsă de respect?

Manfred se simți asediat.

— Nu mă gândesc la Adèle Bedeau în felul acesta.

— Sunteți homosexual?

— Nu, spuse Manfred.

— Unii așa cred.

Asta nu era deloc o surpriză pentru Manfred. Auzise astfel de bârfe pe seama lui la bancă. Și lui Lemerre îi făcea plăcere să-l tachineze cu astfel de insinuări. Și-l putea imagina foarte bine pe frizer spunându-i foarte încântat lui Gorski că precis Manfred are astfel de înclinații.

— Nu sunt poponar, spuse el.

— Păcat, spuse Gorski, fiindcă ar fi mai puțin probabil ca un homosexual să fie implicat într-o astfel de infracțiune.

— Ce fel de infracțiune? întrebă Manfred ridicând puțin tonul.

Gorski nu luă în seamă întrebarea lui.

— Dar cu femeile cum stați? continuă. Aveți o amantă?

Lui Manfred îi veni în minte Alice. Brusc avu senzația că n-o s-o mai vadă niciodată.

— Nu, răspunse.

— Dar un bărbat la vârsta dumneavoastră are anumite nevoi.

— De acelea mă ocup singur, răspunse Manfred, scrâșnind din dinți.

— În ce fel? întrebă Gorski pe un ton cordial, curios, de parcă l-ar fi întrebat despre un hobby inofensiv.

Manfred își încleștă fălcile. Ar fi vrut să-i strige lui Gorski să înceteze. Era prea mult; nu suporta să se bage cineva cu picioarele în viața lui. Își încleștă mâinile atât de tare de marginea mesei, încât unghiile i se albiră.

— A fost vreodată Adèle Bedeau în apartamentul dumneavoastră?

Întrebarea căzu atât de brusc, încât Manfred rămase fără aer. Încercă să-și ascundă această reacție printr-un hohot de râs.

— Mă bucur că găsiți amuzantă ideea asta, domnule Manfred, continuă Gorski. Ultima oară când a fost văzută în viață, fata se afla în apropierea blocului dumneavoastră. M-ați mințit tot timpul că nu ați văzut-o pe *Mademoiselle* Bedeau în cele două seri, ceea ce m-a făcut să trag concluzia că există un aspect al relației dumneavoastră cu ea pe care ați dori să-l ascundeți.

— Nu am niciun fel de relație cu *Mademoiselle* Bedeau.

— Și atunci de ce mințiți în legătură cu ea?

Manfred nu răspunse.

— A fost Adèle Bedeau în apartamentul dumneavoastră vineri dimineață devreme?

— Nu, spuse Manfred. Nu a fost niciodată în apartamentul meu. Nici măcar nu știe unde locuiesc.

— Prea bine, spuse Gorski clătînând din cap ușor, de parcă Manfred l-ar fi dezamăgit.

Se dezlipi de peretele de care stătuse rezemat și ieși din încăpere. Manfred răsuflă ușurat. Inima îi bubuia să-i sară din piept. Încet-încet,

începu din nou să respire normal. Își șterse transpirația de pe frunte cu batista. Povestea asta începea s-o ia razna. I se făcu greață.

Apoi apăru ofițerul de la recepție și-i spuse să-l urmeze. Manfred porni înapoi în urma lui de-a lungul coridorului care ducea spre sala de așteptare. Polițistul apăsă un buton și ținu ușa deschisă până ce ieși Manfred.

— Trebuie să mai aștept? întrebă Manfred.

Polițistul clătină din cap și zise:

— Sunteți liber, puteți pleca.

Manfred rămase încă vreo câteva clipe în sala de așteptare, năuc. Era limpede: Gorski se juca cu el. Șovăi puțin înainte de a ieși. Nimeni nu încercă să-l oprească. Pe trotuar, la baza scărilor, se opri. Mâinile îi tremurau. Aerul de după-amiază târzie era încins. Stând acolo, în fața secției de poliție, Manfred se simți expus, dar niciunul dintre trecătorii răzleți nu-i acordă vreo atenție. De ce-ar fi făcut-o? Nu ieșea în evidență prin nimic. Era doar un tip oarecare ce se oprise să-și șteargă fruntea de transpirație într-o zi călduroasă. Se trase într-o parte, făcându-i loc să treacă unei femei îmbrăcate într-o rochie nord-africană, împreună cu cei trei copii ai ei.

Cincisprezece

Manfred se uită la ceas. Era patru și un sfert. De bună seamă că banca era încă deschisă. Cel mai bine era să se întoarcă la birou, ca să pună capăt bârfelor. Ar fi putut spune că fusese chemat pentru a identifica un suspect sau ceva de genul acesta. Putea chiar să facă haz de toată întâmplarea. Un om nevinovat asta ar fi făcut: ar fi mers înapoi la serviciu ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic deosebit. Sau poate că un om nevinovat ar fi fost atât de tulburat după ce fusese luat pe sus și dus la secția de poliție, că s-ar fi aruncat în primul bar și ar fi dat pe gât o tonă de alcool ca să se liniștească. Manfred porni pe stradă, dar nu spre bancă, ci în direcția opusă.

Îi trecu prin minte că Gorski în mod sigur pusese să fie urmărit. Dacă fusese cât pe aci să-l acuze oficial că ar avea ceva de-a face cu dispariția lui Adèle, nu i-ar fi dat drumul să plece de la secție fără să-l pună sub supraveghere. Manfred se opri pe neașteptate și privi împrejur. Nu zări niciun ins care să se ascundă repede într-o intrare de clădire sau să-și întoarcă iute privirea în altă parte. Nu zări niciun bărbat cu ochelari cu lentile fumurii rezemat de vreun felinar, citind ziarul. Dar desigur, erau niște stereotipuri. Până la urmă, oricine putea fi un urmăritor: femeia de cealaltă parte a străzii care tocmai își muștruluia băiatul, adolescentul care se învârtea fără rost pe lângă chioșc, bărbatul care se uita pe stradă din ușa unei agenții de turism, așteptând clienți. Dar, și mai probabil, se putea să nici nu fie o singură persoană, ci o echipă întreagă. Poate că Gorski deja le ceruse persoanelor care îl cunoșteau să stea cu ochii pe el și să-i comunice dacă Manfred se comporta ciudat. Trebuia să se poarte cât mai natural. Greșise încă de la început nepurtându-se firesc. Nu încetini pasul. Trebuia să se comporte exact ca și când n-ar fi fost urmărit. Cât putea fi de greu? În definitiv, nu trăia el de o viață întreagă ca și când ar fi fost urmărit, așteptându-se din clipă în clipă să fie somat să-și explice acțiunile sau să răspundă la vreo acuzație necunoscută? Nu se așteptase el mereu ca toți cei din jurul lui să fie chemați în orice moment ca să depună mărturie împotriva lui?

Trecu de o stradă laterală, apoi, ca și când așa i-ar fi venit lui în clipa aceea, se întoarse și o luă pe strada aceea. Era o stradă ca oricare alta, cu case care dădeau direct în trotuar. Din direcția opusă se apropia o bătrână cu batic pe cap și un câine mic și obez în lesă, dar altfel strada părea a fi pustie. Manfred aruncă o privire în spate peste umăr. Nu-l urmărea nimeni.

Pe strada aceea era un bar prăpădit pe lângă care mai trecea uneori. Nu intrase niciodată, dar localul exercitase dintotdeauna o anumită atracție asupra lui. Dădu colțul și intră, așa cum știuse în adâncul sufletului lui că va face încă de când ieșise din sediul secției de poliție. Înăuntru era întuneric și răcoare. În aer plutea un miros greu de carne și de tutun negru. Pereții, tavanul, ba chiar și luminile dinăuntru, toate erau de culoarea muștarului. Îndărătul barului era atârnată lista de prețuri pentru băuturi, dar și un calendar cu femei pe jumătate despuiate. Nimeni nu catadicsi să-i arunce măcar o privire. Manfred mătură încăperea cu privirea, apoi se așează la o masă de la perete. Atunci apăru și patronul, ștergându-și mâinile de șorț.

— *Monsieur?* spuse el, nici excesiv de prietenos, nici neprietenos.

Manfred comandă un pahar de vin roșu; apoi însă, când patronul tocmai dădea s-o ia din loc, își schimbă comanda, cerând o carafă întreagă.

— O carafă să fie, spuse omul.

Carafa și paharul fără picior îi fură aduse fără mare tam-tam. Manfred își umplu paharul până la buză și-l dădu pe gât. Era un vin ieftin, cu un iz metalic, dar pentru el veni ca o compresă rece pusă pe frunte. Își umplu din nou paharul și de data asta îl goli cu înghițituri prelungi. Închise ochii pentru câteva clipe, așteptând ca alcoolul să-și facă efectul și să-l liniștească. Apoi își dezmoști puțin gâtul. Mâinile încă îi tremurau, dar numai puțin.

La bar stăteau trei bărbați îmbrăcați în salopete de lucru și sporovăiau pe tema imigrației. Patronul mai intervenea și el în discuție în timp ce trebluia. La o altă masă ședea singur un bărbat într-un costum destul de ponosit și citea ziarul, bând vin alb. Ridică brusc ochii și-l surprinse pe Manfred uitându-se spre el. Dădu scurt din cap în semn de salut, după care își îndreptă atenția din nou spre ziar. Probabil că nu-l cunoștea pe Manfred, ci îl salutase doar așa cum salută un client dintr-un bar un alt client. Brusc, pe Manfred îl năpădi un sentiment de eliberare. Aici era un oarecare. Dacă s-ar fi ridicat de la masă și ar fi ieșit din bar, nimeni n-ar fi băgat de seamă, cu atât mai puțin n-ar fi comentat. Pentru cei de acolo, persoana lui nu însemna nimic.

Manfred își închipui cum ar fi să nu mai meargă la Restaurant de la Cloche. Ar fi putut veni în schimb aici, la Le Pot. Bineînțeles, în scurt timp patronul o să afle cum îl cheamă și o să-l întâmpine cu întrebarea „Ca de obicei?” sau poate chiar o să se repeadă spre el cu carafa de vin de cum avea să intre pe ușă. Bărbații de la bar o să-l considere în curând prea bun pentru ei, din pricină că stă la masă – aceeași în fiecare zi – în loc să bea la bar. Nu va trece mult și or să-i găsească o poreclă pe care or s-o folosească atunci când aveau să-l vorbească pe la spate. Nu, în mod cert anonimatul lui n-ar fi avut viață lungă. Singurul mod de a-și păstra statutul de anonim ar fi fost să

schimbe întruna barurile, doar că Saint-Louis nu era un oraș destul de mare și n-ar fi putut face asta de prea multe ori. În curând avea să ajungă din nou la un fel de rutină, vizitând un anumit bar într-o anumită seară a săptămânii. Ceea ce ar fi trebuit el să facă ar fi fost să plece din Saint-Louis pentru totdeauna, să se mute într-un oraș mare, cum era Strasbourg sau Paris, unde puteai să bei în fiecare seară în alt bar până la sfârșitul zilelor. Ideea era fascinantă. Și totuși, nici nu se punea problema să-și ia casa la spinare și să se mute din Saint-Louis, cel puțin nu câtă vreme povestea cu Adèle îi atârna deasupra capului. Ar fi fost ca și când ar fi încercat să se ascundă.

Manfred își mai turnă vin în pahar. Bărbatul cu ziarul se ridică și o luă spre ieșire, salutându-l în treacăt pe patronul barului. Manfred se miră că nu se simțea stingher în localul acela. În mod normal, într-o situație ca aceasta, ar fi avut nevoie de ceva de citit ca să-și îngroape capul și să evite orice contact vizual. Un ziar te poate face invizibil. Se gândi la porecla pe care i-o dăduse bunicul când era adolescent și se tot strecura prin colțurile mai întunecoase ale casei. Câteodată își scotea și pantofii, ca nu cumva să-i deranjeze pe bunici. Întotdeauna se simțise ca un impostor în casa lor, așa că făcea orice ca să nu atragă atenția asupra lui. Dar nu la fel făcuse și acum, în barul ăsta? Nu ocupase din nou o masă mai retrasă, lângă perete? Când ajungea la serviciu, se chinuia îngrozitor să pășească țațoș, așa cum îi șade bine unui „șef”, și să-și salute toți subordonații cu voce fermă. Și, în fiecare dimineață, se prăbușea în fotoliul lui de piele, lăsând să-i scape un suspin de ușurare.

Și totuși, reflectă el, în barul acesta mirosind a rânced, unde nu-l cunoștea nimeni, aici se simțea în largul lui. Se simțea ca un bărbat, era îndreptățit să intre unde voia și să bea o carafă de vin singur, la ora patru după-amiaza, într-o zi de lucru. Patronul localului luă paharul și cana de apă de pe masa alăturată, apoi o șterse fără grabă. Nici măcar o privire nu aruncă spre Manfred.

Manfred își termină vinul, dar nu avea chef să plece încă de acolo. Avea impresia că este într-o altă țară. Ridică mâna, cerând încă o carafă. La naiba cu Restaurant de la Cloche! În seara asta Pasteur va trebui să se lipsească de banii lui. Iar ceilalți n-aveau decât să-l bârfească cât poșteau. Treaba lor, dacă n-aveau altceva mai bun de făcut.

Sosi și cea de-a doua carafă și Manfred tăbări pe ea. Lucrurile trebuiau să se schimbe. Era sclavul rutinei, dar acum trebuia să se smulgă din ea. Ani de zile își spusese că n-avea ce face ca să schimbe lucrurile și că se purta așa cum îi dictau circumstanțele și firea lui. Dar de fapt se îmbăta cu apă rece. Nimic nu-l putea împiedica să facă ce dorea. Putea foarte bine să solicite băncii să fie transferat într-un alt oraș, într-un loc unde ar fi putut trăi fără

povara trecutului și unde să nu-i spună nimeni „Elvețianul”. Și de ce să se oprească aici? Își aminti că în adolescență murise de dorința de a scrie și că stătea treaz toată noaptea mângălind prin caietele lui. De ce să nu se apuce de scris de acum înainte? Poate că avea talent. Trebuia doar să-și redescopere pasiunea din tinerețe. Și asta nu era imposibil. De ani de zile câștiga bine și nu cheltuia decât strictul necesar. Avea economii substanțiale, mai mult decât suficiente pentru a se întreține ca scriitor ani în șir. Începu să uite unde se afla. În reveria lui, se și vedea așezat în fața unei mașini de scris, într-un *atelier* din Paris, cu fereastra deschisă sau plimbându-se pe o stradă pavată cu piatră cubică din Montmartre, îmbrăcat cu niște haine boeme, cu caietul în mână, salutând în chipul cel mai firesc târfele și negustorii din district. Și ce anume l-ar fi putut împiedica să facă asta? În clipa aceea fu adus înapoi cu picioarele pe pământ de un glas familiar. Era Lemerre, care se opri lângă masa lui.

— Ce-i, Elvețianule, ai început să bei prin spelunci? spuse el cu ostilitatea lui caracteristică.

Manfred se simți dezorientat, ca atunci când te trezește cineva brusc dintr-un somn foarte adânc. Nu apucă să-și spună că nu are de ce să se scuze față de Lemerre pentru că se afla în barul acela, fiindcă îndată, din obișnuință, începu să-i dea explicații:

— Păi... mai trec pe aici câteodată să dau pe gât un pahar după slujbă.

Regretă minciuna imediat ce o rosti.

Lemerre îi cântări vorbele cu o expresie de surpriză prefăcută, apoi își îndreptă privirea spre cele două carafe de pe masa lui. Manfred își aminti că frizeria lui Lemerre era la doar cinci minute distanță.

— Ciudat că nu te-am mai văzut pe-aci, spuse Lemerre și se întoarse spre patron. Dumneata l-ai mai văzut pe Elvețian pe-aicea, Yves?

Patronul clătină din cap abia perceptibil, ca și când n-ar fi avut nicio tragere de inimă să-i ofere lui Lemerre confirmarea pe care o aștepta.

Lemerre își frecă bărbia dublă și clătină din cap încet, cu totul nedumerit, apoi se îndreptă spre bar, unde patronul îi pregătise deja băutura. Manfred se crispa. Lemerre se angaja într-un schimb de glume fără perdea cu bărbaii de la bar. Pe urmă, coborând glasul, spuse ceva și toți bărbaii se întoarseră la unison și se zgâiră la Manfred, după care Lemerre le mai spuse ceva în șoaptă și toți izbucniră în râs. Manfred simți cum i se urcă sângele la cap. Ar fi vrut să sară în picioare și să o zbughească afară, dar nu-și plătise consumația, iar ca să poată pleca ar fi trebuit fie să meargă el la bar, fie să-l cheme pe patron. Scoase din discuție ambele variante.

Lemerre își dădu iute paharul pe gât și dispăru fără să-i mai spună nimic lui Manfred.

Manfred începu să simtă subit efectele negative ale vinului. Capul i se învârtea. În bar se făcuse liniște. Deodată clienții obișnuiți rămăseseră fără subiecte de conversație sau poate că îi stânjenea prezența în mijlocul lor a intrusului pe care nici măcar nu-l observaseră până atunci. Acum și locul acesta era pângărit și el nu mai era un anonim, ci un ins a cărui prezență fusese remarcată și al cărui comportament era urmărit cu atenție. Carafa era plină mai bine de jumătate. Ar fi fost ridicol să se ridice și să plece acum, după ce abia o comandase. Își umplu din nou paharul și se sili să-l bea. Încercă să-și reia reveria despre cum va evada din Saint-Louis, dar acum gândul că fie și pentru o clipă îi trecuse prin cap să fugă aiurea și să se facă scriitor i se părea fără noimă. Cu atât mai mult cu cât Gorski îi tot dădea târcoale. Își goli paharul de parcă în sinea lui ar fi închinat în amintirea acestui vis ce murise.

Avea lucruri mai presante cu care să-și ocupe mintea. Gorski luase deja declarațiile lui Lemerre și ale tovarășilor lui și era posibil să-i ia la întrebări din nou. Deja Manfred își încalcăse regula de aur, neizbutind să-și urmeze programul obișnuit. Iar acum, că Lemerre îl prinsese în flagrant, faptul avea să ajungă și la urechile lui Gorski. Detectivul avea cu siguranță să-l întrebe de ce venise în bomba asta dosnică unde nu putea fi văzut din stradă. De cine se ascundea? De ce se purta atât de diferit de la dispariția lui Adèle încoace? Manfred n-ar fi fost în stare să ofere nicio explicație plauzibilă. Chiar dacă nu l-ar fi surprins Lemerre aici, fusese o mare greșală că intrase în barul ăsta. Nu trebuia să mai facă și alte greșeli de acum înainte. Trebuia să revină la tabieturile lui obișnuite și să meargă la Restaurant de la Cloche ca de obicei. Se chinui să bea și restul de vin din carafă. Muncitorii de la bar plecară și, preț de câteva minute, Manfred și patronul barului rămaseră singuri în local. Spre deosebire de Pasteur, care își găsea ceva de lucru tot timpul, individul (Manfred îl auzise pe Lemerre spunându-i Yves) stătea cu brațele încrucișate și cu privirile pierdute undeva în spațiul de deasupra meselor. Era un bărbat scund, îndesat, neplăcut privirii, cu niște ochi mici și rotunzi. Tricoul cafeniu pe care îl purta era pătat cu grăsime sau muștar. Nu părea că se uită spre Manfred, și totuși acesta avea impresia că îi urmărește fiecare mișcare. Vinul nu-i mai dădea o stare de bine. Simțea că dacă ar fi trebuit să vorbească acum, limba i s-ar împletici în gură și ar bălmăji cuvintele. Nici el, nici patronul barului nu scoaseră o vorbă. Manfred aruncă o privire spre ceas, vrând parcă să sugereze că avea o întâlnire. Betelia pantalonilor îi apăsa pe vezică. Toaleta era în partea opusă a barului. Știindu-se privit de barman, Manfred simți că n-ar fi în stare să se ridice de pe banchetă și să traverseze încăperea. Se întreabă ce ar crede Alice despre el dacă l-ar vedea cherchelit în bomba aia, incapabil să ajungă până la baie ca

să se ușureze. Yves își desfăcu brațele și oftă sonor. Manfred se întrebă dacă avea să spună ceva.

Din fericire, în clipa aceea ușa se deschise și în bar intrară doi tineri de douăzeci și ceva de ani, vorbind despre șeful lor cu voce tare, disprețuitor. Patronul îi salută cu un singur cuvânt, „*Messieurs*”, ridicând ușor bărbia. Tinerii comandară două halbe de bere și se așezară la bar. Manfred profită de ocazie și, ridicându-se de la locul lui, porni spre toaletă. Când se întoarse, cei doi tineri tocmai discutau bătărbănește despre calitățile colegelor lor de serviciu. Nu-i acordau nicio atenție lui Yves și nici nu aruncară vreo privire prin încăpere. Manfred îi disprețui și în același timp îi invidie pentru dezinvoltura lor. Cei doi formau un fel de barieră între el și patron. Nu mai era el centrul atenției. Când în bar mai intră încă un client, un bărbat mai în vârstă, care se așază la una dintre mesele de lângă ferestrele înalte, acesta abia dacă îl băgă în seamă pe Manfred și, scoțându-și îndată ziarul, îl desfăcu cu grijă pe masă, în fața lui.

Manfred își termină vinul din carafă și plăți. Afară soarele deja cobora pe deasupra clădirilor, iar aerul se răcorise binișor. Îi ghiorțăia stomacul, dar nu mai avea timp să treacă pe-acasă ca să îmbuce ceva. Desigur, ar fi putut mânca la Restaurant de la Cloche, dar nu voia. Nu lua cina acolo niciodată și, dacă ar fi făcut-o acum, evenimentul ar fi fost cu siguranță comentat. În orice caz, n-ar fi avut timp să mănânce înainte de începerea nesuferitului joc de cărți.

Manfred intră în restaurant cam la aceeași oră ca de obicei. Lemerre și Cloutier erau deja acolo. Niciunul nu-l salută pe Manfred când trecu pe lângă ei. Lemerre amesteca absent cărțile și vorbea cu Cloutier cu voce neobișnuit de joasă. În circumstanțe normale, Restaurant de la Cloche ar fi fost unicul loc în care Manfred s-ar fi simțit în largul lui. Rutina lui era atât de bine înrădăcinată, încât nu mai trebuia să facă eforturi, așa cum i se întâmpla în alte locuri, ca să se poarte normal. De regulă ceilalți nu aveau nicio treabă cu el. Se apropie de bar. Pasteur probabil credea că nu se cuvine să-i pună în față băutura înainte de a o comanda. Așa cum făcea în fiecare seară, îl salută pe Manfred înclinând din cap:

— Ca de obicei? spuse.

Manfred răspunse:

— Da, ca de obicei.

În seara aceasta însă, aceste gesturi și replici familiare erau mai dificile, la fel și mersul până la bar, de parcă s-ar fi aflat într-un bar dintr-o țară străină, unde nu vorbea limba și nu înțelegea obiceiurile locului. Se simțea de parcă ar fi citit o propoziție dintr-un dicționar de expresii pentru turiști. Pasteur îi turnă băutura și puse paharul pe tejghea, după care se întoarse din nou la

ștersul paharelor. Manfred puse răceala lui Pasteur pe seama faptului că era băut. Lemerre îl informase de bună seamă pe Pasteur că se întâlniseră la „Le Pot”. Firește, nu era deloc treaba lui Pasteur dacă din când în când Manfred mai bea câte un pahar și în alte localuri, dar atmosfera aceasta glacială sugera că patronul se îmbufnase.

Ieșind din bucătărie, Dominique se strecură pe lângă Manfred și duse două *steak frites* unui cuplu care ședea la masa din colț. Manfred o urmări în oglinda de deasupra barului în timp ce fata puneă tacâmuri la două mese. Dominique era cum nu se poate mai diferită de Adèle. Era foarte slabă și nu avea sâni. Manfred reuși totuși să-i distingă prin fustă linia feselor mici. După ce puse farfuriile în fața clienților, fata rămase în preajma mesei, făcându-și de lucru până când cei doi îi mulțumiră și-i spuseră că nu mai au nevoie de nimic. Trecând din nou spre bucătărie, fata aproape că se lipi de tejghea, străduindu-se să lase cât mai mult spațiu între ea și Manfred.

— Cum se descurcă fata asta nouă? îl întrebă Manfred pe Pasteur.

Pasteur ridică privirea de parcă ar fi uitat că e și Manfred pe-acolo.

— Bine, răspunse el.

— Înțeleg că e nepoata dumneavoastră? spuse Manfred.

Nu știa nici el de ce mai continua conversația asta. Să fi fost doar o reacție perversă la răspunsul prea eliptic pe care i-l dăduse Pasteur adineauri sau era efectul alcoolului pe care îl băuse înainte? Simțise el că i se cam împleticise limba când rostise cuvântul „nepoată”.

— Așa e, răspunse Pasteur, fără a se mai uita spre Manfred.

Atunci își făcu apariția și Petit, care, ocupându-și locul obișnuit, își turnă un pahar de vin din carafa de pe masă. Manfred așteptă să fie invitat la masa lor, lucru care ar fi marcat începutul aceluia oribil ritual. Cei trei bărbați însă își apropiară capetele unul de altul, întinzându-se peste masă și începură să discute între ei. Pasteur își împături cu grijă prosopul pentru pahare, apoi, fără o vorbă, traversă sala și ocupă locul rămas liber la masa celor trei. Manfred rămase ținut locului, uluit. Urmări desfășurarea scenetei în oglinda de deasupra barului. Pasteur își ocupă locul la masă de parcă ar fi fost cel mai firesc lucru din lume. Lemerre așeză pachetul de cărți în mijlocul mesei, după care cei patru tăiară cărțile; ai fi zis că e un ritual pe care îl repetau de ani de zile. Niciunul dintre ei nu-i aruncă vreo privire. Obrajii lui Manfred ardeau. Toată povestea trebuie să fi fost pusă la cale dinainte împreună cu Pasteur. Ba chiar și nepoata trebuie să fi fost implicată, fiindcă fata ocupă îndată locul obișnuit al patronului din spatele barului, locul în care Pasteur nu lăsa niciodată pe nimeni. Ca să nu mai vorbim de Marie, care, jenată probabil, trebuie să se fi pitit pe undeva, prin bucătărie. Nu l-ar fi putut umili mai rău pe Manfred nici dacă-l acuzau pe față că el a omorât-o

pe Adèle. Firește, ar fi trebuit să meargă drept la masa lor și să le ceară socoteală. Ori poate se așteptau ca el să stea toată seara acolo, bându-și vinul de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic?

Inima îi bubuia în piept. Desigur, nimic nu le-ar fi făcut o plăcere mai mare decât ca el să facă o scenă, luându-i la întrebări, ca să-i poată apoi pune la îndoială nevinovăția. Manfred își și închipuia ce ar pricepe ceilalți clienți ai restaurantului dintr-o asemenea scenă. Ce s-ar mai distra! Iar cei patru ar continua să sadă liniștiți, cu cărțile în mână, făcând pe nevinovații. Atunci victoria lui Lemerre ar fi fost completă. Manfred era hotărât să nu le dea satisfacție. Nu era obligat să-și dovedească nevinovăția nici în fața lui Lemerre, nici în fața lui Pasteur, nici a nimănui altcuiva. Și ce dacă îl excluseseră din jocul lor nesuferit? N-aveau decât! Și n-aveau decât s-o dea înainte cu acele conspirații mărunte ale lor! Manfred își termină de băut paharul de vin și îi ceru fetei încă unul. Ea îi turnă vinul și îi așază paharul în față. Manfred îi mulțumi, apoi luă o înghițitură.

Fu o seară lungă, foarte lungă. Din timp în timp, Dominique mai ducea la masa de lângă ușa câte o carafă nouă de vin. Încet-încet, restaurantul se goli de clienții care luau masa, până ce singurii rămași fură Manfred și cei patru jucători de cărți. Zăngănitul de farfurii și tacâmuri dinspre bucătărie începu să se stingă. Singurul sunet care se mai auzea erau vocile celor patru lăcănând. Doar atât că lipseau glumele obișnuite pe care le făceau între două levate. Până și Lemerre se abținu să-i mai provoace pe ceilalți cum făcea de obicei. Ajungând aproape la fundul sticlei de vin, Manfred începu să-și dea seama că se cam clatină pe picioare. Îl durea spatele, cum se chinuia să stea țeapăn, rezemat de bar. Termină într-un final sticla de vin și ceru nota de plată. Chelnerița i-o puse pe tejghea, iar el plăti, lăsând de data aceasta în farfuria de cositor și un bacșiș generos. Nu-i reproșa fetei că luase parte la umilirea lui. Se putea ca ea nici să nu știe foarte bine semnificația complotului la care fusese complice. Dominique acceptă bacșișul cu un „mulțumesc” abia auzit și îi zâmbi; un zâmbet prin care își cerea scuze, așa îl interpretă Manfred.

Manfred își luă trendul din cuier și se îmbrăcă cu gesturi nesigure. Apoi se întoarse și porni bălăbănindu-se spre ieșire. Când trecu pe lângă ei, cei patru rămaseră ostentativ cu ochii lipiți la cărțile de joc.

Saisprezece

Manfred se deșteaptă cu o durere de cap. Gura îi era uscată ca iasca. Întinse mâna spre paharul de apă pe care îl ținea de regulă pe noptieră. Nu trecu prea mult până ce în minte îi reveniră întâmplările din seara anterioară. Se simțea amorțit. Lâncezi în pat ceva mai mult decât de obicei, ascultând sunetele care veneau din spatele blocului: pocnetele portierelor închizându-se, hurelul motoarelor pornind, ciripitul îndepărtat al păsărilor. Toate erau sunete normale, dar Manfred le auzea înăbușite, de parcă și-ar fi ținut capul sub apă.

Se ridică în capul oaselor și bău restul de apă din pahar. Hainele îi zăceau aruncate pe podea de-a valma, în loc să fie așezate pe scaun, acolo unde le punea de obicei, frumos împăturite. O fâșie orizontală de lumină se strecura în încăpere prin partea de jos a ferestrei, fiindcă acolo jaluzeaua nu ajungea chiar până la pervaz. Pe podea zăcea azvârlită o carte, cu paginile deschise ca un evantai. Probabil că o răsturnase el de pe noptieră. Manfred avu deodată senzația că nu se afla în camera lui, ci undeva în afară și că privea înăuntru, ca un detectiv care ar fi frunzărit niște poze făcute la locul unei crime. Apoi, deodată, se văzu pe el însuși în cameră, la bustul gol, rezemat de două perne, și senzația că este privit se acutiză. Scutură din cap și își șterse gândul acesta din minte. Probabil că senzația i se trăgea de la beția din seara trecută, pentru că băuse de trei ori mai mult decât de obicei. Și totuși, când se dădu jos din pat și o luă pe hol către baie, contrar obiceiului, își puse halatul, deși avea de făcut doar câțiva pași. Se simțea ca un actor jucându-și propriul rol. Nu-l îngrijora durerea de cap. Era difuză și pulsatilă, cu totul diferită de o migrenă, care îi dădea de regulă impresia că i s-au înfipt niște cioburi de sticlă în țeastă. Găsi în dulăpiorul din baie niște aspirine. Înghiți trei pastile, apoi se stropi cu apă rece pe față.

Porni dușul și pași în cabină înainte ca apa să se încălzească suficient. Își închipui membrii unei echipe de supraveghere făcând comentarii răutăcioase în legătură cu mărimea penisului lui. Clipocitul apei pe podeaua cabinei de duș era liniștitor. Se bucură atunci când peretele de sticlă începu să se aburească. Își întoarse fața spre jetul de apă și rămase așa, aproape de capul dușului. Trebuia să-și scoată din minte ideile astea prostești. Bineînțeles, existau mijloacele tehnice care permiteau supravegherea oamenilor în casele lor și fără îndoială că poliția deținea astfel de echipament, dar ideea că Gorski s-ar fi complicat atâta intrându-i în

apartament fără știrea lui numai ca să monteze niște camere de luat vederi ascunse era de-a dreptul caraghioasă. Oricât de vagi erau cunoștințele lui de drept, Manfred își dădea seama că pentru o astfel de operațiune ar fi fost nevoie de un mandat semnat de un magistrat, fără a mai pune la socoteală deplasarea unor oameni care să instaleze dispozitivele și să monitorizeze înregistrările. Cu siguranță, chiar dacă legea i-ar fi permis, Gorski nu ar fi recurs la astfel de măsuri. Pe de altă parte, exista și posibilitatea ca el să fi fost dus la secția de poliție în ajun tocmai în scopul desfășurării acestei operațiuni. Se putea ca Gorski să fi vrut să se asigure că nu se va întoarce acasă pe nepusă masă tocmai în timp ce se monta echipamentul.

Manfred se strădui să se concentreze asupra dușului. Își șamponă părul și se frecă pe spinare cu o lufă aspră, apoi luă capul dușului din suport și se limpezi de clăbucul ce i se adunase prin pliurile pielii. Ieși din dus și se șterse. Rezistă tentației de a-și pune din nou halatul și își înfășură în schimb un prosop în jurul mijlocului. Șterse de aburi oglinda de deasupra chiuvetei. Pielea îi era pământie, iar ochii injectați. La fel ca tatălui lui, barba îi creștea foarte repede. Îi plăcea ritualul de dimineață prin care își transforma chipul. În dimineața aceasta însă pielea îi era flască, iar mâinile îi cam tremurau, așa că fu nevoit să fie foarte atent să nu se taie în timp ce se bărbieria. Terminând, își tamponă ușor fața cu prosopul și parcurse înapoi drumul până în bucătărie tot înfășurat în prosop. Puse pe plită un ibric pentru cafea și aruncă o privire afară în parcul de joacă pentru copii. Poate că oamenii lui Gorski ocupaseră un apartament în blocul din față și-l fotografiau prin niște lentile supradimensionate pentru distanță. Gândul îl făcu să zâmbească crispat. Singurele încăperi din apartament ale căror geamuri dădeau spre parcul de joacă erau bucătăria și dormitorul, dar în dormitor Manfred nu se deranja să ridice jaluzelele aproape niciodată.

Se îmbracă, se pieptăne și își puse ceasul la încheietura mâinii. Întorcându-se în bucătărie, așeză pe masă doi croasanți într-un coșuleț, niște unt, gem, o farfurie și un cuțit. Își turnă cafeaua într-un bol mare și se așeză la masă. În timp ce mânca, privi roată prin încăperei. Nu se zărea nicăieri vreun semn că cineva ar fi mișcat ceva prin apartament, dar existau o mulțime de locuri în care s-ar fi putut ascunde o cameră. Manfred fu tentat să se ridice de la masă și să înceapă să cerceteze lustrele și orificiile de aerisire. I-ar fi fost însă imposibil să întreprindă o cercetare atât de minuțioasă încât să se convingă că nu există niciun fel de dispozitive prin apartament. Și apoi simplul fapt că le-ar fi căutat n-ar fi fost interpretat cumva ca un semn de vinovăție?

Era 8.07. Manfred se strădui să-și mănânce micul dejun în ritmul lui obișnuit, apoi, așa cum făcea în fiecare zi, ieși din apartament la ora 8.15. În

holul de la intrare, se opri în dreptul cutiilor poștale. Din fanta cutiei lui Alice se iveau câteva pliante. În mod ciudat, nu o întâlnește pe Alice dimineața decât o singură dată. Manfred era convins că figura ei i-ar fi atras atenția. Iar acum, din câte se părea, Alice nu-și golise cutia poștală. Probabil că exista o explicație simplă: poate că era plecată sau pur și simplu se săturase să tot arunce la gunoi prostiile care se adunau în cutia poștală.

Ajunghând în fața blocului, Manfred se uită în lungul străzii, căutând din priviri mașina sport a lui Alice. Nu băgase de seamă ce marcă era, dar era convins că ar fi recunoscut-o. Apoi, în loc să o ia spre dreapta, către bancă, Manfred porni în direcția în care mersese cu Alice în singura dimineață în care se întâlniseră. Foarte probabil că mașina ei era în parcare din spatele blocului. Poate că fiecare locatar din bloc avea câte un loc al lui. Dar decapotabila lui Alice nu era acolo. Manfred se muștră în sinea lui că venise să dea târcoale. Și totuși, în drum spre bancă, nu reuși să scape de gândul că era cam ciudat că nu o văzuse pe Alice prin bloc niciodată până să-i găsească bluza în uscător. Cu cât se gândea mai mult la felul în care se cunoscuseră, cu atât i se părea mai suspect. Era o coincidență prea mare faptul că o întâlnește întâmplător din nou în hol la doar câteva zile după întâmplarea din spălătorie. Apoi mai era și șarada aceea absurdă, cum că ar fi amuzat-o conversația lui stângace. Manfred se muștră fiindcă se lăsase dus de nas. Atunci chiar se felicitase în sinea lui, spunându-și că poate avea și el un anumit farmec. Ce neghiob fusese, un prostănac naiv! Și, ceea ce era încă și mai grav, chiar începuse să nutrească niște sentimente pentru ea. De când făcuseră cunoștință, parcă i se lumina sufletul când se gândea la ea. Și faptul că toate acestea se întâmplaseră de când cu povestea cu Gorski nu-i stârnise nici măcar o umbră de bănuială. Acum, analizând totul, îi era tot mai clar că și Alice fusese poate „plantată” în bloc de către poliție, în scopul de a i se vâri în suflet și de a-i câștiga încrederea. Se vede treaba că Gorski avea o părere foarte proastă despre el, de vreme ce crezuse că-i va cădea atât de ușor în plasă.

Și totuși, îndreptându-se spre bancă, Manfred nu rezistă tentației de a se uita peste tot, pe toate străzile, sperând să zărească mașina lui Alice. O parte din el încă își dorea s-o mai vadă. Un vânticel zglobiu înviora frunzele foșnitoare ale copacilor care străjuiau strada pe ambele părți. Manfred își încheie treciul. Înspre răsărit cerul începea să se întunece. Aspirinele pe care le luase nu-i atenuaseră deloc durerea de cap. Cu ochii numai în jos, spre trotuar, grăbi pasul. La bancă fu întâmpinat de un zid de tăcere. Angajații nici măcar nu se străduiră să dea impresia că discută în continuare între ei. Poate crezuseră că nici nu va mai veni în dimineața aceea și că nu vor mai auzi de el decât când va apărea pe pagina întâi a ziarului *L'A/sace*.

Manfred nu catadicsi să le dea binețe. O chemă pe Carolyn în biroul lui și îi ceru o cafea, aceasta fiind o altă abatere de la rutina lui obișnuită. În mod normal aștepta ca fata să-i aducă o ceașcă de cafea pe la mijlocul dimineții, dar în circumstanțele de față, abaterea aceasta era o nimica toată.

Carolyn îl privi îngrijorată și-l întrebă dacă se simte bine. Manfred se rățoi la ea, spunându-i că nu are nimic și regretă îndată că îi vorbise atât de aspru. Când fata reveni cu cafeaua, își ceru scuze și-i spuse că-l doare capul. Carolyn dădu din cap că a înțeles și se strecură afară din încăpere, dând impresia că-i este teamă să se întoarcă cu spatele la el.

Manfred își petrecu dimineața uitându-se la documentele de pe birou fără să le vadă. Probabil că era absolut evident și pentru alții că nu lucra nimic, își aminti de hotărârea pe care o luase, aceea de a se purta cât mai firesc, dar gândurile în legătură cu Alice îl tulburaseră din nou. Cu cât se gândea mai mult la toată povestea, cu atât se înfuria mai tare. Trecu în revistă de câteva ori toate întâlnirile lor și, cu cât se gândea mai mult, cu atât ajungea la concluzia că era vorba categoric de o conspirație. Prea se brodiseră perfect și momentul, și celelalte detalii (de pildă, faptul că în singura dimineată când o întâlnise, ea purta acea bluză bleu) și, mai presus de toate, ideea că o femeie ca Alice Tarrou ar fi putut fi interesată de el. Toate detaliile îi subminau dorința de a crede că femeia nu avea nicio legătură cu ancheta. Manfred mai întâlnise astfel de scenarii în nenumărate romane. I se părea puțin probabil ca poliția dintr-un orașel de provincie să apeleze la o astfel de tactică, dar faptele vorbeau de la sine. Durerea de cap începu să-l chinuie și mai tare. Tot ce îi povestise el lui Alice probabil că ajunsese la urechile lui Gorski, inclusiv ceea ce, în mod cu totul necugetat, îi spusese despre Juliette. În pofida hotărârii lui anterioare de a-și urma neabătut programul zilnic, se gândi că ar fi fost mai bine să nu fi venit la serviciu. Ce s-ar fi întâmplat dacă nu venea? Dacă ar fi dispărut și el la fel ca Adèle? Banca tot s-ar fi deschis. După câteva zile cei de la sediul central ar fi trimis pe cineva care să-l înlocuiască. S-ar fi bârfit puțin pe tema asta, apoi totul ar fi fost dat uitării. / ar fi fost dat uitării.

La prânz Pasteur nici nu-și ridică privirea din spatele barului atunci când Manfred intră în Restaurant de la Cloche. Dominique veni la masa lui, iar Manfred își comandă *andouillette*, ca de obicei. Majoritatea meselor erau ocupate, dar nu era agitația obișnuită de la ora prânzului. Oare din pricina prezenței lui să se fi stins așa atmosfera? Era convins că toată lumea din sală stătea cu ochii pe el, dar când ridica privirea din farfurie, nimeni nu se uita spre el. Cu toate acestea, Manfred simțea că toți clienții restaurantului aveau să răsuflă ușurați la unison după ce avea să plece el. Pasteur nu-i aruncă nici măcar o privire cât mănca, nici când își plăti consumația și nu pomeni nimic

despre întâmplările din seara trecută. Participarea patronului la acest joc al izolării lui era lucrul care îl necăjea cel mai tare pe Manfred. El îl considerase mereu pe Pasteur aliatul lui. E-adevărat, nu-l saluta cu mai mare căldură și nu-l trata preferențial în comparație cu ceilalți clienți. Dar din când în când, atunci când Lemerre era mai nesuferit, Pasteur îi arunca lui Manfred o privire conspirativă. Era un fundament foarte fragil pentru clădirea unei prietenii; totuși, Manfred îl considerase pe Pasteur prietenul lui.

Cu toate acestea, mai târziu, în timp ce se îndrepta spre bancă, starea lui de spirit se mai lumină puțin. Era o zi senină și nu se uita nimeni la el. Asta, își spuse Manfred, nu din pricină că oamenii îi evitau privirea, ci pentru că pur și simplu nu avea el nimic excepțional. Îl lăsase și durerea de cap, iar gândurile de mai înainte în legătură cu Alice îi păreau acum niște prostii. Era absurd să creadă că Gorski s-ar fi dat așa peste cap doar ca să-i întindă lui o cursă. O întâlnise pe Alice la doar o zi după vizita lui Gorski la el acasă. Manfred zâmbi gândindu-se cât de caraghioasă era ideea că Alice ar fi putut lucra pentru poliție. Desigur, întâlnirile lor fuseseră într-o anumită măsură o chestie de șansă, dar lucrul acesta, dacă se gândea mai bine, făcea ca întreaga poveste să pară de-a dreptul improbabilă. Dar oare nu la fel se întâmplă atunci când doi străini se întâlnesc prima oară?

Ajuns din nou la birou, Manfred scoase cartea de telefoane din sertarul de jos al biroului. Nu putea fi nimic rău în faptul că încerca să-și risipească bănuielele o dată pentru totdeauna. Nu trebuia decât să sune la toate firmele de articole de papetărie din oraș și să întrebe de Alice Tarrou. Dacă povestea ei era o minciună, atunci firma la care lucra ea nu avea să fie trecută în cartea de telefoane. Era foarte simplu. Manfred răsfoi paginile. Nu exista nicio firmă în Saint-Louis care să producă articole de papetărie. Găsi însă două tipografii; era aproape același lucru. Manfred ridică receptorul, ezită o clipă, apoi formă primul număr. Nu știa dacă Tarrou era numele lui Alice de după căsătorie sau cel de fată. Poate că la serviciu încă folosea numele fostului ei soț. Avea să întrebe pur și simplu de Alice. Dacă răspundea ea la telefon, avea să-i recunoască vocea. După aceea avea să închidă telefonul.

Formă primul număr. Telefonul sună ceva vreme, apoi în sfârșit răspunse o voce morocănoasă de bărbat.

— Aș putea vorbi cu Alice? întrebă Manfred.

— Care Alice? întrebă bărbatul.

Manfred șovăi.

— Nu știu sigur cum o mai cheamă, spuse. Mi-am scris pe o bucată de hârtie, dar cred că am pierdut-o.

— Ai sunat la alt număr, amice, spuse bărbatul. Nu este nicio Alice aici.

Apoi închise.

Manfred puse telefonul înapoi în furcă. Inima începu să-i bată mai repede. Încercă apoi celălalt număr. De data asta răspunse o tânără, care îi spuse că acolo nu lucra nicio Alice. Manfred își ceru scuze pentru deranj. Își trecu mâna peste bărbie. Barba i se simțea ca șmirghelul. Oare chiar să fi născocit Alice povestea cu firma de papetărie? Apoi își dădu seama că Alice nu-i spusese că firma își avea sediul în Saint-Louis. Manfred răsfoi din nou cartea de telefoane. Erau trei tipografii în Mulhouse. Manfred formă primul număr. Răspunse o fată.

— Aș putea, vă rog, să vorbesc cu Alice? întrebă Manfred.

— Alice nu e aici momentan, răspunse fata. Aș putea să vă ajut eu cu ceva?

Manfred nu spuse nimic. Nu se putea s-o întrebe pe fată cum o mai cheamă pe Alice.

— Nu, este o chestiune personală. Se va întoarce mai târziu?

— Nu știu sigur, spuse fata. Dacă îmi dați numărul dumneavoastră de telefon, îi spun să vă sune.

— Nu, nu este nevoie, spuse Manfred. Am să revin eu mai încolo.

Apoi puse telefonul în furcă.

Își petrecu restul după-amiezii refăcând conversația aceasta în minte de mai multe ori. Vocea lui nu avea nimic deosebit, dar fata avea cu siguranță să-i spună acelei Alice că persoana care sunase fusese un bărbat. Oare avea să ghicească Alice că el a fost? Poate că ei avea să i se pară un lucru firesc; totuși, Manfred n-ar fi vrut ca ea să descopere că-și băgase nasul urmărind-o și că sunase la ea la birou ca să o verifice. Oamenii normali nu se purtau așa. Și pe lângă asta, toată mișcarea aceasta fusese complet inutilă. Dacă nu suna din nou mai târziu, ceea ce categoric nu avea de gând să facă, nu putea să afle dacă era vorba despre aceeași Alice sau nu. Era un nume destul de comun.

Manfred o rugă pe *Mademoiselle* Givskov să încuie ea la sfârșitul programului și plecă de la serviciu mai devreme. Fu tentat să treacă din nou pe la Le Pot și să dea iute pe gât un pahar, dar îl opri gândul că putea da acolo peste Lemerre. Nu-i veni în minte niciun alt local potrivit, așa că intră într-un magazin alimentar și își cumpără două sticle de vin roșu. Cu excepția paharului pe care îl bea de regulă înainte de culcare ca să doarmă mai bine, nu avea obiceiul de a bea acasă. I se părea o chestie deprimantă. Cele două sticle zăngăneau de zor în punga cafenie de hârtie în care i le pusese vânzătorul. Manfred scoase una dintre sticle și o strecură în buzunarul exterior al trenziului.

Apropiindu-se de blocul lui, fu surprins să-l vadă pe Gorski ieșind pe ușa principală. Detectivul privi în jur, ca și când ar fi vrut să se asigure că nu-l

văzuse cineva, apoi porni spre el. Manfred nu știa ce să facă. Era prea târziu ca să mai traverseze strada, iar de ascuns nu avea unde să se ascundă. Și în orice caz, nu voia să-i dea lui Gorski impresia că-l evită. Așa că singura soluție era s-o țină drept înaintea. Detectivul nu dădu niciun semn că l-ar fi zărit. Apoi, când ajunseră la mai puțin de cinci metri unul de altul, Gorski dădu scurt din cap și trecu mai departe pe lângă el. Manfred nu se opri până nu ajunse în apartamentul lui. Dacă nu pentru el venise, ca să vorbească cu el, atunci ce căuta Gorski în blocul lui? Manfred puse cele două sticle pe masa din bucătărie. Destupă o sticlă și-și turnă un pahar. Apoi ieși pe balconul cu vedere spre parcul de joacă. Mașina sport a lui Alice era parcată în locul ei obișnuit.

Şaptesprezece

Gorski şedea în sala comună a secţiei de poliţie, în spatele ghişei de la recepţie, frunzărindu-şi notiţele luate în timpul interogatoriului. Nu-i plăcea să stea închis în biroul lui. Îi dădea impresia că se ţine deoparte de ceilalţi poliţişti şi îl indispunea gândul că aceştia ar putea să-l vorbească pe la spate. Unii dintre colegii lui nu-l puteau suferi nici acum din pricina statutului de fost protejat al lui Ribéry. Asta fusese în urmă cu douăzeci de ani, dar reputaţia lui de tip care se bagă pe sub pielea mai-marilor din poliţie încă stăruia, cel puţin printre angajaţii mai vârstnici.

La ghişeu şedea Schmitt. Avea un ziar deschis în faţa lui, pe masă. Gorski îi ceruse în repetate rânduri să nu mai citească ziarul sub ochii publicului, dar Schmitt nu-l luase în seamă, aşa că în cele din urmă Gorski îl lăsase în plata Domnului. Când Gorski îşi luase în primire postul în secţie, Schmitt fusese deja trecut la munca de birou din cauza unei probleme medicale greu de tratat şi nu făcea niciun efort ca să ascundă faptul că îl dispreţuia pe tânărul detectiv. În ce-l priveşte pe Gorski, el ar fi fost încântat să poată scăpa de Schmitt. De multă vreme visa să-l oblige să se pensioneze. Avea puterea să facă asta, dar îi lipsea apetitul pentru conflicte. În orice caz, o asemenea întreprindere ar fi provocat încă şi mai multe resentimente în rândul ofiţerilor mai în vârstă.

Fără a-şi ridica ochii din ziar, Schmitt spuse:

— Au sunat din Strasbourg. Au găsit un cadavru care plutea pe râu.

Spuse asta de parcă ar fi fost un lucru fără însemnătate care pur şi simplu îi ieşise din minte.

— Cum ai spus? făcu Gorski.

Se întorsese de douăzeci de minute la sediu, iar Schmitt abia acum catadicsise să-i dea vestea.

— Cică au pescuit un cadavru din Rin.

— Ce fel de cadavru? întrebă Gorski.

Nici măcar nu încercă să-şi ascundă iritarea. Nu era un lucru neobişnuit ca în Rin să fie găsit câte un cadavru, dar nici măcar Schmitt nu ar fi putut să ignore potenţială importanţă a acestei informaţii.

— O femeie. Mai mult nu ne-au spus.

— Nici vârstă, semnalmente, cauza decesului?

Schmitt ridică din umeri.

— Mie mi-a făcut impresia că taman ce-o pescuiseră.

— Și nu ai întrebat nimic?

Schmitt pufni prin mustață, de parcă nici măcar nu-i trecuse prin cap să facă una ca asta.

— Au lăsat un număr de telefon.

Schmitt începu să scotocească ostentativ printre lucrurile de pe masă. Găsi numărul scris pe un colț de hârtie și i-l întinse. Gorski îl înhăță și merse în biroul lui ca să sune. Se așeză pe scaun și se gândi ce avea să spună. Detesta să sune la secțiile de poliție din Strasbourg. Până și ofițerii de la recepție reușeau de fiecare dată să-l facă să se simtă ca un țopârlan din provincie. Nu că ar fi spus ceva anume; era vorba de tonul lor. Dar nu avea cum să evite telefonul ăsta. Răspunse o femeie.

— Sunt inspectorul Gorski din Saint-Louis și aș dori să vorbesc cu domnul inspector Lambert.

Și iată! Spre oroarea lui, femeia întrebă:

— Scuze, de unde anume sunați?

— Din Saint-Louis, Rinul de Sus, repetă Gorski. Recepționista îi făcu legătura. Gorski îl întâlnise pe Lambert cu mai multe prilejuri, dar cumva nu reușea să și-l amintească niciodată.

Lambert ridică receptorul.

— Georges! Cum o mai duci?

Gorski fu foarte încântat că Lambert își aducea aminte numele lui mic și îl salută și el prietenos.

— Am auzit că aveți ceva care m-ar putea interesa, spuse el.

— Poate, răspunse Lambert.

— Mai aveți vreo informație despre cadavru?

Lui Gorski îi păru rău că folosisese o expresie atât de formală. Cu asta anulase tonul cordial al conversației dintre ei de până atunci.

— Femeie, tânără, asta-i tot. Abia au scos-o din apă de câteva ceasuri. E pe masă, la morgă. Vino să arunci un ochi, dacă vrei.

Zece minute mai târziu, Gorski era deja pe șoseaua A35, îndreptându-se spre nord. Era foarte încântat. Nu era el cine știe ce expert în domeniu, dar știa că abia după câteva zile se formează în stomacul cadavrului gazele care îl ridică la suprafață. Faptul că fusese descoperit la o sută de kilometri în aval nu însemna chiar nimic. Un cadavru parcurgea adesea distanțe destul de mari până când rămânea agățat de vreo ramură sau era purtat de un curent care îl scotea la suprafață într-o porțiune a râului unde apa era mai puțin adâncă. Gorski era la fel de încântat și de felul în care îi vorbise Lambert, și de faptul că îl invitase imediat la morgă să vadă cadavrul împreună. Dacă totul decurgea bine, până seara putea afla momentul, cauza morții și poate și alte dovezi criminalistice.

Peisajul între Saint-Louis și Strasbourg era plat și monoton. Șoseaua era liniștită, așa că Gorski folosi timpul petrecut pe drum ca să-și pună ordine în gânduri în legătură cu Adèle. Dacă n-ar fi apărut Alex Ackermann, fata ar fi rămas o enigmă absolută pentru el.

În prima seară cei doi tineri trecuseră frontiera și meraseră în Basel, la un bar bine cunoscut colegilor lui Gorski din Elveția ca loc frecventat de fanii scenei alternative. Ackerman recunoscuse că o dusesse pe Adèle acolo anume ca s-o impresioneze. Apoi băuseră câteva pahare, iar el cumpărase puțin hașș de la un bărbat al cărui nume zicea că nu și-l amintește. Gorski nu încercă să-l strângă cu ușa pe tema asta. Nu-l interesa deloc cine știe ce mărunț furnizor de droguri și în plus voia să-i dea băiatului senzația că poate vorbi cu el fără teamă. După ce îi mărturisi această mică infracțiune, Alex se relaxă vizibil și-i spuse că asta era motivul pentru care nu venise mai devreme. Adèle din descrierea lui Ackermann era o persoană total diferită de chelnerița posacă de la Restaurant de la Cloche. Nu-i spusese lui Alex prea multe despre ea, dar altminteri era o fată volubilă, de viață. Ackermann mărturisi că se simțise puțin copleșit de ea. Cele două imagini ale lui Adèle nu prea se potriveau una cu cealaltă, dar Gorski își aminti cât de puțin știa din ce făcea propria lui fiică când ieșea cu prietenii ei. Poate că și ea umbla prin baruri rău famate și fuma iarbă. Ackermann i se păruse un tânăr destul de cumsecade, a cărui grijă principală era ca nu cumva părinții lui să afle de isprăvile sale. Dacă l-ar fi cunoscut în compania lui Clémence, nu și-ar fi făcut prea multe griji în privința lui.

Gorski se descurcă destul de greu cu sensurile unice din jurul secției de poliție din Rue de Nuée Bleue, lăsându-și până la urmă mașina la câteva străzi distanță. Lambert coborî imediat în holul de la intrarea în secție și îi strânse mâna calduros. Era un bărbat înalt, arătos, cu păr nisipiu și ochi de un albastru-deschis. Purta un costum scump, bine croit. Gorski fu mândru că și el era îmbrăcat elegant.

— Ei, cum stai cu ancheta? întrebă Lambert.

— Avem câteva piste, spuse Gorski.

Nu voia să recunoască faptul că nu se întrezărea nimic la orizont.

— Așa de rău merge? spuse atunci Lambert pe un ton mai degrabă compătimitor decât ironic.

— Da, un cadavru mi-ar pica la fix, spuse Gorski. Lambert sugerează să meargă până la morgă cu mașina lui. Îi mai puse lui Gorski câteva întrebări despre caz, dar când îi deveni limpede că acesta nu prea avea ce să-i spună, abandonă subiectul. Gorski se simțea rușinat. Se întrebă dacă nu cumva motivul pentru care cazul nu înainta deloc era propria lui incompetență. Ar fi vrut să-i ceară niște sfaturi lui Lambert, care de bună seamă că avusese de-

a face cu mult mai multe cazuri de acest fel decât el. Dar nu-l întrebă nimic, așa că petrecură ultimele minute până să ajungă la morgă în tăcere. Lambert își parcă BMW-ul într-o zonă interzisă din fața morgii și trecu prin holul cu biroul de recepție. Din câte se părea, cunoștea foarte bine coridoarele clădirii. Mergea atât de repede, încât Gorski mai că fu nevoit să alerge ca să țină pasul cu el. Fură întâmpinați de un tehnician într-un halat alb. Lambert îi explică de ce veniseră. Văzând că tehnicianul aruncă o privire întrebătoare spre Gorski, Lambert i-l prezentă cu aerul că și uitase pe moment că era și el acolo. Tehnicianul îi conduse până la un perete cu uși din oțel inoxidabil și îi informă că autopsia va fi făcută mai târziu, pe seară, dar puteau să asiste și ei dacă voiau. Gorski speră că nu va fi nevoie de asta. În primele zile după ce devenise detectiv, făcuse un act de bravadă și se oferise să asiste la autopsia unui sinucigaș. Spre amuzamentul medicului care efectua autopsia și al asistentului acestuia, la câteva minute după începerea autopsiei, Gorski începu să vomite. În chip misterios, se află despre acest incident și la secție, și săptămâni în sir Gorski fu nevoit să-și suporte colegii prefăcându-se că vomită în coșul de hârtii ori de câte ori intra el într-o încăpere. Tehnicianul deschise un compartiment și trase cadavrul afară. Gorski inspiră adânc. Își dădu seama pe loc că nu era cadavrul lui Adèle Bedeau. Fata aceasta era blondă și foarte slabă; i se vedeau coastele. Pielea ei căpătase o nuanță verzui-cenușie. Lambert întoarse privirea spre Gorski, care făcu semn din cap că nu e ea.

I se făcuse greață.

— E moartă de două săptămâni bune, zic eu, spuse tehnicianul.

— Îmi pare rău, amice, spuse Lambert. Parcurseră drumul înapoi până la secția de poliție în tăcere. Gorski avu impresia că Lambert se simțea jenat pentru el, fiindcă se dovedise atât de naiv încât să sară în mașină imediat. Ar fi putut foarte bine să stea și să aștepte în Saint-Louis până îi trimiteau măcar descrierea cadavrului. În schimb, el se repezise cu capul înainte, ca un copil care nu are răbdare și vrea să-și desfacă mai iute cadoul de Crăciun. Până ajunsese în Strasbourg, în mintea lui deja rezolvase cazul și se și vedea transferat la o secție de poliție din marele oraș. Însă, dacă nu s-ar fi repezit la Strasbourg doar ca să se bage în seamă cu polițiștii de aici, cum ar mai fi putut să-i spună apoi cu un aer nonșalant lui Céline că fusese până la Strasbourg?

Se despărți de Lambert în stradă. Acesta îi ură succes cu ancheta și îi spuse să-l caute dacă avea nevoie de ceva. Gorski îi mulțumi. Apoi își strânseră mâinile, iar Lambert dispăru înapoi în clădirea poliției.

Gorski porni înapoi spre Saint-Louis pe o rută ocolitoare, de-a lungul cursului Rinului. Conducea încet. N-avea niciun chef să se întoarcă la secție

și să fie nevoit să recunoască că mersese până în Strasbourg după cai verzi pe pereți. Parcă și vedea expresia batjocoritoare de pe chipul lui Schmitt. Apa maronie a fluviului curgea în stânga lui în ritm de înmormântare. În dreapta, câmpurile cultivate erau tunse periuță. Aerul mirosea dulceag, a bălegar. Gorski se dezumflase cu totul. Ancheta bătea pasul pe loc și el nu reușea să întrevadă nicio perspectivă de a o impulsiona în vreun fel. Iar dacă totuși ar fi ajuns la un rezultat, asta s-ar fi datorat numai norocului, nu vreunei inspirații subite. Toate căile de investigație fuseseră epuizate. Mai era doar Manfred Baumann; dar în afară de faptul că nu spunea adevărul, nu exista nicio dovadă reală care să facă legătura cu dispariția lui Adèle Bedeau.

Opri într-un refugiu de pe marginea drumului, puțin mai la nord de Saint-Louis și preț de câteva minute rămase în mașină, fumând. Apoi coborî din mașină și porni prin pădure, spre poiană. În timp ce înainta cu greu pe potecă, își spuse în sinea lui că poiana aceea era locul ideal pentru adunat gândurile. Dar mai era ceva. Se așeză ca de obicei pe trunchiul copacului prăbușit. Oare un polițist ca Lambert ar fi ajuns mai departe cu investigarea cazului? Colegul lui din Strasbourg ar fi adoptat cu siguranță o atitudine mai dură în relația cu Manfred Baumann, poate chiar l-ar fi arestat și i-ar fi smuls o mărturisire, ceva. Sau poate că ar fi organizat o reconstituire a întâmplărilor petrecute înaintea dispariției fetei. Convingerea lui Gorski era că munca polițistului era una bazată pe rutină, care presupunea respectarea unor proceduri. Pe de altă parte, se temea că neîncrederea lui în legătură cu orice formă de speculație era de fapt doar un mod de a se pune la adăpost împotriva eventualei bănuieli că în realitate nu era în stare să fie mai intuitiv în munca sa. În urmă cu douăzeci de ani dăduse greș, iar acum dădea greș din nou. Și cu toate acestea, refuza să-și schimbe metoda de lucru. În definitiv, ce anume îl adusesese din nou aici, în poiană? Oare nu sentimentul persistent că între dispariția lui Adèle Bedeau și uciderea lui Juliette Hurel exista o legătură? Gândul îi revenea în minte cu insistență, dar el îl îndepărta de fiecare dată. Și cu toate acestea, gândul nu-i dădea pace. Își stinse cu grijă țigara de trunchiul copacului și își aprinse alta.

Gorski disprețuia profund cultul intuiției, scuza perfectă pentru o gândire indisciplinată. Intuiția făcea parte din vocabularul folosit de polițiști pentru a-și învălui activitatea într-o aură de mister. Speculațiile nu duceau nicăieri. De la un „și dacă” se ajungea invariabil la altul și nu dura mult până când, pe baza unei supoziții fără noimă, începeau să se clădească noi și noi supoziții. Era ca deschiderea la o partidă de șah. După fiecare mutare pe care o făceau, numărul de mișcări posibile creștea exponențial. Pe Gorski nu-l tenta deloc să se piardă în lanțul lipsit de sens al presupunerilor, căci foarte probabil ar fi constatat ulterior că pornise de la niște premise false. În orice caz, modul

ăsta de a gândi îi dădea dureri de cap. Un lucru era cert: atașamentul lui încăpățânat față de empirism nu-l dusesese nicăieri. Dar nu pornise el încă de la început de la premisa că Adèle Bedeau era moartă, ba mai mult, că fusese omorâtă? Firește, era o ipoteză elementară, dar Gorski n-avea vreo dovadă în sensul ăsta nici acum. Dimpotrivă, lipsa oricăror dovezi ducea înspre concluzia diametral opusă, și anume că Adèle Bedeau era în viață și dispăruse pur și simplu. Nu de-aia se înflăcărase așa când Schmitt îi spusese de cadavrul din râu? Presupunerea lui s-ar fi dovedit întemeiată. Și atunci s-ar fi putut ridica singur în slăvi pentru instinctele lui bune. În drum spre Strasbourg, deja începuse să se felicite.

Aerul răcoros din pădure era încremenit. Un porumbel gulerat uguia fără încetare. Gorski privi în sus prin frunziș, dar nu zări nicio pasăre. Trase din țigară. Pământul era uscat iască. Preț de o clipă Gorski își închipui pădurea cuprinsă de flăcări și păsările nevăzute din jurul lui țâșnind brusc spre înaltul cerului ca să scape de pârjol. În clipa aceea auzi un foșnet în spatele lui, în tufiș. Tresări. Îl îngrozi gândul că ar putea apărea cineva, iar el ar fi nevoit să-și justifice prezența acolo. Aruncă o privire peste umăr. Nu era nimeni. Poate că fusese doar o pasăre sau un animal mișunând prin tufe. Se uită la ceas: era abia patru și un sfert. Nu se putea întoarce acasă. Clémence avea să vină de la școală și ar fi fost bizar să-și găsească tatăl acasă la ora aia. În ultimul timp, nu stătea mai deloc în căminul conjugal. Se ridică de pe trunchiul de copac și, fără niciun gând anume, porni în direcția din care auzise sunetul. În tufe se vedeau niște mure coapte și se opri să culeagă câteva, agățându-și mânecile sacoului în spini. Murele erau dulci și zemoase și aroma lor îi aminti de săptămânile pe care le petrecuse la fermă, pe vremea adolescenței sale. Înaintă cu greu prin tufișuri. După o vreme dădu peste o cărăruie năpădită de ierburi.

Douăzeci de minute mai târziu, ajunsese în dreptul unui zid de cărămidă înalt de vreo trei metri, acoperit de plante agățătoare. Cărămizile galben-deschis se fărâmițau și o mare parte din mortar se desprinsese, încât părea că numai iedera mai ținea în picioare zidul. Tufărișul prin care venise era atât de des, încât Gorski nu reuși să se dea în spate destul de mult cât să vadă ceva dincolo de zid, dar zări o ușă de lemn. Cândva fusese vopsită în albastru, dar mare parte din vopsea se scorojise de mult, lăsând lemnul golaș și aproape putred. Tufele crescuseră până la jumătatea ușii, iar balamalele erau acoperite cu pânze de păianjen vechi de când lumea. Era limpede că nimeni nu mai folosisese ușa de ani de zile. Totuși, Gorski își făcu drum printre hățișuri și încercă mânerul ruginit. Mânerul zăngăni sub palma lui, dar ușa nu se deschise. Lui Gorski îi trecu prin cap că ar putea escalada zidul. Erau destule crăpături în care și-ar fi putut sprijini piciorul, dar ideea

de a ateriza atât de puțin elegant în curtea cuiva nu-l atrăgea deloc. În plus, nu era deloc sigur că zidul nu se va prăbuși sub greutatea lui.

O luă spre nord, în direcția opusă față de Saint-Louis. Era convins că zidul mărginea terenurile din jurul moșiilor bogate de la periferia orașului. După trei sau patru sute de metri zidul se sfârși, iar în locul lui apărură niște grădini de legume, care păreau să aparțină caselor din apropiere sau poate erau închiriate de orașeni. Gorski o tăie de-a curmezișul, intersectându-se cu o cărare ce ducea spre șosea și reveni la locul în care ieșise din pădure. Casele din marginea nordică a orașului erau mari, impunătoare, ridicate departe de șosea. Niște ziduri de piatră și câțiva copaci impunători le asigurau intimitatea. De la uciderea lui Juliette Hurel încoace, cu excepția câtorva tâlhării, Gorski nu prea avusese prilejul de a vizita aceste proprietăți.

Recunoscu îndată numele scris pe cutia poștală din dreptul aleii care ducea spre una dintre case. Își puse pe el sacoul ca să-și ascundă petele mari de transpirație de la subraț. În timp ce se apropia de casă, pietrișul îi scrâșni zgomotos sub tălpi. Cu siguranță mai fusese în locul acesta, dar nu reuși să-și amintească amănuntele acelei vizite. Nu se simțea tocmai în largul lui apropiindu-se de casă, se aștepta cumva ca proprietarul să iasă și să-l ia la rost că-i încălcase proprietatea. Chiar și acum, când era inspector de poliție, se simțea intimidat în prezența burghezilor care trăiau în casele acestea impunătoare. De când se căsătoriseră, Céline îl critica întruna pentru apucăturile lui de sărăntoc, îl corecta tot timpul când vorbea și îl certa când se ștergea la gură cu dosul palmei sau când nu ținea tacâmurile așa cum trebuie. Drept urmare, Gorski era, cum îi plăcea lui Céline să spună, aproape pasabil din punctul de vedere al înaltei societăți, dar atunci când nu era ea de față revenea îndată la vechile lui năravuri, trădându-și originea printr-un anume servilism în prezența celor care îi erau superiori din punct de vedere social.

Gorski sună la ușă. Trecu un minut bun până când o servitoare îmbrăcată în uniformă îi deschise. Femeia îl privi interogator. Gorski rezistă tentației de a-și cere scuze pentru deranj și îi înmână cartea de vizită, cerând să vorbească cu *Monsieur* sau *Madame* Paliard. De cum păși în răcoarea holului de la intrare și inhală aerul greu al vechii case, își aminti de precedentă lui vizită în locul acela. Întrevederea avusese loc într-un salon în care ajungeai prin ușa din stânga lui. Era o încăpere mare, cu un tavan foarte înalt și cornișe complicate, cu candelabre demodate din alamă și mobilier cam țișător. Fereastră era un bovindou încadrat de niște draperii din catifea verde pal, iar deasupra șemineului mare trona o oglindă enormă cu ramă poleită. Gorski își amintea imaginea lui însuși, mai tânăr, reflectată în

oglanda aceea, așa cum o văzuse atunci. Își amintea și aerul răcoros și îmbâcsit din încăpere; era limpede că salonul nu era folosit decât rareori. Gorski le pusese lui *Monsieur* Paliard și soției sale câteva întrebări simple în legătură cu moartea lui Juliette Hurel. Paliard, își amintea, era avocat. Gorski remarcase că nu-l întâlnise prin tribunale, iar Paliard îi răspunsese că practică dreptul familial.

Servitoarea îl lăsă pe Gorski să aștepte în hol, apoi, când reveni după câteva clipe, îl conduse în salon. Locul arăta exact așa cum și-l amintea el. Aerul din încăpere era mort, de parcă nu-l mai tulburase nimeni de la ultima lui vizită încoace. Servitoarea îl informă că va veni și *Monsieur* Paliard în câteva minute și-i oferi ceva de băut cât timp aștepta. Gorski ceru un pahar cu apă.

— E foarte cald afară, spuse el, apoi îndată se muștră pentru că simțise nevoia să justifice o rugăminte atât de modestă.

Servitoarea dispăru și după o vreme se întoarse cu o tavă din argint pe care era o carafă cu apă cu gheață și două pahare. După plecarea ei, Gorski își turnă un pahar de apă și-l bău dintr-o înghițitură, încă era transpirat după plimbarea prin pădure, își scoase batista și se șterse pe frunte. Céline susținea că transpiratul era un nărav specific clasei de jos. Și probabil chiar era, fiindcă pe ea, în douăzeci și doi de ani de căsnicie, n-o văzuse niciodată transpirând.

Apoi apăru și bătrânul. În fiecare mână ținea strâns câte un baston, lăsându-se pe ele cu toată greutatea. Din nas îi ieșea un tub de plastic, lipit cu leucoplast. Pielea îi era galben-cenușie, iar obrații îi atârnavă. Cu toate acestea, Gorski îl recunoscuse imediat. În ciuda fragilității, bătrânul încă își păstra aerul autoritar. Ajunse cu greu până la o sofa și se prăbuși în ea, apoi îi făcu semn lui Gorski cu degetul îndoit să ia loc și el. Gorski se așeză. Starea de sănătate precară a lui Paliard îi întări impresia că vizita lui era intruzivă.

Paliard nu dădu semne că ar avea de gând să înceapă el discuția. Nu spuse nici „Ce pot să fac pentru dumneavoastră?”, nici „Cu ce v-aș putea ajuta, domnule inspector?” Numai cei pe care prezența unui ofițer de poliție îi intimidă începeau așa. Gorski aflase de multă vreme că bogătașii îi priveau pe polițiști de sus. Îi tratau așa cum în trecut i-ar fi tratat pe paznicii terenurilor de vânatoare sau pe rânđașii lor.

— Ai mai înaintat în grad de la ultima noastră întâlnire, domnule inspector.

— Da, spuse Gorski.

— Asta probabil spune mai multe despre mediocritatea forțelor noastre de poliție decât despre aptitudinile duminale speciale.

Pe buzele lui Paliard flutură un zâmbet subțire, însă efortul depus pentru a rosti aceste cuvinte îi declanșă o tuse șuierătoare din adâncul gâtului. Îi făcu semn lui Gorski să-i toarne un pahar de apă din carafa de pe masă. Gorski făcu întocmai și îi dădu paharul lui Paliard, care așteptă până ce respirația șuierată i se mai domoli puțin și abia apoi luă o înghițitură de apă. Gorski își aminti brusc de ceaurile pe care le petrecuse șezând în liniște alături de tatăl lui în ultimele clipe de viață ale bătrânului. Așteptă până ce Paliard își recăpătă suflul.

— Conduc o anchetă cu privire la dispariția lui Adèle Bedeau, spuse Gorski pentru a-și justifica vizita, deși ancheta pe care tocmai o desfășura el nu avea nicio legătură cu vizita lui, cel puțin nu o legătură pe care s-o poată explica prea ușor. În orice caz, Paliard îl ignoră.

— Îmi amintesc ultima oară când ai venit aici. N-am fost impresionat nici de dumneata, nici de soluția cazului pe care îl investigai. Cum o chema pe fată?

— Hurel. Juliette Hurel.

— A, da, spuse Paliard.

— Și pentru crima aceea a fost acuzat un vagabond, nu? Malou, dacă îmi amintesc bine.

— Așa este, spuse Gorski.

Era jenat că bătrânul își amintea atâtea detalii despre cazul acela.

— Fără nici cea mai mică dovadă, dacă îmi amintesc eu corect. O făcătură în toată regula.

— A existat un martor ocular care a declarat că omul se afla în zonă, spuse Gorski, dar fără convingere.

Paliard țățâi încet și clătină din cap.

— Sunt absolut convins că nici măcar o persoană cu o inteligență limitată ca dumneata nu ar acorda prea mult credit mărturiei unei babe care nu dorea decât să se bage în seamă.

— Dar Malou a fost judecat și a fost găsit vinovat, spuse Gorski.

— Și astfel dumneata simți că ai fost absolvit de orice răspundere. Minunat! spuse bătrânul.

Gorski nu zise nimic. Începea să regrete că venise la Paliard, mai ales că nici motivul vizitei lui nu era prea limpede. Până la urmă, nu din vina lui se ajunsese la condamnarea lui Malou. El fusese obligat să urmărească orice pistă, la fel cum fusese obligat să informeze mai departe ce declarase văduva. Nu el hotărâse ca Malou să fie pus sub acuzare, nici ca Malou să fie găsit vinovat. Dar nu avea nimic de câștigat dacă îi spunea toate astea lui Paliard.

— După cum v-am spus, începui din nou, acum anchetez dispariția lui Adèle Bedeau.

Paliard clătină din nou din cap.

— Îmi vine greu să cred că până și o persoană ca dumneata ar putea crede că aș fi în stare să furnizez vreo informație în legătură cu acest subiect. Cred că de fapt te afli aici pentru că ai impresia că există o legătură între aceste două cazuri. Așa stând lucrurile, este clar că și dumneata ești convins că Malou a fost condamnat pe nedrept.

Gorski își dădu seama că nu va putea scoate nimic de la Paliard până când nu va concede că bătrânul are dreptate în această privință.

— Așa este, spuse Gorski.

Probabil că era prima dată când recunoștea asta în fața altcuiva decât a lui Céline. Și, într-un fel, simți o ușurare.

Paliard nu afișă nicio urmă de satisfacție după ce repurtă această mică victorie.

— Am citit în presă că actuala anchetă nu duce nicăieri, prin urmare crezi că acel caz pe care n-ai izbutit să-l rezolvi în urmă cu douăzeci de ani ar putea arunca o lumină asupra cazului actual.

Faptul că Paliard rostea cu voce tare exact ceea ce îi trecuse și lui prin minte făcea ca ideea să sune cât se poate de ridicol, așa cum se și temuse Gorski.

— Înseamnă că te agăți de-un fir de pai.

— Da, asta fac, spuse Gorski.

— Cel care nu se agăță de-un fir de pai se îneacă până la urmă, rosti Paliard uitându-se la Gorski.

Avea niște ochi mici, albaștri-deschis. Gorski avu impresia că vorbele lui Paliard sunau puțin a încurajare.

— Domnule inspector Gorski, în câteva minute va apărea în ușă infirmiera mea și-ți va spune că întrevederea noastră s-a sfârșit. Îți sugerez ca, dacă ai vreo întrebare, să mi-o pui acum.

Gorski își dădu seama că nu mai are nimic de pierdut. Paliard n-avea cum să-și facă o părere și mai proastă despre el decât cea pe care tocmai o exprimase.

— De la proces încioace mă tot întorc în poiana unde a avut loc crima. Este un lucru fără noimă, firește, dar mă gândeam că poate ne-a scăpat ceva din vedere. De fapt, cred că speram să-mi vină o inspirație subită.

Gorski se opri preț de o clipă, așteptându-se ca Paliard să-l înțepe cu vreo remarcă sarcastică. Bătrânul însă nu zise nimic.

— După un timp, mă duceam acolo din obișnuință. De multe ori nu mă gândeam deloc la caz sau mă gândeam la cine știe ce alt caz la care lucram în

momentul respectiv. Este un loc foarte liniștit. Cu greu ar putea găsi cineva un loc mai potrivit pentru o crimă.

Gorski simți că începe să divagheze. Spre mirarea lui însă, Paliard îl asculta cu toată atenția.

— Acum, de când cu dispariția fetei ăsteia, am început să mă gândesc din nou la cazul Hurel. Un lucru e clar: dacă făptașul nu a fost Malou, atunci adevăratul ucigaș este încă în libertate. În urmă cu douăzeci de ani eram convins că autorul crimei trebuie să fi fost cineva din zonă. De aceea n-am crezut niciodată că Malou era vinovatul. Ca atare, s-ar putea ca ucigașul să locuiască încă pe-aici, pe undeva, asta, bineînțeles, dacă mai este în viață. Așa că, atunci când a dispărut Adèle Bedeau, n-am avut cum să nu mă întreb dacă nu cumva era același ucigaș și dacă nu trecuse din nou la acțiune.

Aici Gorski ridică din umeri, apoi continuă:

— Așa cum spuneți și dumneavoastră, mă agăț de orice fir de pai.

Paliard nu spuse nimic.

— Adineauri m-am dus iar în pădure. Fără niciun motiv anume, am luat-o în altă direcție decât de obicei și m-am pomenit în fața ușii din zidul care mărginește proprietatea dumneavoastră.

În clipa aceea ușa se deschise și intră o femeie tânără îmbrăcată într-un halat albastru.

— Mă tem că trebuie să plecați acum. *Monsieur* Paliard nu poate primi vizite atât de lungi. Îl epuizează.

Îndreptându-și degetul mare spre infirmieră, Paliard spuse:

— Îi place să vorbească despre mine de parcă n-aș fi de față.

Gorski zâmbi discret.

— Mă tem că v-am făcut să pierdeți timpul. Am venit dintr-un impuls de moment. Îmi pare rău că v-am deranjat.

Paliard făcu un semn din mână.

— Nu face nimic. Conversația m-a mai înviorat. Puteți să mai treceți pe aici. Doar...

Fu întrerupt de un nou acces de tuse.

Infirmiera se repezi din celălalt capăt al încăperii și se opri posesivă lângă pacientul ei.

— Domnule inspector! rosti ea pe un ton ferm.

Gorski încuviință și se ridică în picioare. Paliard tușea, scuipând în toate direcțiile. Gorski îi ură o zi bună și ieși fără să mai aștepte să-l conducă cineva. Oricât îl luase bătrânul peste picior, era bucuros că venise aici. Deși vizita nu dusesese la nimic concret, măcar era preocupat de anchetă. Avu senzația că lipsea ceva din încăperea aceea ca un mormânt. Îi veni în minte îndemnul lui Ribéry: caută întotdeauna ceea ce lipsește. Pietrișul îi scrâșnea

sub tălpi, la fel ca în urmă cu douăzeci de ani. În aer stăruia un iz greu de salcâm galben. Și în clipa aceea își aminti că în casa aceea trăia și un băiat, un adolescent. Făcu stânga-mprejur și aproape că alergă înapoi de-a lungul aleii. Ușa de la intrare nu era încuiată. Servitoarea apăru pe coridor din capătul holului.

— Domnule inspector, nu puteți...

Dar Gorski n-o luă în seamă. Ușa salonului era deschisă. Paliard era tot pe sofa, cu o mască de oxigen pe față. Se chinuia să respire cât de cât, cu o mână ciolănoasă încheștată pe brațul sofalei; cealaltă mână și-o pusese pe piept. Infiriera se agita în jurul lui. Când îl zări în pragul ușii, femeia îi spuse foarte ferm să iasă.

Optsprezece

Manfred urâse zilele de sâmbătă toată viața lui. În timpul săptămânii, chiar dacă nu-ți plăcea ceea ce făceai, mergeai la serviciu fiindcă așa trebuia, fiindcă n-aveai încotro. Oamenii se adunau laolaltă la locurile lor de muncă cu un sentiment comun de resemnare. În aceste condiții era relativ ușor să dai impresia că ești un membru normal al societății. Dar în weekenduri lucrurile stăteau altfel. Se presupunea că trebuie să te distrezi, să iei parte la activități sănătoase în aer liber, la evenimente familiale sau sociale. Manfred nu gustase niciodată astfel de activități. Dacă citea o carte sau mergea la cinematograful nu era fiindcă îi făceau plăcere aceste lucruri, ci pentru că așa își mai umplea timpul. Îi era groază de diminețile de luni, când angajații băncii se delectau povestind câte făcuseră la sfârșit de săptămână. Fiecare părea hotărât ca el să fie cel care storsese maximum de plăcere din ceasurile lui de libertate. Iar Carolyn, când îi aducea cafeaua, îl întreba de fiecare dată pe șeful ei dacă se distrase în weekend. Manfred o asigura de fiecare dată că da. Dacă ea insista, îi spunea uneori că a fost la Strasbourg, la cinematograful, și astfel curiozitatea fetei părea satisfăcută. Atunci se apuca să-i povestească și ea cu lux de amănunte ce făcuse în weekend până când Manfred nu mai rezista. Asculta doar cu o ureche ce-i spunea fata și deseori încerca să-și închipuie ce-ar zice Carolyn dacă i-ar spune pe cel mai firesc ton că de fapt fusese la un club rău famat unde se angajase într-un act sexual cu o fată cam de aceeași vârstă cu ea, pe care nici măcar nu catadicsise s-o întrebe cum o cheamă.

Sâmbăta asta însă nici nu se puse problema ca Manfred să meargă la Simone. Îl îngrozea gândul că acest aspect al rutinei lui săptămânale ar putea ajunge la urechile lui Gorski. În plus, din seara aceea petrecută în compania lui Alice, atracția sordidă pe care o exercita stabilimentul din Strasbourg asupra lui dispăruse cu totul, iar Manfred începu să se simtă într-un fel rușinat că pusese piciorul pe-acolo vreodată. Trebuia să-și schimbe programul de weekend cu totul.

Începu prin a-i telefona bunicii ca s-o anunțe că nu va veni la prânz duminică. Femeia nu încercă să-și ascundă dezamăgirea. Manfred îi explică că are o întâlnire cu o prietenă.

— O prietenă? repetă *Madame* Paliard. Ce fel de prietenă?

Manfred se așteptase ca bătrâna să fie încântată la auzul veștii. În schimb, în tonul ei se ghicea neîncrederea.

— O femeie care locuiește în bloc cu mine, îi explică el.

— Înțeleg, spuse ea, de parcă expresia ar fi fost un soi de eufemism. Și n-ai putea să te întâlnești cu prietena asta a ta altcândva? Bunicul o să se supere foarte tare. Nu se simte prea bine în ultima vreme. Știi că se mai înviorază când vii pe la noi.

— Sunt sigur că o să-i treacă, spuse Manfred.

Regretă însă imediat că-i vorbise atât de tăios.

Știa, de bună seamă, că cea care avea să fie dezamăgită că nu-l vede va fi ea.

— Poate reușesc să trec în timpul săptămânii, spuse Manfred. Joi seara, de exemplu?

Dacă trecea pe la ei atunci, putea evita să fie exclus din nou de la partida de cărți.

— Lasă, asta e, răspunse bătrâna. Ne vedem duminica viitoare.

Manfred puse telefonul în furcă. Era furios pe bunica lui, dar era și bucuros că nu acceptase propunerea lui de a trece pe la ei în timpul săptămânii. Rutina lui era suficient de dată peste cap și așa. Hotărî să spele haine în după-amiaza aceasta. Nici măcar Gorski n-ar fi putut interpreta drept o ciudățenie modificarea zilei în care își îndeplinea Manfred această sarcină gospodărească. Rămăsese ca Alice să treacă pe la el duminică pe la două ca „să facă ceva împreună”. Manfred habar n-avea ce-ar putea însemna „să facă ceva împreună”, dar exista categoric posibilitatea ca povestea respectivă să se prelungească până duminică seara, când obișnuia să-și spele hainele. Spera să nu fie cazul; cu toate acestea, era prudent din partea lui să se pregătească pentru o astfel de eventualitate. Coborând pe scara din spate spre spălătorie, cu sacul de haine murdare în mână, îl cuprinse o neliniște crescândă. De regulă își spăla rufele duminică seara tocmai pentru că atunci nu era nimeni în spălătorie. Dar poate că sâmbăta dimineața aveau să fie acolo o grămadă de locatari, cu care ar fi trebuit să se angajeze în schimburi de amabilități. Din fericire însă, încăperea era pustie. Cel mai probabil vecinii lui erau ocupați să stoarcă maximum de plăcere din ziua de sâmbătă.

Manfred își îndesă iute cămășile și chiloții într-o mașină de spălat și șosetele împreună cu celelalte haine în altă mașină. Se așeză, ca de fiecare dată, pe scaunul de plastic de lângă ușă și își deschise cartea să citească, dar nu reuși să se concentreze. Își făcea griji ca nu cumva să apară Alice. Nu avea niciun chef să asiste la sortarea lenjeriei ei de corp, dar dacă femeia venea în spălătorie, el nu avea cum să se retragă și ar fi fost nevoiți să stea de vorbă vreme de vreun ceas, până își terminau ciclul mașinile de spălat, epuizând toate subiectele despre care ar fi putut discuta a doua zi. Fără îndoială că

Alice ar trata întreaga situație în chipul cel mai firesc cu putință, dar pe Manfred scenariul îl îngrozea. Hotărî să meargă sus, în apartament, și să revină pe când își vor fi terminat mașinile ciclul de spălare. Nu era un lucru neobișnuit ca cineva din bloc să nu stea să-și păzească rufele. De multe ori când cobora el în spălătorie mașinile mergeau, iar uneori avea impresia că rufele erau lăsate în mașini cu ceasurile. Lui Manfred astfel de obiceiuri îi displăceau profund. În câteva rânduri chiar lăsase câte un bilețel anonim prin care condamna această practică. Avea așadar să se întoarcă să-și ia hainele după ce terminau mașinile de spălat. Își petrecu următoarea oră plimbându-se încolo și-ncoace prin apartament, fără stare. Până la urmă hotărî să-și petreacă seara de sâmbătă la Strasbourg. Dacă tot îi spunea lui Carolyn adesea că merge la cinematograful, asta trebuia să facă. Era sigur că Gorski îi urmărea fiecare mișcare și că interpreta orice abatere de la tabieturile lui într-un sens negativ. În orice caz, n-avea niciun chef să-și petreacă seara închis în casă.

Intră în spălătorie exact când mașina își încheia programul de spălare. Un domn tocmai își îndesa rufele într-una dintre mașinile libere. Era un bărbat trecut de șaiszeci de ani pe care Manfred îl văzuse de multe ori plimbându-și micul terrier în jurul parcului de joacă din spatele blocului. Suspecta că animalul lui era cel care își lăsase nu de mult excrementele în casa scării, dar, cum nu avea nicio dovadă, nu spuse nimic. Spălătoria era prea strâmtă ca să se poată învărti amândoi prin ea, așa că Manfred rămase în ușă până ce bărbatul termină de încărcat mașina. Niciunul dintre ei nu scoase un cuvânt. Celălalt porni mașina de spălat, după care, spre ușurarea lui Manfred, plecă. Contrar obiceiului lui, Manfred își îndesă hainele ude făcute ghem în sac și le duse sus, la el. Avea pe balcon un suport vechi de rufe, pe care îl desfăcu și-l folosi ca să-și atârne cămășile pe el. Cam într-o oră soarele avea să ajungă în balcon, așa că aveau să se usuce foarte repede. Manfred se aplecă pentru o clipă peste balustrada metalică și văzu decapotabila lui Alice parcată jos. Fu tentat să aștepte acolo, pe balcon, poate avea șansa de a o vedea pe Alice ieșind din bloc și urcându-se în mașină. Ar fi fost un lucru cât se poate de normal să-i facă semn cu mâna și să o salute cu voce tare. Dar, firește, el nu ar fi făcut niciodată așa ceva. Dimpotrivă, s-ar fi lipit iute cu spatele de peretele balconului, de teamă ca ea să nu-l prindă spionând-o. În parc copiii se jucau, făcând tărahoi. Câteva arăboaice ședeau pe o bancă și sporovăiau. Una dintre ele se întoarse și se uită în sus, spre balconul lui. Manfred intra repede în bucătărie.

Când plecă el spre gară ca să ia trenul de 17.35, mașina lui Alice dispăruse din parcare. Manfred se întrebă pe unde tot umbla femeia asta. Poate că se dusesse să se vadă din nou cu nesuferitul ăla de fost bărbat al ei. Manfred își

cumpără biletul și ajunsese pe peron ceva mai devreme decât de obicei, ca să încerce să-și dea seama dacă este sau nu urmărit. Era o seară plăcută. Spre est, deasupra Baselului, cerul căpătase deja o nuanță trandafirie. Un bărbat pe la vreo treizeci și cinci de ani îmbrăcat elegant aștepta pe peron, ținând în mână dreaptă un ziar împăturit. Manfred nu-și amintea sigur dacă bărbatul fusese acolo când sosise el pe peron. Trecu prin fața lui și merse până la capătul peronului. Mai erau câteva persoane în jur, dar bărbatul părea că evită cu tot dinadinsul să privească spre Manfred. Când se apropie de el pentru o clipă, bărbatul se întoarse și se uită în sus, spre panoul de plecări. Trenul spre Strasbourg urma să sosească peste două minute.

Manfred se opri în spatele bărbatului în ușa micii săli de așteptare. Nu avea nicio îndoială că tipul își dădea seama că îl supraveghea. Îl amuza ideea că reușise să inverseze rolurile. Era absolut sigur că fiecare mișcare pe care o făcea era observată și raportată ulterior lui Gorski, cum ar fi că nu fusese deloc intimidat de faptul că era urmărit. Într-adevăr, se purtase ca un om cu conștiința curată. Când trenul opri, bărbatul nu mai avu încotro și fu nevoit să urce primul; era o dovadă limpede a faptului că deja știa unde mergea Manfred. Pentru o clipă Manfred fu tentat să rămână pe peron și să privească trenul plecând din gară cu detectiv cu tot. Și-l imagina pe polițist începând să țopăie și să lovească cu pumnii în ușa ca să coboare, apoi dând ochii rușinat cu Gorski și spunându-i că și-a pierdut prada. Însă oricât îl amuza pe Manfred ideea, asta i-ar fi stricat iluzia întreținută cu atâta grijă că se purta ca de obicei. În plus, ar fi fost al naibii de ciudat ca, după ce cu doar câteva minute mai devreme își cumpăraseră bilet, să nu mai urce în tren.

Bărbatul se așezase la un capăt al vagonului. Dădea impresia că este cu totul absorbit de cititul ziarului. Manfred se așeză în celălalt capăt al vagonului și își scoase cartea din buzunarul treniului.

Bărbatul nu-și ridică ochii din ziar nici măcar o singură dată. Și, de altfel, de ce să se uite spre Manfred, când știa prea bine că acesta urcase în tren?

În timp ce trenul gonea printre sate, Manfred își dădu seama că planul lui pentru seara aceea avea o imperfecțiune. O să fie urmărit în timp ce se va îndrepta spre cinematograful. Asta în sine nu era o problemă. La nevoie, avea să-și aducă aminte cu ușurință actorii și acțiunea din filmul pe care avea să-l vadă. Dar, cum călătoria aceasta avea scopul de a da impresia că mergea frecvent la Strasbourg ca să vadă câte un film, ar fi putut fi întrebat ce filme mai văzuse cu alte ocazii, când, la ce cinematograful și așa mai de parte. Iar informațiile erau foarte ușor de verificat. În plus, exista un cinematograful și în Saint-Louis, la mai puțin de cinci sute de metri de blocul lui. De ce să facă optzeci de minute cu trenul doar ca să vadă un film, când putea face același

lucru în apropierea casei? Manfred hotărî să cumpere din gară un ziar, ca să se asigure că nu se duce la un film care rula și în Saint-Louis.

Își și imagina cum va decurge interogatoriul:

Ai cumpărat un ziar când ai ajuns în gară?

Da. Voiam să văd ce filme rulează.

Așadar nu știai ce film vei vedea înainte de a urca în tren ca să mergi în Strasbourg?

Nu.

Și atunci de ce n-ai mers la cinematograful din Saint-Louis?

Nu m-a interesat niciunul dintre filmele care rulau aici.

Ce filme rulau?

Și-așa aveau să-l prindă cu minciuna. Se decise, în schimb, să meargă direct la unul dintre cinematografe (cel mic de pe Rue du 22 Novembre unde rulau tot felul de filme străine obscure) și să-și cumpere un bilet pentru următoarea proiecție. Dacă îi mai rămânea ceva timp de pierdut, avea să bea un pahar de vin sau să ia masa la vreun mic restaurant din apropierea cinematografului. Ce putea fi mai normal de-atât?

Când trenul intră în Strasbourg, Manfred deja era foarte încântat de el însuși. Bărbatul cu ziarul coborî primul din vagon. Manfred o luă pe urmele lui. Omul traversă iute peronul împreună cu puhoiul de lume, fără să se uite o dată în urmă. După cum părea, era grăbit. Aruncă din mers ziarul împăturit într-un coș de gunoi. Asta chiar că era o ciudățenie. De ce nu lăsase ziarul pe bancheta trenului, dacă tot îl terminase de citit? Se putea ca, știind că fusese recunoscut, asta să fie un semnal stabilit dinainte pentru vreun alt detectiv care aștepta în gară. Manfred hotărî pe loc să se ia după el. Fu nevoit aproape să alerge ca să nu-l piardă pe bărbatul care traversă cu pas hotărât platforma din beton din Place de la Gare. Pentru o clipă Manfred jubilă la gândul că de-acum el făcea regulile jocului. Omul ajunsese pe Rue de Marie Kuss fără să încetinească pasul. Nu se uită peste umăr nici măcar o clipă.

Manfred se ținea la vreo douăzeci de metri în urma lui. Bărbatul nu era greu de urmărit, pentru că era înalt și purta un costum deschis la culoare, din pânză de in. De fapt, chiar sărea în ochi. După câteva minute intră într-o braserie. O femeie atrăgătoare care stătea la o masă de lângă fereastră se ridică în picioare. Pe masă, în fața ei, se vedea un pahar de vin. Cei doi se salutară și se sărutară pe buze, după care bărbatul luă și el loc și chemă chelnerul. Manfred rămase mut, privind scena de pe trotuar, din fața braseriei. Chelnerul se apropie de ei. Bărbatul comandă ceva de băut, apoi, aruncând o privire pe fereastră, îl văzu pe Manfred pe trotuar. Pe chip i se așternu o expresie de mirare, de parcă ar fi încercat să-și aducă aminte

unde-l mai văzuse, dar privirile lui nu stărniră mai mult de o secundă asupra lui Manfred, căci imediat își îndreptă atenția spre însoțitoarea sa. Dintr-odată Manfred își dădu seama cât e de caraghios. Nu putea să mai rămână acolo și să tragă cu ochiul la cei doi. Și ce rost ar fi avut să facă asta? Întorcându-se brusc pe călcâie, se ciocni de o femeie care se îndrepta în direcție opusă. Femeia îl boscorodi în barbă.

Brusc îl pări o poftă grozavă de alcool. Nu doar de un pahar de vin, cum bea de obicei, ci de ceva care să-l matolească repede. Intră pe o alee unde era sigur că avea să găsească un bar. Aproape că dădu buzna în primul local, o văgăună slab luminată, unde clienții veneau să bea pur și simplu ca să se îmbete. Se simți atât de ușurat când ajunse în fața tejghelei, încât pentru o clipă nu-i veni în minte ce să comande. Barmanul îl privi impasibil.

— *Monsieur?* spuse el.

— Un whisky, te rog, spuse Manfred.

Barmanul întinse brațul, arătând spre nenumăratele sticle din spatele barului.

— Nu contează, spuse Manfred, încercând să nu-și trădeze nerăbdarea. Oricare.

Barmanul încuviință, alege o sticlă de whisky și turnă agale în pahar. De cealaltă parte a tejghelei, Manfred nu mai avea răbdare. Îi tremurau mâinile, îi venea să strige la barman să se grăbească. Barmanul îi puse paharul în față. Fără să-i mai pese de aparențe, Manfred dădu hulpav băutura pe gât, apoi expiră încet, cu ochii închiși. Whisky-ul îi încălzi gâtulejul, apoi îi alunecă până în stomac. Când deschise ochii, îl văzu pe barman, care îl privea în continuare impasibil.

— Încă unul? întrebă el.

Manfred încuviință recunoscător. Dădu pe gât la fel de repede și al doilea pahar, apoi și pe-al treilea. Își găsi un taburet pe care se așeză. Al patrulea pahar îl bău mai încet. Ce tâmpit putea fi! Făcuse din călătoria asta la Strasbourg o șaradă, un spectacol pus în scenă pentru un singur spectator. Și cu toate acestea, reprezentarea lui nu fusese privită nici măcar de o singură persoană, nu exista niciun martor care să-i raporteze lui Gorski mișcările lui. Nu avea nicio importanță dacă mergea la cinematograful ori la localul lui Simone sau dacă rămânea aici, în bomba asta, și bea până se făcea criță. Nu se uita nimeni la el. Nimănui nu-i păsa unde era el și ce făcea. Nici măcar barmanului, care n-avea nicio treabă că el era hotărât să se matolească de tot. Niciuna dintre acțiunile lui nu avea să fie menționată și analizată în fața unei instanțe. Nimic din ceea ce hotărâ el să facă nu avea relevanță pentru nimeni altcineva decât pentru el însuși. Și totuși, chiar dacă își dădea seama

de toate astea, nu alesese el un bar fără ferestre de pe o străduță dosnică, unde nu putea fi văzut de nimeni?

Se răsuci și cercetă locul pentru prima oară. Localul era murdar și cenușiu. Până în momentul acela avusese impresia că era singurul mușteriu, dar de fapt localul era ticsit de bărbați cu chipuri întunecate, în diferite stadii de ebrietate. Cât timp examină el încăperea, niciunul dintre ceilalți clienți ai barului nu-i aruncă vreo privire. Devenise invizibil. Își bău paharul de whisky și mai comandă încă unul. Se simțea amețit.

La un moment dat avu o tentativă de a începe o conversație cu barmanul, un tânăr cu o figură sinceră, plăcută, care nu părea că ar respinge ideea de a face conversație cu el, doar că Manfred nu prea reușea să-i urmărească răspunsurile, așa că în scurt timp discuția se stinse de la sine. Mai târziu, la bar, lângă Manfred se așeză un bărbat care comandă un *pastis*. Tipul purta un costum cu vestă, iar din buzunarul de la piept i se ȳtea o batistă lila. Cu mișcări ezitante, ȳși așeză servieta pe podea, la picioarele lui, și se chinui să-și toarne în pahar niște apă dintr-o carafă mică. Nu prea mai știa ce se ȳntâmplă cu el, iar Manfred comentă ceva pe tema asta. Omul ȳși ȳntoarse capul spre cel care emisese acele sunete, apoi se opri o clipă, ȳncercând să se concentreze, după care se ȳntoarse ȳnapoi la paharul lui fără un cuvânt. Manfred repetă ce spusese mai ȳnainte, de data asta dându-i tipului și un ghiont zdravă ȳn braț, aproape de umăr.

Omul ȳntoarse capul spre el, ȳținându-se de teighea.

— Te cunosc de undeva? ȳntrebă.

Manfred rânji spre el.

— Baumann e numele meu, Manfred Baumann.

Bărbatul privi prin el. Manfred se gândi să-l invite să meargă ȳmpreună la localul lui Simone. Părea genul de individ cu care i-ar fi plăcut să-și petreacă seara în oraș.

Nouăsprezece

Gorski își puse trei lingurițe de zahăr în ceașca de cafea. Céline îi aruncă o privire dezaprobatore. Ea nu bea cafea și îi spunea neîncetat lui Gorski că o să facă diabet de la atâta zahăr. Era ora opt. Era îmbrăcat numai în cămașă; sacoul și-l pusese pe spătarul scaunului. Cafeaua îi stârni pofta de tutun. Ar fi fost prima țigară pe dimineața aceea, dar nu îndrăzni să și-o aprindă la masă. Nu că vreunul dintre ei ar fi mâncat ceva. Gorski își simțea întotdeauna stomacul întors pe dos dimineața. De regulă își cumpăra un croasant sau *pain au chocolat* de la brutăria de pe Rue de Mulhouse, pe care îl mânca după ce ajungea la serviciu, pe la ora zece. Céline își turnă ceaiul și se așeză și ea la masă. Abia dacă se mai văzuseră din seara evenimentului de la magazinul ei.

— A ieșit frumos prezentarea, spuse Gorski.

— Mulțumesc că ai venit, spuse Céline.

Avea un fel ciudat de inexpressiv de a vorbi, așa că lui Gorski de multe ori îi venea greu să-și dea seama dacă Céline era sarcastică sau nu. Hotărî să ia de bună ceea ce îi spusese soția lui.

— Mi s-a părut că a ieșit foarte bine, adăugă el.

Céline ridică sceptică din sprâncene. Categorical încă nu-i trecuse supărarea pe el.

— Ai avut vânzări bune? o ținu el înaintea.

— Nu despre vânzări este vorba, spuse ea. E vorba despre promovarea brandului.

Céline vorbea deseori despre „promovarea brandului”, dar Gorski nu prea pricepea ce înseamnă asta.

— Bineînțeles, spuse el, sorbind din cafea.

Céline se ridică în picioare.

— Sper că n-ai de gând să ieși din casă cu cravata aia, spuse ea.

Gorski rezistă tentației de a o repezi.

— Ba chiar așa aveam de gând să fac, răspunse cu voce egală.

Céline clătină din cap a exasperare și ieși din bucătărie fără o vorbă. Câteva minute mai târziu, Gorski auzi ușa din față închizându-se și motorul mașinii ei pornind. Sorbi din cafea, apoi își aprinse o țigară. Era sâmbătă, așa că erau slabe șanse ca fiica lor să se arate la față înainte de prânz. Gorski scoase un flacon de pansamente gastrice din buzunarul sacoului și trânti două într-un pahar cu apă. Se uită la ele cum bolborosesc în pahar până ce se

dizolvară, apoi ridică privirea. Clémence stătea în ușa. Purta o pijama veche de-a lui, cu mânecile suflecate până la coate. Gorski nu-și putu ascunde bucuria de a o vedea. Era limpede că fata coborâse doar când o auzise pe maică-sa plecând.

— Te arde stomacul? Întrebă ea.

— Un picuț, răspunse Gorski.

— Ar trebui să mănânci mai sănătos. Arăți îngrozitor.

— Zău?

Clémence se așeză la masă. Gorski îi turnă și ei cafea. Nu știa ce să-i spună. Petreceau destul de puțin timp numai ei doi, iar atunci de regulă nu făceau decât să se distreze ca doi copii, făcând haz de Céline pe la spatele ei. Poate că fata coborâse fiindcă avea să-i spună ceva. Clémence se ridică în picioare și găsi în cutia pentru pâine o bucată de baghetă. Ciuguli puțin dintr-un colț, lăsând firimiturile să cadă pe podea.

— Ce planuri ai pentru astăzi? o întrebă Gorski.

Încercă să rostească întrebarea pe tonul cel mai neutru cu putință, ca și când n-ar fi vrut să-și bage nasul în treburile ei.

Clémence se uită la el.

— Mă întâlnesc cu niște prieteni la Mulhouse.

Gorski încuviință din cap, dar de fapt habar n-avea ce fel de prieteni avea Clémence și nici ce făceau ei împreună când se întâlneau. Își aminti ce-i povestise Alex Ackermann despre serile petrecute împreună cu Adèle Bedeau. Sigur, Adèle era mai mare decât Clémence, dar la vârsta fiicei lui el deja trecuse prin experiența împreunărilor stângace cu Marthe, la fermă. Gândul că fiica lui s-ar putea deda unor astfel de lucruri îl îngrozea de-a dreptul.

— Vrei să te duc eu cu mașina? Întrebă.

Clémence zâmbi cu indulgență.

— Nu. O să luăm toți trenul. Mersi oricum.

Fata mai luă o gură de cafea și se întoarse în camera ei.

La ora zece Gorski se afla din nou pe aleea care ducea la reședința familiei Paliard. De data aceasta își luase măsuri de precauție, dând un telefon înainte. Totuși, fără să poată spune din ce motiv, își lăsase mașina pe șosea, nu intrase cu ea pe alee. Infirmiera îi deschise ușa. Femeia nu se străduia deloc să pară binevoitoare.

— Aveți doar zece minute, îi spuse ea.

Paliard îl aștepta în salon. Era și mai pământiu la față decât în ajun. Infirmiera veni pe urmele lui Gorski, dar se opri lângă ușa.

— Mă bucur să te revăd, inspectore. Scuză-mă că nu mă ridic în picioare.

— Nicio problemă, spuse Gorski.

Nu reușea să-și dea seama dacă bunăvoința din tonul lui Paliard era prefăcută sau nu. Bătrânul îi făcu semn să ia loc. Pe masă fusese așezată o tavă din argint, pe care erau o sticlă de sherry și două pahare.

— Bei un păhărel cu mine, inspectore? spuse Paliard.

Deși era încă devreme, Gorski încuviință, dând din cap. N-ar fi vrut să-l indispună pe bătrân în vreun fel. Cum ședea pe sofa, Paliard se trase cu greu mai pe margine și turnă două pahare mari de sherry. Gorski își luă paharul și îl ridică în sănătatea lui Paliard. Hotărâse să treacă direct la chestiune.

— Vă mulțumesc că m-ați primit din nou, *Monsieur* Paliard, începui. Am o singură întrebare să vă pun.

Paliard îl întrerupse.

— Înainte de a începe, inspectore, dacă îmi permiți, am și eu o întrebare pentru dumneata. Vagabondul acela, Malou... Ce s-a întâmplat cu el?

Gorski aruncă o scurtă privire spre infirmieră.

— Nu știu sigur dacă avem timp și pentru asta.

— Nu-ți face griji în privința ei, spuse Paliard. E angajata mea. Poate că nu se comportă ca atare, dar așa este. Deci, era vorba despre prietenul nostru Malou.

— A murit în închisoare, spuse Gorski.

Paliard dădu din cap.

— Și dumneata n-ai făcut nimic pentru a-l reabilita?

Gorski ridică din umeri.

— Cazul era deja închis. N-ar mai fi avut nimeni nimic de câștigat dacă aș fi zgândărit niște răni vechi.

— Cum să nu? spuse Paliard. Dar ai spus chiar dumneata că dacă nu Malou a fost făptașul, înseamnă că adevăratul criminal este încă în libertate. Oare nu cumva te-ai ferit să deranjezi pe cineva? Poate că te-ai temut să nu rămâi cu vreo pată la dosar care să-ți pericliteze ascensiunea rapidă în cadrul poliției?

Gorski rămase cu gura căscată. Paliard ridică din sprâncene.

— Ei? îl îmboldi el.

— Am făcut și eu ce-am putut. Cert este că n-a mai apărut niciun alt suspect. Nu mai aveam nicio altă pistă.

— Și totuși ai continuat să revii mereu și mereu în pădure?

— Da.

— Și n-ai găsit nimic?

— Nu.

— Atunci de ce ai venit acum aici?

Gorski sorbi din paharul de sherry. Era cumplit de dulce. Pentru o clipă uitase care fusese scopul vizitei lui aici.

— După cum vă spuneam, am să vă pun o întrebare. Ieri, după ce-am plecat, mi-am adus aminte că aveți un fiu. Când am venit atunci aici, i-am pus câteva întrebări.

Paliard nu spuse nimic.

— Mă întrebam unde este acum, continuă Gorski.

— Ce ai de discutat cu el?

Gorski nu-și pregătise niciun răspuns pentru această întrebare.

— Când am venit ieri din pădure, am ajuns la ușa aceea din zidul care mărginește proprietatea dumneavoastră. Aș avea dreptate dacă aș spune că ușa aceea n-a fost dintotdeauna în starea deplorabilă în care se află acum?

Paliard încuviință.

— Ceea ce m-a frapat, continuă Gorski, este că poarta aceea dă direct spre pădure.

Gorski își dădea seama că asta nu era cine știe ce descoperire.

Paliard zâmbi vag.

— Ai dreptate într-o anumită privință, inspectore, și anume că băiatul își petrecea tot timpul în pădurea aceea. Dispărea și stătea acolo toată ziua, cel puțin până la crimă. Însă nu era fiul meu.

Gorski așteptă ca bătrânul să continue. Ridică din sprâncene întrebător.

— Era nepotul meu.

— Nepotul dumneavoastră?

— Da. Manfred.

— Manfred? repetă Gorski. Manfred Paliard?

— Nu, Manfred nu este un Paliard. Numele lui de familie este Baumann. E fiul neisprăvitului ăluia de elvețian care a nenorocit-o pe fiică-mea.

Gorski își trecu palma peste frunte și oftă prelung.

— Ciudat băiat! Și ciudat a și rămas, dacă mă întrebi pe mine.

Gorski dădu din cap.

— Dacă vrei să vorbești cu el, o să-ți dea soția mea adresa lui.

Gorski spuse că nu e nevoie. Își termină băutura din pahar și se ridică în picioare.

— Vă mulțumesc pentru timpul acordat, spuse. Mi-ați fost de mare ajutor.

Bătrânul păru dezamăgit că Gorski voia să plece.

Infirmiera deschise ușa salonului și îi făcu semn să iasă. În timp ce închidea ușa de la intrare, Gorski îl auzi pe bătrân chinându-se să respire. Rămase preț de câteva secunde pe treptele impozantei case. Un porumbel gulerat ciugulea printre pietricelele de pe alee. Nu se opri din ciugulit nici când auzi pașii lui Gorski.

Douăzeci

Manfred fu deșteptat din somn de niște bubuituri în ușă și de o voce care striga ceva; era prea buimac ca să înțeleagă ce. Deschise ochii pe jumătate. Lumina soarelui se strecura printre niște perdele murdare din voal. Nu era acasă la el. Îl dureau capul și avea gura iască. Închise ochii la loc. Pantalonii îi erau descheiați la brâu, dar avea pe el cămașa și era încălțat. Miji ochii. Lumina care venea dinspre fereastră parcă îi zgâria retina. Scoase o mână de sub pătură și o ridică, făcându-și-o streășină la ochi. Bubuiturile în ușă răsunară din nou cu și mai mare insistență, urmate de o voce de bărbat care nu arăta nicio îngăduință față de starea jalnică în care se afla Manfred.

— *Monsieur!* Ora unsprezece, trebuie să eliberați camera.

Manfred se întoarse spre locul de unde venea zgomotul. Mișcarea îi declanșă o durere ascuțită sub țeastă, undeva în ceafă. Se afla într-o cameră de hotel. Lângă ușă era o comodă cu sertare. La picioarele patului se vedea o chiuvetă crăpată. Pe jos, sub chiuvetă, era o găleată mică din plastic în care picura apa din sifonul chiuvetei. Sacoul lui zăcea grămadă, mototolit pe podea. În partea de jos tăblia ușii era crăpată; cineva dăduse în ea cu piciorul. Camera nu avea baie. Manfred se ridică cu chiu, cu vai pe marginea patului și simți imediat o presiune în vezică. Se ridică în picioare și se ușură în chiuvetă. Lăsă apa să curgă puțin, apoi, menținându-și echilibrul cu oarecare greutate, se stropi pe față cu apă rece. Simți o înțepătură în obrazul stâng. Căută din priviri un prosop. Își culese sacoul de pe jos și scoase din buzunar o batistă, cu care își tamponă fața, apoi se privi în oglinda de deasupra chiuvetei. Unul dintre pomeți, cel stâng, era vânat, iar în partea dreaptă fața și tâmpla îi erau zdrelite. Zgârieturile erau superficiale, dar în jurul lor pielea se înroșise. În jurul nărilor avea sânge închegat.

Ușa se deschise și în cameră intră o femeie de serviciu. Nu păru mirată când dădu cu ochii de Manfred, dar se retrase la fel de încet cum intrase, murmurând vag o scuză. Manfred își spală iute sângele din jurul nasului și se șterse din nou cu batista, pe care deja apăruseră câteva pete de sânge. Își roti ochii prin cameră ca să vadă dacă nu lăsase ceva pe acolo. Portofelul îi era la locul lui, în buzunarul interior al sacoului. Ieși din cameră și se pomeni pe un culoar unde mirosea scârbos a vomă. Femeia de serviciu se uită la el impasibilă. Manfred se strecură pe lângă căruciorul ei. Duhoarea îl îngreșoșa. Dibui scara și parcurse cele patru șiruri de trepte aproape în fugă. Se trezi apoi într-un hol slab luminat, unde era biroul de recepție. Un bărbat între

două vârste îmbrăcat cu un cardigan și având pe nas niște ochelari sub formă de semilună ridică ochii dintr-un ziar desfăcut pe tejghea. Bărbatul îl salută pe Manfred destul de cordial. Manfred se întrebă dacă el era insul care îl zorise să elibereze camera cu câteva minute înainte.

Manfred îi dădu bună dimineța și duse mâna la buzunarul sacoului, dând să-și scoată portofelul.

Bărbatul făcu un semn din mână și îi vorbi de parcă nu se aștepta să înțeleagă franțuzește:

— Ați plătit aseară, spuse el.

— Aha, zise Manfred. Mulțumesc.

Ajuns afară, descoperi că hotelul se afla pe o alee îngustă. Era tot în Strasbourg, undeva în apropierea gării. Zări la capătul aleii un chioșc, de unde își cumpără o sticlă cu apă. Sorbi puțină apă, își clăti gura, apoi scuipă într-un canal. Pe urmă trase o înghițitură zdravănă de apă. Ignoră oamenii care treceau pe lângă el pe trotuar. Era amețit și își simțea pielea lipicioasă de transpirație. Intră într-o cafenea și comandă o cafea neagră. Ultimul lucru pe care și-l amintea era că se afla într-un bar și bea whisky. Nu mai ținea minte când plecase de la bar și cum ajunsese la hotel. Nu avea idee nici cum se alesese cu zgârieturile alea pe față. Probabil căzuse. Era convins că nu se bătuse; asta sigur și-ar fi amintit. Duhoarea din hotel îl urmărea în continuare. Băgă de seamă că pe pantofi și pe manșetele pantalonilor avea vomă uscată. Dădu cafeaua pe gât, puse câteva monede pe masă și ieși. Cafeaua reuși să-l readucă puțin în prezent. Își aminti de întâlnirea pe care o stabilise cu Alice pentru după-amiază și se uită la ceas. Era unsprezece și douăzeci de minute.

În trenul de întoarcere spre Saint-Louis, Manfred observă că lumina începe să pâlpâie, ca și când lumina incandescentă de la soare i-ar fi pătruns sub pleoape. Își apăsă palmele pe orbite. Recunoscu îndată vechea, atât de familiara senzație că cineva îi perforează tâmpla dreaptă. Era singur în vagon. Își ridică genunchii la piept și rămase așa, încremenit, așteptând ca această călătorie să se sfârșească odată. Șmecheria era să-și golească mintea și să încerce să ignore durerea care îl asedia cu o violență crescândă. Încercă să se gândească la lucruri vesele. Se închipui plimbându-se de mână cu Alice printr-o pădure frumoasă, înverzită. Păsărelele ciripeau, iar soarele era calduț. El își purta sacoul aruncat peste un umăr. Sporovăia fără griji, amuzat. Dar în zadar, durerea devenea tot mai puternică.

În clipa aceea cineva îi puse mâna pe umăr. Manfred tresări violent.

— Biletul dumneavoastră, *Monsieur*.

Manfred își dezlipi palmele de pe pleoape și-și lăsă picioarele în jos. Chipul controlorului plutea într-o lumină roz. În spatele capului lui, lumina

pâlpâia ca o aură. Manfred își ridică mâna, făcându-și-o streășină deasupra ochilor. Controlorul repetă rugămintea.

Manfred întinse mâna spre buzunarul de la pieptul sacoului, acolo unde își ținea întotdeauna biletul. I-l întinse controlorului, care îi aruncă o privire într-o doară și-l întrebă dacă se simte bine. Manfred făcu semn din cap că da. Controlorul rămase lângă el. Manfred nu-și dădea seama ce exprima chipul lui. Putea fi îngrijorare, dar putea fi și dezgust.

— Sunt în regulă, mulțumesc, doar că mă doare capul, spuse.

Deodată începu să-și facă griji că trecuse de Saint-Louis, dar se gândi că, văzând ce scria pe biletul lui, controlorul i-ar fi spus. Bărbatul se îndepărtă pe culoarul dintre banchete fără să mai spună nimic. Manfred miji din ochi, aruncând o privire afară și observă că abia ieșiseră din Strasbourg. Când trenul începu să prindă viteză, Manfred simți că-i vine să vomite din pricina mișcării. Nu credea că va reuși să ajungă până la WC-ul de la capătul vagonului, așa că-și opri voma în gură și se forță să o înghită înapoi. Apoi se șterse la gură cu batista. Tot ce-și dorea era să ajungă la el acasă, în dormitorul lui întunecos și să-și tragă pătura peste cap.

Mai târziu nu-și mai aduse aminte cum s-a dat jos din tren, cum a parcurs mica distanță până la blocul lui, cum s-a dezbrăcat și când s-a băgat în pat, dar toate aceste lucruri trebuie să se fi întâmplat cu adevărat, fiindcă la un moment dat fu deranjat de un ciocănit la ușa apartamentului. Convenise cu Alice să se întâlnească în holul de la intrarea în bloc. Aruncă o privire spre ceasul deșteptător de lângă pat. Era două și zece minute. Bătaia în ușă se repetă, de data asta ceva mai tare, urmată de vocea lui Alice:

— Baumann, ești înăuntru?

Manfred se ridică cu dificultate din pat. Era gol-pușcă. Își găsi halatul, îl îmbracă și porni pe culoar spre ușă.

Alice făcu o mutră șocată când îl văzu.

— Ce-ai pățit? Întrebă.

Manfred se concentrează asupra chipului ei. Alice își prinsese părul într-o coadă.

— Îmi pare rău, am...

Nu voia să recunoască că nu se simțea bine. Bărbații în general nu se plâng de migrene.

— Probabil că am dormit prea mult, adăugă.

Alice îl apucă de bărbie și-i întoarse capul într-o parte, apoi în cealaltă, studiindu-i rănila.

— Și ai căzut din pat, nu? spuse.

Apoi Alice îl dădu la o parte și se strecură înăuntru pe lângă el, strâmbându-se când îi simți respirația. Purta o jachetă impermeabilă și niște

blugi strâmți, băgați în niște șosete groase. Manfred o urmă până în bucătărie. Alice îi sugera să facă un duș și să se pregătească. Lui nu-i trecu prin minte nimic altceva decât că trebuia să o asculte. Ajungând în baie, înghiți patru analgezice și se forță să bea trei pahare de apă. Dușul îi făcu bine. Se spală pe dinți, dar nu mai catadicsi să se și bărbiească. Se îmbracă și reveni în bucătărie. Alice făcuse niște cafea și stătea la masă, izbucni în râs când îl văzu pe Manfred îmbrăcat în costum.

— Mă gândeam să facem o plimbare până la Camargue, spuse ea. N-ai niște haine mai potrivite?

Manfred făcu semn din cap că nu. Alice îi turnă și lui niște cafea, iar el se așeză la masă și o bău. Era absolut limpede că în momentul acela ar fi făcut orice hotăra Alice. Se simțea eliberat. Nu mai trebuia să ia nicio decizie ori să se hazardeze să exprime vreo opinie. Tot ce avea de făcut era să se supună voinței ei.

Deși în aer stăruia o răcoare cu iz de toamnă, Alice insistă să țină capota coborâtă tot drumul. Femeia nu scoase un cuvânt tot drumul, ci se concentra să conducă cu o viteză alarmant de mare pe drumuri de țară atât de înguste, că două mașini abia încăpeau una pe lângă alta. Durerea de cap a lui Manfred deveni un fel de fundal al senzației că zboară printre șiruri de gard viu. La fiecare curbă avea impresia că mașina o să iasă de pe șosea. Manfred se simțea însă perfect calm. Nu avea nicio importanță dacă mașina rămânea pe șosea sau nu. Fu chiar dezamăgit atunci când Alice opri în siguranță în parcare plină de gropi din fața rezervației naturale.

Coborâra din mașină. Alice deschise portbagajul și scoase de-acolo o pereche de ghete de drumeție pline de noroi. Se așeză pe bara de protecție a mașinii și își puse ghetetele. Manfred o privea. Chiar și îmbrăcată cu hainele acelea bărbătești de drumeție, Alice rămânea incredibil de atrăgătoare. Nu semăna deloc cu celelalte femei pe care le cunoștea el. Pe sub jeanși, coapsele i se ghiceau ferme și bine definite, iar pielea ei avea o elasticitate plăcută la privit. Femeile care lucrau la el la bancă aveau pielea flască, lăsată și își îndesau cărnurile în schelăria sutienelor și corsetelor. Iar când le spunea ceva, Manfred avea impresia că tocmai le-a deșteptat dintr-o transă. Prin contrast, Alice era mereu atentă la tot ce se întâmpla în jurul ei. Mișcările ei, până și felul în care își trecu șireturile prin găurile ghetelor, erau precise și ferme.

Când termină cu încălțatul, femeia ridică privirea. Manfred era prea amețit ca să se poată preface că nu se zgâia la ea.

— Ai să te uzi la picioare, îi spuse ea.

El oftă greu.

— Nu contează, răspunse.

Alice o luă înainte, ieșind din parcare spre o alee îngustă, pavată cu pietriș. Manfred fu surprins să constate câtă lume era acolo. Toți erau îmbrăcați ca Alice și majoritatea aveau cu ei fie copii mici, fie câte un câine care trăgea în lesă. Când se întâlneau cu un alt grup de excursioniști, trebuiau să meargă unul în spatele celuilalt, ca să poată trece toată lumea. Ceilalți, aproape toți, murmurau un salut sau spuneau veseli ceva despre vreme și-și vedeau de drumul lor. Manfred o lăsa pe Alice să răspundă la aceste saluturi și în locul lui. Cum inevitabil rămânea în urma ei, era inutil să încerce să spună ceva. Vreo doi câini se repeziră cu botul spre șlițul lui Manfred, dar stăpânii lor îi traseră înapoi, râzând. Asta, se părea, era un comportament perfect acceptabil printre obișnuirii locului.

Manfred presupunea că și colegii lui de la bancă făceau plimbări din astea în weekenduri. Oamenii pe care îi întâlneau păreau că se distrează foarte bine, și se crease un fel de camaraderie între ei. Manfred era conștient că îmbrăcămintea lui total nepotrivită atrăgea priviri nedumerite din partea unora, dar nu-l deranja. Poate că arăta ca un detectiv care pornise să cerceteze scena unei crime undeva în adâncul pădurii.

Alice mergea înainte cu pași mari, aruncând când și când câte o observație despre peisaj sau despre vreo plantă. Manfred își dădea seama că el nu trebuia să contribuie prea mult la conversație. Pe măsură ce înaintau, întâlneau tot mai puțini oameni. După vreo douăzeci de minute de mers ajunseră la o lagună mare, întinsă, înconjurată de copaci în toate tonurile de galben și maro. Un vânticel ușor mai desprindea câte o frunză care cădea spre pământ în spirale rotitoare.

Alice se opri.

— Este o cărare care înconjoară lacul, dacă vrei să mergem, spuse.

— Bineînțeles, spuse Manfred.

După plimbarea asta cel puțin îl mai lăsase durerea aceea îngrozitoare de sub țeastă; în locul ei mai stăruia doar un fel de apăsare surdă.

Cărarea, care acum era doar pământ bătătorit, se îngustă. Alice își trecu mâna pe sub îndoitura cotului lui Manfred, așa cum făcuse și în seara aceea, când se întorseseră de la restaurant împreună. După toate aparențele, nutrea un soi de afecțiune pentru el. Manfred simți mirosul părului ei. Deodată Alice se desprinsese de el și se lăsă pe vine la marginea cărării.

— Ia te uită, hribi! spuse ea atingând niște ciuperci galben-cafenii care creșteau la rădăcina unui copac. Era bine dacă aduceam un coșuleț.

— Nu sunt otrăvitoare? întrebă Manfred.

Alice pufni în râs.

— Manfred, eu vin aici de când eram mică, spuse. Înainte veneam cu bicicleta. Îmi găseam un loc liniștit și stăteam întinsă pe spate, urmărind

norii cum alunecă pe cer. Câteodată, vara, veneam împreună cu prietenele mele și înotam în pielea goală.

Manfred se pomeni că se înroșește numai imaginându-și-o pe Alice adolescentă sărind în apă goală-pușcă.

— Dar asta este perioada mea preferată din an, continuă ea. Ador culorile copacilor și mirosul pământului.

— Da, spuse Manfred, e plăcut.

Alice se ridică în picioare și se agăță din nou de brațul lui Manfred. Frunzele uscate le foșneau sub tălpi. Nu mai era nimeni împrejur. Undeva uguu un porumbel gulerat. Manfred nu simțea nevoia să vorbească. Se gândea la zilele pe care le petrecuse împreună cu Juliette în pădurea din spatele casei bunicilor lui. Ajungând pe malul lacului, Alice se opri iar. Un cârd de gâște se apropie de apă și ateriza împleticit, gâgâind cacofonic unele peste altele.

— Vin să-și petreacă iarna aici, spuse Alice.

Manfred încuviință.

Când ajunseră în cel mai îndepărtat punct al lacului, Alice se cocoță pe niște pietre de pe mal și se așează pe ele. Manfred se așează și el lângă ea. Era o liniște deplină.

Alice scoase din buzunarul jachetei un pachet de țigări și-și aprinse una cu bricheta ei butucănoasă. Manfred inhală mirosul metalic al tutunului. Îi trecu prin minte că poate Alice avea de gând să se apropie și să-l sărute. Dacă se întâmpla asta, el n-avea să se împotrivească. Alice trase prelung din țigară, apoi, lăsându-și capul pe spate, dădu fumul afară încet printre buze. Manfred urmări fuiorul de fum lăptos destrămandu-se în aer.

— A venit un polițist la mine, spuse Alice întorcându-se ca să-l privească, cu obraji îmbujorați de aerul curat.

Manfred tresări când o auzi.

— Un tip îndesat, pe la vreo cincizeci de ani, cu păr scurt. Am uitat cum îl chema.

— Gorski, spuse Manfred.

— Da, Gorski, spuse ea. Mi-a pus câteva întrebări despre tine.

— Ce întrebări?

— Voia să știe ce fel de relație avem noi doi, de câtă vreme te cunosc, lucruri din astea.

— Și cei-ai spus?

— I-am spus că nu e treaba lui.

Manfred încuviință.

— Și el ce-a spus?

— Nu prea multe. Mi-a dat o carte de vizită și a plecat.

— A venit acasă la tine?

— Da.

— De unde știa unde locuiești?

Alice ridică din umeri.

— Nu știu. Nu l-am întrebat. Mi s-a părut dubios.

Manfred se ridică în picioare. Oare Alice inventase povestea asta ca să explice cum de Gorski ieșise din blocul lor cu două zile înainte, atunci când îl văzuse el? Lumina soarelui licărea reflectată de micile valuri de la suprafața lacului. Îl durea capul. Nu mai pricepea nimic din ce se întâmplă. Poate că Gorski o pusese să-l aducă aici. Poate că Alice înregistra ceea ce vorbeau, iar pădurea era înțesată de polițiști gata să se repeadă spre ei dacă vedeau ceva care l-ar fi putut incrimina. Manfred scrută copacii din jurul lor. Alice îl privi nedumerită.

— Manfred? spuse ea.

Și atunci avu o revelație: *mi s-a părut dubios*. Era aceeași expresie pe care Gorski zicea că o folosise și Adèle vorbind despre el. Capul îi vâjâia. Strânse pleoapele, apoi deschise ochii din nou și o privi pe Alice. Avea probleme să focalizeze.

— Nu te cred, spuse el.

Alice făcu ochii mari.

— Poftim? zise ea ridicându-se în picioare și îndepărtându-se de el.

— Minți! spuse el.

Lumina soarelui reflectată pe suprafața lacului îl orbea. Închise ochii pentru o clipă; simțea că-l ia cu ameteală. Se întoarse cu fața spre copaci. Își închipui polițiștii în pădure, așteptând semnalul lui Gorski ca să-l înconjoare. Scrută și tufișurile, dar nu se zărea nicio mișcare. Respirația i se mai domoli.

Alice făcu un pas spre el.

— Ai vreo problemă? îl întreabă.

În ochii ei licărea o undă de teamă.

Manfred scutură din cap, ca pentru a se deștepta din somn. Își dădea seama că în momentul acela dădea impresia că nu este în toate mințile. Trebuia să încerce să pară rezonabil.

— Vreau să-mi spui adevărul despre tine și Gorski, spuse el încercând să-și domolească vocea.

Alice își îngropă bărbia în piept și se uită la el cu gura căscată.

— Nu am nimic de-a face cu Gorski, răspunse ea.

— El te-a pus să faci toate astea! izbucni Manfred apropiindu-se de ea.

Alice nu se trase înapoi. Chipul îi încremeni.

— Voiam doar să știu de ce m-a întrebat cineva de la poliție despre tine. Dacă ai vreo problemă, poți să-mi spui.

— Firește că pot, spuse Manfred pufnind într-un soi de râs și clătinând din cap. Și eu care credeam că mă placi.

— Și eu așa credeam, că te plac, spuse ea, și se uită la el de parcă îl vedea pentru prima oară.

Apoi Alice se întoarse pe călcâie și o luă înapoi pe cărare. Manfred se uită după ea. Din câte se părea, erau complet singuri. În depărtare se auzea găgâitul găștelor. Apa plescăia ușor pe pietre. Era un loc liniștit.

Manfred o strigă, dar ea nu se întoarse înapoi. Manfred și-ar fi dorit din toată inima să alerge după ea și să-i povestească totul: cum îl mințise pe Gorski, ce se petrecuse între el și Adèle, chiar și cum o omorâse pe Juliette. Deodată avea impresia că toate acestea ar părea perfect rezonabile, că el însuși ar da impresia că este perfect rezonabil. O strigă din nou. Alice nu se opri; îi făcu doar un semn peste umăr să o lase în pace, apoi dispăru în pădure. Manfred rămase pe loc incapabil să mai articuleze un sunet, privind în gol înspre locul în care dispăruse femeia, apoi porni după ea.

Douăzeci și unu

Manfred se obișnuise cu senzația că lumea se uită la el. Senzația i se acutiză cât timp șezu în capelă, în față de tot. Bunica lui stătea în dreapta, răsucind între degete o batistă brodată. Manfred nu simțise nicio emoție aflând că bunicul lui murise. Nu ținuse la bătrân și nici nu putea privi moartea lui altfel decât ca pe o eliberare pentru bunica sa. La slujbă venise neașteptat de multă lume. Manfred nu știa că bătrânul să fi avut vreun prieten. Ori de câte ori el și bunica lui trebuiau să ia parte la vreun eveniment social, bătrânul bombănea. Două sau trei rânduri de bănci din capelă erau ocupate de vreo douăzeci sau treizeci de oameni foarte importanți, toți cocârjați, unii cu niște medalii militare pe piept. Firma de avocatură era de asemenea bine reprezentată. Manfred își închipuia că toți oamenii aceia stăteau cu privirile ațintite asupra cefeii lui, sperând să-i surprindă vreo urmă de emoție. Își plecă ușor capul ca și când ar fi meditat.

Preotul vorbi pe un ton neutru despre faptul că Bertrand Paliard fusese primit în împărăția Domnului. Manfred își închipui ce-ar mai bodogăni bunicul lui, ateu convins, dacă ar auzi una ca asta și se strădui să nu zâmbească. Manfred nu mai călcase într-o biserică de ani de zile. În mod curios, atmosfera i se păru agreabilă. Aerul răcoros era parfumat de mirosul de tămâie, iar bâzâitul monoton al preotului avea asupra lui un efect liniștitor, narcotizant. Lespezile de piatră erau tocite ca niște pietre de râu de atâtea secole de când lumea tot călca pe ele. Și băncile din lemn de stejar erau tocite și lustruite. Fereastră rotundă cu vitraliu de sus, de pe peretele din spatele preotului împrăștia o lumină plăcută, domoală. Manfred nu era atent la slujbă. La un moment dat observă că bunica lui îl prinsese de mână și îl strângea surprinzător de tare. Sosi apoi momentul în care sicriul urma să fie dus la groapă. Sub îndrumarea antreprenorului de pompe funebre, Manfred și încă cinci bărbați, dintre care el îl recunoscuse doar pe unul singur, își ocupară locurile în jurul coșciugului. Manfred era cu o jumătate de cap mai înalt decât ceilalți, așa că, în momentul în care ridicară coșciugul pe umeri, fu nevoit să-și îndoie puțin genunchii ca să fie la același nivel cu ceilalți, care îi dădeau impresia că aveau mult mai multă experiență la cărat coșciuge.

Când porniră în dansul acela plicticos de-a lungul culoarului dintre bănci, Manfred îl zări pe Gorski, care stătea în picioare undeva, în spate. Prin urmare, chiar era urmărit. Îl cuprinse un val de furie la gândul că Gorski

venise la înmormântare nepoftit. Dar Gorski nu trebuia să bage de seamă că nu simțea niciun fel de tristețe la moartea bunicului lui. De ochii polițistului, afișă o figură îndurerată. Își lăsă colțurile gurii în jos și-și plecă privirile spre pardoseala de piatră a bisericii. Ridică ochii doar când ajunseră la ușă și tocmai treceau pe lângă Gorski. Polițistul îl salută printr-o mișcare scurtă a capului, fără să pară deloc jenat. Lumea ieși din biserică în urma sicriului. Abia trecuse de amiază și, după lumina slabă din capelă, afară soarele îi orbea. Până la parcela unde se aflau mormintele familiei Paliard terenul era puțin în pantă, așa că Manfred trebui să se încovoae și mai tare ca să poată ține de colțul lui sicriul. Unul dintre bărbații în vârstă fu nevoit să se oprească puțin, gâfâind, ca să-și șteargă fruntea. Antreprenorul de pompe funebre, obișnuit fără îndoială cu astfel de lucruri, îl înlocui, după care reușiră să înainteze către groapă ceva mai repede. Mormântul mamei lui Manfred era în dreapta. Era surprinzător de bine îngrijit. La baza pietrei funerare, erau niște flori proaspete într-un ghiveci. Cum el nu venea niciodată la mormântul ei, Manfred se întrebă dacă buncii or fi fost cei care îngrijiseră mormântul ei sau dacă aceste lucruri cădeau în sarcina municipalității.

Sicriul fu așezat pe niște scânduri puse de-a curmezișul gropii și apoi, cu ajutorul unor chingi dintr-o pânză tare, fu coborât în groapă. Manfred admiră eficiența cu care fu dusă la bun sfârșit această sarcină, altminteri nu tocmai ușoară. El trecu la locul lui, pe marginea mormântului, alături de bunica sa. Fără să verse o lacrimă, bătrâna îi strângea mâna. Bătrânul disprețuise dintotdeauna orice sentimentalism, așa că de atâția ani bunica lui Manfred învățase lecția. În timp ce preotul citea binecuvântarea, Manfred nu mai rezistă tentației și aruncă o privire peste umăr. Gorski stătea rezemat de zid, lângă poarta din fier forjat a cimitirului, trăgând dintr-o țigară. Manfred simți o mână pe cot și își dădu seama că asta era semnul că trebuie să arunce și el un pumn de pământ în groapă. Sunetul gol, de țărână căzând pe lemnul sicriului fu destul de agreabil. Toți cei prezenți la înmormântare trecură unul după altul pe lângă Manfred și pe lângă bunica lui, exprimându-și regretul, apoi porniră către automobilele înșirate de-a lungul străzii. Acasă urma să aibă loc masa. Manfred tocmai o conducea pe bunica lui către poartă, când Gorski se apropie de ei.

— Condoleanțele mele, *Madame* Paliard, spuse el.

— Dumneavoastră ce căutați aici? Întrebă Manfred, renunțând la tonul lui obișnuit, supus.

Gorski își exprimă condoleanțele și față de Manfred.

— Mă gândeam că am putea să facem o mică plimbare cu mașina noi doi, adăugă el apoi.

— Nici nu se pune problema! răspunse Manfred.

Ajunseră la limuzina cu care urmau să se întoarcă acasă și o ajutoră pe *Madame* Paliard să urce în ea. Apoi Gorski îl împiedică subtil pe Manfred să se suie în mașină și, dintr-o singură mișcare, se aplecă înăuntru al autoturismului, scoțându-și legitimația.

— *Madame*, îmi cer scuze, dar am o treabă urgentă cu nepotul dumneavoastră. Ați putea să-l scuzați o oră?

Bătrâna se arată contrariată, dar făcu un semn scurt din cap că e în regulă, iar Gorski îl conduse pe Manfred înspre mașina lui. Până să ajungă acolo, Gorski trebui să aștepte răbdător atunci când Manfred fu acostat de unul dintre bătrânii cu decorații.

— Eu am fost cu bunicul tău în Algeria, îi spuse acesta lui Manfred strângându-i mâna zdravăn. Aș putea să-ți spun niște povești de-acolo.

Manfred habar n-avea că bunicul lui fusese vreodată în Algeria.

— Am de rezolvat o problemă înainte de asta, spuse el. Revin într-o oră. Vă rog să aveți grijă de bunica mea până atunci.

Bătrânul îl salută soldățește, un gest comic nu atât prin intenție, cât prin cum îi ieșise, iar Manfred îl urmă pe Gorski la mașină.

În Peugeotul lui Gorski mirosea zdravăn a fum. Manfred nu spuse nimic, în ciudat că din fermitatea lui din urmă cu câteva momente se alesese praful atât de repede. Știa că trebuie să se poarte ca și când apariția lui Gorski l-ar fi intrigat, dar i se părea că după ce capitulase așa de ușor, nu mai avea niciun rost. În realitate se simțea ușurat că nu mai trebuia să participe la masa de acasă.

Gorski făcu o întoarcere de o sută optzeci de grade și Peugeotul porni spre nord. Gorski își aprinse o țigară și deschise geamul din dreptul lui.

— Nu erai prea apropiat de bunicul dumitale, nu? spuse el.

— Nu foarte, răspunse Manfred.

— Nu foarte? repetă Gorski. Impresia mea a fost că *Monsieur* Paliard nu avea o părere prea bună despre nepotul său.

Manfred simți ca niște ghimpi înfigându-i-se în frunte.

— Impresia? repetă el tâmp.

În aceeași clipă își dădu seama că exact asta era reacția pe care dorise Gorski să i-o stârnească.

— Da, răspunse Gorski. Am vorbit cu *Monsieur* Paliard în două rânduri cu puțin timp înainte de a muri. Am vorbit și despre dumneata.

Manfred nu spuse nimic. Încerca să ghicească ce implicații ar putea avea ceea ce tocmai îi spusese Gorski. Nu-și putea imagina că bunicul lui ar fi putut spune ceva pozitiv despre el. Gorski coti pe un drumeag care pornea spre nord, paralel cu cursul Rinului. Mai merseră câteva minute în liniște.

— Unde mergem? Întrebă Manfred în cele din urmă, deși îi era tot mai limpede.

— Ai să vezi, spuse Gorski. Într-un loc liniștit.

— Dacă mai aveți și alte întrebări să-mi puneți, aș dori să-mi luați declarația în prezența unui avocat.

Gorski dădu din cap încet.

— Hai să nu ne facem astfel de griji pentru moment.

După alte câteva minute Gorski opri într-un refugiu pe marginea drumului, în fața unei porți vopsite în alb, îndărătul căreia se deschidea o cărare prin pădure. Gorski opri motorul și coborî din mașină. Își dădu jos sacoul și și-l atârănă de un cârlig aflat deasupra ferestrei din dreptul banchetei din spate. Manfred coborî și el. Gorski îl întrebă dacă n-ar vrea să-și lase și el sacoul în mașină. Deși începuse să transpire, Manfred spuse că nu; își desfăcu însă puțin cravata și-și descheie cămașa la gât.

Gorski o luă înainte și intră pe poartă. Aerul era mai răcoros în pădure. Cărarea era prea îngustă; nu puteau merge unul pe lângă altul. Gorski îi făcu semn lui Manfred s-o ia înainte.

— Eu tot vin aici de ani de zile, rosti Gorski ca și când ar fi început o conversație absolut banală. De aproape douăzeci de ani, de fapt. Știi, în zona noastră nu au loc prea multe crime, dar cu două decenii în urmă, în pădurea asta a fost strangulată o fată tânără. Pe vremea aceea eram novice. Acel caz a căzut pe capul meu din întâmplare. Habar n-aveam ce am de făcut.

Manfred era bucuros că detectivul nu-i putea vedea fața. Și-l aminti pe tânărul Gorski cum stătea cu spatele la șemineu, în salonul rece în care acum tocmai se adunau cei care participaseră la înmormântare. Gorski nu se schimbase chiar atât de tare. Încărunțise și poate că se mai împlinise la trup, dar chipul lui păstra ceva din tinerețea de atunci. Ajunseră într-un punct în care cărarea se bifurca.

— De aici o luăm la stânga, spuse Gorski dindărătul umărului lui. În cele din urmă am reușit să obținem o condamnare – bunicul dumitale își amintea bine toată povestea. Un vagabond pe nume Malou, dar eu n-am fost niciodată convins că el o omorâse pe fată. Un lucru ca ăsta nu-ți mai iese din minte niciodată. De aceea am tot revenit aici. Bunicul dumitale mi-a spus că pe vremea aceea îți plăcea foarte mult să vii în pădurea asta. De fapt, aici îți petreceai tot timpul.

Gorski se opri și îl bătu ușor pe Manfred pe braț, arătându-i cu degetul că trebuie să iasă de pe cărare. Coborâră cu greu o porțiune în pantă; pantalonii li se tot agățau în tufăriș. Pământul era uscat iască. Un porumbel gulerat uguia fără încetare. Și deodată ajunseră în poiană.

Manfred înghiți foarte sonor. O durere ascuțită îi săgetă orbitele. Închizând ochii, revăzu în minte trupul lui Juliette zăcând inert în mijlocul pledului bunicilor. Simți că-l lasă genunchii și, pentru o clipă, crezu că va leșina. Gorski arătă cu mâna spre un copac prăbușit din celălalt capăt al poienii și îi sugera să se așeze pe el. Trunchiul acela de copac nu fusese acolo înainte, dar în rest locul arăta exact așa cum și-l amintea Manfred. Cei doi își croiră drum până în celălalt capăt și se așezară. Manfred își scoase sacoul și îl puse cu grijă lângă el, pe trunchi. Gorski își aprinse o țigară. Manfred simțea în nări mirosul uscat de pământ și de frunze. Nu mai plouase de săptămâni bune.

— Ei, spuse Gorski, ăsta e locul.

Manfred nu spuse nimic. Înțelegea că tăcerea lui echivala cu o recunoaștere a faptului că era vinovat. Dar Gorski nu trebuia să se aștepte ca el să-i mărturisească direct, să-i arunce deodată în față că el a omorât-o pe Juliette, că a strâns-o de gât până și-a dat sufletul, după care și-a adunat tacticos lucrurile și a luat-o la fugă prin pădure. Și totuși, în urmă cu douăzeci de ani, nu avusese de gând să nege că el făcuse toate astea. Dacă Gorski și-ar fi făcut treaba cum trebuie atunci, prima oară când se întâlneau, până la ora aceasta Manfred și-ar fi terminat de ispășit pedeapsa și toată povestea ar fi fost încheiată.

Gorski se ridică de pe trunchiul de copac și înaintă până în mijlocul poienii. Încă nu-și terminase țigara. Manfred se gândi cum ar fi ca frunzișul uscat să se aprindă de la țigara lui Gorski, iar flăcările să înghită toată pădurea.

— Chiar ăsta este locul în care a fost găsită fata. Cadavrul era într-o poziție foarte ciudată, ca și când ar fi fost adus și aruncat aici. Desigur, am luat în considerare și posibilitatea să fi fost ucisă în altă parte și apoi adusă aici, dar nu avea nicio noimă. De ce să aducă cineva un cadavru atât de adânc în pădure, după care să nu facă niciun efort de a-l ascunde? De ce nu legase pur și simplu o greutate de el și nu-l azvârlise în Rin? Firește, mi-a trecut prin cap și ideea că de fapt ucigașul voia să fie prins și să se afle că el este făptașul, dar eu nu prea credeam astfel de teorii. Și nici acum nu cred.

Vorbind, părea că parcurge încă o dată șirul teoriilor pe care și le construisese în minte. Apoi se opri și se uită la Manfred.

— Greșeala mea însă a fost că nu am căutat persoana potrivită. Nu mai anchetasem niciodată o crimă până atunci și tot ce știam învățasem doar din cărți.

Se opri din nou și se uită la Manfred.

— Iar cărțile nu-ți spun că uneori crimele se petrec absolut din întâmplare. Iar întâmplarea nu ai cum s-o investighezi. Se întâlnesc două persoane și apoi se întâmplă un lucru îngrozitor. Poate chiar din greșeală.

Strivi cu grijă mukul de țigară cu vârful pantofului, apoi reveni lângă Manfred. Amândoi rămaseră câteva clipe fără să vorbească, cu ochii ațintiți spre locul în care murise Juliette. Manfred nu-i purta pică lui Gorski. Până atunci nu îi trecuse niciodată prin minte că dacă și-ar fi mărturisit fapta atunci, cu atâția ani în urmă, acum ar fi fost deja liber. Poate că, luând în considerare vârsta lui sau circumstanțele în care se petrecuse fapta, i s-ar fi acordat clemență și ar fi stat la pușcărie numai câțiva ani. Pe la douăzeci și cinci de ani ar fi ieșit. Așa însă, de atunci încolo fiecare clipă a vieții lui stătuse sub semnul întâmplării din acea zi, din poiană.

— Ei, îl îmboldi Gorski, vrei să-mi povestești și mie cum s-au petrecut lucrurile?

Și atunci Manfred îi spuse toată povestea de-a fir a păr. Gorski ascultă placid, privind la copacii din celălalt capăt al poienii. Din când în când își mai aprindea câte o țigară. Manfred îi descrie foarte calm ce se întâmplase. Chiar îi făcea plăcere să-și reamintească unele amănunte din timpul întâlnirilor lui cu Juliette, mai ales sentimentele care îl încercau în timp ce se întorcea din pădure seară de seară. Începu să ezite abia când ajunse la episodul omorului. Ținu capul întors în cealaltă parte în timp ce îi descrie lui Gorski cum trăsese pledul de sub trupul lui Juliette și cum își adunase cu mare grijă toate lucrurile. Cu coada ochiului îl observă pe Gorski dând din cap ușor, aprobator, de parcă tot ce spunea el ar fi avut noimă. Când termină de vorbit, Gorski nu spuse nimic. Porumbelul uguia în continuare printre copaci.

În cele din urmă Gorski se ridică în picioare.

— Hai să mergem, spuse el întinzând o mână și făcându-i semn lui Manfred în direcția în care lăsaseră mașina.

Manfred îl urmă, traversând înapoi poiana către cărare. Era foarte liniștit. Refăcură drumul cu mașina până în Saint-Louis fără să vorbească. Din loc în loc Rinul li se arăta, cu apa lui maronie curgând agale, groasă ca nămolul. Manfred se aștepta ca Gorski să-l conducă direct la secția de poliție, dar detectivul trecu de secție și o luă pe Rue de Mulhouse până în fața blocului lui Manfred. Nu se zărea nimeni prin preajmă. Manfred se uită la Gorski.

— Nu cobori? întrebă detectivul.

Manfred nu pricepea nimic.

— Nu mă arestați?

Gorski clătină din cap agale.

— Mai vorbim mâine. Aș vrea să-mi spui adevărul și despre Adèle Bedeau.

Se aplecă peste Manfred și deschise portiera din dreapta. Părul la ceafa îi era tuns frumos. Manfred coborî din mașină.

— Să nu cumva să dispari, spuse Gorski. Manfred rămase pe trotuar, uitându-se lung după automobilul care întoarse încet și porni înapoi în direcția secției de poliție. O bucată de vreme rămase ținut locul pe trotuar. Bărbatul pe care îl văzuse zilele trecute în spălătorie trecu pe lângă el împreună cu terrierul lui, oprindu-se pe marginea trotuarului pentru câteva secunde, cât să adulmece câinele niște frunze. Bărbatul nu părea să-l recunoască pe Manfred.

Douăzeci și doi

Gorski parcă în Rue des Trois Rois. Florăreasa îl salută veselă, ca de fiecare dată. Mirosul greu de flori îi aminti lui Gorski de biserică. Poate că din pricina înmormântării și trecuse pe-acolo. La înmormântarea tatălui său venise doar o mână de oameni. Fusese de față și Ribéry, care în capelă șezuse discret undeva în spate. Câțiva dintre prietenii apropiați ai tatălui său de la Restaurant de la Cloche stăteau risipiți pe bănci în spatele lui Gorski și al mamei lui. Nu venise însă niciunul dintre clienții lui *Monsieur* Gorski.

Gorski cumpără un mic buchet de crini. *Madame* Beck încercă să refuze banii, dar el insistă.

— I-am dus puțină supă mai devreme, spuse florăreasa.

— Vă sunt foarte recunoscător, spuse Gorski.

O luă pe scări în sus spre apartament. Bătu ușurel în ușă, apoi o deschise. Ușa nu era încuiată niciodată. Mama lui dormea în fotoliu. Arăta foarte liniștită; Gorski se gândi că ar fi mai bine să plece fără s-o mai deranjeze. Găsi în vechiul bufet o vază de flori și merse în bucătărie să aranjeze florile. Când se întoarse, mama lui se trezise.

— Bună, Georges! Nu te așteptam, spuse bătrâna zâmbind vag.

— N-am vrut să te trezesc, spuse el.

— Doar ce-mi odihneam ochii.

— Ți-am adus niște flori.

— Văd, dar soției tale ar trebui să-i cumperi flori, nu mie, spuse ea. Oricum, mulțumesc. Sunt frumoase.

Se chinui puțin până reuși să se ridice din fotoliu și porni șontâcând spre bucătărie. Nu-i plăcea să o ajute cineva. Gorski se așeză la masă. Întotdeauna se așeza pe același scaun. După câteva minute *Madame* Gorski reveni cu o tavă. Gorski turnă ceaiul. Preț de câteva minute șezură fără să spună nimic și micul apartament se cufundă în tăcere.

Madame Gorski îl întrebă apoi ce mai face Clémence.

— E bine, spuse Gorski. Și la școală se descurcă bine.

— Și nevastă-ta?

Madame Gorski nu rostea niciodată numele lui Céline când vorbea despre ea.

— Bine, răspunse Gorski. Ocupată cu magazinul.

Céline nu venea decât rareori în vizită la bătrână, iar când venea, nu făcea niciun efort să-și ascundă disprețul la adresa micului apartament, a

mobilierului și a decorațiunilor demodate. Lui Gorski îi era rușine de felul în care se purta Céline. Fotoliul lui *Monsieur* Gorski era încă la locul lui, între ei doi. Gorski parcă-l și vedea pe bătrân șezând acolo cu pipele lui aranjate frumos pe mica servanță, cu ziarul îndoit pe brațul fotoliului.

— Îți mai aduci aminte de crima din pădure, fata aceea tânără? întrebă Gorski.

Nu-și dădea seama ce anume îl făcuse să spună asta. De regulă nu vorbea cu mama lui despre slujba lui.

— Sigur, răspunse ea. Cum o chema?

— Juliette Hurel.

— A, da, spuse ea. Îmi amintesc foarte bine.

Bătrâna nu-și lua ochii de la fereastră.

— Am reușit în sfârșit să-l găsesc pe cel care a omorât-o, spuse Gorski.

Madame Gorski aprobă din cap aproape imperceptibil.

— Tatăl tău ar fi fost încântat, spuse ea.

Gorski înghiți cu noduri și dădu și el din cap.

Undeva în adâncul gâtleejului parcă îi stăruia un gust amar. Dădu încet afară aerul din plămâni. Apoi se ridică în picioare și duse ibricul și celelalte lucruri înapoi în bucătărie.

— Ei, cred că am să plec acum, spuse.

355

Își sărută mama pe obraz. Ea îl prinse de mână pentru o clipă.

— Adu-o și pe Clémence pe-aici într-o zi. M-aș bucura să o văd și pe ea.

— Bine, am s-o aduc, spuse Gorski. Cât de curând.

Nu avea niciun chef să se întoarcă la secție. Își închipuia cum ar sărbători un polițist ca Lambert rezolvarea unui caz vechi de douăzeci de ani, înconjurat de colegi care l-ar privi cu admirație. Probabil că ar ocupa cu toții un bar întreg și ar chefui până noaptea târziu, cu câțiva ziariști privilegiați sorbind fiecare vorbă a detectivului. Lambert n-ar avea muștrări de conștiință din pricina unui vagabond, care de altfel fusese foarte mulțumit să-și poată petrece ultimii ani din viață având un acoperiș deasupra capului.

Gorski însă se refugie la Le Pot. Barul era înțesat de mușterii care veniseră să bea un pahar-două după lucru, toți respectând fără măcar să-și dea seama legea nescrisă conform căreia muncitorii trebuiau să stea în picioare, în fața barului, iar funcționarii și meseriașii la mese. Gorski își ocupă locul obișnuit din ultimul timp și-i făcu semn patronului că vrea o bere. Fostul profesor era și el la locul lui, dedesubtul ferestrei înalte, cu un pahar de vin alb în față. La masa din colț stăteau trei tineri, în jur de douăzeci de ani, băieți cu chipuri proaspete, de familie bună, care pesemne că-și manifestau spiritul de revoltă venind să bea într-o bombă ca Le Pot.

Yves îi aduse berea. Gorski nu știa dacă patronul știa sau nu că e polițist. În orice caz, dacă știa, nu trăda asta prin nimic. De regulă patronii de baruri nu erau prea încântați când le călca pragul câte un polițist ca să bea în localul lor. Prezența unui polițist îi făcea pe ceilalți clienți să nu se mai simtă în largul lor, chiar dacă nu încalcaseră legea cu nimic. Gorski își termină berea din câteva înghițituri și-i făcu semn patronului să-i mai aducă una.

Dacă ceea ce simțea Gorski la gândul că rezolvase în sfârșit cazul Juliette Hurel se putea numi satisfacție, era în orice caz o satisfacție tristă. Dacă ar fi fost mai priceput, cazul ar fi fost rezolvat de la început. Se aflate față în față cu vinovatul și nu bănuise absolut nimic. Iar acum, și să mai fi putut să-l dea pe Manfred Baumann pe mâna justiției, n-ar fi contribuit cu nimic la consolidarea reputației lui ca polițist. Și în orice caz, autoritățile n-ar fi fost de acord cu reabilitarea postumă a lui Malou, iar mărturia lui Baumann n-ar fi fost niciodată luată în considerare. Orice avocat mai de Doamne-ajută și-ar fi dat seama de asta. Și până la urmă, cine ce ar mai fi avut de câștigat de pe urma condamnării lui Baumann? Manfred nu era un ucigaș în adevăratul sens al cuvântului. În ochii legii el se făcea într-adevăr vinovat de moartea lui Juliette Hurel, dar nu își premeditase crima. Ba chiar în anumite privințe fusese pedepsit pentru faptele lui la fel de aspru ca orice criminal.

Așa că rămânea doar cu satisfacția lui personală de a fi rezolvat acest caz. Nu putea nici măcar să meargă acasă și să-i spună lui Céline că în sfârșit rezolvase crima care le întunecase primii ani ai mariajului. De la condamnarea lui Malou încoace încetase să-i mai mărturisească lui Céline gândurile lui în legătură cu această poveste. Céline considera că obsesia lui față de acest caz e de prost gust, iar lui îi era rușine că în felul lui contribuise la condamnarea unui om nevinovat. Cel mai bine era să pretindă în continuare că acel caz era închis.

Singura întrebare la care nu avea încă un răspuns era dacă mărturisirea lui Baumann avea vreo importanță în cazul dispariției lui Adèle Bedeau. Directorul băncii era, fără îndoială, un personaj ciudat. Mințise în legătură cu implicarea lui în dispariția chelneriței și – de-acum Gorski știa cu certitudine – comisese cel puțin o crimă. Niciuna dintre persoanele cu care stătuse Gorski de vorbă nu avusese de spus nimic pozitiv la adresa lui Baumann. Teoretic vorbind, Baumann era suspectul perfect. Ziarele ar fi reușit categoric să-i convingă pe cititori de vinovăția lui în doi timpi și trei mișcări. Și cu toate acestea, Gorski nu era deloc convins că e vinovat. Din punctul lui de vedere, faptul că Baumann mințise nu avea o importanță chiar atât de mare. Învățase cu multă vreme în urmă că până și cei mai nevinovați oameni mint atunci când sunt confrunțați cu poliția. E un fel de reflex. Ca polițist, atitudinea de bază pe care trebuie s-o adopți este să nu crezi nimic din ce îți

se spune. Ceea ce contează nu este faptul în sine că cineva minte, ci motivația care stă în spatele minciunii. În cazul lui Manfred Baumann nu era încă limpede dacă mințise pentru că încercase să ascundă o faptă foarte gravă sau pentru că pur și simplu nu voise să fie amestecat în niciun fel într-o anchetă a poliției. Știind ceea ce știa acum despre trecutul lui, Gorski credea că mai probabilă, ba chiar mai rezonabilă, ar fi fost ultima variantă. Pe de altă parte, poate că și el prea se grăbise să-l creadă pe Baumann; în definitiv și la urma urmei, omul avusese douăzeci de ani la dispoziție ca să fabrice această variantă a desfășurării evenimentelor. Poate că lucrurile nu se petrecuseră deloc așa cum îi spusese Baumann. Poate că de fapt o urmărisese pe Juliette Hurel prin pădure și o omorâse ca să-și satisfacă cine știe ce porniri. Poate că întreaga poveste despre zilele pe care le petrecuseră împreună nu era decât plămuirea unui psihotic. Chiar conform mărturisirii lui Baumann însuși, deși era doar un adolescent pe-atunci, după crimă dovedise un calm desăvârșit acoperindu-și urmele, iar apoi, în zilele și săptămânile care urmaseră, nu se trădase cu nimic. Și totuși, dacă Baumann ar fi dorit să se disculpe, ar fi putut pur și simplu să lase pe dinafară detaliile deloc măgulitoare cu privire la felul în care acționase după comiterea crimei. Cert era că povestea lui Baumann avea pur și simplu un iz de adevăr. Și oricum, Gorski nu prea mai avea cum să verifice dacă era sau nu adevărată.

Mai comandă încă o bere, a treia. Apoi intră în bar frizerul durduliu. Se duse până la bar cu mersul lui crăcănat și comandă un vin alb. Categorie mai băuse vreo două pahare. Apoi se întoarce și, scrutând încăperea, îl zări pe Gorski, care îi evită privirea.

— Inspectore, ce plăcere să vă vedem în umilul nostru local!

Gorski ridică ochii și-l salută pe Lemerre cu un zâmbet scurt. Fostul profesor își ridică și el privirea din ziar. Frizerul îi provoca lui Gorski silă. Lemerre se apropie de masa lui clătînându-se și i se adresează pe un ton conspirativ:

— Ei, inspectore, ia spuneți-mi, cum merge ancheta?

— Regret, spusese Gorski, dar nu pot discuta despre asta.

Lemerre se apropie și mai mult de el. Duhnea a transpirație.

— Haide, inspectore! Am auzit că l-ați chinuit pe Baumann ca pe hoții de cai.

Gorski îl țintui cu o privire glacială.

Lemerre îi făcu teatral cu ochiul și își atinse nasul cu degetul.

— Deci i se înfundă lui Baumann, ai?

Nu conta mai deloc ce spunea sau nu Gorski. Lemerre era la fel ca majoritatea oamenilor. Nimic nu le face oamenilor o plăcere mai mare decât ideea că o crimă a avut loc chiar sub nasul lor, preferabil una comisă din

cruzime și cu vărsare de sânge. Ideea că s-a petrecut ceva dramatic chiar în mijlocul lor le mai înviora și lor puțin existența. Aveau ce discuta săptămâni în șir când se întâlneau prin baruri.

— Nu pot spune nimic. Dacă nu vă e cu supărare...

Lemerre dădu din cap cu înțeles, ca și când, prin faptul că nu negase această presupunere, Gorski i-ar fi oferit de fapt o mică informație confidențială. Lemerre se întoarse la bar. Gorski își și închipuia cum se va lăuda frizerul mai târziu în fața tuturor cunoscuților că a aflat el dintr-o sursă sigură că Manfred Baumann o să fie în curând umflat pentru uciderea lui Adèle Bedeau.

Acum, că Lemerre bătuse toaca cine era, ar fi fost mai prudent pentru Gorski să plece. Nu mai era un client oarecare. Era un polițist, adică un tip în preajma căruia ceilalți clienți trebuiau să aibă grijă ce spun. Conversația de la bar aproape că se stinsese. Și nici pentru Gorski nu era bine să fie văzut bând de unul singur. Dar nici să meargă acasă și să ia cina împreună cu Céline n-avea chef. Ar fi fost bine să-i dea un telefon și să-i spună că nu ajunge la cină. Céline ținea s-o anunțe când întârzia. Dar berea îl făcuse căpos. Mai comandă încă o halbă, de data asta una mare, așa cum beau cei de la bar. Oare într-adevăr își schimbase Yves atitudinea față de el, așa cum i se părea lui Gorski? Chiar îi evitase privirea atunci când îi pusese berea în față sau doar își închipuia?

Îi plăcu greutatea halbei mari de bere în mână. Trase o dușcă zdravănă. Céline putea să se și spânzure din partea lui. N-avea decât să fiarbă în suc propriu holbându-se la nenorocita de cină care se răcea. Oricum ei doi nu aveau nimic în comun. Și nici nu avuseseră vreodată. Ea nu-l putea suferi și nici el n-o putea suferi pe ea.

Lemerre nu zăbovi prea mult în local. După plecarea lui, conversația de la bar se mai însufleți puțin. Poate că de fapt toți încetaseră să mai vorbească între ei din pricină că era de față frizerul, nu din cauza lui Gorski. Și totuși, când își terminară băuturile, bărbații de la bar plecară și ei. Cei trei tineri de la masa din colț erau în continuare cu totul absorbiți de conversația lor. Nu băgaseră de seamă schimbul de replici dintre Lemerre și Gorski și nu păreau cu nimic mai interesați de ceea ce se întâmpla în jurul lor decât înainte. Era limpede că proveneau din familii înstărite; erau genul de băieți cărora li se băgase în cap că pot realiza în viață tot ce-și doresc. Faptul că umblau prin cele mai insalubre baruri din oraș era probabil felul lor de a se revolta împotriva taților lor, care își doreau ca tinerii să continue afacerile de familie sau să îmbrățișeze aceleași profesii ca și ei. Băieții aveau părul lung și purtau pantaloni din catifea reiată. Își țineau țigările între degetul mare și arătător și își mijeau ochii în timp ce trăgeau fumul în piept. Unul dintre ei

scotea rotocoale de fum, care se înălțau încet spre fereastra acum întunecată de deasupra. Discutau despre un scriitor de care Gorski nu auzise niciodată și fiecare asculta părerile celorlalți cu mare atenție. Fără îndoială, visul lor era să-și sfideze tații și să fugă la Paris, unde să trăiască din poezie sau din jazz. Gorski empatiza cu ei. Parcă el nu se făcuse polițist pur și simplu pentru a-și sfida tatăl și așteptările acestuia, pentru a dovedi că el era cel care ținea în mâini frâiele propriei lui vieți? Însă, reflectă el, până la urmă oare nu i s-ar fi potrivit mult mai bine existența de patron de casă de amanet, să se învârtă și el de colo-colo, îmbrăcat cu un halat cafeniu și cu un creion după ureche?

Tinerii erau tot mai beți. Imperturbabil, Yves continua să le aducă pahar după pahar. Ce treabă avea el dacă ei voiau să spargă banii taților lor îmbătându-se? Gorski începea să simtă și el efectele alcoolului. Cum berea îl balona, o dădu pe vin. Mai târziu intrară în bar doi bărbați îmbrăcați la costum, cu cravatele desfăcute lejer la gât și se așezară la o masă de lângă Gorski. Veniseră în oraș cu treabă și era limpede că voiau să se distreze în seara aceea. Ei îl atraseră pe Gorski într-o conversație.

— Unde putem să ne distrăm și noi puțin pe aici? îl întreabă unul dintre ei.

Gorski ridică din umeri. Nu prea reușea să mai gândească limpede. Yves urmărea mica scenă din spatele barului.

Celălalt bărbat îl întreabă pe Gorski cu ce se ocupă și el le spuse.

— Polițist? făcu omul. Scuze, știți...

Gorski se uită la ei. Tinerii își văzură mai departe de discuția lor. Unul dintre ei se ridică și porni clătinându-se spre toaletă. Se sprijini de spătarul unui scaun, care se răsturnă sub greutatea lui. Băiatul se prăbuși pe podea, în uralele prietenilor lui. Yves ieși din spatele barului și-l ridică ușurel pe băiat în picioare. Puștiul rânji spre el tâmp. Yves îl puse pe scaun.

— E timpul să plecați și voi, băieți, spuse el fără ocolișuri.

Tinerii plătiră și ieșiră din bar împleticindu-se. Cei rămași înăuntru îi auziră cântând pe stradă.

Mai târziu, când Gorski ajunse acasă, urcă până în dormitor bălăngănindu-se fără să vadă biletul pe care Céline i-l lăsase pe masa din bucătărie și adormi fără să bage de seamă că soția lui nu era în pat.

Douăzeci și trei

A doua zi Manfred se trezi la ora obișnuită. Făcu duș, puse ibricul pe plită și se îmbracă, apoi se așază la masă să mănânce. Era cât se poate de liniștit. Nu nutrea niciun fel de resentimente față de Gorski. Ba dimpotrivă, fusese o ușurare să scape de povara aceea. Gorski nu scosese aproape niciun cuvânt până își terminase el povestea și nu-i scăpase niciun gest prin care să-i dea de înțeles că îl judecă. Cu toate acestea, Gorski era un om al legii, iar rolul lui era acela de a pune în mișcare mecanismele create de stat pentru reglementarea situațiilor de acest fel. Și, firește, Gorski avea să se folosească de mărturisirea lui pentru a-i pune în spinare și povestea cu Adèle. Manfred nu-l prea putea învinovăți. Oare el însuși n-ar fi tras aceeași concluzie dacă ar fi fost în locul lui Gorski? Dar acum nimic nu mai conta.

Ieși din bloc, ca în fiecare zi, la ora 8.15. În ciuda întâmplării de la Petite Camargue, Manfred speră pentru o clipă să dea nas în nas cu Alice. Firește, nu avea să-i poarte pică dacă ea urma să treacă pe lângă el fără a-i adresa o vorbă. Dacă se gândea bine, era chiar mai înțeleptă că n-o întâlnească. Nu avea s-o mai vadă niciodată. Gândul acesta îl întristă. Ieșind din bloc, în loc să cotească spre dreapta și s-o ia pe Rue de Mulhouse spre bancă, o luă la stânga și ajunse în spatele blocului. În fața biroului de Asigurări Sociale deja se învârteau câțiva arabi. Manfred trecu de parcul pentru copii și o luă către gară. Era o dimineață frumoasă, însorită. Era lume pe stradă, dar nimeni nu-i aruncă o privire. Și de ce ar face-o? Nu se remarcă prin nimic și întotdeauna își văzuse de treaba lui.

Astăzi nici la bancă nu aveau să bage de seamă că lipsește. Era de presupus că ar trebui să se ocupe de afacerile bunicului său. Era normal să-și ia liber o vreme după o pierdere atât de grea. *Mademoiselle* Givskov avea să se bucure că rămăsese ea șefa. Cu Restaurant de la Cloche însă era altă poveste. Cum era zi de piață, Marie avea să-i rezerve masa din colț pentru ora 12.30. O să se bage cu siguranță de seamă că lipsește. Marie o să-i spună asta și lui Pasteur, care o să răspundă ridicând din umeri, cum făcea de obicei. Joia următoare n-or să-i mai rezerve masa și altcineva o să-i ia locul, foarte probabil o persoană care habar n-avea că șade la masa lui Manfred Baumann. După încă o săptămână nici n-o să se mai vorbească despre faptul că el lipsește.

Gara era înțesată de navetiști. Unii citeau ziarul, alții stăteau cu ochii pe peron ori mai aruncau câte o privire spre panoul cu plecări. Nu vorbea

nimeni. Când sosi Manfred, pe peronul trei tocmai oprea un tren. Era trenul de Mulhouse. Câteva persoane urcară în tren fără grabă. Nu era multă lume în vagoane. Manfred se uită cum trenul se pune încet în mișcare, apoi merse până la capătul cel mai îndepărtat al peronului, unde era mai puțină lume. Nu știa ce trenuri circulau la ora aceea, dar cu siguranță avea să sosească un alt tren în scurt timp. Lui nu-i păsa deloc încotro avea să meargă. Alesese peronul trei din obișnuință, fiindcă de aici plecau trenurile spre Strasbourg. Trebuia numai să pășească de pe peron. În definitiv, era un lucru pe care îl făcuse de sute de ori. Astăzi nu avea să fie cu nimic deosebit.

Soarele ardea deja. Poate că ar fi trebuit să aștepte la umbră, sub marchiză, sau ar fi trebuit să verifice când urma să sosească trenul următor, dar asta nu făcea parte din plan. Dacă s-ar fi întors de-a lungul peronului, ar fi atras atenția asupra lui și nu dorea asta în niciun caz. Își scoase batista și își șterse de pe frunte câteva broboane de sudoare. Dintotdeauna îi displăcuse să stea sau să șadă direct în soare. Cu ani în urmă îi intrase în cap, pe bună dreptate sau nu, că soarele contribuia la declanșarea migrenelor lui.

Un tren se apropie de peronul de vizavi. Manfred simți un fior în stomac. Nu coborî nimeni. Când trenul porni din loc, peronul era deja pustiu; parcă un magician ar fi ridicat o bucată de pânză de pe o colivie. Manfred privi roțile greoaie din oțel accelerând agale în timp ce trenul ieșea din stație. Fusesse o prostie din partea lui că nu verificase mersul trenurilor. Poate că următorul tren avea să vină abia peste o jumătate de ceas sau chiar mai mult. Până atunci o să înceapă să atragă atenția. Dar din faptul că mai rămăsese totuși o mână de oameni pe peron trase concluzia că trebuia să mai apară un tren în curând. Privirea lui alunecă de-a lungul șinelor până dincolo de gară, către periferia orașului. În depărtare, un coș de fabrică scuipa spre cer un fuior de fum cenușiu. Manfred aștepta deja de vreo zece minute. Probabil că în momentul acela *Mademoiselle* Givskov tocmai sosea la bancă.

În sfârșit, în zare apără un tren. Părea că înaintează teribil de încet. Manfred făcu câțiva pași de-a lungul peronului. Parcă îl luase cu amețeală, poate din pricina soarelui. Nu știa dacă Gorski pusese sau nu oameni să-l urmărească și nici dacă oamenii aceia vor încerca să-l oprească. Nu avea prea mare importanță. Se apropie de marginea peronului. Închise ochii pentru câteva secunde, apoi, când trenul intră în gară și opri, simți un vârtej de aer care trecu prin fața lui. Deschise ochii. Se simțea ca și când ar fi ațipit pentru o secundă. Apoi, fără să se uite în jur, deschise ușa și urcă în tren. Nu auzi pe nimeni strigându-l și nu simți nicio mână înhățându-l de umăr.

Trenul rămase în gară, ca de obicei, doar un minut-două. Inima lui Manfred începu să o ia la goană. Broboanele de sudoare de pe frunte îl

gâdilau. Ceilalți pasageri își înfundară fețele în cărți și-n ziare. Un bărbat de vreo cincizeci și ceva de ani se uita pe fereastră impasibil, fără să vadă nimic din tot ce îi trecea prin fața ochilor. Probabil făcea zilnic drumul acesta de ani de zile. Manfred se aștepta din clipă în clipă să-l vadă pe Gorski urcând în vagon și escortându-l afară pe peron. I se păru că trenul staționează mai mult ca de obicei. Poate că mecanicul primise deja un mesaj prin radio în care era informat că are un fugar în tren. Dar nu apărură niciun polițist și, în sfârșit, conductorul fluieră și, cu o smucitură, trenul porni din gară. Pe măsură ce peronul și apoi orașul se făceau nevăzute, Manfred simțea că prinde aripi. Stătea perfect nemișcat, de parcă orice mișcare a sa i-ar fi alertat pe ceilalți pasageri de prezența lui. Dar ei habar n-aveau la ce evenimente memorabile urmau să fie martori.

Trenul prinse viteză și Manfred se uită la fermele și câmpurile presărate cu tufișuri trecând pe lângă el ca în zbor. Și iată cum, dintr-odată, devenise un fugar din calea justiției. Din câte se părea, reușise să scape din ghearele poliției. Era chiar palpitant. Tot ce trebuia să facă, ajungând la Strasbourg, era să schimbe trenul. Din Strasbourg porneau trenuri în toate direcțiile, în toată Franța și de fapt în toată Europa. Chiar presupunând că Gorski avea să descopere lipsa lui în următoarea oră, se părea că nimeni nu-l recunoscuse în momentul în care urcase în tren. N-avea să mai aibă nicio problemă.

Desigur, o problemă erau banii. Manfred avea în portofel actele de identitate, așa că putea retrage o sumă mare de bani din contul lui de economii. Dar pentru polițiști n-ar fi fost greu să afle ora și locul retragerii. Puteau chiar să-i blocheze conturile. Ceea ce trebuia el să facă era să-și lichideze contul înainte de a urca într-un alt tren din Strasbourg. În Rue Moll, la mai puțin de zece minute pe jos de gară, exista o sucursală a băncii Société Generale. Putea merge acolo să rezolve problema, iar în jumătate de ceas să fie înapoi în gară. Ar fi fost un risc în plus, dar era preferabil, altminteri ar fi fost nevoit să-și deconspire locațiile ulterioare. După ce își scotea banii, avea să urce în primul tren care pornea din Strasbourg. Nu conta destinația, de fapt, cu cât era mai arbitrară, cu atât mai bine pentru el. Nu trebuia deloc să-și aleagă unde avea să meargă. Trebuia să lase totul la mâna destinului. În orice caz, oricare ar fi fost destinația, de acolo avea să pornească și mai departe. La un moment dat putea să-și cumpere alte haine și să se tundă. Poate că avea să-și lase barbă. Totul era foarte simplu. Dacă o prostovănă ca Adèle Bedeau izbutise să dispară fără urmă, în mod cert avea să-i iasă și lui. Doar dispăreau oameni cu miile în fiecare an. Citise el odată un articol într-o revistă pe tema asta. În câteva săptămâni avea să fie dat uitării sau toată lumea avea să presupună că a murit. Din punctul de vedere al statului, el avea să înceteze pur și simplu să existe.

Contrar obiceiului său, Manfred nu-și cumpărase bilet înainte de a urca în tren. Bilet îți puteai cumpăra și de la controlor, dar Manfred își închipuise mereu că asta putea duce la tot felul de probleme. Se putea ca aparatul de bilete al controlorului să fie defect sau ai fi putut fi suspectat că vrei să călătorești fără bilet. În orice caz, de multe ori controlorii erau nemulțumiți că trebuie să elibereze ei bilete în tren și nu se străduiau deloc s-o ascundă. Astăzi însă Manfred nu avusese încotro.

Așteptă neliniștit apariția controlorului. Poate că acesta primise un mesaj să-l țină sub observație pe bărbatul care corespundea semnalmentelor lui Manfred. În definitiv, un controlor feroviar era tot un fel de agent al statului, unul mai mărunț. Trenul opri în gara Mulhouse. Manfred rezistă tentației de a coborî. Trebuia să rămână calm. Lucrul cel mai important era să ajungă cât mai departe posibil de Gorski.

Controlorul apără la scurt timp după ce trenul porni din Mulhouse. Era tânăr, până în treizeci de ani. Își purta uniforma neglijent și nu părea a fi genul de persoană care să-și îndeplinească îndatoririle cu prea mare râvnă. Toți ceilalți pasageri din vagon își cumpăraseră biletele înainte de a urca în tren, iar controlorul abia le aruncă câte o privire, trecând rapid prin vagon. Manfred îi ceru un bilet dus-întors până la Strasbourg. Nu era cazul să ofere un indiciu că nu avea de gând să se mai întoarcă în Saint-Louis. Controlorul încuviință și scoase aparatul de bilete pe care îl purta atârnat de o curea lată de piele prinsă peste umăr. Manfred adăugă că se grăbise și nu avusese timp să-și cumpere bilet din gară. Controlorul nu se arătă deloc interesat de explicația lui. Îi dădu lui Manfred biletul și îi numără restul.

Uitându-se cu atenție la bilet, Manfred văzu că era numai de la Mulhouse, nu de la Saint-Louis. În mod normal i-ar fi atras atenția controlorului că greșise, dar în situația dată asta i se păru un mizilic. Mai încolo, dacă-l întreba cineva despre asta, nu avea decât să spună că-și băgase biletul în portofel fără să se uite la el. În orice caz, greșeala nu fusese a lui, ci a controlorului.

Câmpuri și sate goneau prin fața ferestrei vagonului. Manfred ședea, ca de fiecare dată, cu spatele la locomotivă. Prefera să privească peisajul micșorându-se în urma trenului decât ivindu-se din față. Asta îi dădea sentimentul că lăsa locurile în urmă. Îi veni în minte Restaurant de la Cloche, unde în momentul acela Marie și Dominique probabil că tocmai aranau mesele pentru prânz. Unul sau doi mușterii din zonă probabil că-și beau cafeaua de dimineață fără grabă, cu câte un exemplar din *L'A/sace* deschis pe masă în fața lor. Sediul băncii era deja deschis, ca de obicei. Carolyn îi verifica agenda, anulându-i întâlnirile. Poate că-i trecuse prin minte să sune la el acasă ca să-l întrebe când avea de gând să se întoarcă la serviciu. Dar

Manfred era sigur că fata nu-i telefonase. Era prea timidă pentru un gest atât de intruziv. Apoi își aminti de apartamentul lui. După expirarea perioadei de închiriere, lucrurile lui aveau să fie evacuate, iar apartamentul închiriat altcuiva. Cu oarecare tristețe își închipui cum cărțile și hainele lui vor fi împachetate în cutii și foarte probabil donate, dar în contextul planului său, acest sacrificiu nu era prea mare. Era doar o parte din procesul în urma căruia avea să devină o non-persoană și să înceteze practic să existe.

Trenul mai avea acum de făcut douăzeci de minute până în Strasbourg. Pe Manfred începu să-l încolțească neliniștea. Cu siguranță Gorski descoperise deja că lipsește. Îi spusese foarte limpede că vor mai vorbi dimineată. Manfred și-l imaginează pe Gorski oprindu-și Peugeotul albastru-închis în fața blocului lui și aruncându-și țigara pe trotuar în timp ce se îndrepta spre intrare. Probabil că o fi adus încă un om cu el, vreun *gendarme* tânăr care eventual să-l escorteze pe Manfred până la secție, în caz că-i făcea probleme lui Gorski. Cât timp o fi așteptat la ușă până să bănuiască ceva? O fi deschis-o cu piciorul sau s-a dus mai întâi la bancă în speranța că o să-l găsească acolo? În orice caz, Gorski trebuie să-și fi dat seama că Manfred fugise și își smulgea părul din cap. Lui Manfred, pe de altă parte, îi era cumva rușine de ceea ce făcea. Gorski se purtase cu el mai civilizată decât ar fi meritat, iar el îl răsplătise fugind așa, ca un laș, un lucru complet lipsit de onoare.

Trenul încetinisă și străbătea acum zona industrială de la periferia de sud a Strasbourgului. Manfred se concentrează asupra lichidării contului. Problema era deosebit de dificilă. El cunoștea procedura mai bine decât oricine. Dacă un client al sucursalei lor ar fi solicitat retragerea unei sume atât de mari, casierul de bună seamă că l-ar fi chemat să supravegheze tranzacția. Iar în această situație, Manfred l-ar întreba cu siguranță pe respectivul client dacă nu mai este mulțumit de serviciile oferite de banca lor. Desigur, niciun client nu era obligat să explice motivele pentru care hotăra să efectueze anumite operațiuni financiare, dar la închiderea unui cont atât de mare s-ar găsi câteva persoane care ar ridica din sprâncene, asta în cel mai bun caz. Apoi Manfred își aminti că-l întâlnise o dată sau de două ori pe directorul sucursalei din Rue Moll. Sigur că acesta avea să-și amintească de el și avea să i se pară ciudat, dacă nu cu totul bizar, că Manfred dorea să-și închidă contul și că venise pentru asta la o altă sucursală. Nu, nici nu se putea pune problema să facă așa ceva! Manfred își scoase portofelul din buzunarul interior al sacoului pentru a verifica ceea ce știa deja: că avea bani de cheltuială pentru cel mult o zi sau două. Euforia lui din ultima oră se risipi cu totul. Ideea că ar putea scăpa de urmărirea lui Gorski și ar putea dispărea fără urmă devenea tot mai implauzibilă, iar fără bani de-a dreptul imposibilă. Ce să facă atunci? Să se transforme într-un infractor, să-și caute o

slujbă mărunță în economia subterană? Nu era croit mai deloc pentru asemenea lucruri. Fără să fi intenționat asta, se lansase într-o aventură, iar acum nu mai avea încotro, trebuia să meargă până la capăt.

Trenul opri în gară. Manfred avu grijă, coborând, să se amestece în mulțimea de călători. Când ieși de pe peron nu-i verifică nimeni biletul greșit. Sala mare a gării era înțesată de lume. Ciorchini de călători studiau tabela cu plecări, cu servietele și sacoșele la picioare. Navetiști treceau încoace și încolo prin fața lui. Din difuzoare răsunau cu ecou anunțuri imposibil de înțeles. Pe peron nu părea că se desfășoară nicio activitate neobișnuită. Cu toate acestea, Manfred se aștepta din clipă în clipă să fie trântit la pământ de câțiva bărbați în urma vreunui anunț al lui Gorski cu privire la prezența lui acolo. Nu avea să opună rezistență. Nu avea nicio dorință de a se opune. Într-un fel, avea să fie o ușurare pentru el.

Încercând să nu atragă atenția asupra lui, Manfred porni hotărât să traverseze sala mare. Până la urmă hotărî că o să meargă totuși la bancă, dar o să retragă doar o sumă modestă, cât să-i ajungă o săptămână-două. Pentru ce avea să se întâmple pe termen lung putea să-și facă griji mai încolo. Singurul lucru la care trebuia să se gândească în clipa aia era cum să dispară mai iute. Încetini pasul. La intrarea în gară erau doi *gendarmes*. Din câte se părea, nu-l observaseră. Manfred își schimbă traiectoria și se îndreptă spre un chioșc pitit dedesubtul panoului cu plecări. Manfred îi urmări câteva minute pe cei doi *gendarmes* din spatele tarabei cu ziare. Cei doi nu dădeau impresia că ar fi deosebit de vigilenți. Păreau, într-adevăr, mai interesați să admire femeile care treceau pe lângă ei decât să scruteze mulțimea în căutare de fugari. Cu toate acestea, Manfred nu voia să-și asume vreun risc trecând chiar pe lângă ei. Cumpără un ziar și se îndreptă spre mijlocul sălii mari, aruncându-le celor doi polițai câte o privire cu coada ochiului. Între el și ei erau mai bine de douăzeci de metri. Brusc aparatul de emisie-recepție al celui mai tânăr dintre ei prinse viață și polițistul vorbi în aparat, dar scurt. Nu se clintiră însă din posturile lor. Gorski trebuia să fi ajuns deja la gara din Saint-Louis. Ar fi primul loc în care să-l caute și sigur ar suna mai întâi la Strasbourg să dea semnalmente urmăritului.

Trebuia să urce într-un tren cât mai repede. Se uită în sus la tabloul cu plecări. Era ora 10.43. Următorul tren era spre München. Manfred respinse ideea de a încerca să treacă frontiera; era prea riscant. Următoarele trei trenuri erau niște personale. Și astea ieșeau din discuție. Al cincilea era un tren rapid spre Paris. Lui Manfred îi tresări inima în piept. Într-o metropolă i-ar fi fost foarte ușor să dispară. Putea să țină capul la cutie câteva zile, după care, când se mai linișteau lucrurile, putea s-o ia iar din loc. Tot ce avea erau hainele de pe el și câteva bancnote în portofel, dar, își spuse, așa trebuia să

fie: ca să se facă nevăzut, trebuia să lase totul în urmă. Ar fi fost însă o greșeală să meargă la Paris. Capitala era primul loc în care se aștepta și Gorski să meargă. După trenul spre Paris urma un tren la 10.53 spre Basel, prin Saint-Louis.

Manfred privi neliniștit către intrarea în gară. Cei doi *gendarmes* porniseră agale să facă un tur. Gara era mai liniștită acum, și Manfred se simți expus stând în mijlocul sălii ce începea să se golească de lume. Își deschise ziarul, *L'Alsace*, ascunzându-se după el. Poate că a doua zi ziarul avea să publice o poză de-a lui, iar dedesubt: *Fugar căutat în legătură cu dispariția chelneriței din Saint-Louis*.

Manfred aruncă o privire pe furiș din spatele ziarului. Cei doi polițai stăteau acum chiar sub tabela cu plecări, lângă chioșc. Cel mai scund dintre ei, cel care vorbise la aparatul de emisie-recepție, se uita fix spre el. Era tânăr și avea o față luminoasă; tocmai își lăsase mustața să crească, încercând, gândi Manfred, să dea impresia că este mai matur. Se priviră reciproc preț de o clipă. Inima îi bătea în piept cu putere. Nu era limpede dacă se uita la Manfred înadins sau privea întâmplător în direcția lui. Apoi celălalt, cel mai în vârstă, care citise până atunci cu atenție titlurile ziarelor, îl înghionti și porni amândoi către mijlocul sălii. Manfred își împături ziarul și porni și el către peron, unde din clipă în clipă trebuia să sosească trenul în direcția München. Asta era tot ce putea să facă, altminteri ar fi simțit nevoia să o ia la goană de-a dreptul.

La câteva secunde după 10.49 o mulțime de gură-cască se adună în mijlocul peronului 9 și pe peronul de vizavi, apărând parcă din văzduh, ca porumbeii care se adună în jurul unor resturi de mâncare. Câte unul făcea un pas înainte și privea în jos, spre șine, apoi se întorcea într-o parte, cu mâna la gură. Cei din spate își întindeau gâtul, încercând să arunce și ei o privire. Cei doi polițiști își croiră drum prin mulțime, încercând să ajungă în față, apoi rămaseră câteva secunde pironiți locului, la fel ca ceilalți, înainte de a-și aminti care era rolul lor oficial în astfel de împrejurări. Se întoarseră la unison, cu brațele întinse în lături și începură să împingă ușor mulțimea înapoi, spre sala mare a gării. Cel mai în vârstă spuse ceva în aparat. În spatele mulțimii se adunau în continuare și mai mulți curioși, iar cei care erau acolo de mai multă vreme le povesteau celorlalți ce se întâmplase.

— Se grăbea să urce în tren, dar s-a împiedicat și a căzut pe șine.

— Ba nu, s-a aruncat intenționat, categoric s-a aruncat intenționat, spuse altul.

— Eu am văzut totul, spuse un al treilea bărbat. Mergea foarte liniștit de-a lungul peronului și apoi deodată a pășit în gol ca un somnambul.

Mecanicul locomotivei fu ajutat să coboare din cabină. Era palid ca moartea și clătina întruna din cap. Mai târziu, în timpul anchetei oficiale, avea să declare că nu l-a văzut pe bărbat decât atunci când acesta pășise deja în fața trenului și că n-a avut nicio șansă de a frâna la timp. Anunțat despre incident, șeful gării sosi la locul faptei și, cu ajutorul unei echipe de angajați de la căile ferate, făcură un cordon în jurul celor două peroane. Incidentul avea să perturbe grav mersul trenurilor. Mulțimea de gură-cască începu să se risipească, dar cam fără tragere de inimă. După ce fu asigurat că nu există niciun pericol, cel mai tânăr dintre cei doi *gendarmes* coborî pe șine și începu să scotocească victima prin buzunare, în căutarea unui act de identitate.

Douăzeci și patru

Restaurant de la Cloche era neobișnuit de aglomerat pentru o seară de joi. Două cupluri puțin peste treizeci de ani luau cina împreună la masa din colț. Cele două femei erau atrăgătoare și îmbrăcate șic. Mâncarea o comandaseră doar cu câteva minute înainte de ora opt și jumătate. Nu păreau a fi din Saint-Louis, sau cel puțin Pasteur și Marie nu-i mai văzuseră până atunci, și era limpede că nu se grăbeau nicicum cu masa. Ceruseră a doua sticlă de vin chiar înainte de a le sosi felul principal și se asiguraseră că mai urma și o a treia. Vorbeau tare, fără să le pese, și râdeau ca descreierații la glumele lor. Pasteur le aruncă o privire ucigașă de la postul lui din spatele tejghelei, dar cei patru nici nu băgară de seamă mutra lui îmbufnată. Pasteur îi murmură lui Marie, care tocmai trecea pe lângă el, că probabil cei patru se credeau în vreun bistro din Paris, aceasta fiind replica lui obișnuită la adresa clienților pe care îi socotea prea gălăgioși, țipători sau pur și simplu care nu-i erau pe plac. Marie zâmbi îngăduitoare. Ea era în toane bune și n-avea de gând să-l lase pe bărbat-su să-i strice buna dispoziție cu ursuzenia lui. În orice caz, îi cam plăcea să facă pe gazda în fața unei clientele mai tinere și mai moderne. Clienții mai de Doamne-ajută luau masa mai târziu și zăboveau mai mult la masă. Ar fi fost un lucru îngrozitor de provincial să refuzi să-i servești doar din pricina cine știe cărei reguli arbitrare. N-o fi fost Restaurant de la Cloche un bistro parizian, dar nici cantină nu era. Marie se apropie de două ori de masa celor patru ca să întrebe dacă totul era în regulă, abținându-se cu greu să nu-și ceară scuze că bucatele de la restaurantul lor sunt mai rustice, dar de fiecare dată musafirii o asigurară cu mare entuziasm că totul era perfect. Bărbatul cu ochelari chiar îi trimisese complimente bucătarului-șef pentru o *terrine* cu jambon afumat. Marie se îmbujorase nevoie mare, căci ea făcuse terina.

Clienții din celelalte două părți ale restaurantului ședeau liniștiți și avură amabilitatea de a accepta să li se aducă și desertul în același timp cu cafeaua. Mesele de la fereastră erau ocupate în special de localnici. Lemerre, Petit și Cloutier stăteau, desigur, la locul lor obișnuit, la masa de lângă ușă, cu pachetul de cărți pregătit pentru partida ce urma să înceapă în curând.

Manfred nu era la locul lui de lângă bar. Îi luase locul un bărbat despre care Pasteur credea că este comis-voiajor și care mai lua prânzul în restaurant când și când. Pe Pasteur nu-l mira absenta lui Manfred, date fiind zvonurile care circulau. Era logic ca vreo câteva zile să-și țină capul la cutie,

dar Pasteur era încredințat că va apărea din nou cât de curând. Vacarmul dinspre mesele de la fereastră și dinspre mulțimea de clienți adunați la bar acoperea până și volubilitatea lui Lemerre, care își ținea discursul obișnuit pe marginea ultimelor evenimente. Pasteur nu avea nicio îndoială că brusca popularitate a localului se datora în întregime rolului central pe care îl jucase Restaurant de la Cloche în cadrul întâmplărilor recente. N-ar fi recunoscut asta în ruptul capului, dar subita notorietate a restaurantului și locul important pe care și-l câștigase în comunitate îi produceau o anume plăcere. Desigur, lucrurile aveau să revină foarte repede la normal, dar publicitatea nu putea fi decât bună pentru afacerea lui.

Doar persoana care constituise punctul central al întregii drame părea că nu bagă de seamă agitația din jurul ei. Adèle duse farfuriile cu felul principal unui grup din colțul sălii în ritmul ei placid, cu mutra ei impasibilă dintotdeauna. Nu dădea de înțelese prin nimic că și-ar da seama că toți ochii din încăpere îi urmăreau fiecare mișcare și că revenirea ei făcuse obiectul celor mai sinistre speculații. Când își făcuse apariția, îndată după ce se terminase de servit masa de prânz, Marie o chemase sus, la etaj, ca să stea de vorbă cu ea. Pasteur nu era la curent cu ce discutaseră ele două și nici nu întrebase. Dacă Marie voia să-i spună ce vorbiseră, atunci avea s-o facă când hotăra ea. Mai târziu apărură și Gorski, polițistul, și Adèle fu convocată din nou în apartamentul de la etaj. Tot ce știa Pasteur era că se convenise ca Adèle să-și reia programul obișnuit. În plus, Marie hotărâse să o păstreze și pe nepoata ei ca să ajute la servirea mesei de prânz. Pasteur cam strâmbă din nas la această sugestie, dar Marie nu-i luă în seamă obiecțiile. N-ar fi fost tocmai corect să o concedieze pe Dominique, când ea fusese așa de amabilă și o înlocuise pe Adèle cât lipsise. Și oricum, de multe ori în timpul prânzului, abia făceau față amândouă, iar Dominique începuse și ea să se descurce. Pasteur ridicase din umeri. Uneori lucrurile se schimbă și gata. N-aveai ce face.

La ora stabilită, în ciuda numărului mare de clienți care trebuiau serviți, Pasteur li se alătură lui Lemerre, Petit și Cloutier la masă. Participarea lui la partida săptămânală dobândise deja greutatea unei tradiții.

FIN

Postfața traducătorului

Cine este Raymond Brunet?

Publicarea pentru prima dată în limba engleză a romanului este un eveniment remarcabil. În Franța, de la prima sa apariție în 1982, romanul a cunoscut nenumărate ediții, iar ecranizarea lui în 1989, semnată de Claude Chabrol, i-a conferit un statut de roman cult clasic. Desigur, este un roman în cheie minoră. Protagonistul său, Manfred Baumann, este un spectator stingher al vieții, un observator mai degrabă decât un participant. Decorul poveștii îl constituie Saint-Louis, un orașel de la granița franco-elvețiană, un loc complet neremarcabil, în care, așa cum aflăm din primele pagini ale cărții, puțini vizitatori se simt tentați să zăbovească. Și totuși, de treizeci de ani încoace cititorii se opresc în Saint-Louis și vor să-și petreacă câteva ceasuri în compania neadaptatului Baumann.

Raymond Brunet s-a născut în Saint-Louis, Rinul de Sus, la data de 16 octombrie 1953, fiind fiul unui avocat de succes specializat în drept familial. Mama lui, Marie, abia terminase școala când s-a măritat cu Bertrand Brunet în 1948. El avea patruzeci și doi de ani. Marie era o fată extraordinar de frumusică, fiica unor patroni de magazin. În fotografiile din copilărie descoperim o fetiță zâmbăreață, plină de viață, deseori în compania terrierului ei. Bertrand Brunet (fără îndoială prototipul bunicului lui Manfred Baumann din roman) era un protestant inflexibil care dezaproba frivolitatea și căruia nu-i plăcea să socializeze. Tânăra sa soție trebuie să fi avut o viață sumbră și întunecată și se prea poate ca, trăind mereu închisă în casă, Marie să fi căzut în ceea ce astăzi numim depresie. Ceea ce se știe sigur este că femeia se retrăgea frecvent în dormitorul ei și nu se ridica din pat zile în șir. Asemenea unei flori pe care nu o udă nimeni, Marie s-a ofilit. Nu este așadar de mirare că Raymond a rămas singurul copil.

În ciuda acestui mediu nepromițător, Raymond a fost, din câte se pare, un băiețel foarte vesel. Impunătoarea casă a familiei, aflată la periferia orașului, era un loc de joacă minunat. Lui Raymond îi plăcea să se ascundă prin toate colțurile și cotloanele casei, iar vara să-și construiască vizuine printre copacii din spatele imenselor grădini. Tânjind după companie, se învârtea tot timpul prin bucătărie, împiedicând-o pe menajeră să-și vadă de treburile. Se mai ținea după fustele nenumăratelor servitoare, dar acestea nu rămâneau niciodată suficient cât să se atașeze de ele. La fel ca mulți alți copii singuri la părinți, Raymond putea fi auzit deseori vorbind singur sau cu

jucăriile lui. La școală era cuminte și întotdeauna a fost printre cei mai buni copii din clasă.

În adolescență însă a devenit tot mai puțin sociabil și mai retras. Cât sunt mici, copiii li se pare normală orice situație în care se află. Pe măsură ce cresc însă, încep să observe că nu toate familiile sunt ca a lor. Poate că Brunet începea să deteste atmosfera austeră de acasă. În plus, era înalt și slab, stângaci cu oamenii și suferea teribil din pricina acneei care i-a lăsat pe față urme vizibile chiar și la maturitate. Se aștepta de la el să îmbrățișeze aceeași profesie ca tatăl său, doar că el nu avea nicio trageră de inimă pentru avocatură, iar sentimentul că altcineva ținea în mâini frâiele destinului lui apăsa greu asupra tânărului Raymond. A început să citească cu voracitate. Vara se plimba cu bicicleta, luându-și cu el merinde pentru prânz și un ghiozdan plin cu cărți, de multe ori îndreptându-se spre pădurea Petite Camargue din nordul orașului.

Când Brunet a împlinit șaisprezece ani, tatăl lui a murit într-un accident de mașină. Într-o seară, târziu, venind dinspre Strasbourg, automobilul lui Bertrand Brunet a ieșit de pe șoseaua A35 și s-a izbit de un copac. După toate aparențele, avocatul adormise la volan. Nu au existat circumstanțe suspecte, doar că nimeni nu știa ce căutase el la Strasbourg în seara aceea. Acest mic mister a fost semnalat în treacăt în câteva rânduri în ziarul *L'Alsace*. Pentru Brunet însă dispariția tatălui său nu a însemnat decât o scutire de la obligația de a deveni avocat. Eliberat de presiunea paternă, Raymond a abandonat școala cu prima ocazie și s-a angajat la o societate de asigurări din localitate. Era o slujbă oarecare de funcționar, dar după spusele șefului său, Raymond nu dădea niciun semn că ar fi nemulțumit de ea. Ajungea la serviciu la timp și își îndeplinea sarcinile cu sârguință. Nu prea lua însă parte la glumele care se făceau prin birou. În consecință, colegii lui, majoritatea femei, îl considerau un tip rezervat și cu nasul pe sus. Cam în perioada aceasta a început Brunet să frecventeze Restaurant de la Cloche, care avea să devină decorul principal din *Dispariția lui Adèle Bedeau*.

•

Prima încercare literară a lui Brunet a fost o piesă în tradiția teatrului absurdului, a cărei acțiune avea loc în întregime în restaurant. Multe dintre personajele romanului de mai târziu apar și în această piesă. *Au Restaurant de la Cloche* este o lucrare excesiv stilizată, cam pretențioasă, în care diferite personaje repetă scurte dialoguri, niște acțiuni obișnuite se repetă ritmic, iar patronul, prezent tot timpul, face comentarii pe marginea acțiunii, adresându-se direct publicului. Este un amestec de Beckett, Brecht și Robbe-Grillet care poate prezenta un oarecare interes numai prin prisma faptului că oferă o idee cu privire la influențele suferite de Brunet în perioada

respectivă. În toamna anului 1978, Brunet i-a trimis piesa lui Max Givet, un producător de teatru din Paris, care însă a respins-o, considerând-o perimată și tributară altor scrieri. Textul piesei a fost descoperit printre hârtiile producătorului după moartea acestuia, în 1997. Cu excepția romanului de față, este singura operă cunoscută a lui Brunet.

Brunet a continuat să locuiască în casa părinților, așa cum avea să facă tot restul vieții. Moartea tatălui său n-a schimbat prea mult obiceiurile familiei. Uneori Brunet lua masa de seară singur în sufragerie, mama lui rămânând în pat. După aceea urca în camera ei și cei doi stăteau puțin de vorbă câteva minute, apoi Brunet se retrăgea în fosta cameră de lucru a tatălui, unde citea sau scria. Din când în când mai ieșea la câte o plimbare prin Saint-Louis, oprindu-se la vreun bar din oraș ca să bea un pahar de vin sau un *pastis*.

Firea lui ciudată l-a împiedicat să aibă relații normale cu cei din jur și este posibil ca Brunet să fi rămas virgin toată viața. Din câte se cunoaște, nu a avut niciodată o prietenă stabilă. E posibil să fi vizitat stabilimente ca cel descris în capitolul patru din romanul de față, dar în afară de veridicitatea descrierii, nu avem nicio dovadă în sensul acesta. Mai târziu, când a petrecut un timp la Paris, s-a speculat ori s-a bănuir că ar fi homosexual, dar, dacă excludem aparenta lui lipsă de interes față de femei, și ideea aceasta este lipsită de fundament. Probabil că indiferența lui față de sexul opus ar trebui pusă mai degrabă pe seama timidității lui cronice.

Brunet a propus prima oară editurilor *La Disparition d'Adèle Bedeau* în martie 1981. Romanul a fost respins de mai mulți editori, fiind în cele din urmă acceptat de către Editions Gaspard-Moreau, unde a și apărut fără mare tam-tam în toamna anului 1982. Câteva cronici favorabile, dar nu peste măsură de entuziaste, au fost suficiente pentru ca romanul să cunoască o a doua și apoi o a treia ediție. Cartea s-a vândut constant vreo câțiva ani, dar, în lipsa perspectivei unei continuări, tirajele s-au epuizat și volumul n-a mai fost reeditat.

Cam în această perioadă, Claude Chabrol, decanul de vârstă al Noului Val în cinematografie de la începutul anilor '60, a dat din întâmplare peste un exemplar al cărții într-un anticariat din Paris. Regizorul a fost fascinat de modul în care era descrisă în roman viața de provincie și a luat legătura cu editorul cărții. După o scurtă consultare cu Brunet, drepturile de ecranizare i-au fost vândute celebrului regizor pentru o sumă modică. Nici Gaspard-Moreau, nici Brunet n-aveau nimic de pierdut: romanul nu se mai reedita, dar o ecranizare după el ar fi dat un nou avânt vânzărilor. S-a scris repede un scenariu, dar pe atunci cinematografia franțuzească trăia sub fascinația unor talente mai flamboaiante, cum ar fi Luc Besson și Jean-Jacques Beineix, iar realismul deprimant din *La Disparition d'Adèle Bedeau* părea complet

din alte vremuri. Proiectul nu a reușit să demareze decât în momentul în care Chabrol i-a trimis scenariul lui Isabelle Adjani, vedeta din filmele *Metroul* și *Vara ucigașa*. Regina cinematografiei franțuzești a fost de acord să joace rolul lui Alice Tarrou, un personaj căruia i s-a dat o pondere mult mai importantă în film. Cooptarea în proiect a lui Adjani a fost de-ajuns pentru a se găsi și finanțarea necesară, astfel încât filmul a intrat în faza de producție în vara anului 1988.

Gaspard-Moreau a pregătit o nouă ediție a romanului cu o postfață de Chabrol, aceasta urmând să fie lansată odată cu filmul. Pelicula, în care Chabrol recrează impecabil atmosfera din Saint-Louis, a avut un succes de critică și de public mult mai mare decât avusese inițial romanul și, cu excepția unor modificări minore, e o adaptare destul de fidelă a romanului. Previzibil, Brunet a detestat filmul. După o vizionare organizată special la sediul Gaumont din Paris, Brunet s-a încuiat într-o cabină de toaletă și a fost auzit plângând timp de cincisprezece minute. Pe lângă modificările narative, avea impresia că Manfred Baumann fusese portretizat ca o figură oarecum comică și vrednică de toată mila. Era reacția unui tânăr naiv din provincie care se identificase prea mult cu protagonistul cărții. Cel pe care îl vedea el pe ecran nu era un personaj fictiv, ci o proiecție a propriei persoane. În cele din urmă cel care l-a convins pe Brunet să iasă din cabină a fost însuși Chabrol. Cei doi au mers împreună la o cafenea din apropiere și regizorul a reușit să-l convingă că intenția lui nu fusese nicidecum să-l ridiculizeze pe protagonist, ci doar să-l umanizeze întrucâtva. Spectatorii de cinema, i-a spus el lui Brunet, nu sunt la fel de rafinați ca cititorii de literatură și au nevoie să le pui puțin zahăr în cafea.

Brunet s-a împăcat oarecum cu situația și a participat la premieră. Încercând să profite la maximum de prezența lui la eveniment, editorul i-a plătit lui Brunet cazarea la un hotel de pe Boulevard St. Germain timp de aproximativ o lună. Scriitorul a trebuit să dea o mulțime de interviuri și, instruit clar de editorul său, s-a abținut să-și exprime rezervele față de film. Aceasta avea să fie singura perioadă semnificativă din viața lui pe care Brunet avea s-o petreacă altundeva decât în Saint-Louis. Părea că se bucură din plin de atenția acordată. Pentru prima oară oamenii îi căutau compania și ascultau ce avea de spus. Iar dacă era puțin excentric în purtări... ei bine, doar era scriitor, era de așteptat să fie excentric. Ceea ce i se părea totuși greu de suportat erau nesfârșitele întrebări despre următoarea carte. La Paris, a descoperit el, toată lumea avea câte un proiect în derulare sau, mai curând, un puhoi de proiecte aflate în diverse stadii. Când i se puneau astfel de întrebări, Brunet făcea pe misteriosul și se eschiva, sub pretextul că

prefera să nu discute despre ce lucra înainte de a termina. Această strategie a dus la încă și mai multe speculații.

După premiera filmului, seara târziu, câțiva actori din distribuția filmului și membri ai echipei de filmare au mers împreună să ia masa la un restaurant din Cartierul Latin. Unii dintre actori, care cunoșteau prea bine reacția lui Brunet la film, și-au petrecut o bună parte din seară punându-i o mulțime de întrebări despre carte, iar unul sau doi dintre ei i-au promis că într-o zi vor lua prânzul împreună cu el la Restaurant de la Cloche. Desigur, Brunet s-a arătat foarte măgulit de atenția care i se acorda.

Una peste alta, Brunet a petrecut în Paris vreo șase săptămâni. Părea că îi face plăcere flirtul cu celebritățile și compania altor scriitori și actori pe care i-a întâlnit prin intermediul lui Chabrol. Îi telefona însă în fiecare zi mamei lui, iar după aceste conversații cu ea deseori devenea posac. Femeia se plângea că îi este dor de el și îi spunea că absența lui a stors-o de orice vlagă. Atât Chabrol, cât și redactorul lui de la Gaspard-Moreau, pe nume Georges Pires, au încercat să-l convingă pe Brunet să se mute la Paris, aducând ca argument faptul că mutarea va fi benefică pentru scrisul lui. Brunet a fost atras de idee, dar în cele din urmă mama lui a avut câștig de cauză, iar el s-a întors acasă.

După perioada petrecută în capitală, Saint-Louis trebuie să i se fi părut mai plictisitor ca oricând. Banii câștigați de pe urma vânzării romanului i-au permis să renunțe la slujba lui de la biroul de asigurări și să se apuce de scrierea celui de-al doilea roman, pentru care editorul îi și plătise un avans. Georges Pires îi telefona regulat ca să afle cum merge cu scrisul. La început Brunet îi povestea plin de entuziasm despre noul proiect, dar termenele de predare treceau unul după altul, până când într-o zi Pires și-a pierdut răbdarea și i-a spus franc că vor lua legătura din nou doar atunci când Brunet va avea să-i arate ceva. Cum renunțase la serviciu, zilele și săptămânile nu-i mai erau organizate în niciun fel. Îi lipsea autodisciplina necesară pentru a urma un program de lucru regulat. Stătea în pat până după-amiază, după care bătea barurile până la ora la care trebuia să se întoarcă acasă pentru cină. În mod ironic, la Restaurant de la Cloche nu prea mai avea ce căuta. Mulți dintre clienții fideli îi citiseră romanul și nu le convenise deloc felul în care fuseseră zugrăviți. Nici locuitorii din Saint-Louis nu erau de acord cu descrierea pe care o făcuse Brunet orașului ca fiind un fel de văgăună fără niciun Dumnezeu. În loc să facă din Brunet o celebritate locală, romanul îl transformase într-un paria. Ultimii doi ani ai vieții lui au fost anosti. Din când în când reușea să se apuce de treabă, dar nu îl ținea prea mult. Lui Georges Pires nu i-a trimis până la urmă nici măcar o

singură pagină. Apoi, pe 24 august 1992, Brunet s-a dus până în gara din Saint-Louis și s-a aruncat în fața trenului de 17.35 cu destinația Strasbourg.

Ziarul *L'Alsace* n-a considerat de cuviință să acorde morții sale mai mult de două fraze:

În cursul zilei de ieri, romancierul din Saint-Louis, în vârstă de 38 de ani, s-a aruncat sub roțile unui tren. În urma lui rămâne mama lui, Marie.

Brunet nu a lăsat niciun bilet de adio. Biroul lui din fosta cameră de lucru a tatălui era gol-goluț. Era limpede că Brunet își pregătise sinuciderea distrugându-și toate caietele cu însemnări. Așa cum se întâmplă adesea în cazul unor astfel de incidente, niciunul dintre cei care îl cunoșteau nu avea nici cea mai vagă idee despre starea lui de spirit. nu avea obiceiul de a se confesa și, chiar dacă ar fi făcut-o, este greu de imaginat cu cine ar fi putut vorbi. Toată viața îi fusese cu neputință să lege relații, trecătoare sau profunde, care pentru majoritatea oamenilor se nasc natural. Ar fi fost inutil să se speculeze dacă suferea sau nu de vreo tulburare psihică diagnosticabilă – nu vom afla niciodată. Adevărata tragedie este că, așa cum a dovedit scurta perioadă de timp petrecută la Paris, Brunet era capabil de fericire. Dacă ar fi găsit curajul de a părăsi Saint-Louis, alta ar fi fost viața lui. Iar noi ne-am fi putut bucura de mai multe romane scrise de Raymond Brunet.

Așa însă, nu avem decât *Disparația lui Adèle Bedeau*. Rolul unui traducător nu este de a se transforma într-un critic literar. Cei care se întâlnesc pentru prima oară cu acest roman au dreptul de a-l descoperi fără a fi influențați de opiniile altora. În orice caz, un lucru trebuie evidențiat, și anume faptul că, în ciuda numeroaselor paralele care există între roman și viața lui Raymond Brunet, *Disparația lui Adèle Bedeau* este o operă de ficțiune. Restaurant de la Cloche, la fel ca orașul Saint-Louis, arată exact așa cum e descris în roman (și, fapt remarcabil, este aproape neschimbat). Câteva dintre personajele romanului în mod cert au avut drept modele persoane reale. Însă întâmplările descrise în roman sunt în întregime inventate. Brunet se înfură atunci când cei care îi luau vreun interviu sugerau că romanul lui ar fi autobiografic, văzând aici o desconsiderare a abilităților lui de scriitor. În prefața la romanul său autobiografic intitulat *Pedigree*, Georges Simenon scria așa: „Totul este adevărat, dar nimic nu este exact”. Afirmția se potrivește de minune și romanului *Disparația lui Adèle Bedeau*.

virtual-project.eu

violin